

**CĒSU PILSĒTAS
TERITORIJAS PLĀNOJUMS
2005-2017
(ar grozījumiem)**

**CĒSU PILSĒTAS DOME
2005**

Satura rādītājs

1. Ievads	3
2. Teritorijas plānojuma pamatprincipi un Cēsu pilsētas vērtības	5
3. Pilsētas vēsturiskā attīstība	7
4. Cēsu pilsētas administratīvās robežas	11
5. Cilvēkresursi	12
6. Dabas apstākļi	16
7. Inženierģeoloģiskie apstākļi	18
7.1. Cēsu un tuvākās apkārtnes ģeomorfoloģiskie un hidrogrāfiskie apstākļi	18
7.2. Hidroģeoloģiskie apstākļi	23
7.3. Mūsdienų eksogēnie ģeoloģiskie procesi un to izpausme	23
7.4. Inženierģeoloģiskā rajonēšana	24
8. Vide un kultūrvēsturiskais mantojums	26
8.1. Dabas pamatne, ainaviskā telpa, īpaši aizsargājamās teritorijas	26
8.2. Kultūrvēsturiskais mantojums	33
8.3. Mazdārziņi	39
8.4. Antropogēno slodžu analīze	46
8.5. Potenciāli piesārņotās vietas Cēsu pilsētā	48
8.6. Atkritumu saimniecība	50
9. Inženierkomunikāciju infrastruktūra	52
9.1. Ūdens saimniecība	52
9.2. Sadzīves kanalizācijas sistēma	56
9.3. Lietus ūdeņu kanalizācija	60
9.4. Siltumapgādes sistēma	62
9.5. Dabas gāzes apgādes sistēma	65
9.6. Elektroapgādes sistēma	66
9.7. Pilsētas ielu un laukumu apgaismojuma sistēma	68
9.8. Telekomunikāciju infrastruktūra	70
10. Mājoklis	72
11. Transporta infrastruktūra	75
11.1. Esošā situācija	75
11.2. Nākotnes priekšlikumi	83
12. Publiskā infrastruktūra un mazdārziņi	92
12.1. Izglītības infrastruktūra	92
12.2. Kultūras, sporta, tūrisma un rekreācijas infrastruktūra	97
12.3. Sociālās aprūpes un veselības aizsardzības infrastruktūra	104
13. Aizsargjoslas	108
14. Zemes lietošanas mērķi un teritorijas pašvaldības funkciju veikšanai	117
14.1. Teritorijas, kurām nepieciešams izstrādāt detaļplānojumus	117
14.2. Cēsu pilsētas zemes vērtību zonējums	118
14.3. Pašvaldības funkciju realizēšanai nepieciešamās teritorijas	120
14.4. Cēsu pilsētas teritorijas plānojumā noteiktajās zonās atļautās izmantošanas	123
14.5. Teritorijas, kuru pašreizējā izmantošana neatbilst plānotajai (atļautajai) izmantošanai	127

1.Ievads

Cēsu pilsētas teritorijas plānojums ir pilsētas Attīstības plāna sastāvdaļa un ir vērsts uz pilsētas Attīstības programmā noteiktās vīzijas un rīcības stratēģijā izvirzīto mērķu sasniegšanu.

Cēsu pilsētas teritorijas plānojums izstrādāts saskaņā ar:

1. Teritorijas attīstības plānošanas likumu, pieņemts 15.10.1998 (spēku zaudējis 26.06.2002.);
2. Teritorijas plānošanas likumu, pieņemts 22.05.2002;
3. Aizsargjoslu likumu, pieņemts 05.02.1997 (grozījumi 21.02.2002, 19.06.2003);
4. Likumu „Par kultūras pieminekļu aizsardzīb”u, izsludināts 12.02.1992;
5. Likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”, izsludināts 30.10.1998;
6. Likumu „Atkritumu apsaimniekošanas likums”, izsludināts 29.12.2000;
7. Likumu „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”, izsludināts 25.03.1993;
8. Gaujas Nacionālā parka likums, izsludināts 30.12.1999;
9. Sugu un biotopu aizsardzības likumu, 16.03.2000;
10. Ūdens apsaimniekošanas likumu, 12.12.2002;
11. LR Ministru Kabineta noteikumiem Nr.423 (05.12.2000) „Noteikumi par teritorijas plānojumiem”;
12. LR Ministru Kabineta noteikumiem Nr. 883 „Vietējas pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi” (19.10.2004);
13. LR Ministru Kabineta noteikumiem Nr. 344 (31.07.2001) „Nekustamā īpašuma lietošanas mērķu noteikšana un sistematizācijas kārtība”;
14. LR Ministru Kabineta noteikumiem Nr.421 (12.05.2000) „Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu” (grozījumi 25.01.2005, Nr.161);
15. LR Ministru Kabineta noteikumiem Nr.34 (22.01.2003) „Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī”;
16. LR Ministru Kabineta noteikumiem Nr.118 (12.03.2002) „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti”;
17. LR Ministru Kabineta noteikumiem Nr.857 (19.10.2002) „Noteikumiem par pazemes ūdens resursu apzināšanas kārtību un kvalitātes kritērijiem”;
18. LR Ministru Kabineta noteikumiem Nr.432 (09.10.2001) „Atkritumu apsaimniekošanas atļauju izsniegšanas, pagarināšanas un anulēšanas kārtība”;
19. LR Ministru kabineta 2004. gada 29. aprīļa noteikumiem Nr.365 „Noteikumi par atkritumu pārstrādes, reģenerācijas un apglabāšanas veidiem”;
20. LR Ministru kabineta 2004.gada 6.aprīļa noteikumiem Nr. 243 "Prasības nolietotu transportlīdzekļu pārstrādei un vides prasības apstrādes uzņēmumiem”;
21. LR Ministru kabineta 2001.gada 18.decembra noteikumiem Nr.529 "Atsevišķu veidu bīstamo atkritumu apsaimniekošanas kārtība”;
22. LR Ministru kabineta 2001.gada 9. oktobra noteikumiem Nr. 432 "Atkritumu apsaimniekošanas atļauju izsniegšanas, pagarināšanas un anulēšanas kārtība”;
23. LR Ministru Kabineta 2003.gada 26.augusta noteikumiem Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju, valsts pirmspirkuma tiesībām un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”;

24. LR Ministru Kabineta 2003.gada 26.augusta noteikumiem Nr. 473 „Kārtība, kāda kultūras pieminekļi iekļaujami valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā un izslēdzami no valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksta”;
25. LR Ministru Kabineta 2003.gada 15.jūlija noteikumiem Nr. 392 „Kultūras pieminekļu aizsargjoslas (aizsardzības zonas) noteikšanas metodika”;
26. LR Ministru Kabineta 2000.gada 28.novembra noteikumiem Nr. 416 „Kārtība koku ciršanai ārpus meža zemes”;
27. Nacionālo programmu Kultūra 2000-2010 (apakšprogrammu – Kultūras mantojums”;
28. LBN 100 „Teritoriālpilnošana. Pilsētu un pagastu izbūve”;
29. Riodežaneiro konvenciju (1992) – par bioloģisko daudzveidību;
30. Bonnas konvenciju (1979) – par migrējošo savvaļas dzīvnieku aizsardzību;
31. Vidzemes plānošanas reģiona attīstības programmu, pieņemta 06.11.2002;
32. Cēsu rajona attīstības programmu, pieņemta 13.10.2000;
33. Cēsu pilsētas Attīstības programmu 2004-2011, apstiprināta 2003.gada 11.decembrī;
34. SIA “Vinda” vēstuli “Par perspektīvajiem ūdens un kanalizācijas tīkliem”, 20.02.2003;
35. VAS “Latvenergo” vēstuli “Par Cēsu pilsētas teritorijas plānojumu”, 03.02.2003;
36. A/S “Latvijas gāze” vēstuli “Par Cēsu pilsētas gazifikāciju”, 24.01.2003;
37. LR Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas Valmieras reģionālās vides pārvaldes Cēsu daļas vēstuli “Par piesārņotājam un potenciāli piesārņotajām vietām Cēsu pilsētā”, 27.01.2003;
38. Sabiedrības veselības aģentūras Valmieras filiāles vēstuli “Nosacījumi Cēsu pilsētas teritorijas plānojumam”, 27.01.2003;
39. Latvijas Autoceļu direkcijas vēstuli “Par Cēsu pilsētas teritorijas plānojumu”, 28.01.2003;
40. LR Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas norādījumiem “Par nosacījumiem Cēsu pilsētas teritorijas plānojuma izstrādei”, 06.03.2001;
41. VAS “Latvijas dzelzceļš” vēstuli “Par dzelzceļa pasažieru pārvadājumu perspektīvu Cēsu pilsētas teritorijā”, 17.02.2003;
42. Gaujas Nacionālā parka vēstuli “Par Cēsu pilsētas teritorijas plānojumu”, 16.04.2003
43. SIA “Lattelekom” vēstuli “Par pilsētas teritorijas plānojuma izstrādi”, 06.04.2003;
44. Valsts Ugunsdzēsības un Glābšanas dienests Cēsu nodaļa vēstuli “Priekšlikumi Cēsu pilsētas teritorijas plānojumam”, 10.02.2003;
45. Cēsu rajona padomes nosacījumiem “Par nosacījumiem Cēsu pilsētas plānojuma izstrādei”, 10.02.2003
46. Valmieras reģionālās vides pārvaldes noteikumiem “Par tehniskajiem noteikumiem”, 24.09.2003

Teritorijas plānojumā izmantoto terminu skaidrojumu skatīt apbūves noteikumos.

2. Teritorijas plānojuma pamatprincipi un Cēsu pilsētas vērtības

Cēsu pilsētas teritorijas plānojuma izstrādes mērķis ir:

nodrošināt augstvērtīgu vidi, līdzsvarotu ekonomisko attīstību, racionālu dabas, cilvēku un materiālo resursu izmantošanu un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu.

Cēsu pilsētas teritorijas plānojums ir izstrādāts saskaņā ar sekojošiem pamatprincipiem:

- **Ilgspējīgas attīstības princips** – teritorijas plānojums paredz kvalitatīvas dzīves vides saglabāšanu nākamajām paaudzēm, tā risinājumi vērsti uz līdzsvarotu ekonomisko attīstību, dabas, cilvēku un materiālo resursu izmantošanu un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu. Plānojuma izstrādes ietvaros veikta saglabājamo vērtību – kultūrvēsturiskā, arhitektoniskā un dabas mantojuma apzināšana un izvērtēšana. Atļautais zemes lietošanas zonējums veidots atbilstoši ilgspējīgas attīstības un vērtību saglabāšanas interesēm. Saistošie apbūves noteikumi paredz apbūves un cita veida saimnieciskās darbības ierobežojumus, lai nepazeminātu pilsētas vides kvalitāti.
- **Nepārtrauktības un pēctecības princips** – Cēsu pilsētas teritorijas plānojums ir izstrādāts saskaņā ar Cēsu pilsētas attīstības programmā 2004-2011 izvirzītajiem mērķiem un pamatnostādnēm un 1988.gada Cēsu pilsētas ģenerālo plānu.
- **Priekšrocību izmantošanas un kopsakarības princips** – teritorijas plānojums paredz Cēsu pilsētas unikālo vērtību un konkurējošo priekšrocību pilnvērtīgu izmantošanu un attīstīšanu. Pilsētas teritorijas plānojumā visas priekšrocības un prioritātes tiek skatītas savstarpējās kopsakarībās.
- **Nozaru interešu savstarpējās integrācijas un līdzsvarotības princips** – pilsētas attīstības programmā ir atspoguļotas nozaru intereses, galvenās problēmas un attīstības mērķi. Turpmākajā plānošanas procesā šīs intereses tika savstarpēji izvērtētas un balstoties uz prioritātēm, notika interešu saskaņošana. Izstrādājot Cēsu pilsētas teritorijas plānojumu vērā tika ņemta Vidzemes plānošanas reģiona attīstības programma, Cēsu rajona attīstības programma un valsts nozaru attīstības programmas.
- **Daudzveidības princips** – teritorijas plānojums paredz pilsētas kultūrvēsturiskās vides, saimnieciskās darbības, dabas pamatnes, dzīves telpas un rekreācijas potenciāla daudzveidības nodrošināšanu un dažādotas attīstības iespējas. Plānojums paredz attīstības iespējas dažāda rakstura aktivitātēm.
- **Atklātības un sabiedriskās līdzdalības princips** – pilsētas teritorijas plānojuma izstrādes procesā tika iesaistīti nozaru speciālisti. Dažādās plānojuma izstrādes stadijās tika informēti pilsētas iedzīvotāji, saņemot no tiem viedokļus un komentārus par teritorijas plānojumu kopumā vai atsevišķiem jautājumiem saistībā ar minēto dokumentu.

Cēsu pilsētas teritorijas plānojumam jāsekmē šādu Cēsu **pilsētas pamatvērtību saglabāšanu un pilnvērtīgu izmantošanu**:

1. kultūrvēsturiskais mantojums (kultūras pieminekļi un kultūrvēsturiski nozīmīgi objekti);
2. dabas pamatne ar bagātīgu dendroloģisko un bioloģisko daudzveidību (Pils, Maija, Kalnmuīžas, Ruckas parki, Gaujas senlejas un citas dabas pamatnes teritorijas);
3. ainavu apgabali un skatu punkti;
4. unikāla pilsētvide, kas pateicīga dzīves vietai.

Pilsētas attīstības vīzija

2022.gadā Cēsis ir mūsu mājas.

Cēsis aizvien jūtam gadsimtu elpu, kas, sakoptas un tīras vides ietverta, vilina viesus no visas pasaules.

Izmantojot zināšanas, ko dod modernās tehnoloģijas, mēs dzīvojām drošā un dinamiskā Eiropas pilsētā ar augstu dzīves kvalitāti.

Pilsētas uzņēmumi, radot augstu pievienoto vērtību gan pilsētas, gan reģiona ekonomikā, ir konkurētspējīgi globālajā ekonomikā: tūrismā; kokapstrādes un pārtikas rūpniecībā; informāciju un tehnoloģiju industrijā.

Mūsu bērni vēlas dzīvot Cēsis un lepojas ar šo pilsētu!

Tas nozīmē, ka:

- mēs par savu dzīves vietu esam izvēlējušies Cēsis;
- kultūrvēsturiskais mantojums ir aizvien respektējams faktors pilsētas ainavā, dzīvē un attīstībā;
- vides kvalitāte ir augsta un Cēsis uzskata par tīru un veselīgu Latvijas pilsētu;
- pilsētas infrastruktūra ir sakārtota un attīstīta atbilstoši mūsdienu un nākotnes prasībām;
- tūrisms ir viens no galvenajiem pilsētas attīstības virzieniem un Cēsis ik gadu apmeklē 500 000 viesu un tūristu;
- modernās informāciju un komunikāciju tehnoloģijas dod iespējas pilsētas iedzīvotājiem būt dalībniekiem globālajos informācijas resursos, tādējādi gūstot zināšanas, kas nepieciešamas pilsētas, sabiedrības un ekonomikas attīstībai;
- izglītības sistēmas piedāvājums un kvalitāte ir viena no pilsētas attīstības prioritātēm;
- Cēsis ir droša pilsēta;
- Cēsis strādā pasaules tirgos konkurētspējīgi mazie un vidējie uzņēmumi, kas saistīti ar tūrisma, kokapstrādes, pārtikas rūpniecības, informāciju un komunikāciju tehnoloģiju industrijām un dod augstu pievienoto vērtību pilsētas, reģiona un valsts attīstībā;
- Arī mūsu bērni vēlas dzīvot pilsētā, ko sauc „Cēsis”!

3. Pilsētas vēsturiskā attīstība

Tagadējā Cēsu pilsētas teritorijā liecības civilizāciju sastopamas sākot ar IV gs. Arheoloģiskajos izrakumos atrastās Romas un arābu monētas liecina, ka pie Cēsīm Gauju šķērsoja vairāki senie tirdzniecības ceļi, kas savienoja slāvu, igauņu un lībiešu zemes. Tādējādi jau kopš seniem laikiem radās tirdzniecības centra izveidošanās priekšnoteikumi.

Pie Cēsu stacijas 1888. gadā atklātais un 1910. gadā pētītais vendu kapu lauks liecina par to, ka ap XI gs. kuršu spiediena rezultātā no Ventas upes lejasgala vendi nonākuši Cēsu novadā. Vācu „Wenden” cēlies no vendu cilts nosaukuma. Vendi apmetās Riekstu kalnā, kur uzcēla savu koka pili. Pilskalnu – Riekstu kalnu, kas atrodas tag. Cēsu pilsētas teritorijā, Pils parkā, uzskata par Cēsu – vēlākās pilsētas pirmsākumu.

Pirmo reizi Cēsis tiek minētas Indriķa hronikā 1206. gadā sakarā ar cisterciešu ordeņa priesteru Daniela vendu kristīšanu Cēsīs.

Zobenbrāļu ordeņa mestra Venno fon Roerbaha laikā no 1207. gada līdz 1209. gadam sāka celt stipri nocietinātu mūra pili.

Pret igauņu karaspēku, kas 1210. gadā aplenca Cēsis, kopīgi cīnījās ordeņa bruņinieki un vendi. No hronikas izriet, ka brāļi dzīvojuši vienā pilī ar vendiem.

1218. gadā, kā rakstīts hronikā, Pleskavas kņaza dēls Jaroslavs aplenca abas Cēsu pilis.

Novgorodas kņaza vadībā 1221. gadā krievi atkal uzbrūk Cēsīm. Indriķa hronikā sakarā ar šo uzbrukumu minēts, ka pie Cēsu pils atradušās mājas un ciems, kurus aizstāvoties aizdedzināja. Arī Novgorodas hronikā 1221. gadā Cēsīs (Kes) nosauktas jau kā labi pazīstama vieta.

1225. gadā pāvesta legāts Modenas Vilhemas Cēsīs atrada uz dzīvi apmetušos vāciešus, vendus un latgaļus.

Laikā no 1209. – 1236. gadam mestra Folkvīna Šenkes fon Vinterstetena valdīšanas laikā pabeidza Zobenbrāļu ordeņa pils celtniecību.

Sākot ar 1239. gadu Cēsīs kļūst par Livonijas ordeņa mestru rezidenci un kā tāda tā tiek pieminēta 1297. – 1330., 1429. – 1434. un 1481. – 1561. gados. Cēsu pili pārvaldīja komtūrs, kuram bija tiesas vara. Komtūra zīmogā bija attēlota sv. Katrīna ar kroni galvā, palmas zaru labajā un grāmatu kreisajā rokā. XIII gs. 2. pusē ārpus pilsētas mūriem uzcēla sv. Katrīnas baznīcu.

Laikā no 1281. – 1284. gadam Cēsīs uzcelta un 1284. g. 24. jūnijā iesvētīta sv. Jāņa baznīca.

Ordenis veicināja miestu un pilsētu veidošanos un attīstību pie savām pilīm. Arī pie Cēsu pils radās pilsēta, kura vēstures dokumentos pirmo reizi tiek pieminēta 1323. gadā. Cēsu pilsētas ekonomisko attīstību ietekmēja lielais tirdzniecības ceļš, kas no Rīgas cauri Cēsīm veda uz Tērbatu un Novgorodu. Jau XIII gs. Cēsīs atradās krievu vārti, bet nedaudz vēlāk, ap 1479. gadu, arī krievu preču noliktava. Tāpat kā minētā tirdzniecības ceļa tiešais tuvums, Cēsu pilsētas saimniecisko attīstību veicināja arī tās piederība Ziemeļvācijas pilsētu savienībai Hanzai. Cēsīs ieņēma vienu no pirmajām vietām Livonijas pilsētu vidū attiecībā uz tirdzniecības sakariem ne tikai ar Rīgu, bet arī Rietumeiropu.

Laikā no XIV-XV gs. Cēsīs kļuva par tipisku viduslaiku pilsētu, kuru apņēma aizsardzības mūris ar 3 torņiem un 5 vārtiem. Franču bruņinieks Žilbērs de Lanuā 1413. gadā savā ceļojumu aprakstā Cēsīs nosauca par lielu, ar mūri aptvertu pilsētu.

Pieauga arī Cēsu politiskā nozīme – vairākas reizes pilsētā notika Vidzemes pilsētu apspriedes (stadttage). Te sanāca nozīmīgi Vidzemes landtāgi. Ik gadu Cēsīs sapulcējās Baltijas provinču kapituls. XIV – XV gs., kad starp Rīgas arhibīskapu un Livonijas ordeni notika cīņas par virskundzību, Cēsīs jau bija nozīmīgs ekonomisks un politisks centrs.

Laikā no XV-XIV gs., pielāgojot uguns ieroču kara tehnikai, paplašināja un pārbūvēja ordeņa pili. Valtera fon Pletenberga laikā (1494. – 1535.) uzcēla apaļos torņus pilī un

priekšpilis. Kādā no pilsētas nocietinājuma mūriem (Giessturm) ierīkoja ordeņa lielgabalu lietuvī.

XIV gs. beigās Cēsīs nodibinājās divas ģildes un Melngalvju sabiedrība. Sākot ar XIV gs., latviešus tirgotājos un amatniekos neuzņēma. 1385. gadā virsbīskaps Johans IV aizliedza Cēsīs uzņemt nevācus arī par namniekiem.

Cēsīs, tāpat kā Rīgā un Tallinā, XV gs. otrajā pusē un XVI gs. pirmajā pusē kala naudu.

Cēsīs - svarīgākajā politiskajā centrā - uzturējās ārzemju diplomātiskās misijas. Cēsīm bija Rīgas tiesības un sociālā iekārta, kā arī sava satversme.

1524. gadā Berends Brigemans Cēsīs Monētu tornī sāka sludināt luterānismu. Vienīgi Livonijas ordeņa vadība palika katoļticībā.

Livonijas kara (1558. – 1583.) laikā pēdējais Livonijas ordeņa mestrs G. Ketlers un Rīgas arhibīskaps Viļņā parakstīja 1561. g. 28. novembrī līgumu, kurš noteica, ka Latvija, tajā skaitā arī Cēsu pilsēta, pāriet poļu feodālu varā. Taču Polijas karalis Sigismunds Augusts tad pat izdeva privilēģiju, kas Cēsu pilsētas iedzīvotājiem atļāva turēties pie luterticības un noteica divus nedēļas tirgus un vienu gadatirgu.

Ivans IV (Bargais) 1562. gadā pieteica karu Polijai. Ivana protežē Livonijas karalis Magnuss 1577. gadā ieņēma Cēsīs un sāka realizēt no cara neatkarīgu politiku. Tādēļ 1577. g. 31. augustā Ivans IV ielenca un bez kaujas ieņēma Cēsu pilsētu. Taču, kad tā paša gada 4. septembrī sākās uzbrukums pilij, tās aizstāvji sanāca kādā no pils zālēm un uzspridzinājās. Pēc tam 1577. g. decembrī Cēsu pilī un pilsētu ar viltu ieņēma Turaidas pils pārvaldnieks, poļu Livonijas administratora sekretārs Jānis Bīriņš. Vēl divas reizes, 1578. g. februārī un oktobrī, Ivans Bargais uzbrūk Cēsīm, bet tās ieņemt neizdodas.

Krievija 1582.gadā noslēdza miera līgumu ar Poliju. Vidzeme un Latgale nonāca Polijas varā, bet Cēsīs kļuva par visas Latgales un Dienvidvidzemes (līdz Gaujai) pārvaldes centru. Pilsētā atradās vojevodistes augstākā tiesa – tiesas landtāgs. Cēsīs kļuva par katolicisma propagandas centru Latvijā. 1582. gadā šeit nodibinājās katoļu bīskapija, vēlāk arī jezuītu kolēģija, bet sv. Jāņa baznīca kļuva par katoļu katedrāli.

Tā paša gada 7. decembrī Polijas karalis Stefans Batorijs izdeva Cēsīm privilēģiju, kas pilsētai piešķīra Rīgas tiesības, bez tam vēl piešķīra dārzus, ganības un dažas citas zemes.

1600. gadā sāktais poļu – zviedru karš visā Vidzemē, tai skaitā arī Cēsīm nodarīja lielus zaudējumus. Zviedri vairākkārt uzbruka Cēsīm un 1621. gada 15. septembrī Gustava Ādolfa vadībā ieņēma Cēsīs. 1621.g. 15. februārī Gustavs Ādolfs izdeva jaunu privilēģiju, kas tomēr neuzlaboja šīs pilsētas stāvokli pēc kara postījumiem. Bez tam 1640., 1665., 1671., un 1681. gados Cēsīs notika vairāki lieli ugunsgrēki, kuros gāja bojā liela daļa pilsētas apbūves.

Drīz, Ziemeļu kara pirmajā gadā (1700. g.) Cēsīs ieņēma Polijas karaļa un Saksijas kūrfirsta sakšu karaspēks. 1701. gadā Zviedrijas karalis Kārlis XIII sakšus padzina.

1703. gadā krievu karaspēks ieņēma Cēsīs. Apšaudes rezultātā sagrāva pilsētas mūrus, kurus vairs neatjaunoja. Smagi zaudējumi radās pilsētas apbūvē – tikai dažas ēkas palika veselas. 1710. gadā pilsētā plosījās smagas mēra epidēmijas un bads.

1730. g. Krievijas ķeizariene Anna atdāvināja Cēsu pili Kurzemes hercogam Bīronam.

1747.g. ķeizariene Elizabete dāvina valsts kancleram grāfam Bezstuževam-Rjuminam Cēsu pilsmuižu. Taču grāfs 1748.g. paziņo, ka arī pilsēta pieder viņam. 3. augustā liela ugunsgrēka laikā nodega pilsēta, rātsnams ar visu arhīvu un 34 cilvēki gāja bojā. Kanclers piedāvāja iedzīvotājiem palīdzību pilsētas atjaunošanā, taču vēlāk vēlējās saņemt nodevas, ar ko pilsētnieki nebija mierā. Tā rezultātā pilsētas ielās tika iesētas auzas. 1758. gadā cēsnieki uzsāka prāvu ar Bestuževu. Prāva ilga 35 gadus, kuros pilsēta zaudēja milzīgas naudas summas un nokļuva lielā postā.

1766. gadā ķeizariene Katrīna II izdeva Cēsīm privilēģiju, kura apstiprināja visas iepriekš izdotās privilēģijas.

1777.gada beigās Cēsu pils muižas īpašnieks K. fon Volfs, zemnieku nemieru ietekmēts, pārdeva muižu Kārlim Gustavam fon Zīversam, un 1823.gadā to manto viņa dēls

ģenerālleitnants, senators K. Eberhards Zīverss. Zīversu ģimenes īpašumā Cēsu pilsmuiža paliek līdz Latvijas valsts agrārreformas realizēšanai.

1785.gadā Cēsis kļuva par apriņķa pilsētu.

Jau XIV gs. vidū noteicēji Cēsis bija vācu tautības iedzīvotāji – vācu valoda kļuva par oficiālo lietvedības un sarunu valodu. Cēsis bija kļuvušas par tirdznieciskās-zemkopības rajona ekonomisko centru ar sīkiem amatniecības uzņēmumiem.

Cēsu ekonomisko attīstību veicināja 1868. gadā izbūvētā 9 km garā Cēsu-Drabešu šoseja, kas savienoja Cēsis ar Rīgas-Pleskavas šoseju.

XVIII gs. beigās – XIX gs. pirmajā pusē Cēsis ievērojami pieauga dažādu skolas un kultūras iestāžu skaits.

1879.g. Cēsis maģistrāta vietā nodibināja domi, un 1897. gadā latviešiem izdevās gūt virsroku pār vāciešiem, iegūstot tajā vairākumu.

Pamazām Cēsu pilsētas sāka uzplaukt. To veicināja 1889.g. atklātais Rīgas – Valkas – Pleskavas dzelzceļš, kurš pilsētai deva saikni ar lielajām pilsētām (pirmām kārtām – Rīgu) un, līdz ar to, jaunu impulsu pilsētas attīstībai.

Pateicoties dzelzceļa līnijas atvēršanai, Cēsis sāka attīstīties par vasarnīcu pilsētu. Rīdzinieki, cik tālu sniedzās viņu intereses ZA virzienā, savām vasarnīcām g.k. izvēlējās Siguldu. Savukārt Sv.Pēterburgas (Pēterpils) ļaudīm, kuru rocība neļāva dzīvot vasarnīcās Somu jūras līča piekrastē Rēveles (Tallinas) un Paldiski apkaimē, nerunājot par Pēterhofu, Carskoje Selo un Gatčinu, devās tālāk lētāku vietu meklējumos, un tādu atrada Gaujas krastos pie Cēsīm.

19./20.gs. mijā Cēsis notika ievērojami labiekārtošanas darbi. Pilsētā (vismaz tās centrālajā daļā) izveidoja ūdensvadu, kanalizāciju, bet vecās ielu apgaismošanas petrolejas spuldzes pamazām aizstāja elektrība. 1912. gadā Cēsis savu darbību sāka pirmais stacionārais kino "Metropole" (tagadējā adrese - Vaļņu ielā 13) Pirmā pasaules kara gados Cēsis, sākot ar 1915.g., kļuva par piefrontes pilsētu. Pirms Pirmā pasaules kara Cēsis dzīvoja apm. 8.000 iedzīvotāji (dati gan ir atšķirīgi), bet kara laikā, pateicoties bēgļu pieplūdumam no Kurzemes un Zemgales, to skaits pārsniedza 12.000, iespējams, pat 14.000. Pēc Rīgas krišanas 1917.gadā Cēsis uz īsu laiku apmetās krievu 12.armijas štābs (Birkenrūes ģimnāzijā; tag. Cēsu sanatorijas meža skola), pirms pārvākties uz mazāk apdraudētu vietu, t.i. Valku.

Cēsis vienmēr bijušas radikāļu un maksimālistu pilsēta. Tā bija pirmā pilsēta Latvijā, kurā 1917.gadā nodibināja padomju (lielinieku, t.i. boļševiku) varu. 1918.gadā novembrī Cēsis bija pirmā pilsēta, virs kuras uzviļās Latvijas sarkanbaltsarkanais karogs. Tiesa, 1918.g. beigās Cēsis atkal ieņēma sarkanā armija, bet jau 1919.gada 30.maijā to no Cēsīm izdzina Igaunijas armija un Ziemeļlatvijas brigāde. 1919.gada jūnijā un jūlijā Cēsu apkaimē norisinājās kaujas starp Baltijas vācu landesvēru un latviešu – igauņu armijas daļām, kuru rezultātā vācieši cieta sakāvi, bet abām Baltijas tautām radās iespēja veidot savas, neatkarīgas un demokrātiskas, valstis.

Starpkaru periodā Cēsis bija klusa kūrorta pilsēta. Vienlaikus tā joprojām saglabāja vietējā kultūras centra lomu. 1924.gadā Cēsis bija pirmā pilsētas Latvijā, kurā uzcēla Uzvaras (reizēm sauktu arī par Brīvības) pieminekli. 1930.gadā Cēsis uzcēla Valsts bankas Cēsu nodaļu (tag. Unibankas Cēsu nodaļa, Raunas iela 6). Pilsēta īpaši atdzīvojās 1930.gadu otrajā pusē. Cēsis 1939. g. uzcel jaunu ģimnāzijas ēku (tag. pilsētas ģimnāzijas vecais korpuss) un viesnīcu "Tērvete" (bija iecerēta kā motelis Rietumeiropas autotūristiem – Helsinku olimpisko spēļu apmeklētājiem 1940.g., tomēr kara apstākļu dēļ lielie plāni palika iecerēs; šobrīd viesnīca "Cēsis").

1940.gada 17.jūnijā Cēsis okupēja sarkanā armija un, līdz ar Latvijas aneksiju PSRS sastāvā arī Cēsis kļuva par PSRS pilsētu. Sākās represijas pret Latvijas pilsoņiem. Īpaši smagi cēsnieki cieta 1941.gada 13./14. jūnija deportācijas laikā.

1941.gada 5.jūlijā, vācu – padomju kara sākumā, Cēsis ieņēma vērmahts. Sākās vācu okupācija, kuras laikā norisinājās Cēsu židu likvidācijas process. Daudzi cēsnieki Latviešu brīvprātīgā SS leģiona rindās piedalījās kaujās pret komunistiskajiem spēkiem. Karš, salīdzinot ar citām Latvijas pilsētām, Cēsis skāra ne pārāk smagi. 1941.gadā, sarkanās armijas atkāpšanās laikā, tās sapieri iznīcināja Cēsu degvielas krātuves, dzelzceļa

viaduktu par tag. Piebalgas ielu u.tml. Smagākus postījumus radīja 1944.gadā, kad atkāpjoties vācu armija nodedzināja Cēsu ģimnāziju un daļu Cēsu vecpilsētas. 1944.g. 26.septembrī Cēsis atkal ieņēma padomju armija.¹

Laikā pēc otrā pasaules kara sākās Latvijas forsēta industrializācija. Cēsis gan tā skāra mazāk un vēlāk kā lielākās Latvijas pilsētas, tomēr arī te tā atstāja savas pēdas. 1950.gados Cēsis darbojās ķieģeļceplis, alus darītava, savu darbību sāka arī krietni lielāki uzņēmumi – ATU- 5 un CATA (padomju laikos lielākais Cēsu uzņēmums strādājošo skaita ziņā), Cēsu autoremonta rūpnīca u.c. Vienlaikus Cēsis saglabāja savu nozīmi kā atpūtas, tūrisma un rekreācijas centrs.

Pēckara gados diezgan strauji auga Cēsu iedzīvotāju skaits. Cēsīs 1939.gadā bija apm. 9.000 iedzīvotāju, bet 1945.g. diezgan vai daudz vairāk par 7.000. Līdz 1989.gadam Cēsu iedzīvotāju skaits faktiski trīskāršojās, sasniedzot apmēram 22.000. Tas sekmēja jaunu dzīvojamo māju kvartālu celtniecību. Ap 1960.gadu sākās triju un piecu stāvu māju būve Zvirbuļu kalnā. Septiņdesmitajos gados dzīvokļu celtniecība pārvirzījās uz Glūdas kalna un Bērzaines rajonu, bet desmitgades beigās – uz Leona Paegles ielas tālāko galu un Loka ielu. Kaut gan strauji attīstījās industrializācija un dzīvokļu celtniecība, tomēr Cēsis saglabāja savas pamatvērtības.

1980.gadu vidū sākās latviešu trešā nacionālā atmoda. pirmo reizi pēckara Latvijā pār Cēsīm Jaunās pils tornī 1988.gada 22.oktobrī atkal sāka plīvot latviešu nacionālais sarkanbaltsarkanais karogs. 1989.gada 23.augustā lielākā cēsnieku daļa piedalījās Baltijas ceļā – cilvēku ķēdē no Tallinas līdz Viļņai. 1991.gada 21.augustā Latvija atguva savu valstisko neatkarību.

Pēdējo gandrīz piecpadsmit gadu laikā pēc savā ziņā neizbēgamā attīstības krituma 1990.gadu sākumā Cēsis uzsākušas jaunu attīstības posmu. Pajukusi kādreizējā "lielrūpniecība". Trešā gadu tūkstoša sākumā jaunais attīstības vilnis no Rīgas atvēlies arī līdz Cēsīm. Jau 1990.gadu sākumā Cēsīs savu darbību atsākusi Draudzīgā aicinājuma Cēsu Valsts ģimnāzija. Uzceltas jaunas sporta būves – sporta zāle Pūces ielā un jauna sporta halle Piebalgas ielā; ieguldītas lielas investīcijas pilsētas ūdens un kanalizācijas sistēmās, siltumapgādes sistēmā izglītības iestādēs un citos sabiedriskas nozīmes objektos. Strauji attīstās ar komercfunkciju saistīta apbūve.

¹ LPSR Valsts Kultūras komitejas Restaurācijas institūts, Cēsu pilsētas vēsturiskais centrs: reģenerācijas projects, 1988.gads, I daļa, IA sējums, 9.-16.lpp.

4.Cēsu pilsētas administratīvās robežas

Cēsu pilsētas pašreizējās administratīvās robežas noteiktas ar Latvijas PSR Augstākās Padomes 1983.gada 24.februāra dekrētu. Robežu apraksts izstrādāts Latvijas PSR Lauksaimniecības ministrijas Latvijas Valsts zemes ierīcības projektēšanas institūtā un apstiprināts ar Cēsu rajona TDP Izpildkomitejas 1981.gada 24.marta lēmumu Nr.54. Cēsu pilsētas platība šajās robežās ir 1931 ha.

Cēsu pilsētas teritorija robežojas ar Priekuļu pagasta, Vaives pagasta, Amatas novada un Raiskuma pagasta teritoriju.

Lai nodrošinātu teritorijas Cēsu pilsētas izaugsmi un lai sakārtotu robežas atbilstoši jau izbūvētu vai vēl būvējamu pilsētas apvedceļu trasēm, iepriekšējā 1988.gada Cēsu pilsētas ģenerālajā plānā bija paredzētas Cēsu pilsētas administratīvo robežu korekcijas, robežu izmaiņas līdz šim brīdim nav realizētas.

Teritorijas plānojuma izstrādes gaitā, veicot sarunas ar Cēsu pilsētas administratīvajām robežām piegulošo pagastu padomēm, nav iegūta piekrišana pilsētas robežu maiņai. Teritorijas plānojuma darbības laikā līdz 2017.gadam būtu organizējamās atkārtotās sarunas par pilsētas robežu racionalizēšanu un paplašināšanu, atbilstoši plānā ietvertajiem priekšlikumiem (*skatīt „Pilsētas administratīvās robežas izmaiņu shēmu”, 1.kartogrāfisko lapu*).

Robežai ar **Priekuļu pagastu** būtu veicamas izmaiņas trīs posmos:

- Birzes ielas posmā no Lenču ielas līdz pagriezienam starp Akmens un Loka ielu, kur pašreiz robeža noteikta pa Siļķupīti, kā arī ietver bijušās moto trases teritoriju, pēc Birzes ielas izbūvēšanas ielas trase veido konkrētu, nemainīgu līniju, kura varētu būt pilsētas robeža, iekļaujot Priekuļu pagasta teritorijā zemju joslu starp Birzes ielu un Siļķupīti un zemes gabalu ar pašreizējo adresi Birzes ielā 34, Cēsis;
- zemes gabals, kurš atrodas aiz naftas bāzes teritorijas, un kuram piekļūšana iespējama tikai no Priekuļu pagasta teritorijas, iekļaujams Priekuļu pagasta teritorijā;
- pilsētas robežai gar Rīgas - Valmieras virziena apvedceļu posmā no valsts autoceļa Cēsis - Valmiera līdz robežai ar Vaives pagasta teritoriju iespējami divi robežas maiņas varianti - iekļaujot Cēsu pilsētas teritorijā tikai šaurās zemju joslas starp apvedceļu un zemes gabaliem Jāņa Poruka ielā 56 un Jāņa Poruka ielā 75, Cēsis, vai iekļaujot pilsētas teritorijā visas zemes starp pilsētas pašreizējo robežu un apvedceļu;

Robeža ar **Vaives pagasta** teritoriju būtu maināma, iekļaujot Cēsu pilsētas robežās teritoriju starp pilsētas pašreizējo robežu un apvedceļu.

Robeža ar **Amatas novadu** būtu maināma posmā no Rīgas līdz Līgatnes ielai, nosakot to gar ielām, iekļaujot Cēsu pilsētas teritorijā zemes starp pilsētas robežu un izbūvēto pilsētas apvedceļu - Pētera ielu, savukārt Amatas novada teritorijā iekļaujot zemes aiz Pētera ielas pie krustojumiem ar Rīgas ielu un Līgatnes ielu.

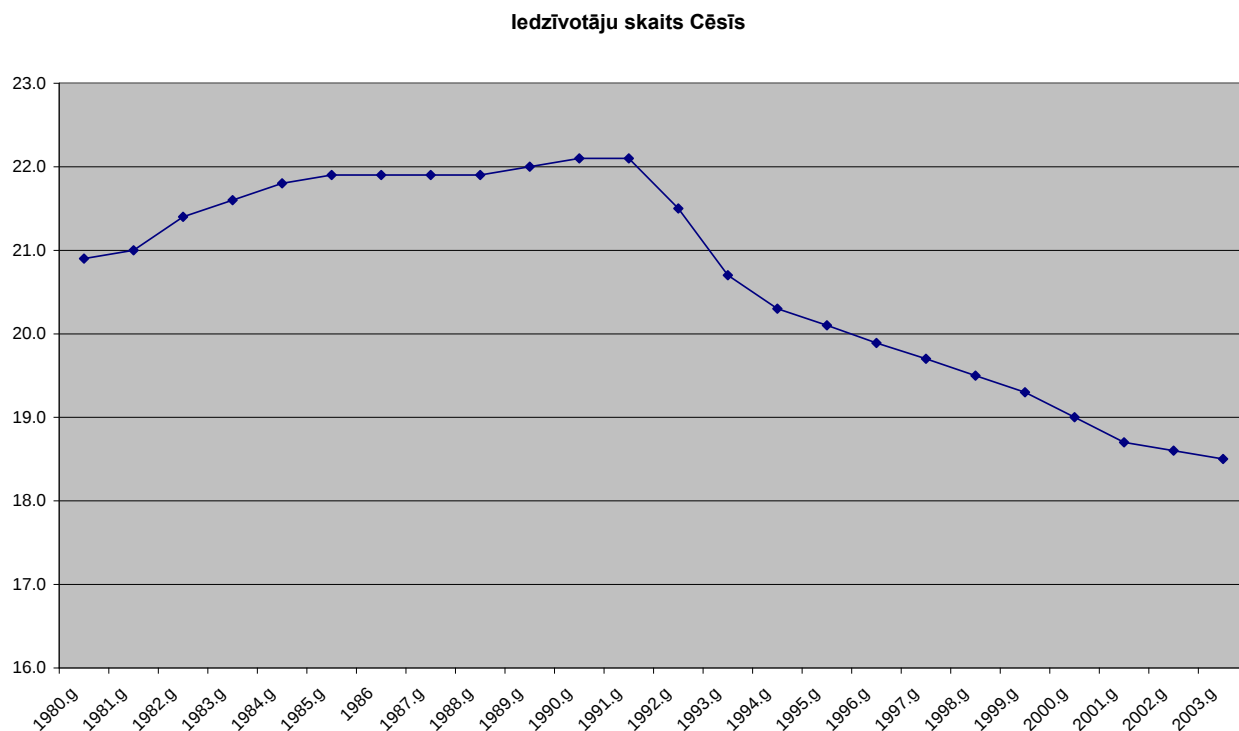
Robeža ar **Raiskuma pagastu** būtu maināma, iekļaujot Raiskuma pagasta teritorijā zemes gabalu "Mētras", par ko, izskatot zemes gabala īpašnieka priekšlikumu, 2001.gada 8.jūnijā ir pieņemts Cēsu pilsētas zemes komisijas atzinums Nr.81 (prot.Nr.15) "Par Cēsu pilsētas robežas ar Raiskuma pagastu maiņu".

5. Cilvēkresursi

Demogrāfiskā situācija

Kopš 1992.gada Latvijas Republikā un arī Cēsīs iedzīvotāju skaits samazinās: Cēsīs 1990.gadā bija 22 100 iedzīvotāju, 2003.gadā Cēsu pilsētā bija pierakstīti tikai 18 500 iedzīvotāji. Iedzīvotāju skaita izmaiņas pa gadiem atainotas diagrammā Nr.1.

Diagramma Nr.1 "Iedzīvotāju skaits Cēsīs"

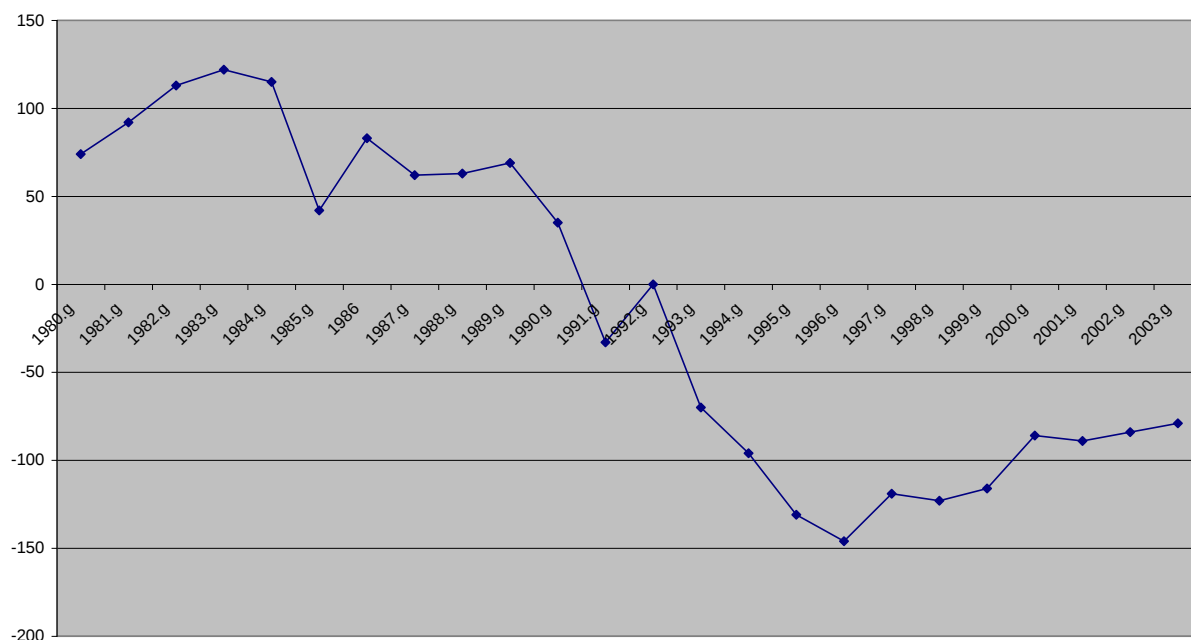

Galvenais cēlonis iedzīvotāju skaita samazinājumam ir negatīvais dabiskais pieaugums. Kopš 1991.gada vairāk cilvēku mirst nekā dzimst.

Dabiskā pieauguma tendences atainotas diagrammā Nr.2.

Diagramma Nr.2 "Iedzīvotāju dabiskais pieaugums Cēsīs"

Iedzīvotāju dabiskais pieaugums Cēsīs

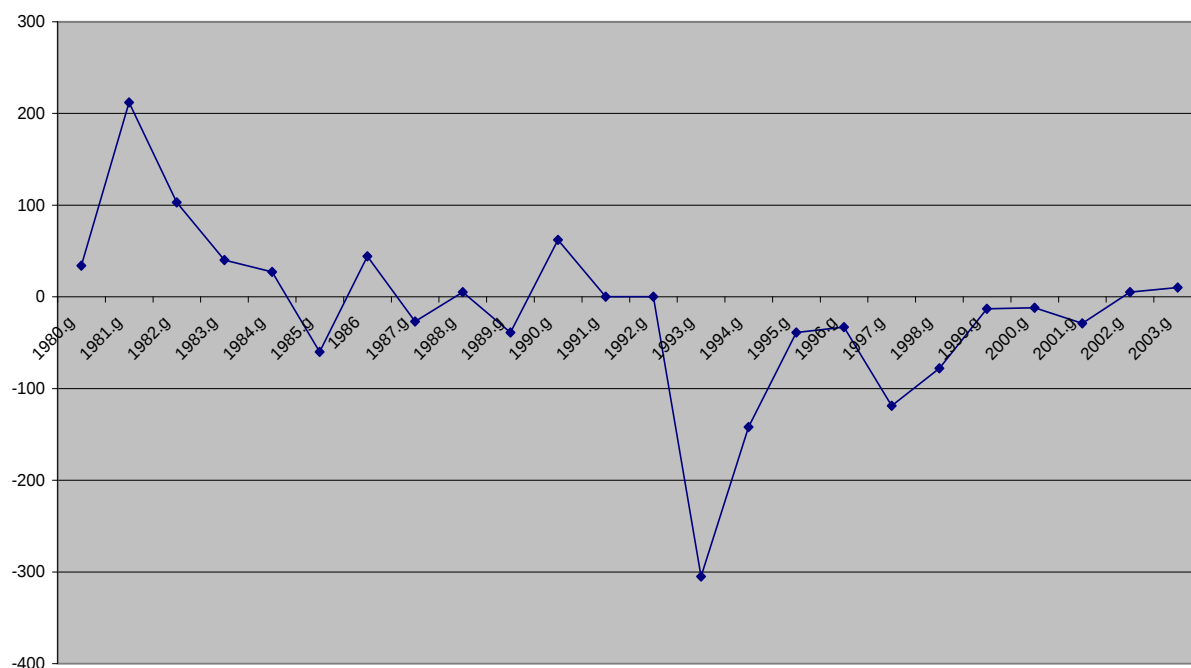

Dabiskais pieaugums kopš 1991.gada ir negatīvs un pēdējos 4 gadus Cēsu pilsētā nomirst nepilni 100 cilvēki vairāk kā piedzimst. Valstī nav izstrādāta un netiek realizēta dzimstību veicinoša politika.

Iedzīvotāju skaita samazinājuma iemesls ir arī negatīvs migrācijas saldo – skat. diagrammu Nr.3.²

Diagramma Nr.3 "Iedzīvotāju mehāniskā kustība"

Iedzīvotāju mehāniskā kustība

² Pēc Centrālās statistikas pārvaldes datiem, 2004.gads

Negatīvs migrācijas saldo 1993. un 1994.gadā skaidrojams ar krievu armijas aiziešanu no Cēsu pilsētas, kā rezultātā uz dzīvi Krievijas Federācijā pārcēlās krievu militārās personas.

Daudzi latvieši 90-os gados atguva savus īpašumus ārpus pilsētas un pārcēlās uz dzīvi tajos.

Jaunieši, kas dodas studēt uz citām pilsētām, bieži vien neatgriežas Cēsīs, kā rezultātā pilsēta zaudē iedzīvotājus, jo Cēsīs nevar konkurēt ar lielpilsētu darba tirgus iespējām, atalgojumu un citiem jauniešiem būtiskiem piedāvājumiem.

Lai nodrošinātu jauniešu palikšanu Cēsīs, nepieciešams:

- ✓ nodrošināt Cēsīs kvalitatīvu klātienes, pilna laika studiju piedāvājumu pilsētas un Vidzemes reģiona iedzīvotājiem,
- ✓ atbalstīt jaunu uzņēmumu veidošanos, īpaši atbalstot jauno uzņēmēju iniciatīvu,
- ✓ attīstīt Cēsīs informāciju un komunikāciju tehnoloģijas, kas ļautu iedzīvotājiem būt pilntiesīgiem zināšanu sabiedrības locekļiem,
- ✓ iesaistīt jauniešus pilsētas attīstības procesos, lai viņi piedalītos pilsētas veidošanā,
- ✓ risināt mājokļu problēmas : apdzīvojamās platības Cēsīs ir ļoti dārgas un ne visiem jauniešiem, kas vēlas atgriezties Cēsīs, ir iespējams sev nodrošināt dzīves vietu,
- ✓ piesaistīt uzņēmumus, kuros nepieciešami izglītoti un prasmīgi darbinieki.

Kā rāda statistika, tad pēdējos gados iedzīvotāju mehāniskās migrācijas saldo ir līdzsvarojies un pat kļuvis pozitīvs.

Tiek pieņemts, ka 2020. gadā iedzīvotāju skaits Cēsīs varētu atgriezties 90-o gadu līmenī (~22 tk. iedzīvotāji).

Šāds pieņēmums izvirzīts pamatojoties uz sekojošiem apsvērumiem:

1. pozitīva dabiskā pieauguma rezultātā palielināsies iedzīvotāju skaits pilsētā (vairāk piedzims nekā nomirs):
 - a. valsts ekonomiskās attīstības rezultātā pieaugs iedzīvotāju ienākumi un mazināsies sociālā spriedze;
 - b. valsts atbalsta politika dzimstības veicināšanai;
 - c. veselības aizsardzības un sociālās palīdzības sistēmu attīstība.
2. pozitīvas mehāniskās migrācijas rezultātā par labu Cēsīm tiks saglabāti un piesaistīti cilvēkresursi (Cēsīs iebruks un dzīvos vairāk cilvēku nekā aizbruks):
 - a. klātienes pilna laika augstskolas un profesionālās izglītības iestāžu attīstība Cēsīs;
 - b. jaunu uzņēmumu (tajā skaitā ar atpazīstamu zīmolu gan nacionālajā, gan starptautiskajā līmenī) ienākšana Cēsīs;
 - c. nodarbinātības politikas izstrāde un realizācija (tirgū nepieciešamo darba iemaņu izpēte un atbilstošu risinājumu piedāvājums);
 - d. jaunu mājokļu (individuālo māju ciematīgu, rindu ēku un daudzdzīvokļu) būvniecība;
 - e. patīkamas un kvalitatīvas pilsētvides attīstība un tīras vides saglabāšana (patīkama dzīves un darba vieta);
 - f. kvalitatīvas infrastruktūras attīstība (inženierkomunikāciju tīkli, transporta infrastruktūra, sabiedrisko celtnu attīstība);
 - g. starppilsētu transporta infrastruktūras un pasažieru pārvadājumu kvalitātes uzlabošana (ērta kustība starp Cēsīm un Latvijas lielākajām pilsētām, kā rezultātā iedzīvotājiem nav grūtības strādāt vienā pilsētā un dzīvot citā pilsētā);

- h. veidot Cēsu pilsētu kā pievilcīgu pilsētu dzīvošanai un strādāšanai;
- i. imigrantu pieplūdums no citām valstīm (Latvijai strauji attīstoties, tā var kļūt pievilcīga citu valstu bēgļiem un imigrantiem, kas izteiks vēlmi uz dzīvi apmesties mūsu valstī un pilsētā).

6.Dabas apstākļi

Ģeogrāfiskais novietojums

Cēsis atrodas Vidzemes Centrālās augstienes ziemeļrietumu nogāzē, kur augstiene saskaras ar Gaujas senleju. Tieši šajā abu fiziski - ģeogrāfisko rajonu kontakta joslā senlejas krastos veidojas savdabīgas un interesantas dabas ainavas, tāpēc Cēsu apkārtnē ir viena no Latvijas skaistākajām vietām ar ļoti lielu nozīmi iedzīvotāju atpūtā un veselības aizsardzībā.

Pilsētas lielākā daļa atrodas Vidzemes Centrālās augstienes nogāzē uz viegli viļņota morēnas līdzenuma. Austrumdaļā tā virsma paceļas līdz 130m virs jūras līmeņa, rietumos un ziemeļrietumu virzienā uz Gaujas senlejas pusi pazeminās līdz 98-105m virs jūras līmeņa. Nogāzes rietumdaļu saposmo daudzo senlejas sāngravu augšgali. Ieleju un gravu dziļie iegrauzumi pamatiežos atsedz pazemes ūdeņu horizontus, kas baro avotus, strautus, upītes. Ielejās ir laba augsne un bagāta augu valsts. Gravās daudz smilšakmens atsegumu, un alu. Alas veidojušās pazemes ūdeņu darbības rezultātā, kā arī daudzas ir cilvēka roku paplašinātas. Šo faktoru darbības rezultātā alas un kraujas iet arī bojā, kā tas noticis ar Cēsu lielāko un garāko alu – Vinteralu.

Pilsētas ziemeļrietumu daļā senlejas malā ar priežu mežu apaugusi smilts-grants kēmu pauguraine. Austrumu virzienā tā pāriet kultūrainavā.

Cēsu rajona teritorijā Gauja plūst pa ledāju kušanas ūdeņu veidotu devona smilšakmeni iegrauztu senleju. Zemes virsa ielejas dibenā ir tikai ap 30m virs jūras līmeņa, ielejas nogāzes augšējā malā – pamatkrastā – sasniedz ap 70m virs jūras līmeņa. Ielejā ir vairākas terases, nogāzēs daudz mazāku graviņu.

Gaujas gultne ir līkumaina, to veido irdenas smilts un grants sanes, kas lielā daudzumā pārvietojas līdz straumei. Tāpēc Gaujas dziļums ir ļoti nevienmērīgs un laika gaitā bieži mainās. Upē daudz sēkļu un dzelmju, ir arī atvari. Gultnei abās pusēs ir paliene ar vecupēm. Gultnes dibenā un krastos bieži vien izplūst pazemes ūdeņi, kas vasarā rada lielu ūdens temperatūras nevienmērību un kopumā stipri pazemina ūdens temperatūru. Gaujā no visām Latvijas upēm ir viszemākā ūdens temperatūra. Dažās vietās virs spēcīgiem avotiem smilts nogulumi ir ļoti irdeni, tur veidojas t.s. grimstošās smiltis. Krasti bieži vien ir ļoti krauji, viegli izskalojami, nobrūkoši. Minēto apstākļu dēļ Gaujā peldēties ieteicams tikai labi zināmās vietās.

Upe aizsalst decembra beigās. Vislielākais ūdens caurplūdums un augstākie līmeņi ir pavasara sniega kušanas laikā. Otrs līmeņu maksimums vērojams pēc rudens lietiem.

Pie Raiskuma tilta visaugstākais ūdens līmenis novērots 1931.gada 28.aprīlī – 28,01 metri.

Aprēķini rāda, ka maksimālie līmeņi var atkārtoties:

- 28,15 m virs līmeņa reizi 100 gados,
- 26,95 m virs līmeņa reizi 10 gados.

Pat pie visaugstākajiem aprēķinātajiem līmeņiem plūdi Cēsu pilsētas apbūvētajai teritorijai nekādus zaudējumus radīt nevar, taču īpaši jāatzīmē tas, ka pilsētas dzeramā ūdens ņemšanas vieta Cēsīs, Upes ielā 21 atrodas palu apdraudētajā zonā, tāpēc te izbūvēts aizsargdambis, kurš jāpagarina pa teritorijas perimetru.

Interesants dabas apstāklis ir Gaujas senlejas iestiepšanās caur daudzām gravu un upīšu sistēmām līdz pat pilsētas centram, kas veido pilsētas reljefu savdabīgu.³

³ "Cēsu pilsētas ģenērālais plāns. Paskaidrojuma raksts", 1.sējums, Pilsētprojekts, Rīga, 1988.gads, 10-18.lpp.

Klimats

Latvijas klimatu kopumā nosaka tās ģeogrāfiskais stāvoklis Baltijas jūras tuvumā, kur valdošās ir gaisa masas no Atlantijas okeāna.

Cēsu pilsēta atrodas mitrā, kontinentālā, mēreni vēsā Latvijas klimatiskajā rajonā. Gada vidējā gaisa temperatūra ir +5.1 grādi pēc Celsija, gada visaukstākais mēnesis ir janvāris ar mēneša vidējo gaisa temperatūru -6.2 grādi pēc Celsija, vissiltākais ir jūlijs ar mēneša vidējo gaisa temperatūru +16.7 grādi pēc Celsija. Valdošie dienvidu, dienvidrietumu vēji, lielākais vēja ātrums ir novembrī -janvārī (3-8m/s), mazākais jūlijā -augustā (2-5m/s), maksimālās brāzmas sasniedzot oktobrī, novembrī (34m/s).

Valdošās mitrās jūras gaisa masas nodrošina lielu nokrišņu daudzumu. Nokrišņi iespējami vidēji katru otro dienu. Vidējais gada nokrišņu daudzums ir 691mm. Visvairāk nokrišņu ir jūnijā - septembrī (77-96mm), tad tie nereti ir intensīvi, gāzienveidīgi, ar pērkona negaisu, absolūti maksimālais mēneša nokrišņu daudzums – 224mm (1928.gada jūnijā). Vismazāk nokrišņu ir februārī - martā (24-29mm), ziemā nokrišņi ir ilgstošāki, mazāk intensīvi.

Ievērojamais nokrišņu daudzums un mērenās temperatūras visu gadu rada paaugstinātu gaisa mitrumu un mākoņainību. Faktiskais saules spīdēšanas ilgums vidēji gadā nepārsniedz 40% no iespējamā.

Pastāvīga sniega sega parasti izveidojas decembra otrajā dekādē. Vidējais sniega segas biezums ziemā ir 8-10 cm, vietām sasniedzot 64 cm. Sniega sega parasti izzūd marta pēdējā dekādē.⁴

⁴ Valsts Hidrometeoroloģijas pārvalde, atzinums 2001.gada 7.marts

7. Inženierģeoloģiskie apstākļi

7.1. Cēsu un tuvākās apkārtnes ģeomorfoloģiskie un hidrogrāfiskie apstākļi.

No ģeomorfoloģiskā viedokļa Cēsu pilsētas un tuvākās apkārtnes teritorija atrodas Ziemeļlatvijas zemienē, bet izvietojas ļoti tuvu Vidzemes augstienes piekāpei. Ievērojot reljefa raksturu, izdalāmi sekojoši atšķirīgi lokālie ģeomorfoloģiskie rajoni:

1. Ziemeļlatvijas zemienes Cēsu plato;
2. Cēsu plato nogāze;
3. Piegaujas pauguraine;
4. Gaujas senieleja.

Nemot vērā specifiskās reljefa iezīmes, kā ģeomorfoloģiski apakšrajoni saistībā ar Gaujas senieleju, var tikt izdalīti:

- 4a - Piegaujas sengravu un gravu reljefs;
- 4b -Sengravu saposmotais Piegaujas pauguraines reljefs.

Ziemeļvidzemes zemienes Cēsu plato (turpmāk **Cēsu plato**) ir plašākais no minētajiem lokālajiem ģeomorfoloģiskajiem rajoniem, kurā atrodas lielākā Cēsu pilsētas teritorijas apbūvētā daļa. Plato virsu galvenokārt veido plakans vai lēzeni viļņots morēnas līdzenums, kas kļūst viegli paugurots dienvidu daļā, tuvojoties Vidzemes augstienei. Atsevišķās nelīdzenāko reljefa iecirkņu zemākajās vietās nelielās platībās vērojama pārpurvošanās. Virsmas hipsometriskais stāvoklis mainās no 100-103m plato nogāzes šķautnes tuvumā, līdz 125-130m vjl atsevišķos pacēlumos vai lēzenu pauguru virsotnēs dienvidu un dienvidaustrumu perifērijā. Tādējādi plato virsa ir nedaudz slīpa, ar kopējo kritumu ziemeļrietumu virzienā.

Cēsu plato virsmas raksturu un hipsometrisko stāvokli lielā mērā nosaka ģeoloģiskās uzbūves specifika - zem morēnas iegulošo pirmskvartāra iežu - augšdevona Pļaviņu svītas dolomītu līdzenā virsa un tās ievērojamais absolūtais augstums (93-110m vjl) šajā teritorijā. Plato no citiem ģeomorfoloģiskajiem rajoniem ir labi norobežots.

Gaujas senielejai piegulošā Cēsu plato daļa ir stipri pārveidota sazarotā sengravu un gravu tīkla veidošanās laikā ledus laikmeta beigu posmā un pēcdeduslaikmeta sākumā. Dažkārt pagarinoties un paplašinoties no galvenās sengraves augošajiem sānzariem, daļa no piegulošā plato tikusi atšķelta un saglabājas kā pamatkrasta erozijas palikšņi. Piegaujas erozijas procesos pārveidotā reljefa josla Cēsu plato ietvaros nav platāka par 0,8-1,4 km, vidēji apmēram 1 km.

Cēsu plato nogāze reljefā iezīmējas kā labi izteikta kāpe, kas orientēta no ziemeļaustrumiem uz dienvidrietumiem. Tās relatīvais augstums parasti ir 25-35m, bet atsevišķos gadījumos sasniedz 40-50m. Nogāzi vietām šķērso īsākas vai garākas sengraves, tajā izplūst avoti. Izteiksmīgā kāpe pēc būtības atspoguļo litoloģisko robežu starp jau minētajiem dolomītiem augšdaļā un zemāk iegulošajiem terīgēnajiem iežiem (smilšakmeņiem, arī aleirolītiem un māliem). Lieta tā, ka dolomīti ir cietāki, pret noārdīšanu noturīgāki, bet smilšakmeņi ievērojami irdenāki. Tāpēc ilgstošajā ģeoloģisko procesu ietekmē (dēdēšana, noskalošana u.c.), īpaši ledus laikmeta ledāju ārdošās darbības rezultātā, smilšakmeņu virsa tagad izrādās pazemināta par dažiem desmitiem metru un šī starpība ar dolomītu virsu reljefā izpaužas kā minētā kāpe. Protams, nogāzē virs devona dolomītiem, smilšakmeņiem vai māliem atrodas plāns ledāja nogulumu (morēnas), vietām arī citas izcelsmes, materiāla slānis.

Piegaujas pauguraine, kas pavada Gaujas senieleju jau daudzus kilometrus augšpus Cēsīm, izveidojusies galvenokārt pēdējā apledojuma laikā. Tās pamatā atrodas jau minētais, hipsometriski zemāk esošais terīgēno iežu (galvenokārt smilšakmeņu) komplekss, tāpēc arī Piegaujas pauguraines absolūtais augstums kopumā ir mazāks nekā Cēsu plato un parasti mainās robežās no 50m līdz 80m, lai gan atsevišķās vietās sasniedz 95 - 113m vjl. Pauguraines reljefs ir nelīdzens, to nosaka morēnu vai kēmu pauguru un

ieplaku mija. Pauguru relatīvais augstums parasti nepārsniedz 10m, starppauguru ieplakas vietām ir pārpurvotas, reizēm tajās sastopami sīki pārejas tipa purvi.

Gaujas senielejai piegulošā pauguraines daļa daļēji pārveidota ledus laikmeta beigu posmā un pēcleduslaikmeta sākumā, kad galvenokārt veidojās un attīstījās izteiksmīgās gravas. Šo erozijas formu sazarotie augšgali, kā arī sānzari, ievirzoties ieplakās starp pauguriem, jau tā visai šķēršļoto reljefu padara vēl komplicētāku. Sengravu pārveidotā Piegaujas pauguraines daļa aptuveni 1km platas joslas veidā izsekojama paralēli senielejas kreisajam pamatkrastam, sākot no Silķupītes ietekas rajona virzienā uz ziemeļiem.

Gaujas senieleja ir viens no izteiksmīgākajiem reljefa veidojumiem Cēsu apkārtnē. Patreizējā redzamā ieleja atbilst daudz vecākam (iespējams pirmskvartāra) ielejveida iegrauzumam devona iežos, ko daļēji aizpilda kvartāra (pleistocēna-ledus laikmeta) nogulumi, kas veidojušies ledāja un tā kušanas ūdeņu ģeoloģiskajā darbībā.

Senielejas nogāzes ir stāvas, sengravu izrobotas, vietām izveidojušies pamatkrasta palikšņi. Relatīvi augstāka ir kreisā pamatkrasta nogāze Cēsu plato zonā. Izvērstā sengravu tīkla dēļ tikai vietām saglabājušies šauri un īsi pašu vecāko terasu (V^a , IV) fragmenti. No tām hipsometriski augstāk (ap 48-50m vjl.) sastopama V^a virspalu terase, bet IV terases fragmenti atrodas 40-42m augstumā vjl. Abas minētās terases ir cokola tipa, ar plānu 0,5-2m smilšainu alūviu un veidojušās ledus laikmeta beigu posmā, atkāpjoties pēdējā apledojuma ledājam.

Nedaudz labāk ielejā izsekojama trešā (III) virspalu terase, kas veidojusies erozijas-akumulācijas procesu darbībā, Gaujai ieplūstot Baltijas ledus ezera otrās stādijas (B_{gI} , II) baseinā. Šī akumulatīvā tipa terase (galvenokārt smilšainā alūvija biežums pārsniedz 10m) vietām vērojama līdz 200m platu fragmentu formā (īpaši labi tajās vietās, kur tiem pieslēdzas sengravu iznesu koni). Terases virsa parasti ir līdzena, nedaudz slīpa upes virzienā, virsas augstums Cēsu apkārtnē ap 37,5-39m vjl.

Ielejā līdzīgi izvietojusies arī otrā (II) virspalu terase, kas veidojusies Gaujai ieplūstot Baltijas ledus ezera pēdējās stādijas (B_{gIIIb}) baseinā. Terasē pieder cokola tipam (smilšainā alūvija biežums 3-5m), visbiežāk iegrauzta smilšakmeņos, tās labāk saglabājušies fragmenti mēdz būt 70-150m plati, bet garumā sasniedz 450-500m. Virsa parasti ir līdzena, vietām ar nelielu slīpumu upes virzienā, augstums Cēsu apkārtnē ap 34-35m vjl.

Vislielāko platību senielejā aizņem akumulatīvā pirmā (I) virspalu terase, kas izsekojama gan kā patstāvīga josla abpus Gaujai, gan sastopama palikšņu formā palienes masīvā. Tās platums vietām sasniedz 500m, absolūtais augstums maksimāli 28,5-29m vjl., bet galvenokārt smilšainā alūvija biežums pārsniedz 10m. Terases virsa mēdz būt nelīdzena, to izrobo daudzās vecupju gultnes, kurās dažkārt vēl atrodas ezeri. Atšķirībā no vecākajām, I virspalu terase veidojusies pēcleduslaikmetā, galvenokārt tajā laikā, kad Gauja ieplūda kādreizējā Litorīnas jūrā.

Senielejas redzamajā, morfoloģiski izsekojamajā daļā, zemāko līmeni aizņem meandrējošā Gaujas gultne, kurā mijas iedzelmes (dziļākās vietas meandru virsotnēs) un šķēršņi (seklākās smilšainās un granšainās zonas starp iedzelmēm). Upes platums vasaras mazūdens periodā vidēji apmēram 100m, vislielākais dziļums pastāvīgajās iedzelmēs 3-6 m, bet šķēršņu zonā 1-2 m. Vislielākie pārkārtojumi gultnes reljefā notiek pavasara palu laikā.

Abpus upes gultnei izvietojas segmenta tipa paliene, kuras augstums mainās no 1-1,5 m piegultnes sēres joslā un jaunākajās, aktīvi augošajās daļās, līdz 4-4,5m vecāko ģenerāciju segmentos, kuriem raksturīga līdzena virsa. Palienes absolūtais augstums nepārsniedz 25,5-27m. Līdztekus dažāda augstuma palienes segmentiem, tās virsā skaidri izdalās pazeminājumi ar vecupju gultnēm, no kurām daļa jau ir aizpildīta ar nogulumiem, bet citos atrodas vecupju ezeri. Palienes ģeoloģiskajā uzbūvē dominē smilts materiāls, ar smalkākajām, puteklīnajām frakcijām virsējā daļā un rupjgraudaināku, granšainu sastāvu, vietām ar sīku oļu klātbūtni dziļāk par 2,5-3m.

Gaujas gultnes raksturs un darbības intensitāte ir atkarīga no upes hidroloģiskā režīma, ko zināmā mērā atspoguļo ūdens līmeņa svārstības. Pēc Cēsu hidroposteņa datiem, kas ietver daudzgadīgu (1919.-1943.g. un pēc 1950.g.) novērojumu rindu, Gaujas ūdens

līmeņa izmaiņas raksturo sekojoši vidējie lielumi (skaitļi doti attiecībā pret Cēsu hidroposteņa nulles atzīmi +21,68 m vjl.):

1. Gada augstākais līmenis ir 25,13 m vjl., iestājas 1. aprīlī
2. Vasaras zemākais līmenis ir 22,13 m vjl. iestājas 6. jūlijā
3. Zemākais līmenis ziemā ir 22,47 m vjl., iestājas 13. decembrī.

Ūdens daudzums Gaujā ir cieši saistīts ar nokrišņu gada gaitu, maksimālie caurteces apjomi un augstākie palu līmeņi sakrīt ar sniega kušanu pavasaros. Otrais caurplūdes un līmeņu maksimums atbilst rudens periodam. Krass ūdens līmeņa kāpums Gaujā iespējams pēc spēcīgām lietus gāzēm arī vasaras mazūdens periodā.

Gaujā Cēsu apkārtnē no kreisā krasta ieplūst arī sīkas upītes un strauti, kuriem diezgan būtisku daļu no ūdens apjoma sastāda pazemes ūdeņu pieplūde. Neraugoties uz to, pēc novērojumiem 80.-tajos gados, šo pieteku ūdeņi bijuši stipri piesārņoti. Sniega kušanas un lielu lietusgāžu laikā ūdeņi plūst arī pa visām lielajām sengravām, kas parastos apstākļos mēdz būt sausas.

7.2. Ģeoloģiskā uzbūve un derīgie izrakteņi

Cēsis un tuvākā apkārtnē no tektoniskā viedokļa ietilpst Austrumeiropas platformas Baltijas sineklīzes austrumu daļas perifērijā, kurā kristāliskais pamatklintājs iegul 700-800 m dziļumā no zemes virsas (Cēsis 800m dziļumā). Virs tā seko apakšējā un vidējā paleozoja nogulumiežu komplekss, ko virspusē noslēdz vidus- un augšdevona karbonātiešie un terigēnie ieži. Tādejādi teritorijas konkrētās ģeoloģiskās uzbūves īpatnības nosaka galvenokārt augšdevona iežu raksturs, sastāva un saguluma apstākļu specifika, kā arī kvartāra nogulumu sega. Augšdevona iežus, kas seko tieši zem kvartāra vecuma nogulumiem, mēdz dēvēt arī par **pamatiežiem**.

Šajā gadījumā pamatiežu augšējo slāņkopu veido augšdevona Plaviņu svītas (D₃ pl) karbonātieži, galvenokārt dolomīti ar dolomītmerģeļu un mālu starpkārtām, bet svītas apakšējā daļā ir arī plāni smilšakmeņu un aleirolītu starpslāņi. Uz dolomītu slāņu kontaktiem dažkārt sastopamas plānas miltveida masas kārtiņas, t.s. "dolomītu milti"-faktiski dolomītu dēdēšanas produkts. Plaviņu svītas ieži, īpaši augšējā daļā, ir stipri plaisaini, dažkārt dobumaini un kavernozi, kas labi redzams tagadējā "Dolomītu " karjera sienās. Dolomītu slāņu dobumos, lielākajās kavernās un reizēm arī plaisās sastopami stiklaini spīdoši, dažādas nokrāsas sekundāri minerāla kalcīta kristāli vai to saaugumi. Vietām caurrakumos un būvbedrēs, kur sasniegti pamatieži, redzami dolomītu slāņu izliekumi, krokojumi vai arī atsevišķi atrauti dolomītu gabali, t.i. glaciotehtoniskās slāņu deformācijas, kas radušās ledāju svara un spiediena ietekmē leduslaikmetā. Kopumā tomēr Plaviņu svītas dolomītu virsa ir līdzena, atrodas ievērojamā augstumā (92-105 m vjl), kas, kā jau iepriekš tika minēts, lielā mērā nosaka visa Cēsu plato virsas raksturu un hipsometrisko stāvokli. Dolomītu izplatības ziemeļu robeža iezīmē arī Cēsu plato nogāzes šķautni.

Zem Plaviņu svītas karbonātiežiem seko augšdevona Amatas svītas (D₃ am) terigēnie ieži, galvenokārt smilšakmeņi (reizēm arī smiltis) ar aleirolītu un mālu starpkārtām, kas dažkārt mēdz būt diezgan biezas (pārsniedz 5 m). Zemkvartāra virsā Amatas svītas ieži sastopami šaurā joslā Cēsu plato nogāzē, vietām sengravu augšdaļās Gaujas senielejas tuvumā. Amatas svītas virsa zem kvartāra nogulumiem atrodas galvenokārt 80-95m augstumā vjl., bet atsevišķās vietās, kur dolomīti ir noārdīti, arī uz 100m atzīmes. Svītas augšējā daļā visraksturīgākie ieži ir gaišas krāsas, smalkgraudaini, irdeni vizloti smilšakmeņi, kurus šķel tektoniskās plaisas. Tieši Amatas svītas smilšakmeņos izveidojusies tagad daļēji aizbrukusi Vinterala, arī Svētavota ala. Šīs svītas dabiski atsegumi sastopami Vinteru straucha nogāzēs un Riekstu kalna piekāvē.

Ģeoloģiskajā šķērsgrīzumā zem Amatas svītas atrodas nākošais terigēno iežu komplekss – augšdevona Gaujas svītas (D₃ gj) smilšakmeņi, māli un aleirolīti. Gaujas svītas iežu virsa zem kvartāra nogulumiem sastopama ap 80m augstumā vjl, bet senajā iegrauzumā Gaujas senielejā pazeminās līdz absolūtā augstuma atzīmei –15 m. Dominējošie šīs svītas ieži Cēsu apkārtnē ir smilšakmeņi un māli. Smilšakmeņi, atšķirībā no Amatas svītas iežiem, ir nedaudz rupjgraudaināki, sārti dzeltenīgi un sarkanīgi, izteikti slīpslāņoti, bieži plaisaini. Tie atsedzas Gaujas senielejas nogāžu lejas daļā, kā arī daudzu sengravu

nogāzēs. Izteiksmīgi smilšakmeņu atsegumi 300 m garumā veido Cīrulīšu klintis, mazāka izmēra smilšakmeņu siena redzama Zvanu klintīs, Vīnteru straute lejtece un arī citās vietās. Gaujas svītas māli Cēsīs veido pazīstamo Mūrlejas iegulu, kas jau ilgāku laiku netiek izmantota. No praktiskā viedokļa šie māli būtu derīgi drenu cauruļu un ķieģeļu, arī keramikas izstrādājumu ražošanai.

No pamatiežiem kā nerūdu derīgie izrakteņi minami ne tikai Gaujas svītas māli, bet arī Pļaviņu svītas dolomīti. Tomēr arī to ieguve "Lauciņu" karjerā ir pārtraukta.

Iepriekš raksturotos devona sistēmas pamatiežus, kuri veido subkvartāro jeb zemkvartāra virsu, praktiski vienlaidus segas veidā klāj **kvartāra nogulumu**. To biezums ir visai mainīgs – no dažiem decimetriem līdz 40 m, kas konstatēti senajā iegrauzumā Gaujas senielejā. Tomēr lielākajā daļā pilsētas un tuvākās apkārtnes teritorijā kvartāra nogulumu biezums parasti nepārsniedz 2 – 5m.

Kvartāra nogulumu ir visai atšķirīgi gan pēc izcelsmes un sastāva, gan arī pēc izplatības. Vislielākā nozīme kvartāra segas uzbūvē ir nogulumiem, kas veidojušies pleistocēnā (leduslaikmetā), īpaši pēdējā (Baltijas vai Latvijas) apledojuma ledāja un tā kušanas ūdeņu darbības rezultātā, tie sastopami gandrīz visur. Tādējādi ievērojot ģenētisko (izcelsmes) principu, visus Cēsīs un tuvākajā apkārtnē sastopamos kvartāra nogulumus var klasificēt sekojoši:

1. Ledāja (glacigēnie) nogulumu, kas veidojušies pēdējā (Baltijas) apledojuma laikā – (g III bl vai gl III bl);
2. Pēdējā apledojuma ledāja kušanas ūdeņu baseinu (limnoglaciālie, lieto arī terminu glaciolimniskie) nogulumu – (lg III bl);
3. Pēdējā apledojuma ledāja tekošo kušanas ūdeņu straumju (fluvioglaciālie, dēvē arī par glacifluviālajiem) nogulumu – (f III bl, arī fgl III bl);
4. Vecākie aluviālie (upju) nogulumu, kas veidojušies ledus laikmeta beigu posmā – (a III bl, arī al III bl);
5. Pēcduslaikmeta (holocēna) aluviālie (upju) nogulumu (a IV, arī al IV);
6. Pēcduslaikmeta (holocēna) deluviālie (nogāžu) nogulumu (d IV);
7. Pēcduslaikmeta (holocēna) gravu un to iznesu konu nogulumu (p IV);
8. Pēcduslaikmeta purvu nogulumu (b IV);
9. Pēcduslaikmeta hemogēnie (ķīmiskas izcelsmes) nogulumu – (ch IV);
10. Patreizējie tehnogēnie (faktiski cilvēka materiālās kultūras produkts) nogulumu (t IV).

Ledāja tiešā darbībā izveidojušos nogulumus (g III bl - šajā gadījumā pēdējā apledojuma laikā radītos), apzīmē termins morēna. Dabā šie nogulumu sastopami kā sarkanīgi vai rūsgani brūni smilšmāli vai mālsmilts ar grants, oļu un laukakmeņu piejaukumu, parasti 10-30% robežās (Šie nogulumu labi redzami pamestā "Lauciņu" karjera sienu augšmalā virs dolomītiem). Smilšmālu vai mālsmilts slāņkopās dažkārt sastopamas smilts un grants, reizēm arī mālu vai aleirīta materiāla lēcveida ieslēgumi un starpslāņi. Dažkārt morēnā mēdz būt arī devona vecuma iežu blāķi vai lielāki gabali (atrauteņi), piemēram, dolomītu izplatības ziemeļu robežas tuvumā morēnā vērojams palielināts dolomīta atlūzu daudzums. Kopumā ņemot, Cēsīs un tuvākajā apkārtnē morēna virs pamatiežiem sastopama gandrīz visur, tās biezums parasti nav lielāks par 2-5 m, lai gan atsevišķos gadījumos var pārsniegt 10m. Morēna ir visplašāk sastopamais kvartāra nogulumu ģenētiskais tips.

Limnoglaciālie nogulumu (lg III bl) kā māli, putekļaini aleirīti un putekļaina smilts, parasti pārsedz morēnu. Plāna (0,5-2m) šo nogulumu kārtā nelielās platībās sastopama Cēsu plato teritorijā, kā arī vietām šī plato nogāzes ietvaros. Reizēm šī ģenētiskā tipa nogulumu starpslāņu veidā piedalās atsevišķu pauguru uzbūvē Piegaujas paugurainē. Lielākais limnoglaciālo nogulumu biezums konstatēts senajā iegrauzumā Gaujas senielejā.

Fluvioglaciālie nogulumu (f III bl) visbiežāk ir sastopami kā dažādas graudainības pakāpes smiltis vai grants, reizēm ar oļu, vai tieši pretēji - putekļaina materiāla piejaukumu. Šī

ģenētiskā tipa nogulumi visplašāk sastopami Piegaujas paugurainē, kur veido ievērojamu daļu kēmu, vai piedalās arī citas izcelsmes pauguru uzbūvē. Fluvioglaciālas cilmes smilts un grants materiāls lēcveida ieslēgumu un starpslāņu formā reizēm atrodams morēnā.

Cēsu plato teritorijā un arī plato nogāzes joslā fluvioglaciālie nogulumi vietām plānā (parasti 0,5 – 2 m, reizēm nedaudz vairāk) slānī sedz morēnu. Tomēr arī šajās vietās platības, kuras galvenokārt klāj smilšaini nogulumi, ir nelielas.

Senākie aluviālie nogulumi (a III bl vai al III bl) sastopami Gaujas senielejā un raksturīgi vecākajām (V, IV, III, II) virspalu terasēm. Šos nogulumus galvenokārt veido dažādas graudainības pakāpes smiltis, dažkārt ar grants un oļu materiāla piejaukumu. Trešās (III) virspalu terases palu alūvija slāņkopās sastopamas arī aleirīta starpkārtas. Vecāko aluviālo nogulumu biezums cokola tipa terasēs nav liels, parasti 1 – 4m, izņemot akumulatīvo trešo (III) terasi, kuras alūvija biezums sasniedz 10-12m.

Pēcdeduslaikmeta (holocēna) aluviālie nogulumi (aIV vai al IV) saistīti ar pirmo (I) virspalu terasi, palieni un patreizējo Gaujas gultni. Šiem nogulumiem raksturīga izteikta diferenciācija palu, gultnes un vecupju alūvija fācijās. Kopējā holocēna aluviālā kompleksa griezumā dominē palu un gultnes alūvija fācijas. Gan palienes, gan arī pirmās (I) terases augšējo daļu veido palu fācijai raksturīgie smalkas un putekljainas smilts nogulumi (vietām ar mālsmilts starpkārtām), bet dziļāk esošo gultnes alūviju parasti pārstāv vidēji- vai rupjgraudaina smilts, bieži ar grants un arī sīku oļu piejaukumu. Vecupju alūvijs savukārt ir līdzīgs ezeru nogulumiem, to veido organisko materiālu saturoši smilšmāli, mālsmilts, bieži arī kūdra un sapropelis, sastop dūņainas smilts starpkārtas. Tomēr visa jaunākā alūvija griezumā vecupju fācijas nogulumiem būtiska nozīme ir tikai atsevišķos gadījumos. Kopējais pēcdeduslaikmeta aluviālo nogulumu biezums sasniedz 10-12 m.

Deluviālie (nogāžu) nogulumi (dIV) sastopami visās Gaujas senielejas, sengravu un arī Cēsu plato nogāžu daļās. Šie nogulumi pārklāj gan pamatiežus, gan arī glacigēnos un retāk arī fluvioglaciālos veidojumus. Deluviālie nogulumi parasti ir smiltis, visbiežāk dažādgraudainas, vietām ar mālsmilts starpkārtām. Kopējais biezums neliels – no dažiem decimetriem līdz 2 m, lielākie biezumi parasti vērojami nogāžu lejas daļās.

Gaujas senielejas nogāžu stāvākajos posmos, kur sastopami arī šauri pašu vecāko terasu (IV, V) fragmenti, „Inženierģeolģogisko apstākļu kartē” (pieejama tika Cēsu pilsētas domē) parādīts nesadalīts *aluviālo-deluviālo* nogulumu (ad III-IV) komplekss. Tam raksturīgas dažādgraudainas smiltis un mālsmilts, biezums nepārsniedz 5m.

Proluviālie (gravu un to iznesu konu) nogulumi (p IV) galvenokārt saistīti ar sengravām un to iznesu koniem. Pēc sastāva šie nogulumi ir visai daudzveidīgi – no smiltīm līdz grants-oļu materiālam, vislielākais to biezums, kas pārsniedz 3-5m, sastopams iznesu konos. Šie nogulumi lauka apstākļos neesot apsekoti, nedz arī parādīti kartēs.

Pēcdeduslaikmeta purvu nogulumi (b IV) sastopami tikai atsevišķās vietās reljefa pazeminājumos Cēsu plato dienvidu daļā, starppauguru ieplakās Piegaujas paugurainē un jaunākajās, nesen aizaugušajās Gaujas vecupēs. Kūdras biezums visos gadījumos parasti neliels - no 0,5 – 1 m līdz 2-3 m.

Pēcdeduslaikmeta hemogēnie (ķīmiskas izcelsmes) nogulumi (ch IV) veidojušies karbonātisko pazemes ūdeņu (avotu) izplūdes vietās Cēsu plato nogāzē. Kalcija hidroģen- karbonāts avotu ūdeņos nokļūst tiem šķīdinot dolomītus tajā laikā, kad pazemes ūdeņi plūst caur plaisainajiem iežiem. Nonākot virszemē un saskaroties ar gaisu tas pārveidojas parastajā kalcija karbonātā – minerālā kalcītā (Ca CO₃). Karbonātu materiāls uzkrājas tuvāk nogāzes piekājei un veido saldūdens kalķiežu iegulas, kuru biezums šajā gadījumā nepārsniedz 0,5 – 3 m.

Lielākā saldūdens kalķiežu iegula «Dukuru birze» atrodas apmēram kilometru ziemeļos no stacijas. Pēc ģeologa J. Sleiņa 1953.g. datiem šīs iegulas teritorijā izdalīti četri rūpnieciskas nozīmes iecirkņi ar kopējo platību 3,75 ha. Augstvērtīgo irdeno kalķiežu materiāla krājumi aprēķināti ap 17600 m³ (pēc toreiz pastāvošās krājumu novērtēšanas kategorijas C₁). Sīkas, neizpētītas saldūdens kalķiežu iegulas zināmas arī Raiņa un Baložu ielas rajonā.

Visjaunākie – tehnogēnie nogulumi (t IV) plaši sastopami Cēsu centrālajā, vēsturiski visvecākajā daļā. To uzkrāšanās sākums datējams ar 13.-to gadsimtu un process

turpinās arī patreiz. Tehnogēnos nogulumus šajā teritorijā veido pārraktās un sabērtās gruntis – smiltis, grants, šķembas ar celtniecības atkritumu (visbiežāk ķieģeļu gabali un drumsļas, laukakmeņi un lieli oļi, kaļķu javas gabali, dolomīta šķembas), pelnu un organiskā materiāla (tajā skaitā koksnes gabali un fragmenti) piejaukumu, to biezums mainās no dažiem decimetriem līdz 4,5 m.

Ar tehnogēnajiem dažāda sastāva nogulumiem aizpildīts izstrādātais, kādreiz 10 m dziļais dolomītu karjers rietumos no stacijas, kā arī daži mazāki pamestie karjēri un citas izcelsmes bedres. Citos kartē parādītajos tehnogēno nogulumu izplatības iecirkņos (gar Celtnieku ielu, dzīvojamajā masīvā Sarkanarmijas ielā (tagad Valmieras ielā), tos pārstāv sabērums gruntis (izdedži, smiltis, grants).

7.3. Hidroģeoloģiskie apstākļi

Cēsu pilsētas teritorijā celtniecības apstākļus ietekmē pirmais (skaitot no zemes virsas) pazemes ūdeņu horizonts – gruntsūdeņi, kas galvenokārt saistīti ar aluviālajiem, purvu, limnoglaciālajiem, fluvioglaciālajiem un glacigēnajiem, vietām arī tehnogēnajiem, nogulumiem (ūdeni saturošas smiltis, grants, kūdra, cits irdens materiāls).

Vietās, kur tuvu zemes virspusei atrodas augšdevona ieži, gruntsūdeņi saistīti ar plaisainajiem Pļaviņu svītas dolomītiem vai Amatas un Gaujas svītu smilšakmeņiem, kā arī smiltīm.

Hidroģeoloģiskos apstākļus būtiski ietekmē arī pamatiežos dziļi iegrauztā Gaujas senieleja un tās nogāzēs izveidotās sengravas, uz kuriem faktiski tiecas kopējā pazemes ūdeņu plūsma. Gruntsūdeņus un cita veida pazemes ūdeņus novada daudzie avoti, kas bagātīgi izplūst gan senielejas un sengravu, gan arī Cēsu plato nogāzēs.

„Inženierģeoloģisko apstākļu kartē” (pieejama tikai Cēsu pilsētas domē) izdalītas teritorijas, kur maksimālais līmenis pirmajam ūdens nesošajam slānim atrodas 0 - 2 m līdz 4m dziļumā, kā arī iecirkņi, kur ūdeņi sporādiski sastopami smilts lēcās morēnā. Atsevišķi izdalīti tie iecirkņi, kur periodiski parādās maldu gruntsūdeņi.

Samērā sekli, tikai 0 – 2 m dziļumā, gruntsūdeņi iegul nelielajos purvainajos iecirkņos (kūdrā), Gaujas palienē un pirmajā (I) virspalu terasē, sengravu piekāvē, starppauguru ieplakās Piegaujas paugurainē (saistīti ar dažādgraudainām smiltīm). Šāda situācija vietām ir arī Cēsu plato teritorijā, kur apgrūtināta virszemes notece un zem limnoglaciālajām vai fluvioglaciālajām smiltīm atrodas mālaini nogulumi.

Dziļāk par 4 m gruntsūdeņi iegul Gaujas senielejas vecākajās terasēs, Piegaujas erozijas un pauguraines reljefa joslās, kā arī tajā teritorijā, kur kvartāra nogulumu biezums nepārsniedz 4-6m, un zem tiem iegul dolomīti.

Pazemes ūdeņi, kas parādās sporādiski, saistīti ar smilts lēcām vai starpkārtām morēnā un galvenokārt konstatēti Cēsu plato un tā nogāzes teritorijā, kā arī iecirkņos, kur morēnu sedz plāns fluvioglaciālas vai limnoglaciālas smilts slānis, tos sastop arī Piegaujas sengravu un gravu reljefa joslā. Minētajās vietās pazemes ūdeņi iegul dažādos dziļumos, reizēm tiem ir vāju spiedienūdeņu pazīmes, tie neveido vienotu ūdensnesēju horizontu.

Iecirkņi, kuros periodiski parādās maldu gruntsūdeņi un dažkārt uzkrājas virsūdeņi, atrodas teritorijās, kur apgrūtināta notece un ir slikti infiltrācijas apstākļi. Parasti šie iecirkņi sakrīt ar tām vietām, kur zemes virspusē iznāk morēnu smilšmāli vai mālsmitis, izplatīti limnoglaciāli mālaini nogulumi, kā arī situācijā, kurā zem plāna fluvioglaciāla smilts slāņa atrodas mālains grunts.

Pēc ķīmiskā sastāva gruntsūdeņiem nav raksturīga agresivitāte pret normāla blīvuma betonu. Tomēr Gaujas pirmajā virspalu terasē labajā krastā un saldūdens kaļķiežu iegulas "Dūkuru birze" apkārtnē, gruntsūdeņiem reizēm piemīt vāja CO₂ agresivitāte.

Rūpnieciskās ražošanas objektu tuvumā, tehnogēnā piesārņojuma rezultātā gruntsūdeņiem un maldu gruntsūdeņiem piemīt pārejoša CO₂ un SO₄ jonu agresivitāte.

7.4. Mūsdienu eksogēnie ģeoloģiskie procesi un to izpausme

Mūsdienu eksogēnos ģeoloģiskos procesus Cēsīs un tuvākajā apkārtnē ietekmē virkne dabisko faktoru - klimatiskie un hidroģeoloģiskie apstākļi, reljefa un ģeoloģiskās uzbūves īpatnības.

Vislielākā intensitāte raksturīga virszemes un pazemes ūdeņu darbībai, kas izsauc izskalošanu un upju krastu noārdīšanu, spēj izraisīt lineāro eroziju, plaknisko noskalošanu, noslīdeņu veidošanos, sufoziju un zemju pārpurvošanos.

Norisinoties sāniskajai (vienlaikus reizēm arī dziļuma) erozijai, Gauja noārda krastus meandru cilpu virsotnēs. Īpaši intensīvi tas izpaužas plūdu un palu laikā. Noārdītais materiāls daļēji uzkrājas pretējā krasta piegultnes sērēs, kā arī kopā ar tranzītā pārvietoto drupu materiālu, gultnē veido akumulatīvos šķēršņus starp iedzelmēm.

Lineārā erozija nogāzēs norisinās maz intensīvi. Atsevišķās vietās pavasaru palu un intensīvu lietusežu laikā, kad tiek novadīts liels virszemes ūdeņu apjoms, sengravu augšgalos reizēm atjaunojas dziļuma erozija. Tomēr nospiedošais vairums gravu atrodas apīmšanas stādijā, to tālāka attīstība ir izbeigusies, un tās pamatoti dēvējamas par sengravām.

Stāvākajās nogāzēs, īpaši tajās to daļās, kas nav apaugušas, vai arī ir daļēji zaudējušas velēnas kārtu, notiek plakniskā noskalošana, bet vietām (vecā moto trase, dažu gravu augšgali) vērojamas svaigas izskalojuma vadziņas, kas var iezīmēt atjaunotas lineārās erozijas sākuma stādiju.

Reljefa pazeminājumos, kuros visa gada gaitā vērojama pastiprināta samitrināšanās, vērojama pārpurvošanās. Šis process vietām izpaužas Gaujas palienē un pirmajā (I) virspalu terasē, dažviet beznoteces starppauguru ieplakās (Piegaujas paugurainē), ievērojami retāk lēzenās ieplakās Cēsu plato dienvidu daļā

Pazemes ūdeņiem plūstot pa porām un plaisām smilšakmeņos, norisinās mehāniska sīkāko ieža daļiņu izskalošana, t.i. norisinās process, ko dēvē par *sufoziju*. Rezultātā iežos pamazām rodas dobumi un tukšumi, kuriem savienojoties izveidojas alas un grotes, reizēm arī nišas. Cēsīs lielākais sufozijas veidojums ir Vinterala, kas izveidojusies plaisainajos Amatas svītas smilšakmeņos un garumā sasniedza 40m. Diemžēl patreiz Vinteralas ieejas daļa ir aizgruvusi un nav zināms, cik dziļi aizgruvums sniedzas. Sufozijas alu, tajā skaitā arī Vinteralas, ieejas daļu aizgruvumus izraisa sala dēdēšana plaisainajos un irdenajos smilšakmeņos.

Mazāka izmēra sufozijas formas sastopamas arī citur, piemēram, Svētavota ala un Līgavu ala pie Cīrulīšiem, sīkās alveida iedobes un nelielas grotes Gaujas svītas smilšakmeņos vairākās vietās senielejas nogāžu lejas daļās. Cēsu apkārtnē tomēr nav raksturīgas tādas sufozijas izpausmes formas, kā kritenes vai iegruvuma bedres, kādas sastopamas pie Braslas ielejas Straupes apkārtnē.

Saimnieciskajā darbībā, izjaucot nogāžu dabisko stabilitāti (koku un krūmāju izciršana, augsnes velēnas daļas iznīcināšana u.c.), rodas priekšnoteikumi, lai veidotos noslīdeņi. Piemēram, 1987. gadā, izmainot grunšu dabīgos saguluma apstākļus nogāzes piekāvē, nogāzes augšdaļā iezīmējās noslīdenis toreizējās jaunbūves teritorijā Festivāla ielas rajonā. Veicot pētījumus lauka apstākļos tajā pašā gadā, neliels svaigs noslīdenis konstatēts Vinteru strautes ielejas kreisā krasta nogāzē austrumos no Egļu ielas.

Potenciāli Cēsu apkārtnē eksistē apstākļi arī *karsta procesu* norisei, kurus izraisa pazemes ūdeņu *šķīdinošā* iedarbība karbonātiežos, šajā gadījumā Pļaviņu svītas dolomītos. To, ka šis process notiek, apstiprina saldūdens kaļķiežu veidošanās Cēsu plato nogāzē, tomēr tā intensitāte ir nepietiekoša, lai izveidotos izteismīgas karsta alas un pazemes telpas, kuru velvēm iegruvstot zemes virspusē parādītos kritenes - noslēgtas, stāvu nogāžu bedres un ieplakas. Aktīvu karsta izpausmi Cēsīs un tuvākajā apkārtnē ierobežo pietiekoši biežā (vismaz 2-3 m) mālaino ledāja nogulumu (morēnas) slāņkopa, kas pārklāj dolomītus, tādējādi neļaujot nokrišņu un sniega kušanas ūdeņiem tieši un strauji infiltrēties dolomītos. Ja šis ekranizējošais slāņkopas nebūtu, zemes virspuse būtu ieplaku un bedru izrobota, tāda, kādu to var redzēt pavisam netālu – Kazupītes ielejai (Bušu ielejai) ziemeļu pusē piegulošajā joslā – posmā no dzelzceļa uzbēruma līdz Sikspārņu alai.

7.5. Inženierģeoloģiskā rajonēšana

Izmantojot „Inženierģeoloģisko apstākļu karti” (pieejama tikai Cēsu pilsētas domē), sastādīta arī inženierģeoloģiskās rajonēšanas un faktiskā materiāla karte, kurā izdalīti

- celtniecībai labvēlīgi;
- nosacīti labvēlīgi;
- nelabvēlīgi rajoni.

Celtniecībai labvēlīgais rajons iedalīts četros apakšrajonos. Galvenā šī labvēlīgā rajona daļa atrodas Cēsu plato ziemeļu joslā, daži iecirkņi izvietojas plato nogāzē, bet atsevišķi arī Gaujas labā krasta zonā, otrajā (II) virspalu terasē. Minētajā teritorijā grunts ūdeņu līmenis atrodas dziļāk par 2m, neizpaužas aktīvi eksogēnie ģeoloģiskie procesi. Ēku celtniecībai šādos apstākļos rekomendējams neliels pamatu ieguldīšanas dziļums.

Celtniecībai nosacīti labvēlīgais rajons iedalīts piecos apakšrajonos un ietver lielāko Cēsu plato daļu, tā nogāzi, Piegaujas pauguraini un vecākās Gaujas ielejas virspalu terases. Svarīgākie iemesli, kāpēc šī teritorija izdalīta kā celtniecībai nosacīti labvēlīga, ir sekojoši:

- reljefa saposmojums un nogāžu stāvums;
- augsts gruntsūdeņu līmenis, maldu gruntsūdeņu veidošanās;
- pārpurvošanās izpausme;
- vāju, celtniecībai maz piemērotu grunšu klātbūtne (kūdra, saldūdens kaļķieži), vietām samērā biezs - līdz pat 10 m, pārrakto, sabērto - tehnogēno grunšu slānis.

Lai šo rajonu varētu izmantot celtniecībai, iepriekš minēto iemeslu dēļ jāveic vairāki papildus pasākumi:

- jāiekārto drenāžas sistēma;
- jāplanē vai jāuzber teritorija, vietām jāveido terases;
- jānomaina celtniecībai nepiemērotās gruntis.

Celtniecības prakse liecina, ka uzlabojot situāciju, arī šajā rajonā ēkas vietām var būvēt uz sekli ieguldītiem pamatiem, tomēr piecstāvu vai vēl augstāku ēku būvniecībai dažkārt būs nepieciešams pāļu pamatojums.

Celtniecībai nelabvēlīgais rajons iedalīts septiņos apakšrajonos, ietverot izstrādāto (un daļēji appludināto) "Lauciņu " dolomītu karjeru un purva (ar kūdru 2m) iecirkni Cēsu plato, saldūdens kaļķiežu iegulu "Dukuru birze", stāvās nogāzes un dziļās sengravas, kā arī pirmo (I) virspalu terasi un palieni Gaujas ielejā.

Lai šo nelabvēlīgo rajonu varētu izmantot apbūvei, jāizstrādā meliorācijas plāns, kura realizācija ir darbietilpīgs un finansiāli ietilpīgs pasākums.⁵

⁵ Iepriekšējā sadaļa sagatavota balstoties uz insitūta "Pilsētprojekts" 1988.gada pētījuma datiem un institūta "Latgiproprom" 1978.gada Cēsu centrālās daļas kultūrslāņa ģeoloģisko izpēti.

8. Vide un kultūrvēsturiskais mantojums

8.1. Dabas pamatne, ainaviskā telpa, īpaši aizsargājamās teritorijas

Vietējās nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (VNĪADT) ir ģeogrāfiski noteiktas platības, kas atrodas īpašā pašvaldības aizsardzībā saskaņā ar kompetentu pašvaldības pārvaldes institūciju lēmumu un tiek izveidotas, aizsargātas un apsaimniekotas nolūkā:

- aizsargāt un saglabāt dabas daudzveidību;
- nodrošināt zinātniskos pētījumus un vides pārraudzību;
- saglabāt sabiedrības atpūtai, izglītošanai un audzināšanai nozīmīgas teritorijas

Cēsu pilsētas vēsturiskā attīstība un tās telpiskā struktūra cieši saistīta ar dabas apstākļiem: ģeoloģiskajiem un ģeomorfoloģiskajiem apstākļiem, bioloģiskajiem resursiem (virszemes ūdens resursiem, dendroloģiskajiem stādījumiem, augsnes eroziju veidojošiem faktoriem), klimatiskajiem apstākļiem.

Daļa no pilsētas teritorijas (1,8 km²) iekļaujas Gaujas Nacionālā parka Gaujas dabas lieguma zonā, kurā normatīvajie akti reglamentē teritorijas izmantošanas ierobežojumus.

Pilsētas plānojumā viens no teritorijas izmantošanas mērķiem, kurā saimnieciskā darbība un apbūve nav galvenais izmantošanas veids, ir dabas pamatne. Dabas pamatnes teritorijas ietver apstādījumus, pļavas, mežus, ūdenstilpes un ūdens teces, dabiskas ūdensmalas, ielu un ceļu malas bez speciāli izveidotiem apstādījumiem.

Dabas pamatnes struktūras sastāvdaļas:

- ❑ Pilsētas teritorijā vēsturiski ir izveidojušies publiskie apstādījumi- **parki, skvēri** un priekšdārzi, kas kalpo atpūtai un ainavas daudzveidības saglabāšanai pilsētā :
 - Pils parks ar pils dārzu,
 - Maija parks,
 - Ruckas parks,
 - Kalnmuižas parks,
 - Vienības laukums ar skvēru,
 - Avotu ielejas parks;
 - Četru vēju dārzs, bij. Izstāžu ielas skvērs;
- ❑ **Pilsētas meži** ir izvietojušies Gaujas senielejas teritorijā, pilsētas R un ZR daļā. Pārsvarā raksturīgas mālsmilts, māla un palienes augsnes. Cēsu pilsētā mežos konstatēti sekojoši mežu augšanas tipi – damaksnis - 71%, lāns -10% un slapjais damaksnis – 6%, arī purvājs un niedrājs. Kopumā mežu zemes klāj 530 ha no Cēsu pilsētas platības, kur valdošā koku suga - priele aizņem 64%, baltalksnis- 22 %, egle 7% .
- ❑ **Pļavas** - ja pļavas netiek īpaši uzturētas - ganītas vai pļautas, tās pamazām aizaug ar kokiem vai krūmiem. Pilsētas biotopu sarakstā ir iekļautas īpaši vērtīgas un saudzējamas pļavas- sausas pļavas ar lielo laimiņu, parkveida pļavas, atmatu pļavas ar kailo pļavlauzīti, to ierobežotās izplatības un savdabīgā vizuālā izskata dēļ. Pļavas jāapsaimnieko, tās regulāri pļaujot un neļaujot aizaugt ar krūmiem.
- ❑ **Ūdens teces un ūdenstilpes ar krastu aizsargjoslu.** Pilsētas teritoriju saposmo Gaujas senielejas un tās pietecņu sistēma (Vinterupītes, Pirtsupītes un Silķupītes). Ūdensteču krastu nogāzes ar lapu koku, retāk skuju koku mežiem ir mežaudžu atslēgas biotops, ar stabilu mikroklimatu, kas ir vairāku sēņu, augu, dzīvnieku sugu iemīļota dzīves vide.

Pilsētas teritorijas plānojumā kā dabas pamatnes neapbūvējamās teritorijas ir atzīmēti apstādījumi, meži, gravu nogāžu meži, palieņu pļavas, Gaujas un mazo pieteku aizsargjoslas, purvs.

Pilsētas ainaviskā telpa

Pilsētas vēsturiskā attīstība un ainaviskā telpa ir cieši saistīta ar dabas apstākļiem un kultūrvēsturisko mantojumu: ģeoloģiskiem un ģeomorfoloģiskiem faktoriem (reljefu, iezīmi), ūdens tecēm un ūdenstilpēm un klimatiskajiem faktoriem, vecpilsētas arhitektonisko veidolu.

Pēc Cēsu rajona ainavu inventarizācijas un vērtējuma, kas veikts 2001. gadā (izstrādātājs LU Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultāte) Cēsu pilsētas ainava tiek raksturota kā nacionālas nozīmes augstvērtīga ainava. Gaujas senielejas ainavu telpu raksturu nosaka upes senleja ar stāvām vai terasētām senlejas nogāzēm, kas apaugušas ar priežu, priežu- egļu, vietām platlapju mežaudzēm. Senielejas palienē daudz vecupju. Dabas ainavas vizuālo vērtību palielina smilšakmens un māla nogulumu atsegumi, smilšu sēres, mežu ceļi, gravām saposmotas sen ielejas nogāzes un veco koku audzes. Ainavai savdabīgumu piešķir apbūves elementi, kuri saglabājušies no 19. gs. beigām, 20.gs. sākuma, kad Cēsu pievārtē bija plaši atpazīstama kūrortzona.

Vecpilsētas ainava ir labi uztverama gan no ārējiem, gan iekšējiem skatu punktiem. No ārējiem skatu punktiem var uztvert un analizēt pilsētas centra panorāmu, siluetu, noteikt ainavas un vēsturiskā centra vietu pilsētas telpiskajā kompozīcijā. Iekšējie skatu punkti ļauj analizēt jau esošo apbūvi, tās attīstību dažādos laika posmos, tās savstarpējo mijiedarbību pilsētībūvnieciskās vides struktūrā un kompozīcijā, tās faktūras ietekmi uz iekšējo ainavu kvalitāti.

Cēsu pilsētas panorāmas un vēsturiskā centra ainaviskās uztveres priekšnosacījumi ir izdevīgais ģeogrāfiskais stāvoklis un vēsturiski veidojies ielu tīkls: pilsētas vēsturiskais centrs un tā dominantes –ordeņa pilsdrupas, jaunā pils un Jāņa baznīca atrodas paugura virsotnē, kuru no visām pusēm ietver ieplaka. Radiālais ielu un ceļu tīkls sekmē labu vēsturiskā centra uztveri no dažādiem attālumiem un skatu punktiem.

Ainaviski augstvērtīgākie skati paveras no ZR, R un DR puses: no R dominē Pils parka, Jaunās pils un Ordeņa pilsdrupu veidotā ainava. Ainavu papildina fonā redzamā Jāņa baznīcas torņa smaile, koku stādījumi, izteiktais reljefs, ūdenstilpes un dažādu laika posmu arhitektūra. No D puses dominē arhitektūra, kas reljefa izmaiņu dēļ uztverama dažādos līmeņos.⁶

Ainavu vecpilsētā raksturo vēsturiskā centra arhitektūras īpatnības. Ainaviskajai telpai raksturīgas šauras, apaļiem laukakmeņiem bruģētas ielas. Raksturīga vienstāva apbūve, kura veido vienotu kompozīciju ar mūra žogiem un vārtiem, kas mijas ar apstādījumu puduriem. Galvenā vertikālā dominante ir Sv. Jāņa baznīca.

Lielākai daļai vecpilsētas ēku ir daudzfunkcionāls izmantošanas veids, agrākās viengimeņu mājas ir pārtapušas par daudzdzīvokļu ēkām un ir izbūvētas jaunas palīgtelpas- šķūniši, garāžas, saimniecības ēkas, kas samazina apstādījumiem paredzēto platību pagalmos. Rezultātā pagalmi tiek haotiski pieblīvēti un netiek kopta iekš kvartālu telpa.

Visu pilsētas ainavu degradējošie faktori:

- atsevišķu objektu nesakārtotība;
- vecpilsētas telpiski –kompozicionālās struktūras pārtraukumi;
- mežu piesārņojums ar atkritumiem;
- pļavu un Gaujas virspalu terašu aizaugšana ar krūmāju.

⁶ Cēsu pilsētas vēsturiskā centra reģenerācijas projekts (izstrādāts 1988. LPSR Kultūras ministrijas restaurācijas institūtā)

Vietējās nozīmes īpaši aizsargājamās teritorijas

Lai uzlabotu rekreācijas iespējas pilsētā, saglabātu bioloģiskās vērtības un nākotnē attīstītu tūrisma iespējas un piesaistītu investīcijas, ir plānots (Cēsu pilsētas attīstības programma 2004-2011) pievērst pastiprinātu uzmanību dabas pamatnes teritorijām un ainavām, piešķirot vairākiem **objektiem vietējās nozīmes īpaši aizsargājamo teritoriju un pieminekļu statusu** (skatīt shēmu „Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un dabas pieminekļi”, 2.kartogrāfiskā lapa). Objektu apsaimniekošanai ir spēkā Cēsu pilsētas 2002. gada saistošie noteikumi Nr.3. “Par Cēsu pilsētas vides aizsardzību, teritoriju labiekārtošanu un apstādījumu kopšanu” (ar 2004.gada 23.decembra papildinājumiem Nr.12, protokola Nr. 27, §16).

Īpašās aizsargājamās dabas teritorijās un pieminekļos Cēsu pilsētā (skatīt „Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un dabas pieminekļi”, 2.kartogrāfiskā lapa) paredzēts :

- **“Cēsu pilsētas dabas un kultūrvēsturisko parku”** (turpmāk tekstā - CDKP) veidot pilsētas rietumu daļas teritorijā, kas piekļaujas Gaujas Nacionālā parka lieguma zonai, iekļaujot Vinterupītes un Pirtsupītes aizsargzonas, Pipariņu un Gaujaslīču mežu masīvus. Vietējās nozīmes īpaši aizsargājamā teritorija tiek izveidota ar mērķi, lai aizsargātu bioloģiskās daudzveidības un ainaviskās vērtības, tā dabas un kultūras pieminekļus, attīstītu Cēsu pilsētas rekreācijas zonas iedzīvotāju atpūtai, veselības stiprināšanai un tūrismam.

Teritorijai raksturīgs:

- dažādās pakāpēs pārveidotas ainavas, t.sk. Gaujas upes senielejas ainavas, mežu ainavas, vēsturiskās kultūrainavas;
- vērtīgi biotopi (nogāžu un gravu meži, sausas pļavas, parkveida pļavas, vecupes, dendroloģiskie objekti, retas un aizsargājamās augu un dzīvnieku sugas);
- ģeoloģiski un ģeomorfoloģiski objekti (alas, avoti, gravas, smilšakmens atsegumi);
- kultūrvēsturiski un dabas objekti (Floridas apbūve, Gludaskalns, Murleja, Cīrulīši u.c.);
- atrašanās daudzveidīgā, kultūrvēsturiski bagātā rajonā ar augstu izziņas un rekreācijas potenciālu.

Cēsu pilsētas biotopu inventarizācijas rezultāti (pētījums veikts 2004.gada vasarā Latvijas Universitātes Bioloģijas institūta vadībā) uzrāda, ka Cēsu pilsētas dabas un kultūrvēsturiskā parka teritorijā kopumā konstatētas sekojošas retas un aizsargājamās sugu populācijas, kuras ir jāaizsargā un jāaizsargā saskaņā ar valsts uzņemtajām starptautiskajām saistībām starptautiskajās konvencijās (piemēram, Bernes Konvencija 1979, Eiropas Padomes Direktīva 92/43/EEC) un MK noteikumiem Nr. 396. „Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu” no 14.11.2000 (ar grozījumiem 27.07.2004):

- 1 posmtārpu,
- 1 vēžveidīgo,
- 14 gliemju,
- 18 kukaiņu,
- 7 aizsargājamās sīkspārņu sugas,
- 77 putnu sugas, no kurām 10 ir aizsargājamās;
- 7 ziedaugu,
- 1 staipekņu,
- 18 sūnu,
- 8 ķērpju sugas.

Apsekotajā teritorijā konstatēta arī virkne aizsargājamo un vērtīgu biotopu.

Pētījumu rezultātā var secināt, ka Cēsu dabas un kultūrvēsturiskā parka (turpmāk tekstā DKP) teritorijā nozīmīgākās un aizsargājamiem biotopiem un aizsargājamām un retām sugām bagātākās teritorijas ir:

1. apvidus Gaujas labajā krastā no Lenčupītes līdz Gaujas ielai;
 2. Benču atteka un citas vecupes pie atpūtas bāzes Pipariņi un bērnu nama Gaujaslīči;
 3. apvidus pie Cīrulīšu strauta, Cīrulīšu klintīm, Dzidravota;
 4. Vinterupītes, Vintergravas un Pirtsupītes upju gravas;
 5. Cēsu Pils parks un Pilsdrupas;
 6. Teritorija starp Jēkaba un Eģļu ielām
- Vietējas nozīmes īpašas aizsardzības dabas teritorijas statuss tiek piešķirts **Ruckas parkam un Kalnmuīžas parkam**, lai saglabātu tajā esošos vērtīgos lielos un vecos koku stādījumus, kuriem ir estētisku vērtība un dzīves vieta daudzām dzīvnieku un augu sugām.
 - **Pirtsupītes ainavu apgabals** noteikts kā vietējās nozīmes ainavu apgabals, jo pilsētas DA daļā ir nozīmīgi skatu uztveres punkti un zonas, no kurām dažādos rakursos paveras vecpilsētas panorāmas (Zvirbulkalns, Raņa iela, Pūces iela, Zirņu iela, Rīgas iela), kas jā saglabā, izkopjot un pilnveidojot tās, un nosakot atbilstošu saimnieciskās darbības un uzturēšanas režīmu to uztveres zonās, labiekārtojot un izkopjot arī pašus skatu punktus un zonas.
 - **Avotu ielejas parku starp Festivāla un Valmieras ielu** paredzēts izveidot kā pastaigu un atpūtas parku ar mazās arhitektūras formām un vērtīgiem stādījumiem no botāniskajiem dārziem un stādu audzētavām. Īpaša nozīme tiks pievērsta daudzajām avotu iztecēm nogāzēs un dīķu bioloģiskajai un rekreācijas kvalitātei.
 - **Dubinskas dīķi** tiek iekļauti aizsargājamo teritoriju sarakstā, lai veicinātu teritorijas attīstību rekreācijai un veicinātu dīķu bioloģisko resursu aizsardzību.
 - **Ģeoloģiskie objekti:**
 1. Spoguļklintis;
 2. Dzidravots;
 3. Ķeizarkrēsls;
 4. Zvanu klintis;
 5. Gaujas ala (starp Gauju un Peldu ielu);
 6. Sarkanās klintis pie Gaujas uz Peldu ielas;
 7. Gaujas avots (Peldu ielā);
 8. Svētavots;
 9. Vinterala;
 10. Avots Avotu ielā;
 11. Rūcamais avots;
 12. Kalnmuīžas avots;
 13. Raiņa ielas avots.
 - **Koku alejas un stādījumi šādās pilsētas ielās un ielu posmos: īpaši kopjamās alejas:** Atpūtas iela, Gaujas iela (starp Lauku un Pētera ielām), Valmieras iela, Lapsu iela (starp Leona Paegles un Piebalgas ielām), Niniera iela (no Valmieras līdz Aldara ielai), Priekuļu (starp Eduarda Veidenbauma un Palmu ielām), Cīrulīšu iela (starp Gaujas un Pētera ielām), Ata Kronvalda iela

(no Piebalgas līdz Vilku ielai), Vienības laukums, Uzvaras bulvāris (no Vienības laukuma līdz Dzintara ielai), Kaļķu iela (no Lapsu līdz Kaļķu), Leona Paegles iela (no Piebalgas līdz Meža ielai), alejas uz Bērzaines kapiem, Parka iela (Ruckas parka iekšējā aleja), Kovārņu iela, Zīļu iela, Koku ielas ozolu aleja;

- **Rekonstruējamās alejas un koku rindas:** Raunas iela, Piebalgas iela (no Lapsu ielas līdz pilsētas robežai) Niniera iela (no Aldara līdz Festivāla ielai), Lenču iela (posmi starp Lielās Skolas un Festivālu ielām, starp Amatas un Oktobra ielām, Meža kapu rajonā), Bērzaines iela (no Gaujas ielas līdz Cēsu sanatorijas internātskolai) Rīgas iela (no Vaļņu līdz Kungu ielām un no Miera līdz pilsētas robežai), Rūdolfa Blaumaņa bulvāris, Puķu iela, Eduarda Veidenbauma iela (no Jāņa Poruka līdz Lilijas ielām).

Valsts nozīmes aizsargājamie koki dižkoki (pēc augstuma un apkārtmēra)

N.P.K	Suga latviešu valodā	Suga latīniskais nosaukums	Apkārtmērs /diametrs/ augstums	Adrese
1	Parastais ozols	Quercus robur	473/151/22	Piebalgas 19, Ruckas parks, iebraucamā ceļa kreisajā pusē 200 m no vārtiem
7.	Parastais ozols	Quercus robur	468/xx/26	Piebalgas 19, Ruckas parks, 20 m W no pils pie šķūņa
20	Menzīsa duglāzija	Pseudotsuga menziesii	264/84/22	Rūpniecības iela 30
32.	Parastais ozols	Quercus robur	395/xx/26	Piebalgas 19, Ruckas parks, 180 m no vārtiem, ceļa kreisajā pusē, alejā
34.	Parastā vīksna	Ulmus laevis	488/xx/17	Krasta iela 14, upītes labajā krastā iebraucamā ceļa labajā pusē 200 m E no mājām celiņa malā
35.	Parastā vīksna	Ulmus laevis	405/xx/27	Raiskuma krogs, pie autobusu pieturas, ceļa labajā pusē
40.	Sudrabvītols	Salix alba 'Sericea'	520/166/18	Lapsu ielā 15
50.	Parastā vīksna	Ulmus laevis	439/xx/25	Raiskuma krogs, 30 m no mājas uz NE

Vietējās nozīmes īpaši aizsargājamie koki vietējie un svešzemju dendroloģiskie retumi un vērtības (skatīt „Dižkoku un aleju shēmu”, 3.kartogrāfiskā lapa)

N.p.k	Suga latviešu valodā	Suga latīniskais nosaukums	Apkārtmērs/diametrs/ augstums	Adrese
2	Parastais ozols	Quercus robur	373/118/20	Jāņa Poruka 30
3	Parastais ozols	Quercus robur	373/119/20	Jāņa Poruka 30
4	Parastais osis	Fraxinus excelsior	236/75/26	Bērzaines iela 34
5	Parastā zirgkastaņa	Aesculus hippocast	163/52/20	Bērzaines iela 34
6	Parastā liepa	Tilia cordata	273/87/24	Bērzaines iela 34
8	Vienādzvīņu Baltegle	Abies phanerolepis	132/42/22	Atpūtas iela 7
9	Papele	Populus	378/120/	Atpūtas iela 13
10	Alegānu, dzeltenais bērzs	Betula alleghaniensis	38/7/	Gaujas iela 56
11	Japānas ceriņš	Syringa reticulata	12/7/	Gaujas iela 5
12	Eiropas lapegle	Larix decidua	128/41/	Puķu iela 14
13	Eiropas lapegle	Larix decidua	160/51/	Puķu iela 15
14	Rietumu tūja	Thuja occidentalis	100/32/	Puķu iela 6
15	Parastais pīlādzis	Sorbus aucuparia	266/85/22	Puķu iela 12
16	Āra bērzs	Betula pendula	126/40/	Lenču iela 21
17	Vienādzvīņu Baltegle	Abies phanerolepis	78/25/16	Lenču iela 20
18	Vienādzvīņu Baltegle	Abies phanerolepis	96/31/16 un	Lenču iela 21

			76/24/16	
19	Parastais osis	Fraxinus excelsior	392/125/18	Briežu iela 33
21	Parastā Kļava	Acer platanoides	252/80/	Rūpniecības iela 30
22	Parastais ozols	Quercus robur	346/110/	Rūpniecības iela 30
23	Parastais ozols	Quercus robur	268/82 + 258/82	Rūpniecības iela 30
24	Parastais ozols	Quercus robur	200/108 + 252/80	Rūpniecības iela 30
25	Parastais ozols	Quercus robur	258/82/	Rūpniecības iela 30
26	Parastā kļava	Acer platanoides	276/88/	Rūpniecības iela 30
27	Parastais ozols	Quercus robur		Lielā Katrīnas iela 16
28	Rajona centrālās slimnīcas apstādījumi			Slimnīcas iela 9
29	Lapegļu kolonija	Lrix decidua MILL.		Slimnīcas iela 8
30	Parastā liepa	Tilia cordata	200/64/	Birzes iela 1
31	Sudrabvītols	Salix alba 'Sericea'	22+34+40	Ezera iela 6
33	Parastā priede	Pinus sylvestris	204/65/20	Gaujas iela 88
36	Parastā liepa	Tilia cordata	134/106/	Vaives iela 27A
38	Parastā kļava	Acer platanoides	144/46/18	Saules iela 22
39	Parastā zirgkastaņa	Aesculus hippocast	230/73/16	Piebalgas iela 44
41	Āra bērzs	Betula pendula	214 / 68/18	Vaives iela 12
42	Parastais ozols	Quercus robur	378/120/	Gaujas 52/54
43	Parastā egle	Picea abies	208/66/27	Bērzaine iela 29
44	Parastais ozols	Quercus robur	373/119/27	Bērzaine iela 29
45	Parastā zirgkastaņa	Aesculus hippocast	164/52/20	Bērzaine iela 29
46	Parastais osis	Fraxinus excelsior	236/75/26	Bērzaine iela 29
47	Parastā liepa	Tilia cordata	274/87/24	Bērzaine iela 29
48	Piramidālie ozoli 2. gab.	Quercus robur ,Fastigiata`	120/	Ziemeļu iela 16
49	Vienādzvīņu Baltegle	Abies phanerolepis	180/	Vaives iela 5

Vietējās nozīmes īpaši aizsargājamā objekta statusa piešķiršanas mērķis ir saglabāt dabas vērtības, īpašu uzmanību pievēršot dabas aizsardzības plānu izstrādei un to realizācijai, līgumiem ar īpašniekiem par aizsardzības režīma nodrošināšanu objektiem.

Dabas pamatnes teritoriju attīstībai teritorijas plānojums paredz:

- veikt detalizētus biotopu pētījumus Cēsu Pils parkā, jo šajā teritorijā lapegles un vecie platlapu koki ir potenciāla dzīvotne vairākām Latvijā un starptautiski aizsargājamajām vaboļu, ķērpju un sūnu sugām;
- veikt papildus biotopu pētījumus Cēsu pilsētas teritorijā ar nolūku precizēt 2004. gada pētījumu datus-putnu ligzdošanas vietas, ķērpju atradnes, sikspārņu ziemošanas vietas;
- veikt pilsētas ainavu inventarizāciju un kartēšanu;
- veikt nozīmīgāko skatu punktu atjaunošanu un izkopšanu, panorāmas atklāšanu;
- attīstīt nepārtrauktu zaļo zonu tīklojumu cauri pilsētai, lai nodrošinātu migrējošo sugu optimālu dzīves vidi un labvēlīgu mikroklimatu pilsētā;
- attīstīt tūrisma un mācību taku veidošanu pilsētas robežās un saistībā ar apkārtnējam pašvaldībām, veikt plašāku sabiedrības informācijas darbu par teritorijā esošajām bioloģiskajām vērtībām un to nozīmi Latvijas un Eiropas mērogā, izvietojot standus, informācijas lapas;
- veicināt esošo publisko apstādījumu rekonstrukciju, pēc iespējas saglabājot pilsētas parkos un kapos vecos dabumainos kokus, kas ir putnu un sikspārņu barošanās un ligzdošanas vide;
- jaunu rekreācijas vietu veidošanu, lai organizētu tūristu skaita pieplūdumu;

- veidot kūrortzonu pilsētas Z-rietumu daļā Gaujas ielejas apkārtnē ar reglamentētu apbūves blīvumu;
- bez iepriekšējas izpētes un saskaņošanas nepieļaut Gaujas krastu un tās senielejas nogāžu mežu izciršanu, selektīvo ciršanu vai tīrīšanu, kas būtiski ietekmē šo mežu hidroloģiskā režīma izmaiņas.

Lai novērstu pilsētas ainavas degradāciju un apstādījumu stāvokļa pasliktināšanos pilsētā:

- jāveic publisko apstādījumu funkcionāla sakārtošana, ja nepieciešams, rekonstrukcija, kā arī regulāra kopšana;
- jāveic 17.-19. gs. dzīvojamās apbūves restaurācija un perimetrālās apbūves atjaunošanu vietās, kur tā ir bojāta;
- jāatjauno zudušie iekšējo skatu punkti, no kuriem var uztvert pilsētvidi, veicot pilsētībūvnieciskās struktūras reģenerācijas pasākumus (pēc Cēsu pilsētas vēsturiskā centra reģenerācijas projekta, 1988);
- jāveic ēku remonta un restaurācijas pasākumi, kā arī teritorijas labiekārtošanas pasākumi, lai novēstu vecpilsētas telpiski – kompozicionālo struktūru graužošos faktorus;
- jāveicina zemes lietošanas mērķu maiņa rūpniecisko teritoriju zonām tiešā vecpilsētas tuvumā vai tās aizsargjoslā un jāorganizē šo teritoriju vizuālā sakopšana;
- jāveic pašvaldības īpašumā esošo mežu inventarizācija, lai apzināto to sanitāro stāvokli un ekonomisko vērtību.

8.2. Kultūrvēsturiskais mantojums

Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksts apstiprināts 1998.gadā un objektu aizsardzību un uzturēšanu reglamentē Latvijas Republikas likums "Par kultūras pieminekļu aizsardzību" (pieņemts 1992.gada 12.februārī) un Latvijas Republikas Ministru kabineta 26.08.2003. noteikumi Nr.474 "Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju, valsts pirmpirkuma tiesībām un vidi degradējoša statusa piešķiršanu"

Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksts Cēsīs, apstiprināts ar LR Kultūras ministrijas 29.10.1998 rīkojumu Nr. 128. (skatīt „Kultūrvēsturiskā mantojuma objektu shēmu”, 28.kartogrāfiskā lapa un „Kultūrvēsturiskā mantojuma objektu shēmu”, 29.kartogrāfiskā lapa).

NR.SĒMĀ	Valsts aizs. Nr.	Vērt. grupa	Pieminekļa veids	Pieminekļu nosaukums	Adrese	Datējums
1.	7426	valsts noz.	pilsētbūvniecība	Cēsu pilsētas vēsturiskais centrs	Valņu ielas nepāra Nr. puses apbūve, Gaujas iela, Gaujas ielas 6. nams, Palasta ielas nepāra Nr. puses apbūve līdz 25. Nr., Palasta iela, Lenču iela, Lenču ielas 6. Nr., Maija parka Z, A, D robeža, Vienības lauk. 1. nams, Raunas ielas 14. nams, Raunas ielas nepāra Nr. puses apbūve no 15. nama	13. – 20.gs.
1	394	valsts noz.	arheoloģ.	Cēsu senpilsēta	Cēsu pilsētas vēsturiskajā centrā	
2	6203	valsts noz.	arhit.	Vecās un Jaunās pils apbūves ansamblis ar parku	Pils laukums 1,3,9,11,15 Palasta 24	1207., 13.-19.gs
2	6204	valsts noz.	arhit.	Cēsu pilsmuižas ratnīca – stallis	Pils laukums 3	18.,19.gs
2	6205	valsts noz.	arhit.	Cēsu pilsmuižas muižnieka dzīvojamā ēka	Pils laukums 9	13.-18.gs.
2	6207	valsts noz.	arhit.	Cēsu pilsmuižas klēts	Pils laukums 15	18.,19.gs.
2	392 6206	valsts noz.	arheoloģ. arhitekt.	Cēsu viduslaiku pils	Pils laukums 11	1207., 13.-15.gs
3	393	valsts noz.	arheoloģ.	Riekstu kalns – pilskalns	Palasta iela 24	
4	390	valsts noz.	arheoloģ.	Cēsu dzelzceļa stacijas senkapi	Pie dzelzceļa stacijas	
5	395	viet. noz.	arheoloģ.	Katrīnas	Palasta iela 22	

				baznīcas viduslaiku kapsēta		
6	391	viet. noz.	arheoloģ.	Silķu viduslaiku apmetne	Pie Silķēm	
7	396	viet. noz.	arheoloģ.	Konventa laukuma viduslaiku kapsēta	Raunas iela 14	
8	6197	valsts noz.	arhit.	Pilsētas nocietinājumu mūru fragmenti	Palasta iela, Vaļņu iela 12A, 16, 18, 20, 22	14.gs.
9	9	valsts noz.	vēsture	Bērzaines ģimnāzija	Bērzaines iela 34	1825. – 1915.
11	11 6213	valsts noz.	vēsture arhit.	Cēsu apriņķa skola	Lielā Skolas iela 6	19.gs.s.- 1915. 1805.
12	6214 3076- 3105	valsts noz.	arhit. māksla	Sv. Jāņa luterāņu baznīca	Lielā Skolas iela 8	1281.- 1284., 1853.
13	397	valsts noz.	arheoloģ.	Jāņa baznīcas viduslaiku kapsēta	Ap Sv. Jāņa baznīcu	
15	6199	viet. noz.	arhit.	Ruckas muižas apbūve	Muižas iela 3,5,7, Parka iela 2,7 Piebalgas 19	18.gs.- 20.gs.s.
15	6200	viet. noz.	arhit.	Ruckas muižas kungu māja	Piebalgas iela 19	18.gs. – 20.gs.s.
15	6201	viet. noz.	arhit.	Ruckas muižas parks ar parka arhitektūru	Parka iela 2, 7 Piebalgas iela 19	18.gs. – 20.gs.s.
15	6202	viet. noz.	arhit.	Ruckas muižas pārvaldnieka māja	Muižas iela 7	18. – 19.gs.
16	6198	valsts noz.	arhit.	Dzīvojamā ēka	Gaujas iela 6	18.gs.2.p.
19	6208	valsts noz.	arhit.	Rātsnams ar piebūvi un sarga mājiņu	Rīgas iela 7	1767.
20	3073 6210	valsts noz.	māksla arhit.	Tirgotāja nams, fasādes dekoratīvā apdare	Rīgas iela 16	1788., 18. /19.gs.
22	10 6211	valsts noz.	vēsture arhit.	Komponista A. Kalniņa dzimtā māja, kultūras b-bas "Harmonija" ēka	Rīgas ielā 24	1879. 18.gs.
23	6212 3075	valsts noz.	arhit. māksla	"Princešu nams", dzīvojamā ēka, tās durvju komplekts	Rīgas ielā 47	18.gs.
-	3064	valsts	māksla	Kapa	Bērzaines kapos,	1931.

		noz.		piemineklis J.Ozolam	Bērzaines ielā 27	
-	3065	valsts noz.	māksla	Piemineklis kritušajiem karavīriem	Lejas kapos, Lenču ielā 15	1927.
-	3066	valsts noz.	māksla	Durvju komplekts	Lielā Līvu iela 9	18.gs.2.p.
-	3074	valsts noz.	māksla	Sienas gleznojums	Rīgas iela 19c	20.gs. 1.trešd.
-	3067	valsts noz.	māksla	Panno	Priedes iela 5 /7	1936.
-	3068 3069 3070	valsts noz.	māksla	Krāsns (3 gab.)	Raunas iela 11	19.gs.b.

Vietējas nozīmes kultūrvēsturiskie objekti

Ap vietējās nozīmes kultūras objektiem tiek noteikta aizsargjosla, kas sakrīt ar īpašuma, uz kura atrodas kultūras piemineklis, zemes gabala robežām.

Objektus 2003.gadā apsekoja un izvērtēja darba grupa.

Vietējās nozīmes kultūrvēsturisko pieminekļu uzturēšanas un sakopšanas noteikumus ir paredzēts definēt Cēsu pilsētas saistošajos noteikumos un individuāli noslēgtajos apsaimniekošanas līgumos starp Cēsu pilsētas domi un objekta īpašnieku.

Nr.	Nosaukums	Tips	Apraksts	Atrašanās vieta	Īp.
10	Dzīvojamā ēka			Bērzaines iela 6	Pr.
24	Bij. draudzes skola	Arhit.		Ata Kronvalda iela 40	pr.
25	Dzīvojamā ēka			Bērzaines 2	
26	Bij. vācu progimnāzija	Arhit.	1908.gads	Bērzaines iela 4	Pašv.
27	Administratīva ēka (rajona padome, bij. Reijera patversme)	Arhit.	19.gs. beigas/ 20.gs.sākums	Bērzaines iela 5	Pašv.
28	Dzīvojamā ēka		19. gs. beigas/ 20.gs.sākums	Bērzaines iela 7	Pr.
29	Dzīvojamā ēkas	Arhit.	20.gs.sākums	Bērzaines iela 32 (30)	Pr.
30	Kieģeļfabrikas skurstenis			Cepļu iela 18	Pr.
31	Dzīvojamā ēka (bij. Bērzaines ģimnāzijas skolotāju māja)		19.gs.	Dārtas iela 1	V
32	Dzīvojamā ēka (bij. vasarnīca "Marianda")			Dzirnavu iela 7	Pr.
34	Dzīvojamā ēka	Arhit.	19.gs. vidus	Gaujas iela 4	Pr.
35	Dzīvojamā ēka		ap 1860	Gaujas iela 5	Pr.
36	"Vecās pirtis"- apbūves komplekss			Gaujas iela 8/10	Pr.
37	Dzīvojamā ēka			Gaujas iela 11	Pr.
38	Dzīvojamā ēka			Gaujas iela 13	Pr.
39	Dzīvojamā ēka			Gaujas iela 14	Pr.
40	Sabiedriskā ēka			Gaujas iela 20	Pr.
41	Dzīvojamā māja ar pagalma ēku			Gaujas iela 22	Pr.
42	Dzīvojamā ēka			Gaujas iela 26	Pašv.

43	Dzīvojamā ēka (bij. "Zelovija")		20.gs.sākums	Gaujas iela 67	Pr.
44	Dzīvojamā ēka (bij. vasarnīca "Villa Mira")	Arhit.		Gaujas iela 76	Pašv.
45	Dzīvojamā ēka		20.gs. sāk.	Gaujas 82	Pr.
46	Villa "Baltica"- 2 ēkas, villa "Carola"	Arhit.	20.gs. sākums	Gaujas iela 88	Pašv.
47	Raiskuma krogs	Arhit.	1857.g.	Gaujas iela 92	Pr.
48	Aizsardzības ministrijas atpūtas kompleksa galvenā ēka un 1., 2., 3. korpuss		20. gs. 30-ie gadi	Dzirnavu 52 / 54	V
49	Dzīvojamā ēka	Arhit.	20.gs 30-ie gadi	Glūdas iela 6	Pr.
50	Dzīvojamā ēka		20.gs. sākums	Glūdas iela 8	Pr.
51	Kalnmuīžas kungu māja ar parku	Arhit. Vēst.	19.gs., 20.gs. 20-ie gadi	Kalnmuīžas iela 1	Pr.
52	Dzīvojamā ēka	Arhit.		Kanāla iela 4	Pr.
53	Bij. Cēsu Valsts ģimnāzija, tagad Cēsu pilsētas ģimnāzija		1937.-1938.gads	Leona Paegles iela 1	Pašv.
54	Dzīvojamā ēka	Arhit.		Lielā Skolas iela 4	Pr.
55	Dzīvojamā ēka	Arhit.		Lielā Skolas iela 7	Pr.
56	Dzīvojamā ēka, bij. Suvorova viesnīca	Arhit.	19.gs. beigas	Lenču iela 1	Pr.
57	Noliktava ar pilsētas nocietinājuma mūra paliekām		14.-20.gs.	Lenču iela 5	Pr.
58	Bij. Cēsu pils viesnīca	Arhit. Vēst.	18.gs.-19.gs. Beigas	Lenču iela 7	Pašv.
59	Dzīvojamā ēka		19.gs. 2. puse	Lenču iela 9a	V/pr.
60	Cēsu alus darītavas galvenais korpuss		19.gs. beigas	Lenču iela 13	Pr.
61	Bij. Annas skola, tagad Cēsu mūzikas skola		1909. g.	Lielā Kalēju iela 4	V
62	Sv. Annas draudzes dievnams			Lielā Kalēju iela 6	Pr.
63	Dzīvojamā ēka	Arhit.		Lielā Kalēju iela 7	Pr.
64	Dzīvojamā ēka	Arhit.		Lielā Katrīnas 2	V
65	Dzīvojamā ēka un saimniecības ēka	Arhit.	18.- 19.gs.	Lielā Katrīnas iela 12	Pr.
66	Dzīvojamā ēka ar vārtu arku un akmeņu bruģi pagalmā		18.gs.-19.gs.	Lielā Katrīnas 12a	Pr.
67	Dzīvojamā ēka	Arhit.	19.gs.	Lielā Katrīnas iela 14	Pr.
68	Dzīvojamā ēka ar pilsētas nocietinājumu mūra paliekām	Arhit.	15., 18. un 19.gs.	Lielā Katrīnas iela 18/20	Pr.
69	Dzīvojamā ēka	Arhit.	1908. gads	Lielā Katrīnas iela 22	Pr.
70	Dzīvojamā ēka	Arhit.	19.gs. otrā puse	Lielā Katrīnas iela 25	Pašv.
71	Dzīvojamā ēka		19.gs. 1.puse	Lielā Katrīnas iela 26	Pr.
72	Dzīvojamā ēka	Arhit.	19.gs. beigas	Lielā Katrīnas iela 28	Pr.
73	Dzīvojamā ēka (bij. Millera reālskola) ar saimniecības ēku	Arhit.	18.gs.	Lielā Līvu iela 1	Pašv.
74	Dzīvojamā ēka	Arhit.	19.gs. pirmā puse	Lielā Līvu iela 2	Pašv.
75	Dzīvojamā ēka		19.gs. pirmā puse	Lielā Līvu iela 4	Pr.
76	Dzīvojamā ēka		18.gs. 50.-60.-ie gadi	Lielā Līvu iela 9	Pr.
77	Dzīvojamā ēka			Lielā Līvu 11	Pr.
79	Dzīvojamā ēka	Arhit.	19.gs. pirmā puse	Palasta iela 7	Pr.

80	Katoļu baznīca	Arhit.	1928. gads	Palasta iela 9	Pr.
81	Dzīvojamā ēka		1912. gads	Palasta iela 11	Pašv.
82	Dzīvojamā ēka		1890.gads	Palasta iela 14	Pašv.
83	Dzīvojamā ēka			Palasta iela 16	Pr.
84	Dzīvojamā ēka ar saimniecības ēku			Palasta iela 17	Pr.
85	Dzīvojamā ēka			Palasta iela 18	Pr.
86	Dzīvojamā ēka (bij.pasts un telegrāfs)	Arhit.	19.gs. beigas	Palasta iela 19	Pr.
87	Dzīvojamā ēka	Arhit.	20.gs. sākums	Palasta iela 20	Pr.
88	Cēsu pareizticīgo baznīca un pastorāts	Arhit.	19.gs.vidus	Palasta iela 21, 21A, 22	Pr.
89	Dzīvojamā ēka	Arhit.	1890.gads	Palasta iela 25	Pr.
90	Dzīvojamā ēka (bij. villa "Silva")			Peldu iela 1	Pr.
91	Dzīvojamā ēka	Arhit.	19.gs.vidus	Pils iela 5	Pr.
92	Dzīvojamā ēka	Arhit.	19.gs beigas	Pils iela 7	V
93	Dzīvojamā ēka	Arhit.	19.gs. vidus	Pils iela 8	Pr.
94	Dzīvojamā ēka		19.gs vidus	Pils iela 10	Pašv./Pr.
95	Apriņķa tiesa	Arhit.	19.gs. 2.puse	Pils iela 12	V
96	Dzīvojamā ēka			Priedes iela 5/7	Pr.
97	Dzīvojamā ēka	Arhit.	19.gs.otrā puse	Raunas iela 1	Pašv.
98	Sabiedriskā ēka (bij. Osozona nams)	Arhit.	1910.gads	Raunas iela 2	Pr.
99	Bankas ēka	Arhit.	20.gs. 30-ie gadi	Raunas iela 8	Pr.
100	Dzīvojamā ēkas	Arhit.		Raunas iela 9, 9A	Pr.
101	Dzīvojamā ēka	Arhit.	20.gs. sākums	Raunas iela 10	Pr.
102	Cēsu Viesīgā biedrība	Arhit.	1914.g., 1920.-1922.g. A. Malvess	Raunas iela 12	Pašv.
103	Tiesas ēku komplekss	Arhit.	19.gs.beigas	Raunas iela 14	V.
104	Dzīvojamā ēka	Arhit.	19.gs.beigas 1896. gads	Raunas iela 15	Pr.
105	Dzīvojamā ēka		19.gs. beigas	Raunas iela 17	Pr.
106	Dzīvojamā ēka		19.gs.vidus	Rīgas iela 2	Pr.
107	Kredītsabiedrības ēka	Arhit.	1925.gads	Rīgas iela 4	Pašv./Pr.
108	Grāmatu izdevēja Jāņa Ozola veikals	Arhit.		Rīgas iela 5	Pr.
109	Dzīvojamā ēka	Arhit.	19.gs. beigas	Rīgas iela 6	Pr.
110	Dzīvojamā ēka		19.gs.beigas	Rīgas iela 10	Pr.
111	Dzīvojamā ēka		19.gs.beigas	Rīgas iela 12	Pr.
112	Centrālā viesnīca	Arhit.	20.gs.sākums	Rīgas iela 17	Pr.
113	Dzīvojamā ēka	Arhit.	19.gs.beigas	Rīgas iela 18	Pr.
114	Dzīvojamā ēka	Arhit.	1913.g.	Rīgas iela 20	Pašv./Pr.
115	Dzīvojamā ēka	Arhit.	20.gs.sākums	Rīgas iela 21	Pr.
116	Dzīvojamā ēka		20.gs.sākums	Rīgas iela 23	Pašv.
117	Dzīvojamā ēka	Arhit.		Rīgas iela 25	Pr.
118	Dzīvojamā ēka ar saimniecības ēku	Arhit.	19.gs.otrā puse	Rīgas iela 27	Pr.
119	Dzīvojamā ēka (dzelzs vārti)	Arhit.	1904.gads	Rīgas iela 29	Pr.

120	Dzīvojamā ēka		19.gs. vidus	Rīgas iela 31	Pr.
121	Dzīvojamā ēka			Rīgas iela 36	Pr.
122	"Fābera nams"	Arhit., vēsture		Rīgas iela 40	Pr.
123	Bij. pasta stacijas zirgu stallis	Arhit.	19.gs	Rīgas iela 51a	Pr.
124	Zirņu muižas kungu māja	Arhit.	19.gs. pirmā puse	Rīgas iela 55	Pr.
125	Dzīvojamā ēka			Smilšu iela 4	Pr.
126	Dzīvojamā ēka	Arhit.	19. gs. beigas	Torņa iela 1	Pr.
127	Dzīvojamā ēka		19.gs.vidus	Torņa iela 3	Pr.
128	Vējdzirnavas	Arhit.	18.gs.	Uzvaras bulvāris 9	Pr.
129	8. Daugavpils kājnieku pulka kazarmas	Arhit.	1925.gads	Valmieras iela 8	V.
130	Dzīvojamā ēka	Arhit.	20.gs.sākums	Valņu iela 12	Pr.
131	Bij. Dr.Smilgas sanatorija		1902.gads	Valņu iela 21	Pr.
132	Iebraucamās vietas un kroga ēku komplekss Dzīvojamās ēkas	Arhit.	19.gs.	Valņu iela 36, Rīgas 45, Pašv./ 47 / 49 korpusi pret Pr. Valņu ielu	
133	Zirņu pasta stacijas ēka	Arhit.		Valņu iela 37	Pr.
134	Viesnīca Cēsis (bij. Tērvete)	Arhit.	1939.gads	Vienības laukums 1	Pr.
135	Dzīvojamā ēka (bij. villa "Olgino" un mazā "Olgino")			Vītoli iela 11	Pr.
136	Dzīvojamā ēka (bij. villa " Henriete ")			Vītoli iela 9	Pašv.
137	Zirņu muižas smēde			Zirņu 1	Pr.
138	" Zviedru " skanste			Valmieras 27	Pr.
139	Māju komplekss "Silķes" (tai skaitā akmens apstrādes darbnīca ar pieguļošo teritoriju Krastā ielā 14)		18.gs.	Dzirnavu iela 33	Pr.
140	Koka dzīvojamā ēka	Arhit.		M. Katrīnas 10	
141	Koka dzīvojamā ēka			Palasta iela 12	pašv.
142	Saimniecības ēka	Arhit.		Līvu iela 1(ēka Nr.3)	
143	Dzīvojamā ēka	Arhit.		Palasta iela 4	

8.2. Mazdārziņi

Mazdārziņu teritoriju izveide Cēsu pilsētā sākās laika posmā no 1960. līdz 1970. gadam un 1988. gadā pilsētā bija reģistrēti 2560 dārziņi. Sākoties zemes reformai, to skaits strauji samazinājās, jo daudz dārziņu atradās uz zemēm, uz kurām tika atjaunotas īpašuma tiesības bijušajiem zemes īpašniekiem vai viņu likumiskajiem mantiniekiem. Uz Cēsu pilsētas pašvaldības īpašumā vai valdījumā esošajiem zemes gabaliem 2003. gadā reģistrēti un nodoti lietošanā 464 mazdārziņi, kuri aizņem apmēram 20 ha no visas pilsētas teritorijas. Lielākās dārziņu teritorijas ir izveidojušās pie daudzdzīvokļu mājām Viesturā, Festivālā, Birzes, Leona Paegles, Saules ielā. No dārziņu lietotājiem aptuveni ¾ daļas ir pensionāri. Katram dārziņa lietotājam ir izsniegts akts par zemes gabala nodošanu lietošanā ar lietošanā nodotā zemes gabala plānu, dārziņa izmantošanas noteikumiem un lietošanas termiņiem.

Jaunajā pilsētas teritorijas plānojumā Cēsu pilsētā nav paredzēts veidot jaunas mazdārziņu teritorijas. Katrai teritorijai, uz kuras atrodas dārziņi, ir paredzēts konkrēts zemes lietošanas mērķis (vienģimenes un divģimeņu dzīvojamo māju apbūve, daudzdzīvokļu māju apbūve u.t.t.) un, ja kāda no šīm teritorijām būs nepieciešama celtniecībai vai pilsētas saimnieciskajām vajadzībām, ar dārziņu lietotājiem tiks pārtrauktas lietošanas tiesības, tāpēc mazdārziņu skaits ar katru gadu samazināsies. Atsevišķas mazdārziņu teritorijas ir sadrumstalotas un uz tām atrodas mazs skaits dārziņu. Lai pilsētā veidotu kompaktas mazdārziņu teritorijas, atsevišķie dārziņi jālikvidē, piedāvājot brīvās zemes lielajās mazdārziņu teritorijās.

Līdz ar mazdārziņu teritoriju veidošanos ir notikusi nelikumīga būvniecība uz tām. Lai sakārtotu mazdārziņus un tiem piegulošās teritorijas, jāizveido darba grupa, kura apsekos šīs teritorijas.

Mazdārziņu racionālas apsaimniekošanas un optimālas pilsētas ainavas veidošanas nolūkos tuvākajā laikā nepieciešams veikt sekojošus pasākumus:

1. Neveidot jaunas mazdārziņu teritorijas uz pilsētas īpašumā vai valdījumā esošajām zemēm.
2. Izveidot komisiju (Būvniecības, teritorijas plānošanas un nekustamā īpašuma nodaļas speciālisti, Dzīvokļu un komunālās nodaļas speciālists, pašvaldības policijas darbinieks), kura apsekos esošo mazdārziņu teritorijas, pievēršot uzmanību sekojošiem aspektiem:
 - mazdārziņu novietojumam dārziņu rajona teritorijā;
 - mazdārziņu un tiem pieguļošo teritoriju sakoptībai;
 - esošās īslaicīgās apbūves legalizācijas iespējām vai demontāžai;
 - mazdārziņu teritorijas norobežojumam.
3. Par mazdārziņiem atbildīgajam darbiniekam izstrādāt katrai dārziņu teritorijai esošās situācijas shematisku plānu ar dārziņu izvietojumu (norādot pamestās un nesakoptās dārziņu teritorijas, īslaicīgo apbūvi uz tām, ir vai nav teritorijas norobežojums), norādot teritorijas, kuras jāatbrīvo ielu ainavas veidošanas nolūkos.
4. Aktu par zemes nodošanu lietošanā mazdārziņa ierīkošanai mazdārziņa lietotājam izsniegt un pēc tam dārziņa lietošanas termiņu pagarināt uz vienu gadu.
5. Mazdārziņu pārreģistrāciju veikt katru gadu martā, aprīlī, maijā, informējot dārziņu lietotājus par turpmāko dārziņu izmantošanu vai brīdinot par lietošanas tiesību pārtraukšanu. Lietošanas tiesības tiek pārtrauktas ja:
 - saskaņā ar likumu "Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" uz zemi ir atjaunotas īpašuma tiesības bijušajiem īpašniekiem vai to likumiskajiem mantiniekiem;
 - saskaņā ar likumu "Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" un likumu "Par zemes reformas pabeigšanu pilsētās" zeme ir nodota īpašumā, piešķirta lietošanā vai nodota nomā fiziskām vai juridiskām personām;

- zeme piešķirta kā kompensācija par neatgūto zemes platību fiziskai vai juridiskai personai;
- zeme reģistrēta zemesgrāmatā uz valsts vārda;
- zemes gabals, uz kura atrodas ģimenes dārziņi, paredzēts pilsētas saimnieciskajām vai būvniecības vajadzībām;
- lietošanā nodotais mazdārziņš netiek izmantots paredzētajam nolūkam vai nav pagarināts lietošanas termiņš, vai netiek maksāts nodoklis;
- mazdārziņa lietotājs pats rakstiski atsakās izmantot lietošanā nodoto zemes gabalu.

Mazdārziņš – pilsētas īpašumā vai valdījumā esošs, vai fiziskai vai juridiskai personai piederošs zemes gabals, kas nodots pagaidu lietošanā vai nomā uz noteiktu termiņu sakņu un puķu dārza ierīkošanai ar vai bez īslaicīgās apbūves (dārza mājiņa, dārza inventāra noliktava vai siltumnīcas).

Siltumnīca – pagaidu karkasa būve (līdz 20 m², neapkurināma), ar caurspīdīga materiāla segumu, kas paredzēta dārzeņu, puķu vai to dēstu audzēšanai.

Apbūves nosacījumi

- mazdārziņa izmantošanas veids – sakņu dārzs ar īslaicīgo apbūvi vai bez tās;
- mazdārziņa maksimālā platība līdz 600 m²;
- uz mazdārziņa var būt īslaicīga apbūve (dārza mājiņa, inventāra novietne, 1 vai 2 siltumnīcas) saskaņā ar piedāvātajiem projektu paraugiem;
- esošā īslaicīgā apbūve legalizējama vai demontējama;
- mazdārziņi var būt iežogoti ar metāla stiepli pinuma žogu 1.5 m augstumā neuzkrītošā krāsā (vēlams zaļā).

Mazdārziņu teritoriju turpmākā attīstība (*iekavās pirms teksta eksplikācijas numurs „Mazdārziņu teritorijas shēma”, 26.kartogrāfiskā lapa*).

I. Mazdārziņu teritorijas, kurās dārziņu lietošanas tiesības pārtrauktas ar 2003.gada 1.oktobri.

(1.) Gaujas ielā 45 – platība 11746 m², zemes gabals reģistrēts zemesgrāmatā uz Cēsu pilsētas pašvaldības vārda. Zemes lietošanas mērķis – sabiedriskas nozīmes objekti. Uz zemes gabala paredzēta pamatskolas būvniecība. Dārziņu lietotājiem lietošanas tiesības pārtrauktas ar 2003.gada 1.oktobri.

(2.) Ata Kronvalda ielā 52 – platība ~11650 m², zemes gabals piekrīt valstij. Zemes lietošanas mērķis – sabiedriskas nozīmes objekti. Uz zemes gabala paredzēta jauna ugunsdzēsības depo būvniecība. Dārziņu lietotājiem lietošanas tiesības pārtrauktas ar 2003.gada 1.oktobri.

II. Mazdārziņu teritorijas, uz kurām tuvākajā laikā iespējama apbūve.

(3.) Briežu ielā 22 – platība 27784 m², zemes gabals reģistrēts zemesgrāmatā uz Cēsu pilsētas pašvaldības vārda. Uz zemes gabala atrodas 39 mazdārziņi, kuri aizņem aptuveni 3/4 no zemes gabala. Zemes gabals paredzēts daudzdzīvokļu māju un viengimenes un divģimeņu dzīvojamo māju apbūvei. Pilsētas domē ir saņemti juridisku personu pieteikumi par minētā zemes gabala apbūvi. Dārziņu lietotāji rakstiski brīdināti par lietošanas tiesību iespējamu pārtraukšanu.

(4.) Festivāla ielā 45 – platība 59618 m², zemes gabals reģistrēts zemesgrāmatā uz Cēsu pilsētas pašvaldības vārda. Uz zemes gabala atrodas 32 mazdārziņi, kuri aizņem aptuveni 1/3 no zemes gabala. Zemes gabals paredzēts daudzdzīvokļu dzīvojamo māju un viengimenes un divģimeņu dzīvojamo māju apbūvei. Pilsētas domē ir saņemts juridiskas personas pieteikums par minētā zemes gabala apbūvi. Dārziņu lietotāji rakstiski brīdināti par lietošanas tiesību iespējamu pārtraukšanu. Līdz zemes gabala

nodošanai apbūvei gar Birzes ielas kreiso pusi no Loka ielas līdz Akmens ielai veidot zaļo zonu 15 m joslā gar Birzes ielu.

III. Mazdārziņu teritorijas, kurās lietošanas tiesības ir pārtrauktas ar 2004.gada 1.oktobri.

(5.) Birzes ielas rajons - veidot zaļo zonu gar Birzes ielas kreiso un labo pusi virzienā uz Lenču ielu, **pārtraucot lietošanas tiesības** dārziņu lietotājiem gar Birzes ielas kreiso pusi posmā no Akmens ielas līdz Ielejas ielai un labo pusi - posmā no zemes gabala Birzes ielā 18 līdz robežai ar Priekuļu pagasta teritoriju.

(6.) Cīrulišu ielā 22 - platība 19844 m², zemes gabals reģistrēts zemesgrāmatā uz Cēsu pilsētas pašvaldības vārda. Plānojumā paredzētais zemes lietošanas mērķis – mazstāvu apbūve, kurā pieļaujama sabiedriskā un komercapbūve. Veidot no mazdārziņiem brīvu zonu.

IV. Mazdārziņu teritorijas, kuras pieguļ pie pilsētas galvenajām ielām un pakāpeniski likvidējamās

Visās mazdārziņu teritorijās, kuras pieguļ pie pilsētas galvenajām ielām, atvirzīt dārziņus no ielām, pārtraucot lietošanas tiesības virzienā no teritorijas malām uz centru, sekojošā secībā:

- ja mazdārziņš netiek kopts vai izmantots paredzētajam nolūkam;
- ja mazdārziņš ir ierīkots patvaļīgi;
- ja mazdārziņa lietotājs pats rakstiski atsakās izmantot lietošanā nodoto zemes gabalu ;
- ja daļa no mazdārziņa atrodas joslā, kas paredzēta kā zaļā zona, tad samazina dārziņa izmantojamo platību vai arī atlikušo daļu pievieno pie blakus esošā dārziņa
- zaļo zonu robežas tiks pārskatītas pirms zemes gabalu pamatfunkciju realizācijas.
- ja atbilst kāds no 5.punkta nosacījumiem par lietošanas tiesību pārtraukšanu

(7.) Viestura iela 3 - platība 146373 m², zemes gabals reģistrēts zemesgrāmatā uz Cēsu pilsētas pašvaldības vārda. Uz zemes gabala atrodas 69 mazdārziņi, kuri aizņem aptuveni 1/3 no zemes gabala. Zemes lietošanas mērķis – sabiedriskas nozīmes objekti (dabas teritorijas). Zemes gabals paredzēts pilsētas rekreācijas teritorijas veidošanai, ainavas izkopšanai, iespējamai brīvdabas estrādes būvniecībai. Veidot zaļo zonu 7 m un 18 m joslā gar Viestura ielu.

(8.) Glūdas iela 9 - platība 25582 m², zemes gabals reģistrēts zemesgrāmatā uz Cēsu pilsētas pašvaldības vārda. Uz zemes gabala atrodas 9 mazdārziņi, kuri aizņem aptuveni 1/8 no zemes gabala. Zemes lietošanas mērķis – sabiedriskas nozīmes objekti (dabas teritorijas). Zemes gabals paredzēts pilsētas rekreācijas teritorijas veidošanai, ainavas izkopšanai. Veidot zaļo zonu gar Viestura ielu.

(9.) Festivāla ielā 39 - platība ~ 40762 m², zemes gabals piekrīt valstij, līdz reģistrēšanai zemesgrāmatā atrodas pilsētas valdījumā. Uz zemes gabala atrodas 17 mazdārziņi, kuri aizņem aptuveni 1/4 no zemes gabala. Zemes lietošanas mērķis – sabiedriskas nozīmes objekti. Zemes gabala daļa, kas robežojas ar Akmens un Birzes ielu, perspektīvā paredzēta garāžu būvniecībai. Atlikusī daļa, kas robežojas ar Festivāla ielu un upīti, paredzēta vienģimenes un divģimeņu dzīvojamo mģju apbūvei. Veidot zaļo zonu 20 m joslā gar Festivāla ielu.

(10.) Dģrzniecģbas iela 11 - platģba ~ 12650 m², zemes gabals atrodas pilsģtas valdģjumģ. Uz zemes gabala atrodas 6 mazdģrziģi, kuri aizģņem aptuveni 1/4 no zemes gabala. Zemes lietoģšanas mģrķģģ – sabiedriskas nozģmes objekti. Daģa no zemes gabala paredģģta Raiģa ielas jaunģs trases izbģuvei un ainavas veidoģšanai, atlikusģ daģa gar patreizģģo Raiģa ielu - vienģimenes un divģimeģu dzģvojamo mģju apbģuvei.

(13.) Rīgas iela 89 - platība 4630 m², zemes gabals piekrīt valstij, līdz reģistrēšanai zemesgrāmatā atrodas pilsētas valdījumā. Uz zemes gabala atrodas 3 mazdārziņi, kuri aizņem aptuveni 1/3 no zemes gabala. Zemes lietošanas mērķis -viengīmenes un divģimeņu dzīvojamo māju apbūve.

- ja mazdārziņš netiek kopts vai izmantots paredzētajam nolūkam;
- ja mazdārziņš ir ierīkots patvaļīgi;
- ja mazdārziņa lietotājs pats atsakās izmantot lietošanā nodoto zemes gabalu (rakstisks iesniegums);
- ja atbilst kāds no 5.punkta nosacījumiem par lietošanas tiesību pārtraukšanu.

(20.) Saules ielā 24 - platība ~ 4100 m², zemes gabals piekrīt valstij, līdz reģistrēšanai zemesgrāmatā atrodas pilsētas valdījumā. Uz zemes gabala atrodas 8 mazdārziņi, kuri

aizņem aptuveni 3/4 no zemes gabala. Zemes lietošanas mērķis -viengīmenes un divgīmeņu dzīvojamo māju apbūve.

(21.) Vaives ielā 14B - platība ~ 12540 m², zemes gabals piekrīt valstij, līdz reģistrēšanai zemesgrāmatā atrodas pilsētas valdījumā. Uz zemes gabala atrodas 13 mazdārziņi, kuri aizņem aptuveni 1/2 no zemes gabala. Zemes lietošanas mērķis - viengīmenes un divgīmeņu dzīvojamo māju apbūve.

(22.) Vaives ielā 22A - platība ~ 5862 m², zemes gabals piekrīt valstij, līdz reģistrēšanai zemesgrāmatā atrodas pilsētas valdījumā. Uz zemes gabala atrodas 6 mazdārziņi, kuri aizņem aptuveni 1/2 no zemes gabala. Zemes lietošanas mērķis - viengīmenes un divgīmeņu dzīvojamo māju apbūve.

(23.) Vaives ielā 26C - platība ~ 2600 m², zemes gabals piekrīt valstij, līdz reģistrēšanai zemesgrāmatā atrodas pilsētas valdījumā. Uz zemes gabala atrodas 3 mazdārziņi, kuri aizņem aptuveni 3/4 no zemes gabala. Zemes lietošanas mērķis - viengīmenes un divgīmeņu dzīvojamo māju apbūve.

(24.) Vaives ielā 34A - platība ~ 15200 m², zemes gabals piekrīt valstij, līdz reģistrēšanai zemesgrāmatā atrodas pilsētas valdījumā. Uz zemes gabala atrodas 9 mazdārziņi, kuri aizņem aptuveni 1/2 no zemes gabala. Zemes lietošanas mērķis - viengīmenes un divgīmeņu dzīvojamo māju apbūve.

(25.) Vaives ielā 31 - platība ~ 35421 m², zemes gabals piekrīt valstij, līdz reģistrēšanai zemesgrāmatā atrodas pilsētas valdījumā. Uz zemes gabala atrodas 8 mazdārziņi, kuri aizņem aptuveni 1/8 no zemes gabala. Zemes lietošanas mērķis - viengīmenes un divgīmeņu dzīvojamo māju apbūve.

(26.) Magoņu ielā 14 - platība ~ 2200 m², atrodas uz valstij piekrītoša zemes gabala, kurš paredzēts kā kompensācija bijušajiem zemes īpašniekiem vai viņu mantiniekiem, līdz reģistrēšanai zemesgrāmatā atrodas pilsētas valdījumā. Uz zemes gabala atrodas 2 mazdārziņi, kuri aizņem aptuveni 1/3 no zemes gabala. Zemes lietošanas mērķis - viengīmenes un divgīmeņu dzīvojamo māju apbūve.

(27.) Magoņu ielā 10 - platība ~ 2100 m², atrodas uz valstij piekrītoša zemes gabala, kurš paredzēts kā kompensācija bijušajiem zemes īpašniekiem vai viņu mantiniekiem, līdz reģistrēšanai zemesgrāmatā atrodas pilsētas valdījumā. Uz zemes gabala atrodas 4 mazdārziņi, kuri aizņem aptuveni 3/4 no zemes gabala. Zemes lietošanas mērķis - viengīmenes un divgīmeņu dzīvojamo māju apbūve

(28.) Magoņu ielā 6 - platība ~ 2290 m², atrodas uz valstij piekrītoša zemes gabala, kurš paredzēts kā kompensācija bijušajiem zemes īpašniekiem vai viņu mantiniekiem, līdz reģistrēšanai zemesgrāmatā atrodas pilsētas valdījumā. Uz zemes gabala atrodas 5 mazdārziņi, kuri aizņem aptuveni 3/4 no zemes gabala. Zemes lietošanas mērķis - viengīmenes un divgīmeņu dzīvojamo māju apbūve.

(29.) Jāņa Poruka ielā 39 - platība 4918 m², zemes gabals reģistrēts zemesgrāmatā uz Cēsu pilsētas pašvaldības vārda. Uz zemes gabala atrodas 2 mazdārziņi, kuri aizņem aptuveni 1/6 no zemes gabala. Zemes lietošanas mērķis – darījumu iestāžu un komerciāla rakstura apbūve.

(30.) Rūpniecības ielā 18 – platība ~ 26500 m², zemes gabals piekrīt valstij, līdz reģistrēšanai zemesgrāmatā atrodas pilsētas valdījumā. Uz zemes gabala atrodas 5 mazdārziņi, kuri aizņem aptuveni 1/7 no zemes gabala. Zemes lietošanas mērķis – dabas pamatne, kurā pieļaujama sabiedriskā apbūve.

(31.) Kanāla ielā 12 - platība 6216 m², zemes gabals reģistrēts zemesgrāmatā uz Cēsu pilsētas pašvaldības vārda. Uz zemes gabala atrodas 4 mazdārziņi, kuri aizņem aptuveni 1/6 no zemes gabala. Zemes lietošanas mērķis – sabiedriskas nozīmes objekti (dabas teritorijas). Zemes gabals paredzēts pilsētas rekreācijas teritorijas veidošanai, ainavas izkopšanai.

(32.) Mazā Lenču iela 3 - platība 22974 m², zemes gabals tiek gatavots reģistrēšanai zemesgrāmatā uz Cēsu pilsētas pašvaldības vārda. Uz zemes gabala atrodas 8 mazdārziņi, kuri aizņem aptuveni 1/5 no zemes gabala. Zemes lietošanas mērķis – sabiedriskas nozīmes objekti (dabas teritorijas). Zemes gabals paredzēts rekreācijai, ainavas izkopšanai un iespējamās brīvdabas estrādes apkalpošanai.

(33.) Viestura ielā 26 - platība ~ 3100 m², zemes gabals piekrīt valstij, līdz reģistrēšanai zemesgrāmatā atrodas pilsētas valdījumā. Uz zemes gabala atrodas 4 mazdārziņi, kuri aizņem aptuveni 1/2 no zemes gabala. Zemes lietošanas mērķis – sabiedriskas nozīmes objekti (dabas teritorijas). Zemes gabals paredzēts pilsētas rekreācijas teritorijas veidošanai.

(34.) Egļu ielā 12 – platība ~ 18700 m², zemes gabals tiks reģistrēts zemesgrāmatā uz Cēsu pilsētas pašvaldības vārda. Uz zemes gabala atrodas 4 mazdārziņi, kuri aizņem aptuveni 1/6 no zemes gabala. Zemes lietošanas mērķis – sabiedriskas nozīmes objekti (dabas teritorijas). Zemes gabals paredzēts pilsētas rekreācijas teritorijas veidošanai.

(35.) Liepu ielā 7 – platība ~ 27880 m², zemes gabals tiks reģistrēts zemesgrāmatā uz Cēsu pilsētas pašvaldības vārda. Uz zemes gabala atrodas 4 mazdārziņi, kuri aizņem aptuveni 1/10 no zemes gabala. Zemes lietošanas mērķis – sabiedriskas nozīmes objekti (dabas teritorijas). Zemes gabals paredzēts pilsētas rekreācijas teritoriju veidošanai.

(36.) Priedes ielā 3 – platība ~ 4660 m², zemes gabals piekrīt valstij, līdz reģistrēšanai zemesgrāmatā atrodas pilsētas valdījumā. Uz zemes gabala atrodas 6 mazdārziņi, kuri aizņem aptuveni 3/4 no zemes gabala. Zemes lietošanas mērķis -viengīmenes un divgīmeņu dzīvojamo māju apbūve.

(37.) Dzirnavu ielā 25 – platība ~ 65870 m², zemes gabals tiks reģistrēts zemesgrāmatā uz Cēsu pilsētas pašvaldības vārda. Uz zemes gabala atrodas 9 mazdārziņi, kuri aizņem aptuveni 1/12 no zemes gabala. Zemes lietošanas mērķis – sabiedriskas nozīmes objekti (dabas teritorijas). Zemes gabals atrodas GNP Gaujas dabas lieguma zonā.

(38.) Ozolu ielā 5 - platība ~ 10480 m², zemes gabals piekrīt valstij, līdz reģistrēšanai zemesgrāmatā atrodas pilsētas valdījumā. Uz zemes gabala atrodas 5 mazdārziņi, kuri aizņem aptuveni 1/4 no zemes gabala. Zemes lietošanas mērķis - viengīmenes un divgīmeņu dzīvojamo māju apbūve.

VI. Teritorijas, kurās iespējama mazdārziņu pastāvēšana nosacīti ilgākā laika posmā (pagarinot dārziņu lietošanas termiņu uz 1gadu)

Visās mazdārziņu teritorijās, pārtraukt lietošanas tiesības sekojošā secībā:

- ja mazdārziņš netiek kopts vai izmantots paredzētajam nolūkam;
- ja mazdārziņš ir ierīkots patvaļīgi;
- ja mazdārziņa lietotājs pats rakstiski atsakās izmantot lietošanā nodoto zemes gabalu ;
- ja atbilst kāds no 5.punkta nosacījumiem par lietošanas tiesību pārtraukšanu.

(39.) Krūmiņu iela 8 – platība 191944 m², zemes gabals reģistrēts zemesgrāmatā uz Cēsu pilsētas pašvaldības vārda. Uz zemes gabala atrodas 54 mazdārziņi, kuri aizņem aptuveni 1/2 no zemes gabala. Zemes lietošanas mērķis -viengīmenes un divgīmeņu dzīvojamo māju apbūve.

(40.) Rīgas iela 105 – platība 608800 m², zemes gabals piekrīt valstij, līdz reģistrēšanai zemesgrāmatā atrodas pilsētas valdījumā. Uz zemes gabala atrodas 5 mazdārziņi, kuri aizņem 1/150 no zemes gabala. Zemes lietošanas mērķis -viengīmenes un divgīmeņu dzīvojamo māju apbūve.

(41.) Birzes iela 8 - platība ~ 9941 m², zemes gabals piekrīt valstij, līdz reģistrēšanai zemesgrāmatā atrodas pilsētas valdījumā. Uz zemes gabala atrodas 7 mazdārziņi, kuri aizņem aptuveni 1/2 no zemes gabala. Zemes lietošanas mērķis – viengīmenes un divgīmeņu dzīvojamo māju apbūve. Veidot zaļo zonu 15 m joslā gar Birzes ielu.

(42.) Birzes iela 10 - platība ~ 55225 m², zemes gabals piekrīt valstij, līdz reģistrēšanai zemesgrāmatā atrodas pilsētas valdījumā. Uz zemes gabala atrodas 39 mazdārziņi, kuri aizņem aptuveni 1/2 no zemes gabala. Zemes lietošanas mērķis – viengīmenes un divgīmeņu dzīvojamo māju apbūve. Veidot zaļo zonu 15 m joslā gar Birzes ielu.

(43.) Birzes ielā 18 - platība ~ 4070m², zemes gabals piekrīt valstij, līdz reģistrēšanai zemesgrāmatā atrodas pilsētas valdījumā. Uz zemes gabala atrodas 3 mazdārziņi, kuri aizņem aptuveni 1/2 no zemes gabala. Zemes lietošanas mērķis -viengimenes un divģimeņu dzīvojamo māju apbūve. Veidot zaļo zonu 15 m joslā gar Birzes ielu.

VII. Mazdārziņu teritorijas uz īpašnieku zemēm.

- mazdārziņš un tam pieguļošā teritorija jāuztur pienācīgā kārtībā, saskaņā ar Cēsu pilsētas domes saistošajiem noteikumiem Nr.3 (22.08.2002., papildinājumi un grozījumi 23.12.2004.) "Par Cēsu pilsētas vides aizsardzību, teritoriju labiekārtošanu un apstādījumu kopšanu",
- mazdārziņa uzskaites numurs pēc noteikta parauga jānovieto redzamā vietā;
- ar pilsētas galveno arhitektu saskaņojama esošās īslaicīgās legalizējamās apbūves novietne zemes gabalā un nožogojums;
- ar pilsētas galveno arhitektu saskaņojama jaunā īslaicīgā apbūve (saskaņā ar apstiprinātajiem paraugiem), tās novietne zemes gabalā un teritorijas nožogojums;
- mazdārziņa lietotājam būves, kuras nav legalizētas, ir nelietojamas (sagruvušas, izdegušas, izpostītas) vai ar savu izskatu bojā pilsētas ainavu, jānojauc.

(44.) Līgatnes ielā 62 un pieguļošie zemes gabali

Zemes lietošanas mērķis -viengimenes un divģimeņu dzīvojamo māju apbūve.

(45.) Vārnu ielā 5/7

Zemes lietošanas mērķis -viengimenes un divģimeņu dzīvojamo māju apbūve.

(46.) Piebalgas ielā 54

Zemes lietošanas mērķis -viengimenes un divģimeņu dzīvojamo māju apbūve.

(47.) Vaives ielā 18/20

Zemes lietošanas mērķis -viengimenes un divģimeņu dzīvojamo māju apbūve.

(48.) Tālavas ielā 6 (Viestura ielā 9)

Zemes lietošanas mērķis -viengimenes un divģimeņu dzīvojamo māju apbūve.

8.4. Antropogēno slodžu analīze

Antropogēnā slodze ir cilvēka tiešās vai netiešās darbības ietekme gan uz dabu kopumā, gan arī uz atsevišķiem tās elementiem.

Cēsu pilsētas vides stāvoklis ir stabils, vizuāli novērojamas negatīvas pārmaiņas antropogēnā piesārņojuma ietekmē vidē nav konstatētas. Pilsētā nav lielu ražošanas uzņēmumu, pilsētas attīstība tiek balstīta uz mazo un vidējo uzņēmējdarbības attīstību un tūrisma attīstību. Pilsētā notiek pakāpeniska atsevišķu pilsētas teritoriju aizsardzības režīmu nostiprināšana, potenciāli piesārņotu teritoriju apzināšana un reģistrācija.

Svarīgākie antropogēnā piesārņojuma avoti Cēsīs ir dzelzceļš, pieaugošā autotransporta kustība, siltumapgādes uzņēmumu izmeši, ražošanas objektu energoavoti, degvielas uzpildes stacijas un degvielas bāze, decentralizēta notekūdens izplūde dabas objektos, kā arī nelegālās atkritumu novietnes. Šo objektu izvietojums ietekmē pilsētas vides piesārņojuma fonu. Taču pagaidām izmešu apjomi nav tik lieli, lai būtu mērķtiecīgi ieguldīt ievērojamus līdzekļus monitoringam.

Galvenās vidi apdraudošās tendences, kas nākotnē var padziļināt slodzi :

- nepietiekama lietus ūdens sistēmu apsaimniekošana ;
- jauni un neparedzēti piesārņojuma avoti;
- vienreiz lietojamā iepakojuma, īpaši plastmasas un stikla atkritumu pieaugums;
- neparedzēts rūpnieciskās ražošanas izmešu un atkritumu pieaugums, ņemot vērā tendenci attīstīties ražošanai;
- pretošanās radikālai transporta sistēmas izmaiņai, kā rezultātā palielinās gan trokšņu, gan gaisa piesārņojuma slodze pilsētas centrālajai daļai.

Teritorijas plānojums paredz:

- transporta intensitātes rezultātā radušos antropogēnā piesārņojuma mazināšanu vecpilsētas rajonā un dzīvojamo māju rajonos, izstrādājot efektīvu transporta kustības shēmu;
- tūrisma nozīmīgu teritoriju pasargāšanu no piesārņojuma, izvirzot īpaši aizsargājamu dabas un kultūrvēsturiska mantojuma aizsardzības teritoriju statusu, un izstrādājot aizsardzības un apsaimniekošanas plānus;
- labāko pieejamo tehnoloģiju izmantošanu siltumapgādes sistēmās un ražošanas procesos;
- ražošanas teritoriju izvietojumu pilsētas apvedceļa tuvumā un koncentrēšanu ārpus dzīvojamo māju rajoniem;
- potenciāli piesārņotu teritoriju izpēti un sanāciju, kā arī bijušo piesārņoto teritoriju attīstības un izmantošanas iespējas.

Paaugstinātas bīstamības vai riska objekti, kuru izvietojums var palielināt citu objektu bīstamību vai tieši apdraudēt apkārtnes iedzīvotājus vai vidi ir atzīmēti „Paaugstinātas bīstamības vai riska objektu shēmā”, 4.kartogrāfiskā lapā.

Objektu vai zonu iezīmēšanas mērķis ir nodrošināt iedzīvotāju mantisko vērtību un vides saglabāšanu ugunsnelaimju, katastrofu un dabas stihiju gadījumos. Eksploatējot degvielas uzpildes stacijas, gāzes uzpildes stacijas, ķīmisku vielu rezervuārus un iekārtas ir iespējami piesārņojuma riska draudi. Rūpniecisko avāriju izraisa vai var izraisīt nekontrolēts ķīmiskais vai tehnoloģiskais process, nekontrolētas darbības un citi nevēlami notikumi.

Par paaugstinātas bīstamības objektiem Cēsu pilsētā noteikt:

- Degvielas bāzei Birzes ielā 2
- Degvielas uzpildes stacijas: Jāņa Poruka ielā 49; Valmieras ielā 4; Lapsu ielā 36; Birzes ielā 2; Jāņa Poruka ielā 8; Raiņa ielā 32; Eduarda Veidenbauma ielā 12;

- Gāzes uzpildes stacijas: Valmieras ielā 12; Valmieras ielā 4;
- Latvijas propāna gāzes Cēsu gāzes balonu noliktavu Saules ielā 9;
- Uzņēmumus, kuros ievērojamos daudzumos lietoto ķīmiskas vielas vai produktus:

A/S „Preses nams” Cēsu tipogrāfiju Gaujas ielā 16/18; A/S „Cēsu alus”, Aldaru laukums 1; A/s „Ruks” Cēsu Gaļas kombināts, Miera ielā 19;

Nacionālas nozīmes paaugstināta rūpniecisko avāriju riska objekts ir stratēģiskās nozīmes dzelzceļa līnija Rīga - Lugaži, kas šķērso Cēsu pilsētu. Paaugstinātu bīstamību var izraisīt naftas produktu transports pa dzelzceļu.

Iepriekšminēto objektu apsaimniekošana un izmantošana jāveic saskaņā ar 2001.g. 01.07. likumu “Par piesārņojumu” un 2001. gada 19. jūnija MK noteikumiem Nr.259 “Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi”.

Augstāk minēto paaugstinātas bīstamības vai riska objektu aizsargjoslas tiek noteiktas saskaņā ar “Aizsargjoslu likumu” un ir aprakstītas sadaļā “Aizsargjoslas”.

8.5. Potenciāli piesārņotās vietas Cēsu pilsētā

Potenciāli piesārņotas vietas un teritorijas Cēsu pilsētā ir apzinātas, ņemot par pamatu Valmieras Reģionālās vides pārvaldes iesniegtos sākotnējos datus un izvērtējot notikušās saimnieciskās darbības, kuras :

- varētu būt ietekmējušas augsnes, grunts un gruntsūdeņu kvalitāti, fizikāli ķīmiskos parametrus,
- nosaka teritorijas jūtīgumu pret piesārņojumu.

Teritorijas plānojumā pēc sākotnējās izvērtēšanas datiem iezīmētas sekojošas potenciāli piesārņotas teritorijas (*skatīt „Paaugstinātas bīstamības vai riska objektu shēma”, 4.kartogrāfiskā lapa*):

1. **Centrālās katlu mājas teritorija, Rūpniecības ielā 13** (teritorijā izvietotas mazuta cisternas un mazuta pārkraušanas mezglis no dzelzceļa vagoniem. Kopējais aktīvā laika periods no 1976-2001. Kopš 1976. gada uzņēmums darbojās kā centrālais pilsētas siltuma padeves punkts ar 2 tvaika un 2 ūdenssildāmajiem apkures katliem, kuru kopējā jauda bija 60 MW. Mazuta patēriņš gada laikā bija no 6-9 tūkst. tonnu. Kopējais mazuta apgrozījums ar pārļiešanu klientiem – 16-29 tūkst. tonnu. Mazuta tilpnes ar ietilpību 5 tūkst. tonnu netiek izmantotas kopš 2001 gada);
2. **Dzelzceļa posms pilsētas robežās un atzari uz naftas bāzi un Rūpniecības ielu** (Dzelzceļa atzari pilsētas robežās tika būvēti no 1965.līdz 2001. gadam);
3. **Bijušās autoremonta rūpnīcas teritorija Ata Kronvalda ielā 40** (Aktīva darbība turpinājusies 40 gadus: intensīva metālapstrāde, izmantojot smagos metālus; degvielas un mazuta uzglabāšana);
4. **Agroķīmijas bāze (bijusī), tagadējās Tirgoņu ielas teritorijas** (šajā teritorijā padomju laikos uzglabājušas ķīmikālijas un minerālmēsli, pesticīdi, pašlaik teritorijā nav piesārņojošu vielu pārpalikumu, angāri ir mainījuši specifiku, dzelzceļa sliedes daļēji demontētas, daļa privatizētas);
5. **Bijusī bitumena bāze (8 CBR), tagadējā Austrumu ielā** (bitumena izkraušana un pārkraušana pazemes un virszemes tvertnēs, pazemes tvertnes tilpums lēšams 600 m3 apjomā, bet virszemes tvertnes 50 m3 lielas – 2 gab. Aktīvajā darbības periodā gada laikā tika pārkrauts apmēram 6000 m3 bitumena gadā. Pašlaik pazemes tvertne ir aizbērta un noformēta ar slēgto darbu izpildes aktu);
6. **Cēsu naftas bāze Birzes ielā 2,** (degvielas bāze ir darbojusies kā vairumtirdzniecības bāze ar apjomu no 25 - 50 000 tonnas degvielas aktīvajā degvielas tirdzniecības periodā. Bāzes ierīkošanas laiks-1940 gads. Pašlaik teritorijā ir Vidzemes reģionālā degvielas uzglabāšanas bāze);
7. **Zemessardzes teritorija** (bijušās degvielas un munīcijas noliktavas) Valmieras ielā 8;
8. **Cēsu pilsētas notekūdeņu mehāniskās attīrīšanas iekārtas Krasta ielā 15,** mehānisko notekūdens attīrīšanas ietaišu aerācijas baseini aizbērti 2000. gadā.
9. **MPVAS "Latvijas nafta" DUS Nr.18, Lapsu ielā,** DUS darbojas kopš 1972. gada
10. **AS „CATA” DUS, Jāņa Poruka ielā 8,** DUS darbojas apmēram 30 gadus
11. **SIA "Aleta" DUS, Jāņa Poruka ielā 49,** pašreizējā DUS darbojas kopš 1995.gada, Padomju laikā bija šai vietā bija cita DUS. Pēdējo triju gadu grunts paraugu analīzes uzrāda paaugstinātu naftas produktu saturu.
12. **SIA "Cēsu RPB" DUS, Eduarda Veidenbauma iela 12;** DUS darbojas kopš 1996. gada.
13. **SIA „Virši A” DUS; Raiņa iela 32,** DUS darbojas kopš 1993. gada.

Potenciāli piesārņotu vietu apsaimniekošana jāveic atbilstoši 2001.gada MK noteikumiem Nr. 483 "Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu apzināšanas un reģistrācijas kārtība".

Teritorijas plānojums paredz :

- veikt detalizētu izpēti potenciāli piesārņotajās vietās;
- veikt regulāru vides monitoringu potenciāli piesārņotajās teritorijās;

Vides monitoringa mērķi ir veidot vides informatīvo bāzi plānojuma realizācijai un aizsardzības pasākumu novērtējumam; sekot dažādu piesārņotājvielu izplatībai un izmaiņu attīstībai;

- likvidēt vai novērst potenciālā piesārņojuma un riska draudus.

8.6. Atkritumu saimniecība

Cēsu pilsētas atkritumu apsaimniekošanu reglamentē Latvijas valsts likumdošanas akti un sekojoši Cēsu pilsētas domes apstiprinātie saistošie noteikumi:

- Cēsu pilsētas teritorijas un tajā esošo dzīvojamo, sabiedrisko un ražošanas ēku uzturēšanas noteikumi, izdoti 18.12.1997., ar grozījumiem 23.12.2004;
- Par sabiedrisko kārtību Cēsu pilsētā, izdoti 10.05.2003;
- Suņu un kaķu turēšanas noteikumi Cēsu pilsētā, izdoti 10.04.2003;
- Atkritumu apsaimniekošanas noteikumi, izdoti 27.02.2003;
- Cēsu pilsētas kapsētu uzturēšanas noteikumi, izdoti 08.11.2001;

Vides ministrijas vadībā tiek izstrādāts Ziemeļvidzemes Reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns, kurā būs atainota esošā situācija un izstrādātas vadlīnijas turpmākai atkritumu apsaimniekošanai reģionā.

Cēsu pilsētā 2004. gadā savākti 43468 m³ sadzīves atkritumu. 6456 m³ jeb 14,9 % no tiem nodoti otrreizējai pārstrādei.

Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, savāktajam atkritumu apjomam ir tendence palielināties, palielinoties patēriņa produktu iepakojuma daudzumam un uzlabojoties atkritumu apsaimniekošanas sistēmai.

Strauji palielinās sadzīves atkritumu daudzums, īpaši iepakojums, lielparība un elektroniskie atkritumi.

Pašreiz Cēsu pilsētā ir noteikta sekojoša atkritumu plūsmu apsaimniekošana:

- Sauso sadzīves atkritumu apsaimniekošanu veic BO A/S "ZAAO". Pilsētā nav atkritumu poligona, tāpēc atkritumi tiek transportēti uz ES prasībām atbilstošo reģionālo poligonu Cēsu rajona Stalbes pagastā;
- Bīstamo atkritumu apsaimniekošanai pašvaldībā atļaujas saņēmuši vairāki uzņēmumi un arī turpmāk tiks veicināta licencētu uzņēmēju iesaistīšanās atkritumu apsaimniekošanas sistēmā;
- Mājsaimniecību bīstamo atkritumu savākšana notiek šķiroto atkritumu savākšanas punktā Lapsu ielā ;
- Būvgružu un būvniecības atkritumu savākšanu veic BO A/S "ZAAO", kā arī uzņēmumi slēdz līgumus ar pašvaldību un noformē atļaujas atbilstoši valsts likumdošanas prasībām;
- Nozāģēto koku zarus un krūmus pašvaldība šķeldo, periodiski savācot vietās, kur tie netraucē iedzīvotājiem. Šķeldu aizved uz kompostēšanas laukumiem vai arī to izmanto savrupmāju iedzīvotāji.
- Zaļos atkritumus parkos un skvēros iespēju robežās kompostē nelielos lokālos kompostēšanas laukumos un izved uz zaļo atkritumu savākšanas laukumiem 2004. gadā tika izmantoti divi laukumi: Z/S Ķlīgiņi" laukums Jāņa Poruka ielā 34 un Cēsu pilsētas domes teritorija Liepu ielā

Teritorijas plānojums paredz sekojošus konceptuālus risinājumus atkritumu apsaimniekošanas jomā:

1. Organizēt iedzīvotājiem izglītojošus un informatīvus pasākumus, ar mērķi samazināt jebkura veida sadzīves atkritumu rašanos to izcelsmes vietās, radot higiēniski un ekoloģiski drošu vidi pilsētā un tās apkārtnē;
2. Veicināt videi un cilvēka veselībai drošu un nekaitīgu atkritumu savākšanu, uzglabāšanu un pārvadāšanu;
3. Realizēt sadzīves atkritumu šķirošanu pie lielveikaliem, daudzdzīvokļu māju rajonos, atkritumu šķirošanas laukumā Lapsu ielā;
4. Organizēt zaļo atkritumu kompostēšanu nelielajās pilsētas apstādījumu platībās vai arī transportēt uz centralizētajiem zaļo atkritumu kompostēšanas laukumiem;

5. Veicināt centralizēto bioloģiski pārstrādājamo atkritumu kompostēšanas vietu iekārtošanu Kalnmuižas rajonā un Z/S "Kliģeni" teritorijā Jāņa Poruka ielā 34;
6. Organizēt centralizētā otrreizējo izejvielu šķirošanas laukuma iekārtošanu Austrumu ielā 5;
7. Kontrolēt Cēsu pilsētas domes saistošo noteikumu „Atkritumu apsaimniekošanas noteikumi” izpildi (27.02.2003).

9. Inženierkomunikāciju infrastruktūra

9.1. Ūdens saimniecība

Vispārīga informācija

Cēsu pilsētas teritorija ir 19.3 km², pilsētā ir ļoti atšķirīga topogrāfija, kas svārstās robežās no relatīviem līdzenumiem augstākajā apgabalā uz austrumiem no centra (augstums pārsniedz +120 mAD) līdz stāvam kritumam centrālajā daļā virzienā uz Gaujas upes terasēm un upes līdzenumiem (kas tipiski ir no +25 līdz +26 mAD). Pilsētas teritoriju šķērso vairāki dziļi upju un ūdens teču kanāli, kas ieplūst Gaujā.

Ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumus Cēsis nodrošina Cēsu pilsētas SIA "Vinda". Centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas pašlaik apkalpo apmēram attiecīgi 89% un 82% no pastāvīgajiem iedzīvotājiem.

Ūdensapgāde

Pilsētā ir divas neatkarīgas centralizētās ūdensapgādes sistēmas - viena apkalpo Cēsu pilsētas lielāko daļu, bet otra, kas ir neliela apakšsistēma, apkalpo Cīrulīšu rajonu, kas atrodas uz DR no pilsētas galvenās daļas. Abās sistēmās ūdens tiek ņemts no pazemes ūdeņiem.

Ūdeni pilsētas vajadzībām iegūst no četrām lieljaudas artēziskām akām, kuru kopējais debets ir 417 m³/h. Artēziskās akās ir paaugstināts dzelzs saturs, tas ir robežās no 0.62 līdz 2.33 mg/l. No akām ar dziļurbuma sūkņiem ūdens tiek padots uz pilsētas ūdens attīrīšanas iekārtām. No aku lauka ar dziļurbuma sūkņiem, kuriem katram jauda ir 100 m³/h un celšanas augstums 80 m, neattīrīts ūdens tiek padots uz ūdens attīrīšanas iekārtām, pa diviem paralēliem (250 mm, 300 mm) cauruļvadiem. Artēziskos sūkņus darbina automātiskā režīmā atkarībā no ūdens līmeņa tīrā ūdens baseinos attīrīšanas iekārtās. Zemes līmeņa starpības starp aku lauku un attīrīšanas iekārtām ir ~ 40 m.

Modernas ūdens attīrīšanas iekārtas atklātas 2001. gada jūnijā. Tās atrodas uz ZR no pilsētas centra. Iekārtas ir ar jaudu 10 200 m³/d un ūdens pēc attīrīšanas atbilst visām ES un VVO prasībām un kritērijiem un ūdens kvalitāte tiek regulāri kontrolēta. Attīrīšanas iekārtas ir arī tīrā ūdens baseini ar kopējo tilpumu 2000 m³ un sūkņu staciju, kurā ir trīs sūkņi, katrs ar nominālo ražību 350 m³/h un celšanas augstumu 90 m. Kopējās projekta izmaksas 1.7 miljoni eiro. Uz pilsētu vidēji diennaktī tiek padots 3200 m³ tīrā ūdens.

Ūdens sadales tīkls pilsētā darbojas kā divas spiediena zonas (pazīstamas kā I un II pacēlums). Zemes līmeņi I pacēlumā ir robežās no 60 m līdz 105 m absolūtās augstuma atzīmēs. Ūdens patēriņš šajā rajonā ir apmēram 65% no kopējā patēriņa pilsētā. Ūdens tiek padots uz I pacēluma sadales tīkliem no sūkņu stacijas ūdens attīrīšanas iekārtās. Sūkņi strādā automātiskā režīmā pēc ūdens līmeņa I pacēluma ūdens tornī.

Zemes līmeņi II pacēlumā ir robežās no 110 līdz 130 m absolūtās augstuma atzīmēs. II pacēluma pazemes ūdens rezervuāros (ietilpība 2000 m³) ūdens ieplūst no I pacēluma sadales tīkla. Tālāk caur II pacēluma sūkņu staciju ūdens tiek padots II pacēluma patērētājiem. Sūkņi strādā automātiskā režīmā pēc spiediena ūdensvada tīklā.

Lai apmierinātu patēriņa svārstības ūdensvada apgādes sistēmā, abās zonās ir ūdenstorni (tilpums katram 500 m³), kuros ir veikts rezervuāru kapitālais remonts.

Ūdensvada tīkla kopgarums (*skatīt „Ūdensvada tīklu shēmu”*) ir apmēram 72 km (diametrs 25 mm līdz 300 mm). Lielākā daļa cauruļu ir no ķeta un tērauda, jaunākās caurules ir no plastmasas. Ūdensvada cauruļvadi ir iebūvēti laika posmā no 1949. gada līdz 1987. gadam. Atsevišķās ielās cauruļvadu tehniskais stāvoklis ir ļoti slikts, bet lai precīzāk noteikt cauruļvadu stāvokli un tīklu noslogotību ir veikta korodivitātes izpēte un ūdensvada tīkla modelēšana. Pamatojoties uz šīs izpētes datiem ir uzsākts projekts ISPA finansējuma ietvaros, kurā ir ietverta ūdensvada tīklu rekonstrukciju un strupceļu likvidēšana ūdensvadā.

Cīrulīšu ūdensapgādes sistēma ir neatkarīga no centrālās sistēmas. Tajā ūdens tiek ņemts no divām artēziskām akām un iesūkņēts sadales tīklā neattīrīts. Sūkņi darbojas automātiskā režīmā pēc kontaktmanometra sūkņētavās.

Decentralizētā ūdens apgādes sistēma

Iedzīvotāji, kuru mājojli nav pieslēgti centralizētās ūdensapgādes sistēmai, galvenokārt izmanto privātās akas. Šīs akas parasti ir seklas un ūdens tajās ieplūst no augšējiem kvartāra un pēc ledāju perioda slāņiem. Ūdenim no šīm akām ir augsts nitrātu saturs un tas ir ļoti neaizsargāts pret mikrobioloģisko piesārņojumu.

Ekspluatējamas vai ekspluatācijā esošas dziļurbuma akas:

6. Cepļu iela 18
7. Cīrulīšu iela 68
10. Sīļu iela 4 (Venden)
11. Cīrulīšu iela 63 (Venden)
12. Svētavots
13. Miera iela 19
14. Miera iela 19
15. Krūmiņa iela 5
16. Gaujas iela 16/18
17. Valmieras iela 20
18. Rūpniecības iela 13
19. Rūpniecības iela 13
20. Aldaru laukums 1;
21. Aldaru laukums 1;
24. Jāņa Poruka iela 8, CATA
26. Ābolu iela 12
27. Jāņa Poruka iela 47
30. Piebalgas iela 83

tamponēšanai paredzētās dziļurbuma akas:

5. Gaujas iela 88
8. Sīļu iela 4
9. Cīrulīšu iela 63
22. Ata Kronvalda iela 24
23. Lapsu iela 46 A
25. Vaives iela 31
28. Vilku iela 14
29. Saulrītu 3

Galvenās problēmas ūdensapgādes sistēmā :

1. Lieli ūdens zudumi ~40%. Ir uzsākta projekta realizācija ūdens zudumu samazināšanai, kura ietvaros ūdensvada tīkls ir sadalīts mazos rajonos un katram rajonam tiek uzstādīts plūsmas mērītājs. Šis projekts aptver tikai II pacēluma zonu, bet ir paredzēta iespēja projektu paplašināt visas pilsētas ūdensapgādes sistēmas robežās.
2. I pacēluma zonā ir rajoni, kuros spiediens ūdensvadā pārsniedz 6atm, šajās zonās jāveic pasākumi spiediena samazināšanai.
3. ES prasības nosaka, ka 2011. gadā 95% iedzīvotāju jānodrošina ar ūdensapgādi no pilsētas ūdensvada tīkla, Cēsīs 2003. gadā tas bija 89%.
4. Ūdensvada tīklā ir samērā liels avāriju skaits. Kopš ūdens padeve uz pilsētu tiek vadīta automātiskā režīmā, avāriju skaits ir samazinājies, tomēr tas vēl arvien ir liels – vidēji viena avārija nedēļā, tāpēc svarīgi ir veikt esošo tīklu rekonstrukcijas

darbus, vadoties pēc uzkrātajiem datiem par avārijām, pēc datiem no ūdensvada modeļa programmas un pēc korodivitātes izpētes datiem.

5. Tā kā gan artēziskām akām, gan arī ūdens attīrīšanas iekārtām ir neizmantotas jaudas, tad ir iespēja pievienot tuvāk Cēsīm esošās apdzīvotās vietas Cēsu pilsētas ūdensapgādes sistēmai.

Veicamie plānotie darbi ūdensapgādes sistēmas uzlabošanā: (skatīt „Ūdensvada tīklu un pazemes urbumu shēmu”, 5.kartogrāfiskā lapa)

I. Laika posmā no 2004.gada – 2007.gadam:

1. Samazināt ūdens zudumus līdz 25%, realizējot uzsākto projektu noplūžu noteikšanā un to turpinot arī I pacēluma zonā; samazināt spiedienu zonās, kur spiediens ūdensvadā pārsniedz 6 atm.
2. Realizēt projektu ISPA finansējuma ietvaros “Ūdensapgādes pakalpojumu attīstība Austrumlatvijas upju baseinos un Rēzeknes pilsētā”. Šī projekta ietvaros Cēsis ir paredzēts :
 - Ūdensvada tīklu rekonstrukcija 1100 metri (Lenču ielā –250m, Gaujas ielā – 350m, Festivāla ielā 500m)
 - Ūdensvada tīklu sacilpošana, kas sevī ietver arī daļēji jaunu tīklu būvniecību. Kopējais garums 2710m (Vāveres ielā 180m, Briežu ielā 190m, Lauku ielā – 700m, Raunas ielā 40m, Aldara ielā 250m, Ceriņu ielā-50m, Annas ielā – 400m, Līgatnes ielā – 900m)
 - Cīrulīšu lokālo ūdensapgādes sistēmu pievienot pilsētas ūdensapgādes tīkliem (ūdensvada būvniecība Cīrulīšu ielā 600m un ūdens sūkņtava ar virszemes baseinu 2x 100m³)
3. Investīciju meklēšana un piesaiste turpmākajiem projektiem.

II. Laika posmā no 2008. gada līdz 2017. gadam:

1. Samazināt ūdens zudumus tīklā līdz 18%.
2. Samazināt avāriju skaitu līdz vienai avārijai mēnesī.
3. Izbūvēt ielu tīklus 12 730m kopgarumā :

3.1 Līgatnes – Lauku – Pētera ielu rajons:

- Lauku iela 150m
- Upeņu iela 180m
- Jāzepa iela 400m
- Zemeņu iela 150m
- Līgatnes iela 350m
- Pētera iela 200m
- Kārļu iela 100m

Kopā – 1530m

3.2 Jurģu – Pētera – Ata Kronvalda (Kalnmuižas) – dzelzceļš – Vārnu – Mednieku ielu rajons:

- Jurģu iela 800m
- Pētera iela 1000m
- Ata Kronvalda iela 1600m

- Rīgas iela 1000m
 - Krūmiņa iela 700m
 - Ērgļu iela 300m
-

Kopā – 5200m

3.3 Vaives – Jāņa Poruka – Puķu – Dārza – Cēsu robeža:

- Jāņa Poruka iela 1500m
 - Puķu iela 550m
 - Lilijas iela 500m
 - Magoņu iela 450m
 - Putnu iela 350m
 - Vanagu iela 100m
 - Ābolu iela 450m
-

Kopā – 3900m

3.4. Atsevišķas ielas:

- Rūdolfā Blaumaņa bulvāris 700m
 - Ausekļa iela 300m
 - Edvarta Treimaņa-Zvārguļa 500m
 - Ata Kronvalda 200m
 - Lāču iela 400m
-

Kopā – 2100m

Ūdens ņemšanas vietu attīstība ugunsdzēsības dienestu vajadzībām

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Cēsu nodaļa ir iesniegusi informāciju par hidrantiem Cēsu pilsētā – skatīt „Ugunsdzēsības ūdens ņemšanas vietu shēmu”, 6.kartogrāfiskā lapa, kurā attēloti hidranti, kas ir darba kārtībā; hidranti, kas ir bojāti; kā arī hidranti, kas nav atrodamī.

Teritorijas plānojumā paredzēt:

- Uzturēt ekspluatācijas kārtībā darba kārtībā esošos hidrantus;
- Rekonstruēt bojātos hidrantus;
- Veicot ielu un ūdens apgādes tīklu rekonstrukcijas un atjaunošanas darbus iespēju robežās atrast un atjaunot pazudušos hidrantus;
- Izbūvējot jaunus komerc, sabiedriskos objektus, dzīvojamos masīvus un ūdens apgādes tīklus paredzēt nepieciešamo hidrantu izbūvi.
- Nepieciešams ugunsdzēsības un glābšanas dienestu vajadzībām nodrošināt piekļuvi pilsētas lielākajām ūdens krātuvēm, labiekārtojot tās, lielu ugunsgrēku gadījumos.

9.2. Sadzīves kanalizācijas sistēma

Cēsis galvenokārt ir pašteses saimnieciskās kanalizācijas tīkli ar kopējo garumu 52.2km (skatīt „Sadzīves kanalizācijas tīklu shēmu”, 7.kartogrāfiskā lapa) cauruļvadu diametri ir no 100 – 800 mm, materiāls – azbestcements, betons, keramika, metāls. Uz kanalizācijas tīkla ir 1550 skatakas.

Kanalizācijas sistēmā darbojas divi spiedvadi un divas sūknētavas. Viens spiedvads un sūknētava novada visus pilsētas notekūdeņus no Gaujas kreisā krasta uz notekūdeņu attīrīšanas iekārtām labajā krastā. Spiedvada kopējais garums 2 x 1800 m, diametrs – 400, 500 mm, materiāls – tērauds, betons, plastmasa, tai skaitā dīķeris – garums 400m, diametrs 400mm, materiāls – plastmasa. Sūknētavā ir sūkņi ar maksimālo ražību 2500m³/h, bet faktiski sūknē no 2000 līdz 6000m³/dnn. Sūknētavas celtniecība uzsākta padomju laikā, bet to nobeidza 1997. gadā Somijas kompānija YIT.

Otrs spiedvads pārsūknē neliela rajona (Cīrulīšu) notekūdeņus līdz Cīrulīšu ielas maģistrālajam pašteses vadam. Tā garums ir 2x 250m, diametrs 100mm, materiāls – tērauds. Sūknētavas ražība ir ~ 120 m³/h un tajā ir Krievijā ražoti sūkņi, kuri darbojās automātiskā režīmā pēc notekūdeņu līmeņa krājrezervuāra sūknētavā.

1996. gadā tika nodotas jaunas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas (turpmāk tekstā -NAI). Tās ir bioloģiskās NAI, kas darbojas ar aktīvajām dūņām, ietverot aerāciju un nostādināšanu. Projektētā jauda ir 12000 m³/dnn , bet faktiski notekūdeņu daudzums ir 2000 – 6000 m³/dnn.

Pilsētas teritorijā ir vairākas lokālās NAI. Tās izbūvētas vietās, kur nav izbūvēta centralizētā notekūdens kanalizācijas sistēma. Vietās, kur īpašumi nav pieslēgti centralizētajam kanalizācijas tīklam, nav izbūvētas lokālās NAI un novadāmo notekūdeņu daudzumi nav lieli, tiek izmantoti izvedami krājrezervuāri vai nosēdakas. Vairākas lokālās NAI ir ar novecojušu tehnoloģiju, notekūdeņi netiek attīrīti pietiekoši. Liela daļa krājrezervuāru un nosēdaku ir nehermētiski.

Lokālās notekūdens attīrīšanas iekārtas shematiski attēlotas „Sadzīves kanalizācijas tīklu shēmā”, 7.kartogrāfiskā lapa:

1. Mūrlejas ielā 1 (Sarkanā Krusta slimnīcas saimnieciskās kanalizācijas filtrācijas lauks). Šīs iekārtas paredzēts likvidēt, paplašinot centralizēto kanalizācijas tīklu pa Gaujas ielu.
2. Dzirnavu ielā 45 (Bērnu sanatorijas “Gaujaslīči” lokālās attīrīšanas iekārtas). Iekārtas darbojas labi, notekūdeņus attīra atbilstoši normatīvajām prasībām.
3. Piebalgas ielā 54 – mehāniskās un bioloģiskās attīrīšanas iekārtas no Saulrītu rūpnieciskā rajona uzņēmumiem - paredzēts inventarizēt teritorijas, kuras ir pieslēgtas NAI un iekārtas paredzēts likvidēt, pieslēdzot Saulrītu rūpniecisko rajonu centralizētajai kanalizācijas sistēmai;
4. Jāņa Poruka ielā 8 - A/S “CATA” notekūdens attīrīšanas iekārtas no automobiļu mazgāšanas. Iekārtas darbojas labi, notekūdeņus attīra atbilstoši normatīvajām prasībām.
5. Palejas ielā 22 (A/S “Ruks” lokālās attīrīšanas iekārtas). Iekārtas paredzēts likvidēt.
6. Alkšņu ielā 4 – sadzīves kanalizācijas lokālās notekūdens attīrīšanas iekārtas.
7. Lapsu ielā 46, Lokālās rūpnieciskā notekūdens attīrīšanas iekārtas (SIA „AGS”) Uzņēmums plāno rekonstruēt notekūdens attīrīšanas tehnoloģiju, līdz ar to arī tiks likvidētas NAI šajā adresē.
8. Alejas iela, NAI , sadzīves kanalizācijas lokālās notekūdens attīrīšanas iekārtas.
9. Dzirnavu ielā 52/54 NBS atpūtas bāzes lokālās NAI. Tiek plānota NAI rekonstrukcija, jo sakarā ar apkalpojošo personu skaita palielināšanos, netiek nodrošināta efektīva NAI darbība.

Galvenās problēmas kanalizācijas sistēmā:

1. Slikts esošo tīklu stāvoklis - nehermētiskas akas un cauruļvadu savienojumi; kolektori izbūvēti pa stāvām nogāzēm, kuras regulāri tiek izskalotas; cauruļvadi aizauguši ar saknēm; veikti nepamatoti cauruļvadu diametru sašaurinājumi; vietām kopēja lietus un saimnieciskā kanalizācija.
2. NAI - P un N piesārņojuma normatīvu pārsniegšana izplūdē.
3. Uzstādītas milzīgas sūkņu jaudas galvenajā kanalizācijas sūkņu stacijā Krasta ielā 15.
4. Cīruļišu kanalizācijas sūkņu stacija ir morāli un tehniski novecojusi. Sūknētavā ir uzstādīti padomju tipa sūkņi ar lielu elektropatēriņu. Sūknētava atrodas iecienītā slēpotāju atpūtas vietā – Cīruļkalnā, avārijas situācijā notekūdeņi izplūst uz kalna nogāzes.
5. Lokālās kanalizācijas sistēmas, kuras attīra notekūdeņus tikai daļēji vai nemaz.
6. Privātie krājrezervuāri- lielākā daļa ir nehermētiska.
7. Šobrīd tikai 82% pilsētas iedzīvotāju mājāsaimniecības ir pieslēgtas centralizētajai sadzīves kanalizācijas infrastruktūrai, bet ES prasības nosaka, ka 2011. gadā 95% iedzīvotāju jānodrošina pieslēgums pie pilsētas kanalizācijas tīkla.
8. Netālu esošo apdzīvoto vietu sadzīves kanalizācijas infrastruktūra ir vāji attīstīta, bet pilsētas NAI un arī sūkņu stacijai Krasta ielā 15 ir neizmantotas jaudas līdz ar to ir iespēja pievienot tuvāk Cēsīm esošo apdzīvoto vietu notekūdeņus novadīt uz Cēsu pilsētas NAI.

Veicamie plānotie darbi kanalizācijas sistēmas uzlabošanā: (skatīt „Sadzīves kanalizācijas tīklu shēmu”, 7.kartogrāfiskā lapa)

I. Laika posmā no 2004.gada – 2007.gadam:

1. Veikt televīzijas inspekciju kanalizācijas tīklam un sastādīt tīklu rekonstrukcijas plānu.
2. Meklēt investīcijas un veikt galvenās sūkņu stacijas priekš izpēti un projekta dokumentācijas sagatavošanu sūkņu nomaiņai.
3. Meklēt investīcijas un veikt Cīrulīšu sūkņu stacijas rekonstrukciju.
4. Realizēt projektu ISPA finansējuma ietvaros “Ūdensapgādes pakalpojumu attīstība Austrumlatvijas upju baseinos un Rēzeknes pilsētā” Šī projekta ietvaros Cēsis ir paredzēts :
 - NAI rekonstrukcija – ietver sevī P(fosfora) un N(slāpekļa) attīrīšanu.
 - Priekuļu pagasta – notekūdeņu pievienošana Cēsu pilsētas kanalizācijas tīklam, kas ietver sevī jaunu tīklu būvniecību 3150m:
 - Jāņa Poruka ielā, 1400m,
 - Zvaigžņu ielā, 85m,
 - Andreja Pumpura ielā, 350m,
 - Ata Kronvalda ielā, 215m,
 - Ausekļa ielā, 350m,
 - Dzelzceļa ielā, 210m,
 - Birzes ielā, 430m,
 - Dzelzceļa šķērsošana 110m
 - Tīklu rekonstrukcija, 1230m:
 - Birzes ielā 500m,
 - Vintergravā un Alfrēda Kalniņa ielā 730m
 - Meklēt investīcijas un finansēšanas iespējas tīklu rekonstrukcijai, jaunu tīklu būvniecībai un kanalizācijas sūkņu stacijas rekonstrukcijai.

II. Laika posmā no 2008. gada līdz 2017. gadam:

1. Meklēt investīcijas un uzsākt tīklu rekonstrukciju.
2. Veikt sūkņu stacijas Krasta ielā 15 rekonstrukciju.
3. Piesaistīt investīcijas un izbūvēt jaunus tīklus 15 430m:

3.1. Līgatnes – Lauku – Pētera ielu rajons

- Lauku iela 350m
- Marijas iela 250m
- Upeņu iela 180m
- Jāzepa iela 400m
- Zemeņu iela 150m
- Līgatnes iela 1100m
- Pētera iela 200m

Kopā – 2630m

3.2. Jurgū – Pētera – Ata Kronvalda (Kalnmuižas) – dzelzceļš – Vārnu – Mednieku ielu rajons:

- Jurgū iela 800m
 - Pētera iela 1000m
 - Ata Kronvalda iela 1600m
 - Rīgas iela 1000m
 - Ērgļu iela 300m
 - Ķiršu iela 500m
-

Kopā – 5400m

3.3 Vaives – Jāņa Poruka – Puķu – Dārza – Cēsu robeža rajons:

- Vaives iela 1500m
 - Puķu iela 550m
 - Dārza iela 100m
 - Liliju iela 500m
 - Magoņu iela 450m
 - Putnu iela 350m
 - Vanagu iela 100m
 - iela 100m
 - Eduarda Veidenbauma iela 450m
 - Zeltkalna iela 450m
 - Ābolu iela 450m
-

Kopā– 5000m

3.4. Atsevišķas ielas:

- Piebalgas iela 800m
 - Rūdolfa Blaumaņa bulvāris 200m
 - Edvarta Treimaņa-Zvārguļa iela 800m
 - Ata Kronvalda iela 200m
 - Lāču iela 400m
-

Kopā – 2400m

9.3. Lietus ūdeņu kanalizācija

Lietus kanalizācijas tīkli Cēsīs izbūvēti laika posmā no 1950. – 1970. gadam. Kopējais garums ~ 26 km (*skatīt „Lietus kanalizācijas tīklu shēmu”, 8.kartogrāfisko lapu*), uz tīkliem ir 651 skataka un pievienotas 678 lietus ūdeņu uztvērējakas. Tā kā Cēsu pilsētu šķērso vairākas upes un ūdens teces, tad lietus kanalizācijas tīkli ir izbūvēti pa rajoniem vai ielu posmiem un katrai šādai sistēmai ir sava iztece kādā no upēm vai ūdens tecēm, kas šķērso Cēsu pilsētu. Kopumā ir 22 šādas sistēmas. Savāktie lietus ūdeņi tiek ievadīti upēs vai ūdens tecēs neattīrīti, vienīgi ūdens uztvērējākām ir nosēdēja smilšu uztveršanai.

Vairāku uzņēmumu teritoriju virsūdeņi tiek savākti un attīrīti virsūdens attīrīšanas iekārtās (*skatīt „Lietus kanalizācijas tīklu shēmu” 8.kartogrāfisko lapu*):

1. Birzes ielā 2 (SIA “East-West-Trans”- Cēsu naftas bāzes lietus ūdens NAI);
2. Jāņa Poruka ielā 8 - A/S “CATA” lietus ūdens notekūdens attīrīšanas iekārtas;
3. Gaujas ielā 68A, SIA 5 - ATU , lokālās lietus ūdens attīrīšanas iekārtas;
4. SIA „Nodus „lokālās lietus ūdens NAI , Priekuļu pagasta „Saulrīti”;
5. SIA „Vidzemes nafta” lokālās lietus ūdens NAI, Priekuļu pagasta „Saulrīti”.

Galvenās problēmas lietus ūdeņu sistēmām:

1. Vecpilsētas un daļēji pilsētas centrā nav atsevišķas lietus ūdeņu kanalizācijas, lietus ūdeņu uztvērējakas ir pievienotas pie saimnieciskā kanalizācijas tīkla.
2. 2.36 km no lietus kanalizācijas sistēmām ir izbūvēta kā atsevišķa lietus ūdeņu kanalizācijas sistēma, bet ieplūde ir saimnieciskās kanalizācijas kolektorā.
3. Lietus kanalizācijas sistēmas ir stipri aizsērējušas ar smiltīm, dažādiem sanesumiem un vietām aizaugušas ar koku saknēm. Akās un uztvērējakas izbūvētas nekvalitatīvi (aku grodi nobīdīti, nav akām izbetonētas teknes un aku dibeni, utt.).
4. Daudzos privātmāju kvartālos, izbūvējot ielas, ir aizbērti vai nav ierīkoti novadgrāvji, aizbērtas vai nav izbūvētas caurtekas un nav arī lietus kanalizācijas tāpēc zemākās vietas pārplūst.
5. Gaujas –Emīla Dārziņa – Bērzaines ielu daudzdzīvokļu dzīvojamā māju kvartāla savāktie lietus ūdeņi tiek novadīti uz Vinterupīti caur Bērzaines kapiem un lielu virsūdeņu pieplūdes laikā tiek izskaloti kapi.
6. Savāktie lietus ūdeņi pirms ievadīšanas ūdens tecēs vai upēs netiek attīrīti. Notekūdeņiem un virszemes ūdeņiem no teritorijām nonākot ūdenstilpnē tiek veicināta eutrofikācijas procesu attīstība, kas noved pie ievērojamas ūdens kvalitātes pasliktināšanās. Neattīrītu notekūdeņu novadīšana virszemes ūdeņos samazina bioloģisko daudzveidību. Ūdenstilpju eutrofikācija un ūdens ekosistēmu degradācija atzīta par prioritāru vides problēmu Latvijā
7. Nav izstrādāta vienota vadlīnija par lietus ūdeņu savākšanu pilsētā atbilstoši mūsdienu prasībām un moderno tehnoloģiju iespējām.

Cēsu pilsētā būtu nepieciešams veikt sekojošus soļus lietus ūdens sistēmu attīstībā un virsūdens kvalitātes uzlabošanā:

- Lietus ūdens kanalizācijas pazemes tīklu inventarizācija un kartēšana;
- Meliorācijas sistēmu inventarizācija un kartēšana;
- Lietus ūdens kvalitātes novērtējums;
- Virszemes ūdeņos izvadāmo lietus ūdeņu kvalitātes monitorings;
- Mazo ūdens teču (upīšu) apsekošana un to ūdens kvalitātes uzlabošanas rīcības programmas sastādīšana;

- Paredzēt līdz 2017.gadam iespēju piesaistīt investīcijas sekojošu pilsētas rajonu lietusu ūdens kanalizācijas sistēmu izbūvē (*skatīt „Lietusu kanalizācijas tīklu shēmu”, 8.kartogrāfisko lapu*):
 - Cēsu vecpilsēta;
 - Jāņa Poruka, Vaives, Zeltkalna, Puķu ielu kvartāls;
 - Rīgas, Ata Kronvalda ielas un dzelzceļa līnija;
 - Cīrulīšu, Jurģu, Pētera ielu kvartāls;
 - Cīrulīšu, Gaujas, Dzirnau (ielas sākums) ielu kvartāls;
- Cēsu pilsētas lietusu ūdens savākšanas un **novadīšanas plānu izstrāde**, pamatojoties uz iegūtajiem datiem, ievērtējot iespējamās tehnoloģijas, kas tiek izvēlētas konkrētajai vietai un rajonam :
 - dabiskās grāvju noteces plūst uz vaļējām ūdenstilpēm (vietās, kur nav pazemes komunikāciju lietusu ūdens novadīšanai un ir dabisks, labvēlīgs reljefs);
 - lietusu ūdens kanalizācijas kolektoru sistēma ar ieteci vaļējā ūdenstilpē (vietās, kur ir izbūvēti centralizētie kolektori lietusu ūdens savākšanai) vai arī centralizētajā notekūdens kolektorā (no vides viedokļa netiek atzīta par ekonomisku);
 - dabiskās grāvju noteces plūst uz mākslīgi izveidotu dīķu sistēmu (nākotnē veidojamas kā nelielas rekreācijas vietas mikrorajonu iedzīvotājiem);
- Vecpilsētā rekonstruējot ielas, izbūvējama atsevišķa lietusu ūdens savākšanas sistēma, un lietusu ūdeņi, veicot pirms attīrīšanu, ievadāmi Pils parka dīķī (jāparedz projektējot vecpilsētas ielu segumus);
- Nepieciešams lietusu ūdens kolektora remonts un apkope, attīrot no koku saknēm, smilšu sanesumiem, vietām izbūvējot betonētas teknes un rekonstruējot akas;
- Plānojama pakāpeniska lietusu ūdens savākšanas sistēmu attīstība pēc iepriekš izstrādāta lietusu ūdens savākšanas un novadīšanas sistēmu plāna (piesaistot pašvaldības finanses, iesaistoties projektos, piesaistot uzņēmējus).

9.4.Siltumapgādes sistēma

Cēsu pilsētā ir izvēsta centrālās siltumapgādes sistēma. Siltumenerģiju ražo 6 katlu mājās ar kopējo uzstādīto jaudu 55,8 MW, no tiem Rūpniecības ielas katlu mājā - 34 MW. Pilsētā darbojas vairāk kā 37 lokālās katlu mājas, kas ir fizisku vai juridisku vienību īpašumā (*skatīt „Siltumapgādes tīklu shēmu”, 9.kartogrāfisko lapu*). Siltumtrašu kopgarums - 22 km. Tajā skaitā rūpnieciski izolēto siltumtrašu garums- 4,9 km. Virszemes siltumtrases - 2,6 km. Siltumtrašu maksimālais diametrs - 500 mm. Siltumtrases ir ekspluatācijā kopš 60 gadu beigām. Centralizētai siltumapgādei ir pievienoti 163 patērētāji, tajā skaitā: 121 dzīvojamās mājas (dzīvokļu skaits 3800, karsto ūdeni saņem 13000 iedzīvotāju); 17 budžeta iestādes (tai skaitā 9 skolas, bērnudārzi, veselības aprūpes iestādes); 25 patērētāji, kas nodarbojas ar uzņēmējdarbību. Dzīvokļu apsildāmā platība 181811 m². Cēsu siltumtīklu uzņēmums gadā piegādā patērētājiem ap 60000 MWh. Cēsu centralizētā siltumapgādes sistēma ir izbūvēta 60,70 un 80-ajos gados, atbilstoši tā laika normām un prasībām. Kopš 90-o gadu vidus ir veikta virkne pasākumu sistēmas efektivitātes celšanai. No 2002. gada 1. jūlija, kad Cēsu siltumtīklu uzņēmuma pamatlīdzekļus iznomā SIA "Cēsu būvnieks", tas pilda Cēsu pilsētas domes lēmumus no 2000.gada 28. decembra Nr.28, "Cēsu siltumapgādes attīstības stratēģija", 2002.gada 28. februāra Nr.5 "Par Cēsu siltumapgādes sistēmas stratēģisko plānu 2002./2003.gadam", līgumus "Par Cēsu pilsētas siltumtīklu saimniecības modernizāciju un atjaunošanu", "Par Cēsu pilsētas p/u" Cēsu siltumtīklu uzņēmums" pamatlīdzekļu nomu".

Uzņēmuma modernizācijā ir paveikts sekojošais:

- Vairākas mazās katlu mājas ir modernizētas vai to patērētāji ir pieslēgti Rūpniecības ielas 13 katlu mājai (Saulrītu un Birzes ielu katlu mājas);
- Saulrītu-Vaives-Vilku ielu dzīvojamo namu rajonā ir izbūvētas rūpnieciski izolētas divcauruļu, bezkanālu siltumtrases;
- Rūpniecības ielas 13 katlu mājā ir izbūvēta koģenerācijas stacija ar kopējo elektrisko jaudu 1,3 MW un 3,6 MW siltuma jaudu. Uzstādīts 7800 kW ūdenssildāmais apkures katls;
- Izbūvēta maģistrālā siltumtrase Loka – Birzes ielās;
- No jauna uzbūvēta dabas gāzes automātiskā konteinertipa katlu māja Gaujas ielā 32, tādējādi likvidējot cietā kurināmā katlu māju Gaujas ielā 21a.
- Uzstādīta koģenerācijas iekārta "VITOBLOC" ar elektrisko jaudu 122 kW un 204 kW siltuma jaudu katlu mājā Bērzaines ielā 38.
- Uzstādīts 7800 kW ūdens sildāmais katls un automatizēta katlu mājā Rūpniecības ielā 13.
- Rekonstruēta siltumtrase no katlu mājas Zīļu ielā 10.
- Modernizēta katlu māju Zīļu ielā 10, izbūvējot koksnes kurināmā priekškurtuvi ūdenssildāmam katlam RK-1.6 ar jaudu 0.8 MW;
- Izbūvēta divcauruļu rūpnieciski izolēta siltumtrase vecpilsētā (Skolas-Pils ielās), likvidējot cietā kurināmā katlu māju Pils laukumā 9;
- Daudzdzīvokļu dzīvojamās namos izbūvēti 14 automātiskie siltummezgli.

Kopš 2002.gada 1.jūlija siltumtīklu modernizācijā SIA "Cēsu būvnieks" ir ieguldījis LVL 2 304 141.

Pašreiz centralizētā siltumapgādes sistēma ietver :

1. Leona Paegles, Lapsas, Vāveres, Caunas ielu daudzstāvu namus;
2. Valmieras, Loka, Akmens, Birzes, Dzintara, Maija, Niniera, Ezera, Festivāla ielu daudzstāvu namus;
3. Zirņu, Zvirbuļu, Raiņa, Rīgas ielas daudzstāvu namus;

4. Lenču ielas daudzstāvu namus;
5. Gaujas, Bērzaines, Emīla Dārziņa ielu daudzstāvu namus;
6. Beverīnas, Viestura ielu daudzstāvu namus;
7. Vilku, Saules, Vaives, Ata Kronvalda, Apšu, Ziedu ielu daudzstāvu namus;
8. Cēsu pilsētas centra administratīvās un izglītības iestādes un komercobjektus.

Cēsu pilsētas katlu māju raksturojums.

Katlu māja Turaidas ielā – 7.

Kopējā uzstādītā jauda – 10 MW. Reālā pieprasītā siltuma slodze patērētājiem – 3.5 MW (max). Kurināmais: dabas gāze, dīzeļdegviela un koksne. Siltumtīkli lokālie iekškvartāla – 4 cauruļu. Centrālpakurei – 644 m (divcauruļu mērījumā). Karstā ūdens apgādei – 616m (divcauruļu mērījumā). Ir iespējams pieslēgt siltuma slodzi – 5 MW.

Katlu māja Bērzaines ielā 38.

Kopējā uzstādītā jauda – 3.8 MW. Reālā pieprasītā siltuma slodze patērētājiem – 2.0 MW. Kurināmais- dabas gāze. Siltumtīkli lokālie iekškvartāla – 4 cauruļu. Centrālpakurei – 566m (divcauruļu mērījumā). Karstā ūdens apgādei – 555m (divcauruļu mērījumā). Nepalielinot k/m jaudas, var pieslēgt 1.0 MW slodzi.

Katlu māja Zīļu ielā 10.

Kopējā uzstādītā jauda – 6.9 MW. Reālā pieprasītā siltuma slodze patērētājiem – 1.8 MW. Kurināmais- koksne (rezervē - dabas gāze). Centrālpakurei – 760 m (divcauruļu mērījumā). Karstā ūdens apgādei – 625 m (divcauruļu mērījumā). Ir iespējams pieslēgt siltuma slodzi – 4.5 MW.

Katlu māja – kontainers Gaujas ielā 32.

Reālā pieprasītā siltums slodze – 0.13 MW. Kurināmais- dabas gāze. Siltumtīkli lokālie 2 cauruļu. Centrālpakurei – 30 m (divcauruļu mērījumā). Papildus pieslēgt slodzi nav iespējas.

Katlu māja - Bērzaines ielā 16/18

Kopējā uzstādītā jauda – 0.3MW. Reālā pieprasītā slodze - 0.2 MW. Kurināmais- dabas gāze. Tiek nodrošināta karstā ūdens sagatavošana abām ēkām un pieplūdes ventilācijas apsilde.

Katlu māja Rūpniecības ielā 13.

Kopējā uzstādītā jauda – 57 MW no tās (1 gab. KVGM – 20 rezervē). Reālā pieprasītā siltuma slodze patērētājiem – 29.5 MW. Ir iespējas pieslēgt – 20 MW jaudu. Kurināmais: dabas gāze.

Maģistrālie siltumtīkli – 2 cauruļu – 8650 m (divcauruļu mērījumā), tajā skaitā rūpnieciski izolētie cauruļvadi – 3850 m (divcauruļu mērījumā).

Maģistrālie siltumtīkli pilsētā ir sekojoši:

- Valmieras – Birzes – Loka – Akmens ielu iekškvartāla 2 cauruļu siltumtīkli – 2240 m (divcauruļu mērījumā).
- Cēsu pilsētas centra siltumtīklu atzari uz patērētājiem – 920 m (divcauruļu mērījumā).
- Dzintara – Maija ielu iekškvartāla 2 cauruļu siltumtīkli – 340 m.
- Saules – Vaives – Vilku ielu iekškvartāla siltumtīkli ar rūpnieciski izolētiem cauruļvadiem – 1400 m.
- A.Kronvalda – Ziedu ielu iekškvartāla siltumtīkli: centrālpakurei – 264 m, karstā ūdens apgādei – 132 m (divcauruļu mērījumā).
- Zirņu ielas iekškvartāla 4 cauruļu siltumtīkli centrālpakurei – 786 m, karstā ūdens apgādei – 686 m (divcauruļu mērījumā).

- Zvirbuļu – Raiņa ielu iekškvartāla 3 cauruļu siltumtīkli: centrālapkurei – 390 m, karstā ūdens apgādei – 165 m (divcauruļu mērījumā).
- L. Paegles – Vāveres – Caunas – Lapsu ielu iekškvartāla 4 cauruļu siltumtīkli: centrālapkurei – 1810 m, k/ūdens apgādei 1530 m (divcauruļu mērījumā).
- Lenču ielas iekškvartāla 4 cauruļu siltumtīkli centrālapkurei – 1110 m, karstā ūdens apgādei – 580 m (divcauruļu mērījumā).

Galvenās siltumapgādes sistēmas problēmas:

- atkarība no gāzes kā vienīgā kurināmā (nav katlu mājas, kas strādātu ar alternatīvo kurināmo, kas spētu nodrošināt lielu daļu pilsētas krīzes gadījumā);
- siltummezglu trūkums pie patērētājiem, kas ir obligāts nosacījums pie 2-cauruļu sistēmas izbūves;
- atsevišķu katlu māju nolietojums;
- nolietotas siltumtrases ar līdz 23% lieliem siltumenerģijas zudumiem.

Siltumsistēmas tehniskās pilnveidošanas perspektīvas

Siltumtrases:

1. Jānomaina 1 km garumā sākotnēji maģistrālās perlīta bituma siltumizolācijas caurules ar bezkanālu rūpnieciski izolētām caurulēm.
2. Jālikvidē 4 cauruļu sistēma. Jāveic iekškvartālu siltumtrašu nomaiņa uz bezkanālu rūpnieciski izolētām caurulēm.
3. Pakāpeniski maģistrālās siltumtrases jāpārbūvē ar rūpnieciski izolētām caurulēm

Patērētāji:

1. Jāveic 69 individuālo siltummezglu izbūve.

Siltumavoti

1. Rūpniecības ielas katlu mājā nepieciešams veikt katla KVGM-20 kapitālo remontu, automatizēt abus KVGM-20 katlus, uzstādīt papildus rezervuārus alternatīvā kurināmā uzglabāšanai;
2. Jārekonstruē katlu māju Bērzaines ielā 38, palielinot tās jaudu par 1,8 MW;
3. Pēc gāzes katlu mājas ar koģenerācijas staciju izbūves Birzes ielā 31, iespējama katlu mājas Turaidas ielā 7 likvidācija. Nepieciešams izbūvēt siltumtrasi no Birzes ielas 31 katlu mājas uz Viestura–Turaidas ielu dzīvojamo māju rajonu.
4. Rekonstruēt katlu māju Birzes ielā 31, izbūvējot koksnes biomasas – dabas gāzes koģenerācijas staciju.
5. Plānotā siltumavotu modernizācijas koncepcija nodrošinās papildus Briežu, Festivāla ielu un citu objektu apgādi ar siltumenerģiju.

9.5.Dabas gāzes apgādes sistēma

Cēsu pilsētas perspektīvā gāzes apgāde balstās uz esošajiem gāzes apgādes tīkliem, kas nodrošina ar gāzi esošos ražošanas, komerciālos un komunālos patērētājus, daudzdzīvokļu dzīvojamo māju pavardus un atsevišķu dzīvokļu apkuri, kā arī individuālo dzīvojamo māju pavardus un apkuri.

Gāzes apgādes galvenie attīstības virzieni:

- esošā un perspektīvā individuālo un daudzdzīvokļu dzīvojamo māju apbūve;
- esošās un perspektīvā komercapbūve un ražošanas apbūve;
- esošā un perspektīvā sabiedriskā apbūve;

Dabas gāzes apgādes avots

Cēsu pilsēta dabas gāzi saņem no gāzes regulēšanas stacijas ((GRS) – “Cēsis”)) Priekuljos.

GRS – “Cēsis” gāzi saņem no maģistrālā gāzesvada Valdaja – Pleskava – Rīga.

GRS – “Cēsis” ražība 20 tūkst.m³ / h. Izejas spiediens – 6 bar.

Galvenie izmantojamās dabas gāzes parametri:

- Vobbe skaitlis 11 300 kkal / m³;
- Sadegšanas siltums 8 000 kkal / m³;
- Blīvums 0,73 kg / m³.

Esošā gāzes apgādes sistēma

Pašreizējā gāzes apgādes sistēma sastāv no GRS – “Cēsis” un nesacilpota vienvirziena plūsmas trīspakāpju gāzes piegādes sistēmas (*skatīt „Gāzes apgādes shēmu”, 10.kartogrāfisko lapu*).

No GRS – “Cēsis” gāzes vads ar spiedienu 6 bar līdz augstā spiediena gāzes regulēšanas punktam (GRP) Saules ielā. Ar šādu spiedienu pa gāzesvadu Dn 300 mm tiek piegādāta gāze centrālajai katlu mājai Rūpniecības ielā 13.

Gāzes patērētājiem gāzes spiediens līdz nepieciešamajam tiek samazināts ar skapja tipa gāzes regulēšanas iekārtām (SGRP), kuras gāzi piegādā pa zemā spiediena gāzesvadiem līdz gāzes patērētājiem, kā arī nodrošina daudzdzīvokļu mājas ar dabas gāzi pavardiem Vilku kalna rajonā, Leona Paegles ielas rajonā, Zvirbulkalna rajonā, Zirņukalna rajonā, Alfrēda Kalniņa, Ziemeļu un Gaujas ielu rajonā, Glūdas kalna rajonā, Bērzaines rajonā, Maija, Niniera, Ezera un Dzintara ielu rajonā un Akmens, Valmieras, Festivāla un Birzes ielu rajonā.

Gāzes apgādes perspektīvā attīstība Cēsu pilsētā (*skatīt „Gāzes apgādes shēmu”, 10.kartogrāfisko lapu*):

- Saskaņā ar Cēsu pilsētas būvvaldes informāciju, tuvākajā laikā ir paredzēti jauni nelieli daudzdzīvokļu un individuālo ēku apbūves rajoni, kuros plānots nodrošināt gāzes apgādes infrastruktūru, ja būs pieprasījums;
- Ražošana, komercdarbība un apkures katlu mājas paredzētas kā nelieli patērētāji;
- Cēsu pilsētā paredzēts attīstīt galvenokārt vidējā spiediena tīklus;
- Lai nodrošinātu gāzes padevi Cēsu pilsētas vecpilsētā, ir paredzēti uzstādīt divi vidējā spiediena SGRP Pils ielas rajonā un Rīgas un Valņu ielas krustojuma rajonā. Vecpilsētā ir paredzēti vidējā spiediena ($P \leq 100$ mbar) sadales gāzesvadi.
- Individuālās ēkas nākotnē paredzēts apgādāt ar dabas gāzi siltumapgādes un karstā ūdens sagatavošanas vajadzībām.
- Lai nodrošinātu stabilu un drošu gāzes padevi patērētājiem, paredzēts vidējā spiediena sadales gāzesvadu Dn 200 mm izbūve ar pāreju dzelzceļam Rīga – Lugaži, projektējot augstā spiediena SGRP Eduarda Veidenbauma ielā un perspektīvā savienojot ar esošo vidējā spiediena sadales gāzesvadu Dn 125 mm Festivāla ielā un vidējā spiediena sadales gāzesvadu Dn 50 Valmieras ielā.
- Perspektīvā gāzes apgāde Cēsu pilsētā ir atkarīga no potenciālo gāzes lietotāju pieprasījuma un sadales gāzesvadu tehniskajām izbūves iespējām. Pie noteikta patērētāju pieprasījuma A/S „Latvijas gāze” investēs līdzekļus, lai nodrošinātu iespēju pieslēgties gāzes apgādes infrastruktūrai lielākajā pilsētas daļā.

9.6. Elektroapgādes sistēma

Cēsu pilsētu ar elektroenerģiju nodrošina VAS „Latvenergo” Ziemeļu elektriskie tīkli (turpmāk ZET), pilsētu apkalpo ZET Cēsu elektronisko tīklu rajons, kas atrodas Cēsīs, Saules ielā 2.

Uz 2004. gada 1.jūliju Cēsu pilsētā ir 7582 privātie un 398 juridiskie (kopā 7980) elektroenerģijas lietotāji.

Cēsu pilsētas elektroenerģijas sadales tīkla resursi uz 01.07.2004. ir sekojoši (skatīt „Elektroapgādes tīklu shēma”, 11.kartogrāfisko lapu):

1. 20kV GEPL (galvenās elektropārvades līnijas)	40 km
2. 0.4kV GEPL	51 km
3. 20kV kabelļlīnijas	12 km
4. 6kV kabelļlīnijas	28 km
5. ielu apgaismojuma GEPL	35 km
6. ielu apgaismojuma kabelļlīnijas	28 km
7. gaismas punkti	1200 gab.
8. 20 un 6kV transformatoru punkti	78 gab.
9. gaisvadu piekarkab. Līnijas „AMKA” 0.4kV	19 km
10. 20kV GEPL ar izolētiem vadiem „SAX”	1 km
11. 0.4kV kabelļlīnijas	96 km

Cēsīs 2004.gadā realizēti sekojoši attīstības projekti:

- 20/0.4kV tīklu izbūvei Gaujas ielā 45, saistībā ar jaunās pamatskolas izbūvi;
- veikala „Supernetto” elektroapgādei Bērzaines ielā 2A;
- Piebalgas ielas 0.4kV tīkla rekonstrukcijai (gaisvadu līnijas pārbūve uz kabeltīklu);
- Izprojektēta SIA „Nelss” būvmateriālu bāzes elektroapgāde Lapsu ielā 33, izbūvējot jaunu 6/0.4kV transformatoru apakšstaciju;

Nepietiekošas elektroenerģijas jaudas pašlaik ir perspektīvā komercobjekta izbūves vietā Gaujas ielā 1/3.

Ilgtermiņa tīklu attīstības programma

- Cēsu vēsturiskā centra un pilsētas elektroapgāde pa esošo 6kV tīklu ir problemātiska jau pašlaik un attīstība ir iespējama tikai pārejot uz 10kV spriegumu, kas nav izdarāms bez esošās 110/20/6 apakšstacijas Nr.76 Cēsīs Saules ielā 4 un 6kV tīkla rekonstrukcijas. Bez būtiskiem ieguldījumiem jaudu pieaugums un attīstība nav iespējama. Prognozējamie izdevumi var būt ~1milj. Ls, kas sevī ietver esošo 6kV kabelu nomaiņu uz 10kV kabeliem, esošo 6kV transformatoru apakšstaciju rekonstrukciju un modernizāciju, kā arī a/st. 76 Cēsīs 6kV sadales maiņu no 6kV uz 10kV. Apakšstacijas rekonstrukcijas darbi paredzēti 2007. gadā. Pāreju no 6kV uz 10kV pie pašreizējām slodzēm nav iespējams ekonomiski pamatot. Pāreju būtu iespējams veikt, ja izdotos piesaistīt finansējumu sekojošu darbu izpildei: nomainīt neatbilstoša šķēsgriezuma 6kV kabelļlīnijas uz 10kV kabelļlīnijām pilsētas teritorijā (no Līvu laukuma līdz poliklinikai (T-2002, T-2006); Valņu un Ūdens ielās (T-2144; T-2002); Dārzniecības un Raiņa ielās (T-2144, T-2069); Raiņa-Vārnu ielās (T-2069, T-2036); Lenču ielā (T-2001, T-2042); Krišjāņa Valdemāra ielā (T-2338, T-2373); Piebalgas ielā (T-2017, T-2005); un izstādes ielā (T-2054, T-2169)), kas uzlabos attīstības iespējas pilsētai un vēsturiskajai vecpilsētai, kā arī slēgiekārtu rekonstrukcijai T-2009 Stadions, T-2001 Kino, T-2206 Pionieris, T-2069 Raiņa iela, T-2004 Lauciņi, T-2015 Kalķuceplis, T-2169 Restorāns, T-2054 Kultūras nams, T-2002 Līvu laukums, T-2374 Uguntiņa.

- Perspektīvā ir paredzēts maksimāli attīstīt Cēsu 20kV tīklu, jo pašlaik lielākā pilsētas daļas elektroapgāde tiek nodrošināta pa pilsētas 20kV loku, kura noslodze ir tuvu kritiskajai robežai. Ja atslēdzas viena no barojošajām līnijām, tad otra barojošā līnija nespēj nodrošināt visu tīkla slodzi. Šādos avārijas gadījumos pilsētas elektroapgādei tiek izmantotas lauku līnijas, kuras ir pietiekoši garas un relatīvi nedrošas. Lai būtiski uzlabotu situāciju, nepieciešams izbūvēt jaunu 20kV šķērssaiti. Šādas šķērssaites izbūves izmaksas varētu sastādīt orientējoši ~150t. Ls. Nākotnē pilsētas centra elektroapgādei jābūvē 20kV tīkli, samazinot 6kV tīkla kopgarumu. 20kV tīkla izbūvei pilsētas teritorijā izmantots 20kV kabelļlīnijas un izolētos vadus gaisvadu līnijām. Izbūvējot barošanas punktus, pielietos konteiner-tipa komplektās transformatoru apakšstacijas.
- Nākotnē viena no aktuālākajām 20kV barojošām līnijām tiek plānota saistība ar tipogrāfijas „Jāņa sēta” jaudas pieaugumu. 20kV tīkls plānots izbūvēt pa Saules, Piebalgas, Vaļņu ielām līdz objektam Gaujas ielā. Izbūvējot šādu 20kV tīklu un esošos 6kV TP T-2012 „Lāču iela”, T-2367 „Vidusskola”, T-2017 „Viadukts” un T-2144 „Vaļņu iela” pārslēdzot pie 20kV, būtiski uzlabosies Cēsu pilsētas elektroapgāde.
- Perspektīvā izbūvējot un rekonstruējot 0.4kV tīklu vietās, kur izbūvētas visas komunikācijas un noliktavas sarkanās līnijas, tīkla uzbūvei pielietosim 0.4kV kabelļlīnijas. Vietās, kur apakšzemes komunikācijas nav sakārtotas, tīkla izbūvei pielietosim gaisvadu piekarkabeļu (AMKA) līnijas.
- Nepieciešams risināt jautājumu par pārvietojamo autonomo elektrostaciju iegādi, lai elektropadeves traucējumu un krīzes gadījumos varētu ar elektroenerģijas padevi nodrošināt stratēģiskās iestādes (slimnīca, ūdens sūkņtavas, lielākos siltumražotājus, u.c.).

9.7. Pilsētas ielu un laukumu apgaismojuma sistēma *(skatīt „Ielu apgaismojuma tīklu shēma”, 12. kartogrāfisko lapu)*

Pilsētas apgaismojums ir viena no pilsētas infrastruktūras problēmām, kuras risināšanai nepieciešamas investīcijas. SIA “Spriegums” 2002. gadā veica pilsētas ielu un laukumu apgaismojuma detalizētu inventarizāciju.

Pilsētas apgaismojuma problēmu risināšanas stratēģija ir šāda: pamatojoties uz inventarizācijas datiem, virzīties pilsētas apgaismojuma sakārtošanā virzienā no pilsētas centrālajām daļām, laukumiem un maģistrālajām ielām uz mazākas nozīmes pilsētas ielām un rajoniem, kā arī rīkoties saskaņā ar VAS „Latvenergo” plānotajiem darbiem un pilsētas ielu sakārtošanas un attīstības projektiem.

Pēdējos gados pilsētā ir veikta apgaismojuma rekonstrukcija vai tā pilnīga izbūve sekojošās ielās un laukumos: Raunas ielā, Lāču ielā, Lapsu ielā posmā Piebalgas - Vaives ielas, Jāņa Poruka ielā posmā Puķu - Dzelzceļa ielas, Cēsu vecpilsētā, Pils parkā - centrālo kāpņu posms, Pilsētas bērnu un jauniešu atpūtas parkā (starp Lenču un Niniera ielām), Maija ielā, Cerīņu ielā, Ezera ielā, Edvarta Treimaņa - Zvārguļa ielā, Andreja Pumpura ielā, Ata Kronvalda ielā posmos Jāņa Poruka - Ausekļa un Edvarta Treimaņa - Zvārguļa - Rūpniecības iela, Rūdolfa Blaumaņa bulvārī posmā Ausekļa - Rūpniecības ielas, Dzintara ielā, Mednieku ielā, Mazā Mednieku ielā, Kalna ielā, Palejas ielā, Palasta ielā.

Nepieciešams rekonstruēt vai izbūvēt no jauna apgaismojuma infrastruktūru pilnībā sekojošās pilsētas ielās un laukumos (nav sarindots prioritārā secībā):

- Bērzaines iela,
- Zaķu iela,
- Gaujas iela,
- Dzelzceļa iela,
- Kungu iela,
- Raiņa iela posmā Zvirbuļu - Rīgas ielas,
- Uzvaras bulvāris,
- Piebalgas ielas gals līdz Cēsu pilsētas robežai,
- Jāņa Poruka iela posmā no Puķu ielas līdz Cēsu pilsētas robežai,
- Birzes iela posmā Valmieras iela līdz daudzdzīvokļu mājām,
- Lapsu iela posmos Jāņa Poruka - Vaives ielas; Leona Paegles - Piebalgas ielas,
- Rūdolfa Blaumaņa bulvāris posmā Jāņa Poruka - Ausekļa ielas,
- Vienības laukuma tālāka rekonstrukcija,
- Ata Kronvalda iela posmā Leona Paegles - Piebalgas ielas,
- Briežu iela,
- Pļavas iela,
- Miera iela līdz gaļas kombinātam “Ruks”,
- Blusu muižas dzīvojamo māju masīvs,
- Vecpilsētas teritorijā:
 - Mazā Katrīnas iela,
 - Lielā Katrīnas iela,
 - Līvu iela,
 - Dārzniecības iela,
- Alfrēda Kalniņa mūzikas koledžas rajons,
- Festivāla iela no Dzintara ielas līdz Bērzaines ielai

Paralēli rekonstrukcijas un izbūves darbiem nepieciešams veikt sekojošus uzdevumus:

1. jāsakārto ielu apgaismojuma infrastruktūras juridiskā piederība;
2. jānodod pilsētas apgaismojuma infrastruktūras apsaimniekošana privātam sektoram.

9.8. Telekomunikāciju infrastruktūra

Fiksētie telekomunikāciju tīkli

Cēsu pilsētā Lattelekom fiksēto telekomunikāciju pakalpojumus nodrošina 1995. gadā uzstādītā ALCATEL 1000 S12 ciparu centrāle, Raunas ielā 13 un 2001. gadā uzstādītais ciparu centrāles iznesums ALCATEL 1000 S12 (RSU), Gaujas ielā 56.

Centrāles ir saslēgtas kopējā tīklā izmantojot optisko kabeļu līnijas.

Šīs centrāles nodrošina klientiem dažādus pakalpojumus: balss telefons, ISDN, dažāda ātruma datu pārraides līnijas, interneta pakalpojumus izmantojot telefona līnijas (DSL).

Pakalpojumu piegādi klientiem pilsētas teritorijā nodrošina vara kabeļu tīkls, kopējais dažāda tilpuma kabeļu garums 460km (*skatīt „Telekomunikāciju tīklu un radītāju shēmu”, 13.kartogrāfisko lapu*) kas pamatā ir ieguldīts kabeļu kanalizācijā un daļēji arī gruntī, kopējais kabeļu kanalizācijas trases garums 40km, kabeļu kanalizācijas aku skaits 595.

Cēsu pilsēta ir pieslēgta optiskajam kabelim (ienāk no Rīgas un turpinās uz Valmieru), kas nodrošina ātru un kvalitatīvu datu apraidi. Izmantotās jaudas ir salīdzinoši mazas. Lielu datu pārraides apjomu (vairāk kā 2 MB/sekundē) gadījumā klienti var pasūtīt optiskā kabeļa pieslēgumu.

Pilsētas teritorijā ir 10km gaisvadu līnijas, ap 100 līnijas balsti.

Veicot remonta darbus gaisvadu līniju kailvadi tiek nomainīti ar kabeliem. Iespēju robežās tiek meklēti risinājumi gaisvadu līniju nomaigai ar kabeļu līnijām.

Nepieciešamības gadījumā liela ātruma datu pakalpojumu piegāde klientiem notiek pa optisko kabeļu līnijām.

Esošais telekomunikāciju tīkls rekonstruēts un paplašināts pirms ciparu centrāles nodošanas ekspluatācijā un pamatā nodrošina pakalpojumu piegādi visā pilsētas teritorijā, izņemot pilsētās teritorijas, kurās nav patērētāju.

SIA „Lattelekom” savu attīstību plāno pamatojoties uz pilsētas attīstības un konkrētu patērētāju pieprasījumu. SIA „Lattelekom” jaudas un tīklu pārklājums Cēsīs nodrošina pašreizējo pieprasījumu. Lai nodrošinātu augstvērtīgu sniegto pakalpojumu ikviena pilsētas daļā, uzņēmums investēs gan tehnoloģijās, gan tīklu infrastruktūrā.

Pēc SIA „Lattelekom” datiem aizvien vairāk juridiskas un fiziskas personas izmanto Interneta pieslēgumus, izmantojot šo komunikācijas līdzekli ikdienā.

Bezvadu sakari Cēsu pilsētā

Līdzīgi kā pārējā Latvijas teritorijā arī Cēsīs iedzīvotājiem ir iespēja izmantot bezvadu sakaru iespējas. To nodrošina kompānijas SIA “Latvijas Mobilais Telefons” (LMT) un SIA “TELE 2”.

LMT Cēsu pilsētā ir uzstādījis 3 pārraides torņus (Saules ielā 2, Gaujaslīču ielā 5 un Raunas ielā 13):

- ✓ 2 torņi ar 900mhz frekvenci,
- ✓ 1 tornis ar 900/1800mhz frekvenci.

Vienlaicīgi 900mhz tornis var apkalpot līdz 150 cilvēkiem, bet 900/1800mhz tornis var apkalpot neierobežotu daudzumu tā darbības robežās. Neskatoties uz pilsētas reljefa īpatnībām kopumā, LMT sakaru pārklājums Cēsu pilsētas teritorijā ir apmierinošs. Atsevišķu masu pasākumu laikā ir ierobežotas vai traucētas bezvadu sakaru iespējas.

Lai nodrošinātu augstvērtīgu sniegtā pakalpojuma kvalitāti un nākotnē varētu paplašināt piedāvāto servisu klāstu, LMT ir uzsācis tehnisko projektu izstrādi par LMT optiskā kabeļa kanalizācijas izbūvi sekojošas pilsētas daļās:

- optiskā kabeļa kanalizācijas izbūve uz LMT bāzes staciju Cēsīs Gaujaslīču ielā 5 (Valmieras, Birzes, Viestura, Krasta, Gaujaslīču ielas);

- optiskā kabeļa kanalizācijas izbūve uz LMT bāzes staciju Priekuļos (Jāņa Poruka iela posmā pilsētas robeža – Magoņu iela, no Magoņu ielas uz pilsētas centrālo daļu optiskais kabelis tiks guldīts jau esošā sakaru kanalizācijā);
- optiskā kabeļa kanalizācijas izbūve pa Piebalgas ielu posmā pilsētas robeža – Saulrītu iela.

Tele2 Cēsu pilsētas teritorijā ir uzstādījis divus pārraides torņus:

- Valmieras ielā 8 - zemessardzes teritorijā;
- Gaujas ielā 23.

Arī Tele2 pārklājums Cēsu pilsētā ir pietiekošs, lai gan pilsētas reljefa īpatnību dēļ var rasties sakaru traucējumi.

Tuvākajā laikā Latvijas valsts plāno izsolīt trešo licenci darbībai mobilo sakaru tirgū, kā rezultātā arī Cēsis tiks uzstādīti jauni pārraides torņi, pēc iepriekšējas saskaņošanas ar Cēsu pilsētas būvvaldi.

Kabeļu televīzija

Cēsu pilsētā kabeļu televīzijas pakalpojumus nodrošina divas kompānijas SIA „Datorsalons Vesa” un SIA „Elektrons”.

Līdz 2002.gada jūnijam saskaņā ar Cēsu pilsētas domes lēmumu (09.07.1998, protokola Nr.13) „Par kabeļtelevīzijas tīklu izveidošanu Cēsu pilsētā” SIA „Datorsalons Vesa” bija ieguvis tiesības nodrošināt kabeļtelevīzijas pakalpojumus Saules un Viestura ielu daudzdzīvokļu māju masīvos, SIA „Elektrons” šo pakalpojumu sniedz pārējos pilsētas dzīvojamajos mikrorajonos. 2002.gada 13.jūnijā Cēsu pilsētas dome pieņēma lēmumu „Par grozījumiem Cēsu pilsētas domes 09.07.1998 lēmumā Nr.344 „Par kabeļtelevīzijas tīklu izveidošanu Cēsu pilsētā”, kas paredz to, ka abas kompānijas var sniegt pakalpojumus visas pilsētas teritorijā.

10. Mājoklis

Esošā situācija

Cēsu pilsētā pēdējās dzīvojamās mājas nodota ekspluatācijā 1991. gadā. Pamatojoties uz LR likumiem: 30.10.1991. "Par namīpašumu denacionalizāciju Latvijas Republikā" un "Par namīpašumu atdošanu likumīgajiem īpašniekiem" Cēsu pilsētā 243 dzīvojamie nami ir denacionalizēti un atdoti likumīgajiem īpašniekiem. Atlikušās 223 dzīvojamās mājas, pamatojoties uz 21.06.1995. likumu "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju", ir nodotas vispārējai privatizācijai. Visas dzīvojamās platības ir izīrētas. Neprivatizētas pašvaldības dzīvojamā fondā ir aptuveni 4-5 % dzīvojamo telpu, tajā skaitā, septiņpadsmit (17) sociālie dzīvokļi. Pašvaldības uzņēmuma apsaimniekošanā esošās daļēji privatizētās trīsdesmit deviņās (39) mājās dzīvokļi ir sliktā tehniskā stāvoklī, kam nepieciešams kapitālais remonts. Dzīvokļu pieprasītāju uzskaitē Cēsīs (1992. gadā aptuveni 740 ģimenes, 1996. gadā – 540, 2001. gadā – 340) ir samazinājusies, pamatojoties uz izmaiņām 22.12.2001. likumā "Par valsts un pašvaldību palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" nevis uz realitāti, ka jūtami šīm ģimenēm būtu palīdzēts dzīvokļu jautājumos. Tam nav bijis ne finansiāla pamata, ne pietiekošā daudzumā dzīvojamās platības.

Cēsu pilsētā nav bijusi iespēja izvietot ģimenes no denacionalizētiem namīpašumiem likumā noteiktā viena gada laikā. Piecu ģimeņu izvietošana nav atrisināta no 1996. gada. Šie fakti liecina, ka šādā situācijā pašvaldība nevar atrisināt dzīvokļa jautājumus, kuri tai ir paredzēti ar likumu "Par pašvaldību palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā". Vidēji gadā par divdesmit (20) personām (ģimenēm) spēkā stājas tiesas spriedumi par viņu izlikšanu no apdzīvojamām platībām, bet tie netiek izpildīti, jo nav reālu pārvietošanas iespēju. Nav iespējams izpildīt tiesas spriedumus par maznodrošināto personu pārvietošanu no denacionalizēto namu dzīvokļiem uz apdzīvojamām platībām ar lētākiem pakalpojumu izdevumiem. Visas dzīvokļu pieprasītāju uzskaitē esošās personas (ģimenes) ir maznodrošinātas. Līdz ar to problēmas nebeidzas ar dzīvojamās platības piešķiršanu. Pašvaldībai dzīvojamā fonda uzturēšanas nepieciešama līdzekļu palielināšana.

Pašreizējās problēmas mājokļu nozarē:

1. Nepietiekošs valsts un pašvaldības finansējums mājokļu politikas risināšanai;
2. Pašvaldībai piederoša dzīvojamā fonda samazinājums, tā sliktais tehniskais stāvoklis
3. Pilsētas iedzīvotāju maksātnespēja attiecībā pret nekustamā īpašuma vērtību, īri un uzturēšanu;
4. Namīpašuma uzturēšanas atkarība no nomas telpu iznomāšanas, līdz ar to īpašnieks ir ieinteresēts samazināt dzīvojamās telpas, pārvēršot tās par neapdzīvojamām (komercietpām);
5. Nepietiekoša kopīpašnieku ieinteresētība kopīpašumā esošās mājas daļas sakārtošanā un apsaimniekošanā.

Mājokļu politikas attīstības virzieni:

Cēsu pilsētas dome 2003.gada 13.novembrī pieņēma lēmumu (protokols Nr. 21, §3) "Par mājokļu politikas attīstības stratēģiju", ar kuru ir apstiprināti stratēģiskie virzieni prioritārā kārtībā turpmākajiem gadiem:

1. Sociālo māju renovācija;
2. Pārvietojamā (pagaidu) dzīvojamā fonda renovācija;
3. Daudzdzīvokļu un rindu dzīvojamo māju celtniecība, pašvaldībai sadarbojoties ar privāto sektoru;

4. Esošo individuālo māju apbūves gabalu nodrošināšana ar infrastruktūru un jaunu apbūves teritoriju parcelācija un infrastruktūras izbūve;
5. Pašvaldības daudzdzīvokļu īres nama celtniecība.
6. Pašvaldības daudzdzīvokļu vai rindu dzīvojamo ēku celtniecība, pārdodot dzīvokļus brīvā tirgū.

Mājokļu politikas iespējamie attīstības virzieni:

Sociālo mājas:

1. Sociālā dzīvojamā fonda palielināšanai pārvietojamā dzīvojamā fonda Saules ielā 23 renovācija un pirmo 2 stāvu pakāpeniska pārbūve par vienistabas dzīvokļiem;
2. Palielināt sociālo dzīvokļu skaitu, pieņemot dzīvokli kā dāvinājumu no dzīvokļa īpašnieka gadījumos, kad tas ievietoja pansionātā;
3. Paredzēt zemes teritorijas jaunu sociālo ēku būvniecībai:
 - 3.1. nodalīt zemes gabalu (5000m² apmērā) no pašvaldības īpašumā esoša zemes gabala Briežu ielā 22 un nodot jaunas sociālās mājas būvniecībai;
 - 3.2. nodot valstij piekrītošu zemes īpašumu Caunas ielā 7 (4000m²) jaunas sociālās ēkas būvniecībai.

Pārvietojamais dzīvojamais fonds:

1. pārvietojamā dzīvojamā fonda renovācija un pakāpeniska pārbūve par vienistabas dzīvokļiem:
 - 1.1. Lenču ielā 40 par 12 vienistabas dzīvokļu māju;
 - 1.2. Caunas ielā 8 par 18 vienistabas dzīvokļu māju;
 - 1.3. Saules ielā 23 trešā un ceturtā stāva pārbūve par vienistabas dzīvokļiem.
2. valsts un privāto investīciju piesaiste īres namu būvniecībai:
 - 2.1. Briežu ielā 22 - vienistabas un divistabu dzīvokļi

Daudzdzīvokļu un rindu dzīvojamās mājas, pašvaldībai sadarbojoties ar privāto sektoru:

1. sekmēt uzsākto un nepabeigto daudzdzīvokļu māju nobeigšanu (Ata Kronvalda iela 56 un Kovārņu iela 33) celtniecību par īpašnieku līdzekļiem, t.sk., aizņēmumi bankās, un pārdot iedzīvotājiem;
2. konkursa kārtībā nodot nomā vai atsavināt zemes gabalus daudzdzīvokļu un rindu māju apbūvei:
 - 2.1. Festivāla ielā 45 (~45 000m²);
 - 2.2. Briežu ielā 22 (~27 000m²);
 - 2.3. Leona Paegles ielā 2d (~4000m²).

Esošo individuālo māju apbūves gabalu nodrošināšana ar infrastruktūru un jaunu apbūves teritoriju parcelācija un infrastruktūras izbūve:

1. veicināt infrastruktūras izbūvi pilsētas teritorijās, kurās paredzēta dzīvojamo māju būvniecība;
2. veikt pašvaldības īpašumā esošu zemes gabalu (kur atļautā izmantošana ir mazstāvu dzīvojamā apbūve) parcelāciju, infrastruktūras izbūvi un atsavināšanu;

Pašvaldības daudzdzīvokļu īres nami:

1. Piesaistot valsts un privātā sektora finanšu resursus, Cēsu pilsētā tiek uzceltas ekonomiska 24 dzīvokļu īres mājas;
2. Pilsētas budžetā plānot līdzekļus:
 - 2.1. mājokļu politikas attīstībai saskaņā ar pilsētas attīstības plānu, šo programmu un iesniegtajiem projektu pieteikumiem Valsts investīciju piesaistei;
 - 2.2. pašvaldībai piederošo dzīvojamo māju uzturēšanai, remontam un renovācijai.

Pašvaldības daudzdzīvokļu vai rindu dzīvojamo ēku celtniecība, pārdodot dzīvokļus brīvā tirgū

1. Nākotnē paredzēt daudzdzīvokļu un rindu māju celtniecību par pašvaldības līdzekļiem un pārdot dzīvokļus un mājas brīvā tirgū.

11. Transporta infrastruktūra

11.1. Esošā situācija

Ārējie autoceļi un autotransports

Cēsis atrodas izdevīgā ģeogrāfiskā stāvoklī gan Latvijas, gan reģiona kontekstā, jo ir viegli sasniedzamas, izmantojot sekojošu kategoriju un kvalitātes autoceļus:

- ✓ Valsts un starptautiskās nozīmes autoceļi:
 - Rīga – Sigulda – Veclaicene (A2, E77) – 9 km no Cēsīm;
 - Inčukalns – Valmiera – Valka – 15 km no Cēsīm.
- ✓ Valsts 1. šķiras autoceļi:
 - Umurga – Cēsis (P14);
 - Valmiera – Cēsis – Drabeši (P20);
 - Cēsis – Vecpiebalga – Madona (P30).
- ✓ Valsts 2. šķiras autoceļi:
 - Cēsis – Raiskums – Auciems (V287);
 - Cēsis – Kārļi – Ieriķi (V291);
 - Cēsis – Pieškalni (V292);
 - Cēsis – Rāmuļi – Bānūži (V294);
 - Pievadceļš pie Cēsīm (V320);
 - Drabeši – Līvi (V293).

Lai nokļūtu Cēsīs no citām Latvijas pilsētām, tajā skaitā no Rīgas, Cēsu pilsētas iedzīvotāji, pilsētas viesi un piegāžu transports visbiežāk izmanto valsts un starptautiskās nozīmes autoceļu Rīga – Sigulda – Veclaicene (A2, E77). To apstiprina Latvijas Autoceļu direkcijas veiktais intensitātes pētījums, kas sniedz sekojošus datus: autoceļu Rīga – Sigulda – Veclaicene izmanto 5475 transporta vienības pirms autoceļa Drabeši – Cēsis – Valmiera (P20), kas nogriežas uz Cēsīm, un pēc šī autoceļa (P20) vairs tikai 2840 vienības. Starpība ir 2635 transporta vienības diennaktī (2003. gada dati), kuras ir saistāmas ar Cēsīm vai tās tuvāko apkārtni. Galvenā slodze izejošam un ienākošam pilsētas transportam ir pa pilsētas austrumdaļas maģistrālajām ielām: Piebalgas, J. Poruka un Valmieras ielām.

Autoceļu Drabeši – Līvi (V293) vienas diennakts laikā izmanto 1478 transporta vienības, no tām 14% ir smagais autotransports.

Autoceļu Cēsis – Umurga (P14) izmanto 1475 transporta vienības, no tām 11% ir smagais autotransports.

Autoceļa Cēsis – Vecpiebalga – Madona (P30) posmā Cēsis – Priekuļi diennaktī tiek reģistrētas 4165 autotransporta vienības. Šī transporta intensitāte skaidrojama ar Priekuļu pagasta tuvumu Cēsīm, kā rezultāta notiek aktīva mehāniskā kustība vienas dienas ietvaros starp pilsētu un Priekuļiem.

Autoceļa Drabeši – Cēsis – Valmiera (P20) posmā Cēsis – Jāņmuiža 2002. gadā reģistrētas 2528 transporta vienības.

Pasažieru transports

Ārējais

Cēsu pilsētas pasažieru sakarus ar citām pilsētām un valstīm nodrošina dzelzceļš, piepilsētas un starppilsētas autobusi un vieglais autotransports (skatīt „Sabiedriskā transporta kustības intensitātes shēma”)

Sabiedriskā autotransporta pakalpojumus pamatā nodrošina A/S „CATA” (noteiktus reusus apkalpo citas kompānijas), bet dzelzceļa pasažieru pārvadājumus nodrošina VAS „Latvijas dzelzceļš” AS „Pasažieru vilciens”. Pēc VAS „Latvijas dzelzceļš” datiem Cēsu pilsētu diennakts laikā caurbrauc ~18 vilcienu sastāvi abos virzienos, no tiem 6 ir pasažieru vilcieni. Uzņēmums norāda, ka tuvākajos gados netiek plānots būtisks dzelzceļa satiksmes intensitātes pieaugums.

„Sabiedriskā transporta kustības intensitātes shēmā”, 14.kartogrāfiskajā lapā ir attēlota visu autobusu (iekšpilsētas, starppilsētu, A/S „CATA”, citu kompāniju) kustības intensitāte vienas diennakts laikā. Visnoslogotākās ir Piebalgas, Raiņa, Gaujas, Jāņa Poruka un Valmieras ielas strādājot pie ielu attīstības un uzturēšanas programmas, šī intensitāte ir jāņem vērā.

Iekšējais

Iekšpilsētas transporta pārvadājumus nodrošina A/S „CATA”. Atsevišķas privātās kompānijas piedāvā pasažieru pakalpojumus maršrutā Cēsis – Priekuļi, jo šis reiss ir rentabls. Pārējie iekšpilsētas pasažieru pārvadājumi nav ekonomiski izdevīgi un tos subsidē no pašvaldības un valsts budžetiem. Ir nepieciešamas lielas investīcijas, lai modernizētu iekšpilsētas sabiedriskā transporta autoparku un tas kļūtu pievilcīgs pasažieriem un ekonomisks un maksimāli noslogots pakalpojumu sniedzējam. Nākotnē jāpārlicina pilsētas iedzīvotājus maksimāli izmantot sabiedrisko transportu, tādējādi mazinot transporta intensitāti, piesārņojumu, stāvošo automašīnu skaitu pilsētas centrālajā daļā, bet lai to realizētu, nepieciešams laba un regulāra pakalpojuma sniegšana no uzņēmumu puses.

Automašīnu skaits Cēsis

Latvijā uz 1000 iedzīvotājiem reģistrētās vieglās automašīnas:

- 1997.gadā – 153;
- 1998.gadā – 174;
- 1999.gadā – 195;
- 2000.gadā – 214;
- 2001.gadā – 234;
- 2002.gadā – 248;
- 2003.gadā – 266;
- 2004.gadā – 280.

Latvijā reģistrēto automašīnu skaits uz 1000 iedzīvotājiem ir tālu no Eiropas valstu rādītājiem (Luksemburga 623 a/m, Itālija 563 a/m, Malta 483 a/m), kas liek secināt, ka automašīnu skaits Latvijā varētu pieaugt līdz pat 2 reizēm, kas ietekmēs gan transporta intensitāti, gan auto stāvlaukumu noslodzi.

Cēsu pilsētā uz 2004.gada 1.janvāri ir reģistrētas 6412 vieglās automašīnas, uz 1000 iedzīvotājiem 356 vieglās automašīnas un tas ir krietni virs vidējā rādītāja Latvijā (280).

Pilsētas iekšējais ielu tīkls un transporta plūsma

Cēsu pilsētas ielu izpēte un inverterizācija veikta 2001.gada vasarā, tika noteikts vispārējais ielu stāvoklis, kā arī konstatēta transporta kustības intensitāte 16 Cēsu pilsētas ielu krustojumos. Jauni un atkārtoti transporta intensitātes mērījumi 2004.gada janvārī tika veikti 10 pilsētas krustojumos.

Visu Cēsu pilsētas ielu kopgarums ir 114,3 km, bet kopplatība ir 688 866 m² (skatīt „Ielu segumu shēmu”, 15.kartogrāfisko lapu):

- ✓ 56.82 km ielas ar melno segumu (tajā skaitā bruģi),
- ✓ 43.68 km ielas ar grants segumu,
- ✓ 13.8 km ielu ar grunts segumu.

Visu ielu kopplatība ir 688 866m². Lietus ūdens kanalizācija ir 23.834 km melnā seguma, lietus ūdens kanalizācijas nolietojuma pakāpe pēc oficiāliem "Invest Rīga" auditētiem datiem ir 90%. Tas nozīmē, ka lietus ūdens kanalizācijas sistēma ir tuvu pilnīgam sabrukuma stāvoklim, kā rezultātā tiek bojātas ātrāk nekā gadījumā, ja lietus ūdens kanalizācija funkcionētu labi. Turklāt pastiprināta uzmanība jāvērs to ielu pamata sagatavošanai, kas atrodas gruntsūdens pastiprinātas plūsmas zonās.

Vismaz 20% jeb 9 km no grants seguma ielām būtu jānoklāj ar melno segumu, kā arī esošajām grants seguma ielām piešķirami lielāki līdzekļi ielas seguma atjaunošanai un kopšanai. Grantēto ielu noklāšana ar melno segumu būtu veicama tikai saskaņā ar inženierkomunikāciju tīklu izbūvi.

Pētījumi rāda, ka 25% no visu Cēsu pilsētas ielu mehanizētās daļas ir 100% bojātas, turklāt ļoti aktuālas ir problēmas ar lietus ūdens kanalizāciju un trotuāriem.

Cēsu pilsētas dome 2002.gadā veica kapitālus ieguldījumus melnā seguma atjaunošanā, sakārtojot 9 pilsētas maģistrālās ielas vai to posmus ~46 000 m² apjomā.

Transporta kustības intensitātes mērījumi

Transporta plūsmas intensitātēs pētījumi veikti 2001.gada jūnija un jūlija mēnešos, kā arī 2004.gada janvārī no plkst. 7.00 līdz 14.00, kopumā veicot mērījumus 24 krustojumos (skatīt „Transporta intensitātes shēmu”, 16.kartogrāfisko lapu).

Visas transporta vienības tika dalītas divās grupās, pamatojoties no pilnas masas rādītājiem: līdz 3.5 tonnām un vairāk kā 3.5 tonnas. Šie mērījumi uzskatāmi rāda, kuras ir tās ielas, kuras kalpo visintensīvāk un prasa pastiprinātu uzmanību, lai nodrošinātu labu šo maģistrāļu seguma kvalitāti.

Tabula "Transporta intensitātes mērījumi" parāda veikto mērījumu kopsavilkumu.

Nr.	Mērījumu vieta	A/m < 3.5t	A/m > 3.5t
1	Raiņa un Piebalgas ielu krustojums - Raiņa iela virzienā uz autoostu - Piebalgas iela virzienā uz Valņu ielu - Piebalgas iela pie Dzelzceļa tilta - Raiņa iela virzienā uz DACVG pusi	2935 2181 2850 1055	25 0 20 9
2	Rīgas, Valņu, Gaujas, Palasta, Lielā Līvu ielu krustojums - Gaujas iela virzienā uz Limbažiem - Valņu iela virzienā uz Vienības laukumu - Rīgas iela virzienā uz Rīgu - Palasta iela virzienā uz Bērzaines ielu - Lielā Līvu iela	2016 2169 1903 1429 327	4 11 12 4 0
3	Palasta, Lenču un Festivāla ielu krustojums - Lenču iela virzienā uz Meža kapiem - Lenču iela virzienā uz Vienības laukumu - Festivāla iela virzienā uz Akmens ielu - Palasta iela virzienā uz Bērzaines ielu	2003 1966 1893 1570	20 2 15 3
4	Akmens, Jāņa Poruka un Valmieras ielu krustojums - Valmieras iela virzienā uz Vienības laukumu - Valmieras iela virzienā uz Valmieru - Akmens iela virzienā uz Festivāla ielu - Jāņa Poruka iela virzienā uz Priekuljiem	2001.g 2004.g 3707 2719 3507 2250 1641 1060 1984 1512	2001.g 2004.g 14 106 14 105 14 53 13 72

5	Dzintara un Valmieras ielu krustojums		
	- Dzintara iela virzienā uz Uzvaras bulvāri	3029	24
	- Dzintara iela virzienā uz Festivāla ielu	765	14
	- Valmieras iela virzienā uz Akmens ielu	3423	14
	- Valmieras iela virzienā uz Vienības laukumu	3731	3
6	Jāņa Poruka, Palmu un Zeltkalna ielu krustojums		
	- Palmu iela virzienā un Rūpniecības ielu	301	86
	- Zeltkalna iela virzienā uz Vaives ielu	206	42
	- Jāņa Poruka iela virzienā uz Priekuļiem	2786	147
	- Jāņa Poruka iela virzienā uz pilsētas centru	2775	235
7	Rīgas un Pētera ielu krustojums	2001. 2004.	2001.g. 2004.g
	- Rīgas iela virzienā uz Rīgu	1121 899	117 97
	- Pētera iela virzienā uz Gaujas ielu	585 518	99 81
	- Rīgas iela virzienā uz Cēsīm	1065 1009	81 66
8	Lapsu un Leona Paegles ielu krustojums		
	- Leona Paegles iela virzienā uz Ata Kronvalda ielu	1126	28
	- Leona Paegles iela virzienā uz Piebalgas ielu	950	22
	- Lapsu iela virzienā uz Piebalgas ielu	311	8
	- Lapsu iela virzienā uz dzelzceļa pusi	69	2
9	Pētera un Gaujas ielu krustojums		
	- Gaujas iela virzienā uz Limbažiem	1508	111
	- Gaujas iela virzienā uz pilsētas centru	1559	80
	- Pētera iela virzienā uz Rīgas ielu	427	69
	- Pētera iela virzienā uz 5.ATU	50	21
10	Bērzaines un Emīla Dārziņa ielu krustojums		
	- Bērzaines iela virzienā uz Gaujas ielu	256	11
	- Emīla Dārziņa iela virzienā uz Gaujas ielu	381	26
	- Bērzaines iela virzienā uz Palasta ielu	569	33
11	Lapsu un Vaives ielu krustojums		
	- Vaives iela virzienā uz Ata Kronvalda ielu	385	14
	- Lapsu iela virzienā uz Piebalgas ielu	1362	92
	- Vaives iela virzienā uz Kaļķu ielu	61	6
	- Lapsu iela virzienā uz Jāņa Poruka ielu	1403	94
12	Piebalgas un Saules ielu krustojums		
	- Piebalgas iela virzienā uz apvedceļu	1929	99
	- Piebalgas iela virzienā uz pilsētas centru	2139	115
	- Saules iela virzienā uz Vaives ielu	878	46
13	Birzes, Viestura un Lenču ielu krustojums	2001.g 2004.g	2001.g 2004.g
	- Lenču iela virzienā uz Meža kapiem	263 104	8 25
	- Viestura iela virzienā uz centrālo slimnīcu	628 455	31 47
	- Lenču iela virzienā uz pilsētas centru	765 465	24 32
	- Birzes iela virzienā uz Valmieras ielu	204 144	32 27
14	Saules un Vaives ielu krustojums		
	- Vaives iela virzienā uz apvedceļu	377	22
	- Vaives iela virzienā uz Lapsu ielu	488	45
	- Saules iela virzienā uz Piebalgas ielu	512	37
15	Puķu un Vaives ielu krustojums		
	- Vaives iela virzienā uz apvedceļu	509	34
	- Vaives iela virzienā uz Lapsu ielu	527	38
	- Puķu iela virzienā uz Vilku ielu	360	18
	- Puķu iela virzienā uz Jāņa Poruka ielu	299	9
16	Raiņa un Dārzniecības ielu krustojums		
	- Dārzniecības iela virzienā uz Piebalgas ielu	651	23
	- Raiņa iela virzienā uz dzelzceļa pusi	716	48
	- Raiņa iela virzienā uz Rīgas ielu	1159	58

17	Lapsu un Piebalgas ielu krustojums		
	- Lapsu iela virzienā uz Jāņa Poruka ielu	1858	92
	- Piebalgas iela virzienā uz apvedceļu	2408	88
	- Piebalgas iela virzienā uz pilsētas centru	3076	119
	- Lapsu iela virzienā uz Leona Paegles ielu	1176	50
18	Vienības laukums		
	- Valmieras iela virzienā uz Vienības laukumu	1286	46
	- Lielā Skolas iela no Vienības laukuma	371	20
	- Vaļņu iela virzienā uz Vienības laukumu	1889	39
	- Raunas iela virzienā uz autoostu	904	37
	- Lenču iela virzienā uz Festivāla ielu	1038	90
	- Valmieras iela virzienā uz Uzvaras bulvāri	1704	53
	- Valmieras iela virzienā uz Dzintara ielu aiz Uzvaras bulv.	539	23
	- Uzvaras bulvāris virzienā uz Dzintara ielu	1162	32
	- Valmieras iela virzienā uz Uzvaras bulvāri	1233	46
19	Jāņa Poruka, Lapsu ielu un Rūdolfa Blaumaņa bulvāra krustojums		
	- Jāņa Poruka iela virzienā uz Priekuļiem	3391	158
	- Jāņa Poruka iela virzienā uz Valmieras ielu	3809	203
	- Lapsu iela virzienā uz Piebalgas ielu	2494	148
	- Rūdolfa Blaumaņa bulvāris virzienā uz Rūpniecības ielu	86	1
20	Lielā Katrīnas, Palasta un Bērzaines ielu krustojums		
	- Lielā Katrīnas iela virzienā uz vecpilsētu	90	0
	- Bērzaines iela virzienā uz Viestura ielu	1671	35
	- Palasta iela virzienā uz Gaujas ielu	2195	45
	- Palasta iela virzienā uz Lenču ielu	2220	64
21	Rīgas un Zvirbuļu ielas krustojums		
	- Rīgas iela virzienā uz Rīgu	1315	63
	- Zvirbuļu iela virzienā uz Raiņa ielu	698	45
	- Rīgas iela virzienā uz pilsētas centru	1117	63
22	Valmieras un Rūpniecības ielu krustojums		
	- Valmieras iela virzienā uz Valmieru	1672	117
	- Rūpniecības iela virzienā uz Palmu ielu	1109	45
	- Valmieras iela virzienā uz pilsētas centru	2395	134
23	Gaujas un Peldu ielu krustojums		
	- Gaujas iela virzienā uz Raiskuma krogu	916	74
	- Gaujas iela virzienā uz pilsētas centru	942	69
	- Peldu iela virzienā uz Dzirnava ielu	44	7
24	Pētera un Cīrulīšu ielu krustojums		
	- Cīrulīšu iela virzienā uz Cīrulīšiem	829	18
	- Cīrulīšu iela virzienā uz Gaujas ielu	559	6
	- Pētera iela virzienā uz Rīgas ielu	471	29
	- Pētera iela virzienā uz Gaujas ielu	291	26

Kā rāda transporta intensitātes mērījumi, tad visnoslogotākās ielas Cēsīs ir:

- Piebalgas iela;
- Valmieras iela;
- Dzintara iela;
- Jāņa Poruka iela;
- Lenču iela;
- Gaujas iela;
- Festivāla iela;

- Palasta iela
- Vaļņu iela;
- Lapsu iela.

Visintensīvākā transporta plūsma skar sekojošu ielu krustojumus:

- Raiņa un Piebalgas ielu krustojums;
- Rīgas, Vaļņu, Gaujas, Palasta un Lielā Līvu ielu krustojums;
- Palasta, Lenču un Festivāla ielu krustojums;
- Jāņa Poruka laukuma, Jāņa Poruka un Valmieras ielu krustojums;
- Dzintara un Valmieras ielu krustojums;
- Lapsu un Piebalgas ielu krustojums;
- Vienības laukums;
- Jāņa Poruka, Lapsu ielu un Rūdolfa Blaumaņa bulvāra krustojums;
- Lielā Katrīnas, Palasta un Bērzaines ielu krustojums;
- Valmieras un Rūpniecības ielu krustojums.

Ceļu satiksmes drošība pilsētas ielās

Lai novērtētu situāciju par satiksmes drošību pilsētas ielās, Cēsu pilsētas policija sagatavojusi informāciju par ceļu satiksmes negadījumiem Cēsīs 2001 un 2003.gadā. „*Ceļu satiksmes negadījumu shēmā*”, 17.kartogrāfiskajā lapā attēloti tie krustojumi, kuros notikuši ceļu satiksmes negadījumi. Shēmā ir apvilkti un iekrāsoti tie krustojumi vai teritorijas, kas ir paaugstinātas bīstamības zonas no ceļu satiksmes drošības viedokļa. Šajos krustojumos notikuši vairāki ceļu satiksmes negadījumi vai arī negadījumi, kuros bijuši cietušie.

Par paaugstināta riska krustojumiem Cēsu pilsētā uzskatāmi:

- Cīrulīšu un Pētera ielas krustojums;
- Gaujas un Peldu ielas krustojums;
- Rīgas, Gaujas, Palasta un Lielās Līvu ielas krustojums;
- Palasta, Lielās Katrīnas un Bērzaines ielu krustojums;
- Palasta un Kanāla ielu krustojums;
- Palasta, Lenču un Festivāla ielu krustojums;
- Niniera un Festivāla ielu krustojums;
- Dzintara un Festivāla ielu krustojums;
- Vienības laukums;
- Dzintara un Valmieras ielu krustojums;
- Jāņa Poruka laukums, Jāņa Poruka un Valmieras ielu krustojums;
- Uzvaras, Noliktavas un Dzintara ielu krustojums;
- Raunas un Noliktavas ielu krustojums;
- Raiņa, Pļavas un Noliktavas ielu krustojums;
- Raiņa un Piebalgas ielu krustojums;
- Saules un Piebalgas ielu krustojums;
- Ata Kronvalda un Piebalgas ielu krustojums.

Var secināt, ka paaugstināta ceļu satiksmes negadījumu intensitāte ir pilsētas centrālajā daļā (Festivāla, Palasta Valmieras, Dzintara, Raiņa ielas), kurā ir visaugstākā satiksmes intensitāte, kā arī uz Piebalgas ielas, kura kalpo kā galvenā iela satiksmei ar Rīgu.

Nepieciešams veikt detalizētu analīzi katram no paaugstināta riska krustojumiem, meklējot iespējamus risinājumus, lai mazinātu ceļu satiksmes negadījumu skaitu tajos.

Autostāvvietas un stāvlaukumi

Pamatoti ir iedzīvotāju pārmetumi par autostāvvietu trūkumu pilsētas centra zonā, kur ir blīva dažāda veida apbūve, šauras ielas un intensīva transporta plūsma.

Autovadītāji vēlas novietot automobili iespējami tuvāk mērķa objektam, tādējādi bieži vien traucējot transporta plūsmu. Cēsu pilsētas dome, lai organizētu un disciplinētu autovadītājus, ir ieviesusi maksas stāvvietu principu pilsētas centrālajā daļā, cenšoties panākt situāciju, ka autovadītāji nenovieto auto pilsētas centrā uz visu dienu, bet tikai uz noteiktu laiku, tādējādi cenšoties mazināt stāvošo automobiļu skaitu un laiku pilsētas centrālajā daļā.

Stāvošo automašīnu inventarizācija 2004.gada janvārī 3 dienu garumā tika veikta pilsētas centrālās daļas ielās un iegūti sekojoši rezultāti par vienlaicīgi stāvošo automašīnu daudzumu uz noteiktas ielas vai laukuma. Iekavās ir minēts aptuvenš maksimālais automašīnu skaits, ko var novietot minētajā laukumā vai ielā, izņemot teritorijas, uz kurām darbojas ceļu satiksmes zīme "Apstāties aizliegts":

- Maija iela – vidēji 14 stāvošas automašīnas (30);
- Vaļņu iela – 30 automašīnas (70);
- Rīgas iela vecpilsētas posmā – 17 a/m (45);
- Pļavas iela – 21 a/m (40);
- Uzvaras bulvāris 22 (smilšu laukums – bezmaksas stāvlaukums) – 50 a/m (180);
- Krišjāņa Valdemāra iela – 40 a/m (60);
- Lielā Katrīnas iela – 6 a/m (14);
- Pils un Lielās Skolas ielas stūris – 12 a/m (16);
- Valmieras iela posmā Vienības laukums – Dzintara iela – 28 a/m (33);
- Raunas iela – 48 a/m (68);
- Izstāžu iela – 15 a/m (34);
- Uzvaras bulvāris – 35 a/m (60);
- Niniera iela – 10 a/m (50);
- Lielā Skolas iela – 5 a/m (15);

Rezultāti rāda, ka:

- Autostāvvietu un stāvlaukumu noslodze (46%) nav maksimāla. Šis procents mainās atkarībā no nedēļas dienas un vietas, proti, Uzvaras bulvāris visnoslogotākais ir sestdienās, kad ir tirgus dienas, utt.
- Ļoti bieži autovadītāji pārkāpj ceļu satiksmes noteikumus, lai novietotu automašīnas pēc iespējas tuvāk mērķa objektam, piemēram, uz Rīgas un Lielās Katrīnas ielām. Vecpilsētas teritorijā minēto ielu posmā stāvēt nav atļauts (tikai apstāties), taču vidēji tur vienlaicīgi stāv 23 automašīnas.

Velosatiksmē un gājēju kustība

Gājēju kustība. Daudzās pilsētas ielās, sevišķi Cēsu vecpilsētā, ietves ir šauras un nepietiekami labiekārtotas, pilnībā vai daļēji nav izveidotas ietves gar vairākām maģistrālajām ielām, trūkst drošu gājēju pāreju, kā rezultātā palielinās ceļu satiksmes negadījumu (CSNg) skaits pilsētā.

Daudzkārt ir diskutēts par transporta kustību vecpilsētā un gadu no gada viedokļi dalās. Tā kā Cēsu vecpilsēta valsts nozīmes pilsētībūvniecības piemineklis, kurā ir ļoti daudz valsts un vietējas nozīmes kultūrvēsturiskie pieminekļi, būtu nepieciešams ierobežot autotransporta pārvietošanos tās teritorijā, dodot iespēju attīstīt gājēju ielu tīklojumu. Šī koncepcija ir iespējama tad, kad tiks realizēta auto novietņu stratēģija pa perimetru vecpilsētai, dodot iespēju novietot transporta līdzekli pie vecpilsētas un veikt paredzētas darbības tajā ceļu mērojot kājām.

Velosatiksmē pilsētā kļūst aizvien populārāka. Velo kustības attīstību aizkavē drošu un ērtu veloceļu, kā arī velo novietņu trūkums pilsētā. Problēmas, kas apgrūtina velo infrastruktūras veidošanos pilsētā ir sekojošas:

- pilsētas reljefs ir kalnains;
- pilsētas teritoriju šķērso dzelzceļa līnija Rīga-Lugaži un upe Gauja, kuru šķērsošanas vietas neatbilst parametriem, lai izbūvētu veloceļus;
- Cēsis ir sena pilsēta, kas maz cietusi pasaules karos, tāpēc saglabāties vēsturiskais pilsētas ielu un ceļu tīkls, kurā vēsturiski nav plānota veloceļu attīstība, tāpēc ir ļoti grūti plānot un izbūvēt velo infrastruktūru esošajos ielu parametros.

Šobrīd velo transports Cēsis vairāk tiek izmantots kā atpūtas, sporta un tūrisma līdzeklis, nevis kā ikdienas transporta līdzeklis.

Aktuālās problēmas

Galvenās problēmas saistībā ar transporta plūsmas jautājumiem ir:

1. pilsētas ielu vēsturiskais plānojums, kas nav piemērots lielas transporta plūsmas uzņemšanai;
2. dzelzceļa līnijas Rīga-Lugaži un Gaujas šķērsošanas kvantitāte un kvalitāte;
3. pilsētas transporta otrā un trešā loka un apvedceļa trūkums, kā rezultātā transporta kustība virzās caur pilsētas centrālo daļu, tai skaitā vēsturisko centru;
4. kustības augstās intensitātes rezultātā pilsētas centrālajā daļā ir augsts ceļu satiksmes negadījumu skaits;
5. velo un gājēju infrastruktūras kvalitāte ir nepietiekama, tāpēc velo braucēju un gājēju drošība ir zema;
6. lielu auto stāvlaukumu piedāvājuma trūkums pilsētas centrālajā daļā, tajā skaitā ap vēsturisko centru, tādējādi ar stāvošām automašīnām tiek noslogotas pilsētas centrālās daļas ielas un pagalmi, kas apgrūtina drošu ceļu satiksmes kustību;
7. lielākajā pilsētas daļā ielu un piebraucamo ceļu virsmas stāvokļa kvalitāte ir zema, līdz ar to ceļu satiksmes drošība tiek pazemināta;
8. transporta kustību negatīvi ietekmē ielu un piebraucamo pārskatāmība un apgaismojuma nepietiekamība vai neesamība.

11.2. Nākotnes priekšlikumi

Vīzija

Sabalansēta transporta shēma, kas ļauj ērti apkalpot pilsētas uzņēmējdarbības un sabiedriskos objektus, pilsētas kultūrvēsturiskajām vērtībām un videi maksimāli draudzīgā veidā.

Uzdevumi:

1. Izveidot drošus un ērtus transporta lokus un apvedceļu, lai samazinātu tautsaimniecības izdevumus un autotransporta kaitīgo ietekmi uz pilsētas kultūrvidi un dabas vidi, kā arī paaugstinātu ceļu satiksmes drošību pilsētā.
2. Rezervēt vietas tālākai ielu attīstībai un inženierkomunikāciju izbūvei.
3. Radīt drošas kustības apstākļus gājējiem.
4. Attīstīt velo satiksmes sistēmu tūrisma un atpūtas, kā arī ikdienas pārvietošanas vajadzībām (piemēram, darbs, skola – mājas un otrādi).
5. Pilsētas vēsturiskajā centrā samazināt transporta plūsmas un to radīto piesārņojumu un kaitējumu.
6. Risināt auto stāvlaukumu izbūves jautājumus pilsētas centrālajā daļā;
7. Radīt dzelzceļa šķērsošanas iespējas, rekonstruējot esošās un izbūvējot jaunas šķērsošanas vietas gan transporta līdzekļiem, gan gājējiem;
8. Sakārtot ielu melno segumu pie pilsētas izglītības iestādēm;
9. Izbūvēt jaunas un sakārtot esošās gājēju ietves.

Pilsētas attīstības prognozes

Cēsu pilsētas domes dati par iedzīvotāju un darba vietu skaitu atsevišķās pilsētas zonās apkopoti tabulā „Iedzīvotāju un strādājošo sadalījums pa pilsētas zonām”, kuros parādīta esošā situācija (strādājošo un dzīvojošo skaits) un nākotnes prognozes, kas ļauj prognozēt kustības intensitāti dažādās pilsētas daļās (skatīt shēmu „Iedzīvotāju un strādājošo sadalījums pa pilsētas zonām”, 18. kartogrāfisko lapu).

Iedzīvotāju un strādājošo sadalījums pa pilsētas zonām

(pamatojoties uz Cēsu pilsētas domes datiem)

Zonas Nr.	Iedzīvotāju skaits		Sagaidāmais pieaugums salīdzinājumā ar 2003. gadu	Strādājošo skaits		Sagaidāmais pieaugums salīdzinājumā ar 2003. gadu
	2003. gads	2015. gads		2003. gads	2015. gads	
1.	128	150	1.17	1034	1700	1.64
2.	666	830	1.25	688	1300	1.89
3.	1609	1800	1.12	560	750	1.34
4.	2302	2990	1.30	220	280	1.27
5.	1833	2150	1.17	236	300	1.27
6.	637	828	1.30	1132	1250	1.10
7.	1431	1500	1.05	394	453	1.15
8.	339	450	1.33	169	250	1.48
9.	1091	1150	1.05	935	1028	1.10
10.	819	941	1.15	443	465	1.05

11.	1510	1600	1.06	300	370	1.23
12.	2481	2853	1.15	500	750	1.50
13.	866	866	1.00	267	350	1.31
14.	1356	1000	0.74	2414	2600	1.08
15.	229	274	1.20	100	125	1.25
Kopā	17297	19382	1.12	9392	11971	1.27

Galvenās tendences iedzīvotāju un strādājošo izvietojumā pilsētā:

- iedzīvotāju skaita pieaugums 12 gadu laikā plānots 12%;
- darba vietu skaita pieaugums 12 gadu laikā plānots 27%;
- jūtams iedzīvotāju skaita pieaugums plānojams sektoros Nr.4; 5; 12, bet samazinājums Nr.14 – vecpilsētā;
- būtisks darba vietu pieaugums plānojams sektoros Nr.1,2, 4,5, 12 un 13;
- turpmākajos gados plānota iedzīvotāju un darba vietu decentralizācija no pilsētas vēsturiskā centra;
- vieglo automobiļu skaits pieaugs vidēji 5% gadā, sasniedzot vidējo skaitu kā Eiropas Savienības valstīs (~450 a/m uz 1000 iedzīvotājiem);
- kravas pārvadājumu un piegāžu transporta apjomu dinamika pieaugs proporcionāli iekšzemes kopprodukta pieaugumam – līdz 5%;
- iespaidu uz pilsētas un piepilsētas transporta infrastruktūru un intensitāti atstās Priekule pagasta un Cēsu pilsētas robežteritoriju (šķērso autoceļš P20) attīstības apjomi un veidi.

Ārpilsētas transporta infrastruktūra un pasažieru pārvadājumi

Svarīgie uzdevumi, kas jāatrisina ārējā transporta jomā:

- rast risinājumus pilsētas apvedceļa projektēšanas un izbūves pabeigšanai;
- rekonstruēt pilsētas tuvumā esošos valsts un starptautiskos autoceļus, lai uzlabotu ceļu satiksmes drošību un mobilitātes kvalitāti un ātrumu, kas ir būtiski lielumi pilsētas attīstībā.

Kā rāda transporta intensitātes mērījumi, Cēsu pilsētas iedzīvotāji, viesi, piegāžu transports, lai nokļūtu Cēsīs vai Rīgā pilnībā izmanto autoceļu A2, tāpēc Cēsu pilsēta ir ieinteresēta maģistrāles A2 attīstībā, turpinot 4 joslu autoceļa izbūvi posmā Cēsīs - Sigulda. Eiropas Savienības programmēšanas periodā 2000-2006 tiks veikti rekonstrukcijas darbi autoceļā A3, kas uzlabos šīs maģistrāles kvalitāti.

Svarīgi uzlabot valsts 1. un 2. šķiras autoceļu kvalitāti.

Cēsu pilsētas dome ir ieinteresēta starppilsētu un starpvalstu pasažieru pārvadājumu attīstībā, izmantojot gan dzelzceļu, gan autobusu satiksmi.

Pilsētas transporta infrastruktūra

Ielu klasifikācija

Transporta maģistrāļu sistēmas projektēšanas mērķis – nodrošināt attiecīgās caurlaides spējas transporta saiknes starp ievadiem pilsētā un visiem pilsētas rajoniem pa iespējami īsāko ceļu, ar mazāku laika patēriņu un ar iespējami mazāku kaitējumu apkārtējai videi.

Izvēloties jaunu maģistrāļu trasējumu, prioritāte dota risinājumiem, kas apmierina lielākas sabiedrības daļas intereses – rēķinoties ar iespēju atsavināt privātīpašumus ar attiecīgu kompensāciju.

Perspektīvā Cēsu pilsētas ielu un ceļu klasifikācija (skatīt „Satiksmes komforta līmeņu shēmu”, 19.kartogrāfisko lapu).

Nr .	Ielu un ceļu kategorija	Ielas	Funkcija	Transporta veidi	Krustojumi
1	Autoceļš (apvedceļš)	Gaujas iela (pilsētas robeža-Pētera iela), Pētera iela, plānotais Pētera ielas turpinājums uz autoceļu P20	Tranzīta kustība ārpus dzīvojamās apbūves, izvadi uz ārpilsētas maģistrālēm	Bez ierobežojuma	Regulējami, neregulējam, divlīmeņu
2	Pilsētas maģistrāles (radiālās un lokveida maģistrālās ielas)	<u>Radiālās maģistrāles:</u> Piebalgas, Jāņa Poruka, Valmieras, Rīgas un Gaujas ielas <u>Lokveida maģistrāles:</u> Vaļņu, Lenču, Palasta ielas (1.loks); Raiņa, Noliktaivas, Dzintara, Festivāla, Palasta ielas (2 loks); Birzes, Viestura, Līgatnes, Ata Kronvalda (ar jaunbūvējamiem posmiem) (3.loks).	Saistība starp pilsētas teritorijām un centriem, citām maģistrālēm un autoceļiem	Bez ierobežojumiem (kravas transports tikai apkalpojošais)	Regulējami un neregulējami
3	Galvenās ielas		Pilsētas centra šķērsošana ar pilsētas maģistrālēm	Prioritāte sabiedriskajam , vieglajam un piegāžu kravas transportam	Regulējami un neregulējami
4	Rajona maģistrāles	<u>Sekundārās maģistrālās ielas:</u> Rūpniecības, Palmu, Dzelzceļa, Zeltkalna, Vaives, Lapsu, Saules, Leona Paegles (posmā Lapsu-Ata Kronvalda), Zvirbuļu, Raiņa (posmā Zvirbuļu-pieslēgums uz jauno Raiņa ielas posmu), Miera, Līgatnes (posmā Mednieku iela – pilsētas robeža), Kārļu, Cīrulīšu, Bērzaines, Emīla Dārziņa, Peldu, Krasta, Lenču (posmā Festivāla – pilsētas iela), Festivāla (posmā Dzintara – Birzes) Ielejas, Akmens, Raunas un Uzvaras bulvāris.	Dzīvojamo rajonu saistība ar pilsētas maģistrālēm un sabiedriskajiem centriem	Prioritāte sabiedriskajam , vieglajam un piegāžu kravas transportam	Regulējami un neregulējami
5	Vietējas nozīmes dzīvojamās ielas	<u>Iekškvartālu ielas:</u> E.Veidenbauma, Puķu, Briežu, Leona Paegles (posmā Ata Kronvalda – Briežu), Mednieku, Kungu, Lauku, Marijas (posmā Lauku - Līgatnes), Annas, Niniera, Amatas (posmā Lenču – Niniera)	Dzīvojamo teritoriju apkalpošana un transporta izvadišana uz maģistrālēm	Vieglais transports	Neregulējami
6	Vietējās	Rūpniecības, Palmu,	Ražošanas	Kravas un	Neregulējami

	nozīmes kravas transporta ielas	Robežu, Eduarda Veidenbauma	teritoriju apkalpošana un transporta izvadīšana uz maģistrālēm	vieglais autotransports	
--	--	--------------------------------	--	----------------------------	--

Perspektīvā plānotie transporta sistēmas risinājumi

Veidojot jaunus transporta risinājumus un slēgumus, jārisina sekojoši uzdevumi:

- mazināt transporta plūsmu pilsētas centrālajā daļā;
- uzlabot ceļu satiksmes drošību pilsētā (mazināsies ceļu satiksmes negadījumu skaits);
- mazināt auto transporta vides piesārņojums pilsētas centrālajā daļā;
- mazināt auto transporta radīto kaitējumu valsts un vietējas kultūrvēsturiskajiem pieminekļiem
- nepalielināt auto transporta radīto trokšņu līmeni pilsētas centrālajā daļā;
- sekmēt pilsētas attīstību;
- izbūvējot jaunas ielas un savienojošos posmus, mazināt ceļā pavadīto laiku, lai sasniegtu izvēlēto galapunktu.

Teritorijas plānojumā ir paredzēts attīstīt un veidot sekojošus jaunus transporta sistēmas risinājumus (skatīt „Satiksmes komforta līmeņu shēmu”, 19.kartogrāfisko lapu):

1. Pilsētas apvedceļa tālāka veidošana posmā no Pētera un Rīgas ielas krustojuma uz autoceļu P20;
2. Pilsētas transporta 3 loka veidošana, izbūvējot Ata Kronvalda ielu posmā no Valmieras līdz Jurģu ielai un dzelzceļa šķērsotuvi (4.2 km);
3. Jauna slēguma veidošana starp Gaujas ielu un Līgatnes ielu starp Cēsu 1.pamatskolu (Gaujas iela 17) un Cēsu audzināšanas iestādi nepilngadīgajiem (Gaujas iela 23), lai noslēgtu pilsētas transporta 3 loku;
4. Pilsētas transporta 2 loka veidošana, izbūvējot Raiņa ielas turpinājumu posmā Piebalgas iela – Gaujas iela (0.74 km);
5. Divlīmeņu dzelzceļa šķērsosšanas risinājuma izbūve Valmieras ielas dzelzceļa pārbrauktnē, kā arī veikt Piebalgas ielas dzelzceļa tuneļa paplašināšanu;
6. Auto stāvlaukumu, stāvvietu un garāžu izbūve pilsētā;
7. Esošo transporta mezglu rekonstrukcija, lai uzlabotu satiksmes drošību;
8. Velo celiņu attīstība.

Pilsētas apvedceļa izbūve

Palielinoties kravas transporta plūsmai Limbažu virzienā, ir nepieciešams attīstīt apvedceļa turpinājumu, kas savienotu Pētera ielu ar autoceļu P20, tādā veidā samazinot ceļā patērēto laiku. Projekta realizācija ir dārgs projekts, tāpēc pirms tiek pieņemts lēmums par tā īstenošanu, ir jāveic projekta tehniski ekonomiskais aprēķins, kas norādīs vai plānotais apvedceļš dos nepieciešamos rezultātus.

Pilsētas 3 loka izbūve (A.Kronvalda iela)

Pilsētas D rajonā trūkst transporta infrastruktūras risinājuma, kas savienotu pilsētas R daļu (privātmāju, daudzstāvu māju apbūve) un A daļu, kurā ir izvietotas izglītības, komerc un rūpniecības objekti. Lai nokļūtu no pilsētas R daļas uz A daļu, ir nepieciešams šķērsot pilsētas centrālo daļu, kā rezultātā tajā:

- ir augsta transporta intensitāte;

- ir liels ceļu satiksmes negadījumu skaits;
- ir augsts trokšņa un vides piesārņojums;
- ir negatīva ietekme uz pilsētas vēsturisko centru un tajā esošajiem kultūrvēsturiskajiem pieminekļiem;

Plānots, ka pilsētas transporta 3. loka izbūve atslogos transporta kustības slodzi pilsētas centrālajā daļā un mazinās negatīvo ietekmi uz vidi un kultūrvēsturisko mantojumu, kā arī uzlabos ceļu satiksmes drošību.

Minētā maģistrāle dos ieguldījumu pilsētas D teritoriju attīstībā.

Realizējot projektu, jāņem vērā sekojoši apgrūtinājumi:

- A/S „CATA” teritorijas šķērsošana.
- Dzelzceļa līnija Rīga – Lugaži šķērsošana (divlīmeņu pārbrauktuve, tunelis vai vienlīmeņa pārbrauktuve);
- Privāto zemju atpirkšana.

Nepieciešams izstrādāt detālplānojumu A/S „CATA” teritorijai, kura ietvaros tiek risināti iespējamie Ata Kronvalda ielas izbūves varianti, teritorijas pārplānošanas un rekonstrukcijas jautājumi, izmaksu aprēķini un noteikti iespējamie finanšu avoti, precizēts sarkano līniju robežas un noteikti iespējamie Ata Kronvalda ielas izbūves termiņi.

Slēgums starp Gaujas ielu un Līgatnes ielu

Lai noslēgtu pilsētas transporta 3 loku, nepieciešams veidot jaunu slēgumu starp Līgatnes un Gaujas ielām. Reljefa īpatnību un apbūves blīvuma dēļ minēto slēgumu ir iespējams veidot tikai starp Cēsu 1.pamatskolu (Gaujas iela 17) un Cēsu audzināšanas iestādi nepilngadīgajiem (Gaujas iela 23).

Pilsētas transporta 2. loks

Lai atslogotu pilsētas centrālās ielas, nepieciešams realizēt jau 20.gs. beigās plānoto pilsētas otro transporta loku. Projekts paredz veikt Raiņa ielas turpinājuma izbūvi posmā Piebalgas iela – Gaujas iela ar slēgumu Pūces ielai. Šis transporta kustības risinājums atslogos Vaļņu ielu, kas ietilpst Cēsu vecpilsētas aizsardzības zonā.

Dzelzceļa šķērsojuma vietu rekonstrukcija un izbūve

Cēsu pilsētā kopumā būtu nepieciešams rekonstruēt un izbūvēt sekojošas dzelzceļa šķērsojumu vietas:

- Valmieras ielas pārbrauktuvi izbūvēt par divlīmeņu pārbrauktuvi, lai transporta kustība netiktu traucēta vilcienu kustības dēļ, kā arī veidotu šo pārbrauktuvi drošu kustības dalībniekiem (šajā krustojumā ir notikušas vairākas smagas avārijas ar cietušajiem). Projekts būtu realizējams pie nosacījuma, ja nākotnē palielināsies vilcienu kustības intensitāte (2003.gadā diennakts laikā Cēsu pilsētu šķērso 18 kravas un pasažieru vilcienu sastāvi Rīgas un Lugažu virzienos);
- Piebalgas ielas caurbrauktuvi zem dzelzceļa līnijas nepieciešams rekonstruēt, izbūvējot papildus brauktuves joslu un paplašinot gājēju ietves, lai caurbrauktuve būtu droša satiksmes dalībniekiem;
- Izbūvējot pilsētas transporta trešo loku (Ata Kronvalda iela), nepieciešams izbūvēt jaunu dzelzceļa šķērsošanas vietu, tā nodrošinot Cēsu pilsētu ar ceturto dzelzceļa pārbrauktuvi. Par pārbrauktuves formu (tuneli, pārvads, vienlīmeņa pārbrauktuve) nepieciešams diskutēt ar atbildīgajām valsts institūcijām;
- Gājēju pārejas pie dzelzceļa stacijas, Ruckas parka un jaunā sporta kompleksa Piebalgas ielā 18 nepieciešams izbūvēt atbilstoši LR normatīvajiem aktiem. Iespējama atsevišķu gājēju šķērsotuvju likvidēšana, ja to pieprasīs attiecīgie kontrolējošie dienesti, jo gājēju pārejas pie dzelzceļa stacijas un Ruckas parka ir netālu viena no otras, kā rezultātā tiks izbūvēta viena.

Autostāvvietas, laukumu un garāžas

Nākotnē paredzēts pilsētas centrālajā daļā slēgt sekojošus auto stāvlaukumus un nodot apbūvei (*skatīt „Pilsētas centrālās daļas auto novietņu shēmu”, 20.kartogrāfisko lapu*):

- Uzvaras bulvārī 22 (iespējama sabiedriska un komerciāla rakstura apbūve);
- Pils ielā 1/3 – Lielās Skolas un Pils ielu stūris (iespējama jaukta tipa apbūve);
- Lenču ielā 6 (iespējama sabiedriska un komerciāla rakstura apbūve);
- Pils laukumā pie Jaunas pils (nav paredzēts apbūvei).

Palielinoties automašīnu skaitam un transporta intensitātei pilsētas centrālajā daļā ir paredzēta vairāku auto novietņu izveide Cēsu pilsētas centrā gan valsts un pašvaldības zemes īpašumos, gan arī privātīpašumos. Cēsu pilsētas dome 2003.gada 10.aprīlī pieņēma lēmumu „Par transporta kustības shēmu Cēsu vecpilsētā” (protokola Nr.8, §19), kas paredz korekciju ienešanu „Cēsu pilsētas vēsturiskā centra aizsardzības zonas reģenerācijas projekta” sadaļā „Transports un plānojuma struktūra”. Veicinot auto stāvvietu attīstību pilsētas vēsturiskajā daļā, pieņemti sekojoši uzdevumi:

- Noteikt, ka pilsētas pašvaldība par saviem līdzekļiem, vecpilsētas zonas zīmju darbības teritorijā, aprīko esošo automašīnu stāvlaukumu un jaunas automašīnu stāvvietas uz ielām;
- Noteikt, ka pilsētas pašvaldība par saviem līdzekļiem, ierīko automašīnu stāvlaukumus, tās valdījumā esošajos zemes gabalos, ārpus zonas zīmju darbības teritorijas (vecpilsētas teritorijā izprojektēto stāvlaukumu Valņu ielā 37 un Pils laukumā perspektīvo realizāciju);
- Noteikt, ka pilsētas pašvaldība par saviem līdzekļiem zonas zīmju darbības teritorijā, neierīko jaunus automašīnu stāvlaukumus;
- Atļaut nekustamā īpašuma īpašniekiem viņiem piederošos zemes gabalos, zonas zīmju darbības teritorijā, ierīkot automašīnu stāvlaukumus uz noteiktu laiku;
- Veicināt automašīnu stāvlaukumu ierīkošanu nekustamā īpašuma īpašniekiem piederošajos zemes gabalos (paredzot nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumus, u.c.) ārpus zonas zīmju darbības teritorijas (vecpilsētas teritorijā);
- Ierīkot labiekārtotas kājnieku plūsmas un trases no Valņu ielas uz Rīgu ielu kvartālu iekšienē;
- Reorganizēt vai likvidēt Cēsu vecpilsētā individuālā un apkalpes transporta garāžas:
 - kuras izmanto fiziskas personas, kas nedzīvo un kurām nepieder nekustamie īpašumi Cēsu vecpilsētā;
 - kuras izmanto juridiskās personas, kas neveic uzņēmējdarbību, un kurām nepieder nekustamie īpašumi Cēsu vecpilsētā.

Perspektīvā izbūvējamās un esošās auto novietnes pilsētas centrālajā daļā (*skatīt „Pilsētas centrālās daļas auto novietņu shēmu”, 20.kartogrāfisko lapu*):

- Zaļā ielā 2 (privāts īpašums, nepieciešams Pils parka apkalpošanai);
- Aldaru ielā 9 (pašvaldības īpašums, nepieciešams centra zonas un Pils kompleksa apkalpošanai);
- Ninieru ielā 1 (pašvaldības īpašums, nepieciešams centra zonas un Pils kompleksa apkalpošanai);
- Vienības laukumā (pašvaldības īpašums, nepieciešams centra zonas apkalpošanai);
- Uzvaras bulvārī 24 (pašvaldības īpašums, nepieciešams centra zonas apkalpošanai);
- Palasta ielā 22 (privātīpašums, nepieciešams Pils kompleksa apkalpošanai);
- Palasta ielā 17A (esošā autostāvvietā poliklīnikas apkalpošanai, atrodas uz privātīpašnieka zemes);

- Palasta ielā 15 (privātīpašums, nepieciešams poliklīnikas apkalpošanai);
- Bērzaines ielā 2A (privātīpašums, esoša stāvvietā, kas nepieciešama komercobjekta un sabiedrisko objektu apkalpošanai);
- Bērzaines ielā 1 (pašvaldības īpašums, esoša stāvvietā, kas nepieciešama komercobjekta un sabiedrisko objektu apkalpošanai);
- Palasta ielā 14 (pašvaldības īpašums, nepieciešams bērnudārza (nākotnē mākslas skolas) un poliklīnikas apkalpošanai);
- Lielā Katrīnas ielā 21, Mazā Katrīnas ielā 8 un Lielā Līvu ielā 9 (privātīpašumi, nepieciešams komerc, sabiedrisko objektu un dzīvojamo māju apkalpošanai);
- Pils laukumā 15/17 (privātīpašums, esošs stāvlaukums, nepieciešams komerc objektu, Pils kompleksa un pilsētas centra apkalpošanai);
- Pils laukumā - daļa, kas piekļaujas Lenču ielai (pašvaldības īpašums, nepieciešams komerc objektu, Pils kompleksa un pilsētas centra apkalpošanai);
- Lenču ielā 7 (valstij piekrītošs īpašums, nepieciešams sabiedrisko objektu un dzīvojamo ēku apkalpošanai);
- Lenču ielā 5 (privātīpašums, esošs stāvlaukums pilsētas centra daļas apkalpošanai);
- Lenču ielā 4 (pašvaldības īpašums, nepieciešams pilsētas centra daļas apkalpošanai);
- Pils ielā 6 (valstij piekrītošs īpašums, nepieciešams pilsētas centra daļas apkalpošanai);
- Vienības laukumā 1 – hotela „Cēsis” pagalmā un priekšpusē (pašvaldības īpašums, nepieciešams galvenokārt hotela „Cēsis” apkalpošanai);
- Uzvaras bulvārī 3 un Izstādes ielā 4 – pagalms (privātīpašums, esošs auto stāvlaukums, kas apkalpo tuvumā esošos komercobjektus);
- Raunas ielā 4 (privātīpašums, esošs auto novietne, kas pamatā apkalpo sabiedriskos objektus);
- Raunas ielā 15 (privātīpašums, nepieciešams komercobjektu un dzīvojamo ēku apkalpošana);
- Valņu ielā 5, Pļavas ielā 1 (privātīpašums, nepieciešams komercobjektu un dzīvojamo ēku apkalpošana);
- Gaujas ielā 6 – pagalms (nepieciešams dzīvojamās apbūves apkalpošanai);
- Gaujas ielā 6 – iela puse (pašvaldības īpašums, nepieciešams vakarskolas (nākotnē cita sabiedriskā objekta) apkalpošanai);
- Gaujas ielā 1/3 (privātīpašums, nepieciešams komercobjekta apkalpošanai);
- Valņu ielā 37 (privātīpašums, nepieciešams pilsētas centra daļas apkalpošanai);
- Valņu ielā 29/31 (nepieciešams pilsētas centra daļas apkalpošanai);
- Valņu ielā 39 (privātīpašums, nepieciešams pilsētas centra daļas apkalpošanai);
- Rīgas ielā 51A (privātīpašums, nepieciešams pilsētas centra daļas apkalpošanai);
- Dārzniecības ielā 12 (valstij piekrītošs īpašums, nepieciešams vecpilsētas apkalpošanai);
- Valņu ielā 29/31 (nepieciešams vecpilsētas apkalpošanai);
- Valņu ielā 21 (privātīpašums, nepieciešams vecpilsētas apkalpošanai);
- Valņu ielā 13 (privātīpašums, nepieciešams vecpilsētas apkalpošanai);
- Piebalgas ielā 1 (privātīpašums, nepieciešams komercobjektu apkalpošanai);
- Krišjāņa Valdemāra ielā 12 (nepieciešams dzīvojamo māju un komercobjektu apkalpošanai);

- Raiņa ielā 30 (valstij piekrītošs īpašums, nepieciešams autoostas, dzelzceļa stacijas apkalpošanai);
- Valmieras ielā 2 (pašvaldības īpašums, nepieciešams tirgus un komercobjektu apkalpošanai).

Pārējā pilsētā paredzēta sekojošu auto novietņu attīstība (skatīt „Auto novietņu shēmu”, 21.kartogrāfisko lapu):

- Pie Cēsu pilsētas pamatskolas jaunuzceltās sporta halles „Cēsis” izbūvētas autostāvvietas, kas apkalpo abus objektus;
- Pie jaunbūvējamā bērnudārza Ata Kronvalda ielā 35;
- Pie jaunbūvējamā bērnudārza atdalāmajā zemes gabalā no nekustamā īpašuma Bērzaines ielas 34;
- Pie projektējamās BMX trases un jauniešu atpūtas parka Ata Kronvalda ielā 37;
- Starp J.Poruka, Valmieras ielām, dzelzceļa līniju Rīga - Lugaži un Nacionālo Bruņoto spēku bāzi, kas būtu paredzēta kā stāvvietas autobusiem un cita veida transportam;
- Pie Cēsu pilsētas 3. pirmsskolas izglītības iestādes Noras ielā, kas apkalpotu minēto bērnudārzu;
- Pie Cēsu rajona centrālās slimnīcas 2 auto novietnes: viena slimnīcas apkalpojošajam un strādājošo transportam; otra apmeklētājiem;
- Pie jaunuzceltas pamatskolas Bērzainē, Gaujas ielā 45, kas apkalpotu skolu;
- Pie nākotnē plānotā bērnudārza Dzirnavu ielā;
- Pie A/S „RUKS”, kas apkalpotu uzņēmumu;

Cēsu pilsētas teritorijas plānojums neparedz likvidēt kādu no pilsētā izveidotajiem un eksistējošajiem garāžu kooperatīviem, taču paredz atsevišķu kooperatīvu attīstību (skatīt „Auto novietņu shēmu”, 21.kartogrāfisko lapu):

- garāžu kooperatīvs „Bērzaine”, Dzirnavu ielā 5;
- garāžu kooperatīvs „Saulrīti” un „Meliorators 2”, L.Paegles ielā 27B un L.Paegles ielā 27A;
- garāžu kooperatīvs „Dzintars”, Festivāla ielā 41;
- garāžu kooperatīvs „Gauja”, Turaidas ielā 8.

Esošo transporta mezglu rekonstrukcija

Pamatojoties uz transporta intensitātes rādītājiem un ceļu satiksmes negadījumu analīzi, nepieciešams rekonstruēt lejup minētos ielu krustojumus:

- Luksoforu risinājumi būtu piemērojami:
 - Festivāla-Lenču-Palasta ielu krustojums;
 - Lapsu-Piebalgas ielu krustojums;
 - Lapsu-Jāņa Poruka ielu krustojums;
 - Ata Kronvalda-Vaives ielu krustojums (ja tiek realizēts Ata Kronvalda izbūves kā pilsētas 3 transporta loka projekts);
 - Ata Kronvalda-Leona Paegles ielu krustojums (ja tiek realizēts Ata Kronvalda izbūves kā pilsētas 3 transporta loka projekts);
- Rotācijas apļu izbūves risinājumi būtu piemērojami:
 - Valmieras-Jāņa Poruka ielu-Jāņa Poruka laukuma krustojums;
 - Ata Kronvalda-Piebalgas ielu krustojums (ja tiek realizēts Ata Kronvalda izbūves kā pilsētas 3 transporta loka projekts);

- Pētera-Cīrulišu ielu krustojums (ja tiek realizēts Pētera ielas rekonstrukcijas projekts);
- Atbilstošākā risinājuma piemērošana būtu veicama pēc padziļinātas izpētes sekojošos krustojumos:
 - Valmieras-Dzintara ielu krustojums;
 - Vienības laukums;
 - Gaujas-Palasta-Lielā Līvu-Rīgas-Vaļņu ielu krustojums;
 - Ata Kronvalda-Rūpniecības ielu krustojums
 - Raunas-Noliktavas ielu krustojums

Lai mazinātu satiksmes ātrumu, draudus skolēniem un bērniem, iespējama ātruma samazināšanas vaļņu jeb „guļošo policistu” izbūve pie izglītības iestādēm,

Velo celiņu attīstība

Aizvien vairāk pilsētas iedzīvotāji un tūristi izmanto velosipēdu gan kā atpūtas un sporta līdzekli, gan kā transporta līdzekli, lai nokļūtu darbā, skolā vai mājās, tāpēc aizvien aktuālāka kļūst velo sistēmas un infrastruktūras izbūvē Cēsīs. Cēsu pilsētas teritorijas plānojums norāda attīstības virzienus (*skatīt „Galveno plānoto velo celiņu shēmu”, 22.kartogrāfisko lapu*), kuros nākotnē nepieciešams attīstīt velo celiņus un ar tiem saistīto infrastruktūru:

- Priekuļu virziens – jau šobrīd Priekuļu pagasts ir veicis velo celiņa izbūvi posmā Priekuļi-Cēsu pilsētas robeža un ir nepieciešams tālāk turpināt tā izbūvi Cēsu pilsētā. Šis velo celiņš kalpos kā transporta posms, jo daudzi cēsnieki mācās, strādā vai dzīvo Priekuļos un otrādi. Celiņa segums ir kvalitatīvs, kas sekmēs to, ka iedzīvotāji velosipēdu var izmantot kā transporta līdzekli;
- Jaunizbūvējamajās un rekonstruējamajās Ata Kronvalda un Pētera ielās nepieciešams izbūvēt velo celiņus, kuri kalpos arī satiksmei ar kaimiņu pagastiem;
- Rekonstruējot pilsētas ielas, iespēju robežās, risināt velo celiņu izbūves jautājumus, apvienojot velo celiņu un gājēju ietvi.
- Pārējie nākotnes attīstības virzieni (Lenču, Gaujas, Rīgas, Līgatnes ielas) vairāk saistāmi ar atpūtas un tūrisma jomu, jo minētie virzieni ved uz pilsētas dabas un atpūtas zonām (Gauja, Cīruliši, ezeri utt.), kā arī tūrisma objektiem (Zvārtes iezis, Ērgļu klintis, Āraiši, utt.);
- Kartogrāfiskajā shēmā norādīti objekti un institūcijas, kuras piesaista vai varētu piesaistīt ievērojamu velo braucēju daudzumu. Tās ir izglītības iestādes un lielākie uzņēmumi ar vislielāko skolēnu un strādājošo skaitu. Tāpēc pie minētajiem objektiem nepieciešams izbūvēt velo stāvvietas un ar to saistīto infrastruktūru. Ar pilsētas saistošo noteikumu palīdzību nepieciešams regulēt velo stāvvietu izbūvi pie jaunbūvējamām sabiedriskajām būvēm un komercobjektiem, lai sekmētu pilsētnieku pārvietošanos ar videi draudzīgu transportu.

Ielu melnā seguma sakārtošana pie izglītības iestādēm

Veicot pilsētas ielu melnā seguma atjaunošanas darbus kā viena no prioritātēm ir izvirzāma to ielu sakārtošana, kas pieved pie pilsētas izglītības iestādēm.

Gājēju ietvju atjaunošana un jaunbūve

2002.gadā Cēsu pilsētas domes Dzīvokļu un komunālās nodaļas speciālisti ir veikuši Cēsu pilsētas ietvju inverterizāciju, kurā atspoguļota pašreizējā situācija. Ir identificēti ietvju posmi, kuru rekonstrukcija ir neatliekama un ir noteikti ielu posmi, kuros nepieciešams gājēju ietves izbūvēt no jauna. Rekonstruējot pilsētas ielas, nepieciešams paralēli sakārtot gājēju ietves.

12. Publiskā sektora infrastruktūra un mazdārziņi

12.1. Izglītības infrastruktūra

Skatīt „Izglītības un zinātnes iestāžu shēmu”, 23. kartogrāfisko lapu.

Pirmsskolas izglītības iestādes

Cēsu pilsētas 1.pirmsskolas izglītības iestāde

Atrodas Palasta ielā 14, izvietota trijās ēkās. To 2003./2004. mācību gadā apmeklēja 96 bērni, darbojas 4 grupas. Cēsu pilsētas 1.pirmsskolas izglītības iestādē lielā fiziskā nolietojuma dēļ šobrīd nav iespējams nodrošināt Latvijas Republikas Ugunsdrošības un ugunsdzēsības likuma un Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumu „Higiēnas prasības izglītības iestādēm, kas īsteno pirmsskolas izglītības programmas” prasības. Lai iestādi uzturētu atbilstoši pastāvošai likumdošanai, tās renovācijā jāiegulda apjomīgas investīcijas, bet tas nedos iespēju palielināt grupu skaitu pirmsskolas izglītības iestādē. Minētajā iestādē nav ēdināšanas bloka, ēdienu bērniem 3 reizes dienā pieved no Cēsu 2.vidusskolas ēdināšanas bloka. Lietderīgāk risināt jautājumu par jaunas pirmsskolas izglītības iestādes celtniecību (Ata Kronvalda ielā 35 un atdalāmajā zemes gabalā no ģipša Bērzaies ielā 34), kur varētu izvietot arī Cēsu pilsētas 1.pirmsskolas izglītības iestādi, bet ēkās Palasta ielā 14 ievietot Cēsu pilsētas Mākslas skolu. Nepieciešama teritorijas labiekārtošana atbilstoši Mākslas skolas vajadzībām, kā arī jābūvē autostāvvietas gan Mākslas skolas, gan Cēsu rajona poliklīnikas vajadzībām.

Cēsu pilsētas 3.pirmsskolas izglītības iestāde

Atrodas Noras ielā 15, izvietota vienā, ēkā. To 2003./2004. mācību gadā apmeklēja 217 bērni, darbojas 11 grupas. Iestādei nepieciešamas investīcijas, lai nodrošinātu ēkas un teritorijas atbilstību Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem. Iestādei pieguļošajā nepabūvētajā zemes gabalā ir nepieciešams izbūvēt auto stāvlaukumu, kur vecāki varētu novietot automašīnu, uzņemot un izlaižot bērnus. Teritorijas plānojuma transporta shēmas ietvaros paredzēta pirmsskolas iestādei pieguļošo ielu attīstība, organizējot satiksmes plūsmu tā, lai ceļu satiksmes drošība būtu pēc iespējas augstāka. Ir izstrādāts iestādes energoefektivitātes paaugstināšanas projekts, kas paredz ēkas renovāciju.

Cēsu pilsētas 4.pirmsskolas izglītības iestāde

Atrodas Zirņu ielā 23, izvietota vienā ēkā, to 2003./2004. mācību gadā apmeklēja 178 bērni, darbojas 8 grupas. Iestādei nepieciešamas investīcijas, lai nodrošinātu ēkas un teritorijas atbilstību Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem. Ēkas un teritorijas paplašināšana nav plānota. Piekļūšanu minētai izglītības iestādei būtu nepieciešams organizēt no Zirņu ielas puses, kur transporta intensitāte ir mazāka nekā Rīgas ielai, līdz ar to pasažieru izlaišanai un uzņemšanai ir drošāki apstākļi. Pie izglītības iestādes Zirņu ielā izbūvēt ielas paplašinājumu (stāvvietas), kur iespējams apstāties autotransportam, kas apmeklē iestādi. Uz Rīgas un Zirņu ielām nepieciešams ierobežot transporta satiksmes ātrumu līdz 30 km/h. Ir izstrādāts iestādes energoefektivitātes paaugstināšanas projekts, kas paredz ēkas renovāciju.

Cēsu pilsētas 5.pirmsskolas izglītības iestāde

Atrodas Raunas ielā 2, izvietota vienā ēkā (ēka ir privātīpašums), 2003./2004. mācību gadā to apmeklēja 60 bērni, darbojas 3 grupas. Minētajā iestādē nav ēdināšanas bloka, ēdienu bērniem 3 reizes dienā pieved no Cēsu 2.vidusskolas ēdināšanas bloka. Cēsu pilsētas 5.pirmsskolas izglītības iestādei ir nepietiekošs rotaļu laukumu nodrošinājums, nav sporta un svinīgo pasākumu zāles. Sporta pasākumi un tradīciju pasākumi notiek vienas grupas guļamtelpā. Uzceļot jaunu pirmsskolas izglītības iestādi Ata Kronvalda ielā 35 un atdalāmajā zemes gabalā no ģipša Bērzaies ielā 34. Tiks veikta Cēsu pilsētas 5.pirmsskolas izglītības iestādes reorganizācija, apvienojot to ar Cēsu pilsētas 1.pirmsskolas izglītības iestādi un izvietojot jaunuzceltajā pirmsskolas izglītības iestādē.

Cēsu speciālā pirmsskolas izglītības iestāde

Atrodas Briežu ielā 7, izvietota vienā ēkā, 2003./2004. mācību gadā to apmeklēja 90 bērni, darbojas 5 grupas. Vienīgā diennakts pirmsskolas izglītības iestāde pilsētā. Lai uzlabotu mācību un audzināšanas procesu Cēsu speciālā pirmsskolas izglītības iestādē, nepieciešama otrā stāva izbūve, kurā atrastos sensoro nodarbību telpa, logopēdijas nodarbību telpas, vienas grupas telpas un ārstnieciskās fizikultūras zāle. Nepieciešama esošā pamatkorpusa jumta stāva izbūve papildus grupu telpu izvietojšanai. Jārisina jautājums par iestādei pieguļošās Briežu ielas labiekārtošanu.

Jauna pirmsskolas izglītības iestāde

Cēsu pilsētas dome ir izstrādājusi un iesniegusi Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijā divus projekta pieteikumus valsts investīciju saņemšanai jaunu pirmsskolas izglītības iestāžu celtniecībai viena 252 vietām, otra 180 vietām Cēsīs A.Kronvalda ielā 35 un atdalāmajā zemes gabalā no īpašuma Bērzaines ielā 34. Vienā no šīm jaunajām iestādēm varēs izvietot 96 bērnus no Cēsu 1.pirmsskolas izglītības iestādes un 60 bērnus no Cēsu 5.pirmsskolas izglītības iestādes un pārējās grupās varēs izvietot bērnus, kuri vēl neapmeklē pirmsskolas izglītības iestādes (uz 2004.gada 1.septemri rindā uz pirmsskolas iestādēm bija 348 bērni). Pieprasījums pēc bērnu vietām pirmsskolas izglītības iestādēs nemazināsies, jo dzimstība pēdējo trīs gadu laikā ir nostabilizējusies un gadā dzimst aptuveni 170 bērni. Teritorijas plānojumā nepieciešams rezervēt zemes gabalus Ata Kronvalda ielā 35 un atdalāmajā zemes gabalā no īpašuma Bērzaines ielā 34 jaunu pirmsskolas izglītības iestāžu būvniecībai. Atdalāmais zemes gabals no īpašuma Bērzaines ielā 34 ir valstij piekrītošs. Tas ir jāpieprasa no valsts pašvaldības funkcijas veikšanai, nostiprinot zemesgrāmatā kā pašvaldības īpašumu.

Vispārējā un profesionālā izglītībaCēsu pilsētas 1.pamatskola

Izvietota četrās ēkās – Gaujas ielā 26 un Gaujas ielā 17 (3 ēkas). Skolu 2003./2004.mācību gadā apmeklēja 429 skolēni. Viena no ēkām Gaujas ielā 17 ir avārijas stāvoklī un tuvākajā laikā nojauicama. Atsevišķā ēka Gaujas ielas 17 pagalmā atrodas zēnu darbmācības kabinets. Ir izstrādāts tehniskais projekts un projekta pieteikums valsts un Eiropas Savienības investīcijām „Cēsu 1.pamatskolas ēku Cēsīs, Gaujas ielā 17 un Gaujas ielā 26 renovācija un energoefektivitātes paaugstināšana”, kuras ietvaros plānots būtiski uzlabot abu ēku tehnisko stāvokli. Plānots pieslēgt ēku gāzes apgādei un ēkai Gaujas ielā 17 uzbūvēt papildus korpusu. Pēc papildus korpusa izbūves klases no ēkas Gaujas ielā 26 tiks izvietotas jaunuzbūvētajā korpusā Gaujas ielā 17. Ēkā Gaujas ielā 26 plānots izveidot skolēnu pansionu, jo Cēsu 1.pamatskola ir vienīgā skola Cēsu rajonā, kura īsteno mūzikas novirziena izglītības programmu un šajā skolā mācās bērni no visa Cēsu rajona. Pansionā varētu dzīvot arī bērni, kas mācās citās Cēsu pilsētas izglītības iestādēs. Daļa no ēkas Gaujas ielā 26 pieguļošās teritorijas būtu atstājama pansionas iemītnieku brīvā laika aktivitātēm, bet skolas sporta stadionam jārezervē daļa no teritorija Gaujas ielā 23. Darbinieku automašīnu novietošanai nepieciešams izbūvēt auto stāvlaukumu ar iebrauktuvi no Līgatnes ielas, bet skolēnu izlaišanai un uzņemšanai iebrauktuvi starp skolas sporta zāli un Gaujas ielu.

Cēsu pilsētas 2.pamatskola

Atrodas Bērzaines ielā 4, skola izvietota divās ēkās, skolu 2003./2004.mācību gadā apmeklēja 396 skolēni. Cēsu 2.pamatskolu ar 2006.gada 1.septembri plānots pārvietot uz jaunuzcelto ēku Gaujas ielā 45, bet uz telpām Bērzaines ielā 4 pārvietot Cēsu bērnu un jauniešu interešu centru, kurš šobrīd atrodas privātpašumā Raunas ielā 2. Ēkām Bērzaines ielā 4 pieguļošā teritorijā, uz kuras šobrīd atrodas Cēsu 2.pamatskolas sporta laukums, nākotnē plānots veidot kā jauniešu aktīvās atpūtas zonu, kuru apsaimniekotu Cēsu bērnu un jauniešu interešu centrs. Centra vajadzībām nepieciešams veidot auto stāvlaukumu, kas būtu izbūvējams Bišu ielas pusē.

Pastariņa skola

Atrodas Raunas ielā 7. 2003./2004. mācību gadā skolu apmeklēja 336 skolēni, kuri mācās no 1.-6. klasei. Telpu trūkuma dēļ pašlaik vizuālās mākslas kabinets izvietots

Raunas ielā 3, kas ir privātīpašums. Nākotnē Raunas ielā 7 paredzēts pagrabstāvā izbūvēt garderobes, bet pašreizējās garderobes vietā iekārtot vizuālās mākslas kabinetu.

Cēsu pilsētas ģimnāzija un Cēsu pilsētas pamatskola

Abas izglītības iestādes atrodas ēkā Leona Paegles ielā 1. Cēsu pilsētas ģimnāziju 2003./2004.mācību gadā apmeklēja 514 skolēni, bet Cēsu pilsētas pamatskolu – 958 skolēni. Skolas teritorijā atrodas būve, kurā vēsturiski bija šautuve un pēc rekonstrukcijas tā būtu atjaunojama Cēsu pilsētas sporta skolas izglītības programmu īstenošanai. Teritorijā Leona Paegles ielā 1 atrodas arī skolas stadions, kuru sporta programmu īstenošanai izmanto Cēsu pilsētas ģimnāzija, Cēsu pilsētas pamatskola un Cēsu pilsētas sporta skola. Perspektīvā plānojama sporta stadiona rekonstrukcija un modernizācija. Minētās izglītības iestādi kā mācību bāzi izmanto vairākas Latvijas augstskolas neklātienes programmu studiju nodrošināšanai. Jāizstrādā iestādes teritorijas rekonstrukcijas un labiekārtošanas projekts, kuru nepieciešams realizēt.

Cēsu pilsētas vakara vidusskola

Atrodas Gaujas ielā 6, skolu 2003./2004.mācību gadā apmeklēja 359 skolēni, mācības noritēja divās maiņās no 8.10 – 22.30. Ēkā trūkst telpu, lai īstenotu visas pieprasītās izglītības programmas. Cēsu pilsētas vakara vidusskolu nepieciešams izvietot lielākās telpās. Pēc iestādes izvietojanas jālemj par ēkas Gaujas ielā 6 tālāko izmantošanu atbilstoši tā brīža situācijai.

Cēsu pilsētas 2.vidusskola

Atrodas ēkā Valmieras ielā 19. Skolu 2003./2004.mācību gadā apmeklēja 292 krievu plūsmas skolēni. Pēdējo gadu statistika liecina par krievu plūsmas skolēnu skaita strauju samazināšanos. Atbilstoši ēkas (iestādes) nākotnes izmantošanai, jāizstrādā pieguļošās teritorijas rekonstrukcijas un labiekārtošanas projekts, kuru nepieciešams realizēt.

Draudzīgā aicinājuma Cēsu Valsts ģimnāzija

Atrodas Pūces ielā 2. Skolu 2003./2004.mācību gadā apmeklēja 402 skolēni. Nepieciešams veikt iestādes paplašināšanu, uzbūvējot piebūvi. Teritorijas plānojumā nepieciešams rezervēt valsts un privātīpašnieku zemes īpašumus, lai varētu izbūvēt skolas stadionu. Pēc minētajiem rekonstrukcijas un izbūves darbiem jāizstrādā un jārealizē teritorijas labiekārtošanas projekts, paredzot auto stāvvietu jautājuma risināšanu.

Cēsu bērnu un jauniešu interešu centrs

Atrodas ēkā Raunas ielā 2. 2003./2004.mācību gadā centru apmeklēja 1380 skolēni. Ēka ir privātīpašums un Cēsu pilsētas dome to nomā izglītības funkcijas veikšanai. Cēsu bērnu un jauniešu interešu centru 2006.gadā plānots pārvietot uz telpām Bērzaines ielā 4, kur šobrīd atrodas Cēsu 2.pamatskola.

Cēsu pilsētas Mākslas skola

Atrodas ēkā Palasta ielā 11, to 2003./2004.mācību gadā apmeklēja 160 skolēni. Pēc jaunas pirmsskolas izglītības iestādes pabeigšanas Ata Kronvalda ielā 35 un pirmsskolas iestādes izvietojanas, mākslas skola tiks pārcelta uz telpām Palasta ielā 14.

Cēsu pilsētas sporta skola

Atrodas sporta kompleksā Piebalgas ielā 18, to 2003./2004.mācību gadā apmeklēja 957 skolēni. Mācību programmas tiek īstenotas telpās Lāču ielā 10, Lapsu ielā 17 (privātīpašums) un sporta kompleksā „Cēsis” Piebalgas ielā 18 – dome nomā telpas, Cēsu 1.pamatskolā, sporta namā „Cēsis”, slēpju bāzē Tālavas ielā 5/7 (zemes gabals ir privātīpašums), Priekuļu biatlona šautuvē, Cēsu pilsētas stadionā Valmieras ielā 6, Vecpiebalgas vidusskolas zālē, mācību treniņu bāzē – Priekuļu pagastā, Cēsu prospektā 1- Priekuļu pašvaldības īpašums- domei ir nomas līgums.

Cēsu 4.arodvidusskola

Atrodas ēkās Skolas ielā 6, Piebalgas ielā 3 un Katrīnkalnā, skolu 2003./2004.mācību gadā apmeklēja 407 skolēni. Izglītības iestāde šobrīd atrodas Izglītības un zinātnes ministrijas pakļautībā. Nākotnē jālabiekārto skolas esošo teritoriju – sakārtot Skolas ielas 6 iekšpagalmu, izveidot eksaminācijas centru ēkā Katrīnkalnā un pabeigt mācību telpu

rekonstrukciju Lielā Skolas ielā 6 un uzsākt mācību ražošanas telpu rekonstrukciju un modernizāciju Piebalgas ielā 3. Iespēju robežās (atpērkot/atsavinot zemes īpašumus no privātīpašniekiem) paplašināt skolas darbību Piebalgas ielā 3.

Alfrēda Kalniņa mūzikas vidusskola

Atrodas ēkā Ziemeļu ielā 16 un Lielā Kalēja ielā 4. Skolu 2003./2004.mācību gadā apmeklēja 280 skolēni. Izglītības iestāde šobrīd atrodas Kultūras ministrijas pakļautībā.

Ir izstrādāts ēkas Ziemeļu ielā 16 daļējas rekonstrukcijas projekts, kas paredz jumta stāvā izbūvēt papildus telpas. Iespējama telpu izbūves 3.kārta Lielā Kalēja ielā 4 un nelielas koncertzāles izbūve saimniecības ēkā.

Cēsu sanatorijas internātskola

Atrodas ēku kompleksā Bērzaines ielā 34 un Dārtas ielā 1. Skolu 2003./2004.mācību gadā apmeklēja 310 skolēni. Izglītības iestāde šobrīd atrodas Latvijas Republikas Izglītības un Zinātnes ministrijas pakļautībā. Skolas ēkai ir veikti renovācijas darbi, lai uzlabotu tās energoefektivitāti. Valsts skolai ir nodevusi lietošanā lielas zemes teritorijas ap skolu, kas perspektīvā var tikt izmantotas citu pilsētas izglītības iestāžu vajadzībām (jauna pirmsskolas izglītības iestāde, jaunās pamatskolas sporta stadions, u.c.)

Jaunā pamatskola Gaujas ielā 45

Cēsu pilsētas dome 2002.gadā nolēma uzsākt jaunas pamatskolas būvniecību Gaujas ielā 45, lai pārvietotu Cēsu 2.pamatskolu, kas neatbilst LR likumdošanas prasībām. Skola ir paredzēta 500 skolēnu lielai plūsmai. Pie jaunbūvējamās skolas ir paredzēts izbūvēt arī sporta zāli, kas dos iespēju ne tikai skolēniem, bet arī pilsētas iedzīvotājiem to izmantot sporta nodarbībām. Skolas apkalpošanai nepieciešamas papildus zemes teritorijas auto stāvvietu izbūvei, kā arī jārezervē zemes teritorijas Bērzaines ielā 34 sporta laukuma izbūvei, ko varētu izmantot gan pamatskolas, gan sanatorijas internātskolas skolēni, kā arī pilsētas iedzīvotāji.

Augstākā izglītība

Rīgas pedagoģijas un izglītības vadības augstskolas Cēsu filiāle (RPIVA)

Atrodas ēkā Lielā Katrīnas ielā 2, izglītības iestādi 2003./2004.mācību gadā apmeklēja 600 studenti. Izglītības iestādes ēkas pieder Izglītības un zinātnes ministrijai, to apsaimnieko RPIVA. Jārisina jautājums par automašīnu stāvlaukumu izbūvi ārpus vecpilsētas studentu un pasniedzēju vajadzībām.

Biznesa augstskolas Turība Cēsu filiāle

Atrodas ēkā Leona Paegles ielā 1 nomātās telpās, izglītības iestādi 2003./2004.mācību gadā apmeklēja 200 studenti.

Biznesa augstskola "Turība" 2003.gada vasarā veica publisko apspriešanu par jaunas augstskolas un pilsētas bibliotēkas būvniecību Uzvaras bulvārī 22, Cēsīs. Publiskās apspriešanas rezultāti bija pozitīvi un Cēsu pilsētas dome ir rezervējusi minēto zemes gabalu šī projekta realizācijai.

Starptautiskās praktiskās psiholoģijas augstskola

Atrodas Cēsu 2.vidusskolas telpās, Valmieras ielā 19. Piedāvā programmas, kas saistītas ar psiholoģiju un datorizainu.

Teritorijas plānojums paredz:

1. Pirmsskolas izglītības iestādes:

- 1.1. Jaunas pirmsskolas izglītības iestādes būvniecība Ata Kronvalda ielā 35 un atdalāmajā zemes gabalā no nekustamā īpašuma Bērzaines ielā 34. Jaunajā pirmsskolas izglītības iestādē paredzēts pārvietot 1. un 5. pirmsskolas iestādi;
- 1.2. Auto stāvlaukumu un stāvvietu izbūve pie 1. un 3. pirmsskolas izglītības iestādēm;

- 1.3. Satiksmes ātruma samazināšanas jeb „guļošo policistu” izbūve pie izglītības iestādēm (tur kur nepieciešams un iespējams);
- 1.4. Renovācijas projektu realizācija 3. un 4. pirmsskolas izglītības iestādei;
- 1.5. Speciālās pirmsskolas iestādes paplašināšana;
2. Vispārējā, interešu un profesionālās izglītības iestādes:
 - 2.1. Jaunas pamatskolas būvniecība Gaujas ielā 45, kurā tiks izvietota Cēsu pilsētas 2.pamatskola. Bērnu un jauniešu interešu centra pārvietošana un tagadējās 2.pamatskolas telpām;
 - 2.2. Mākslas skolas pārvietošanu uz pašreizējām 1.pirmsskolas izglītības iestādes telpām;
 - 2.3. Renovācijas un rekonstrukcijas projekta realizācija 1.pamatskolai, lai būtu iespējama mācību klašu pārvietošana no ēkas Gaujas ielā 26 uz ēku Gaujas ielā 17 un Gaujas ielas 26 ēkā iespējama skolēnu pansijas izbūve;
 - 2.4. Rekonstrukcijas, renovācijas un paplašināšanās projektu realizācija:
 - 2.4.1. Draudzīgā aicinājuma Cēsu Valsts ģimnāzijai;
 - 2.4.2. Alfrēda Kalniņa mūzikas vidusskolā (Ziemeļu ielā 16 un Lielā Kalēju ielā 4);
 - 2.4.3. Cēsu sanatorijas internātskolai;
 - 2.4.4. Cēsu 4.rodvidusskolai;
 - 2.5. Sporta laukumu rekonstrukcija un izbūve pie Cēsu pilsētas 1.pamatskolas, Cēsu pilsētas 2.pamatskolas, jaunās pamatskolas Gaujas ielā 45, Cēsu pilsētas pamatskolas un Cēsu pilsētas ģimnāzijas, kā arī pie Draudzīgā aicinājuma Cēsu Valsts ģimnāzijas (turpmāk DACVG);
 - 2.6. Teritorijas labiekārtošanas projektu realizācija pie Cēsu pilsētas 1.pamatskolas, Cēsu pilsētas 2.pamatskolas, Cēsu pilsētas 2.vidusskolas, Cēsu pilsētas Cēsu pilsētas ģimnāzijas un Cēsu pilsētas pamatskolas, jaunās pamatskolas Gaujas ielā 45 un DACVG;
 - 2.7. Nepieciešama Cēsu pilsētas vakara vidusskolas pārvietošana uz lielākām telpām;
3. Augstākā izglītība:
 - 3.1. Auto stāvlaukumu izbūve pa perimetru vecpilsētai, lai apkalpotu Rīgas pedagoģijas izglītības un vadības augstskolu, kas atrodas vecpilsētas teritorijā;
 - 3.2. Sabiedriska rakstura ēkas būvniecība Uzvaras bulvārī 22, kurā viena no izmantošanas funkcijām būtu klātienes pilna laika augstskola.

12.2. Kultūras, sporta, tūrisma un rekreācijas infrastruktūra

Cēsu pilsētas attīstības programmā apstiprinātā pilsētas attīstības vīzija paredz, ka viena no pilsētas prioritātēm ir tūrisma un ar to saistīto nozaru attīstība, kas būtu pamatvirziens pilsētas attīstībā.

Lai Cēsis varētu uzskatīt par augstvērtīgu pilsētu kultūras, sporta, tūrisma un rekreācijas nozarēs, nepieciešams risināt sekojošus jautājumus:

- Pilsētas infrastruktūras sakārtošana un attīstība;
- Pilsētas dabas un kultūrvēsturisko resursu sakārtošana un attīstība;
- Kultūras, sporta, tūrisma un rekreācijas infrastruktūras sakārtošana un attīstība;
- Pilsētas un tūrisma mārketinga tālāka attīstība.

Skatīt „Kultūras, sporta, tūrisma un rekreācijas objekti un to teritoriju shēmu”, 24.kartogrāfisko lapu.

Kultūras infrastruktūra

Cēsu kultūras centrs

Atrodas Raunas ielā 12. Tas ir Cēsu pašvaldības īpašums un viena no lielākajām kultūras celtnēm Cēsīs. Ēku izmanto profesionālie un amatieru mākslas kolektīvi, kā arī centra telpās tiek organizēti saviesīgi un kultūras pasākumi. Ēkai nepieciešami nopietni renovācijas un rekonstrukcijas darbi, tajā skaitā lielās un mazās zāles vizuālā un tehnoloģiskās modernizācija. Ēku nākotnē nav plānots paplašināt. Aktuāla ir automašīnu novietošana lielu pasākumu laikā. Kultūras centram pieguļošajās teritorijās nav iespējams izbūvēt jaunu un ietilpīgu auto stāvlaukumu, tāpēc jāizmanto iespējas novietot automašīnas pieguļošajās ielās un tuvumā esošajos auto stāvlaukumos, kas tiks izbūvēti nākotnē pilsētas centrālajā daļā. Kultūras centrā komercstruktūrām iznomātajām telpām funkcionāli jāpapildina centra pamatfunkcijas.

CATA kultūras nams

Atrodas Jāņa Poruka ielā 8. Īpašuma tiesības ir A/S "CATA". Kultūras centrs ir celts kopā ar "CATA" administratīvo korpusu pagājušā gadsimta astoņdesmitos gados, tāpēc centrs ir salīdzinoši labā tehniskā stāvoklī. Nav plānota kultūras centra paplašināšanās, taču nepieciešama tās modernizācija. Lielu pasākumu gadījumos trūkst automašīnu novietnes.

Izstāžu nams

Atrodas Pils laukumā 3. Tas ir Cēsu pašvaldības īpašums un daļa no Cēsu Jaunās pils kompleksa. Izstāžu namā tiek rīkotas mākslas izstādes, muzikāli un teatrāli pasākumi, kā arī notiek saviesīgi pasākumi. Izstāžu namam nepieciešams renovācijas projekts, kas jāīsteno līdz 2006.gada pilsētas 800-gades svinībām. Kontekstā ar visa Pils kompleksa attīstību aktuāla par auto stāvlaukumu izbūve. Ir iespējami risinājumi auto stāvlaukuma izbūvei Pils laukumā.

Cēsu Vēstures un mākslas muzejs

Atrodas Pils laukumā 9, tas ir Cēsu pašvaldības īpašums. Atrodas Jaunās pils telpās, kurās ir izvietota administrācija, fondi, bibliotēka, kā arī tematiskās ekspozīcijas par Cēsu pilsētas un pils militāro, politisko un saimniecisko vēsturi. No 2003.gada, kad izveidoja pašvaldības aģentūru "Vidzemes Vēstures un Tūrisma centrs", ir pastrukturizēta gan muzeja darbība, gan arī telpiski funkcionālais izvietojums. Izstrādāts Jaunās pils rekonstrukcijas projekts, kura realizācijai plānots piesaistīt investīcijas. Aktuāls muzeja apmeklētāju automašīnu un autobusu novietošanas jautājums.

Latvijas Neredzīgo biedrība, Cēsu mācību un ražošanas uzņēmuma kultūras klubs

Atrodas Krišjāņa Valdemāra ielā 13. Īpašums pieder Latvijas Neredzīgo biedrībai. Kultūras kluba pašreizējā izmantošana ir saviesīgu un izlaides pasākumu organizēšana. Lielu pasākumu gadījumos ir apgrūtināta auto mašīnas novietošana. Uzņēmuma teritorijā ir iespējams ierīkot auto stāvlaukumu.

Cēsu centrālā bibliotēka

Atrodas Raunas ielā 1. Cēsu pilsētas pašvaldībai piederošā īpašumā. Cēsu pilsētas attīstības programmā ir izvirzīts uzdevums par jaunas Cēsu pilsētas bibliotēkas celtniecību, apvienojot gan pilsētas centrālo, gan Cēsu rajona bērnu bibliotēku. Nepieciešamā kopējā platība abu bibliotēku funkcionēšanai atbilstoši mūsdienu prasībām ir 2000m². Cēsu pilsētas dome paredzējusi jaunas bibliotēkas būvniecību Uzvaras bulvārī 22 sekojošu apsvērumu dēļ:

- minētais zemes gabals ir pilsētas pašvaldības īpašumā;
- tas atrodas tuvu transporta apkalpes infrastruktūrai – autoostai, dzelzceļa stacijai, maģistrālajai pilsētas ielas;
- tas atrodas pilsētas centrālajā daļā, netālu no esošajām bibliotēkām;
- ir iespēja izbūvēt autostāvvietas objekta apkalpošanai.

Bibliotēkas būvniecības projekta realizācijai ir iespējami 2 varianti:

- Cēsu pilsētas dome veido privātā un publiskā sektora sadarbības projektu, dodot iespēju realizēt minētajā zemes gabalā arī papildinošus komercapbūves elementus;
- Piesaistīt investīcijas un realizēt projektu, saglabājot 100% Cēsu pilsētas domes īpašuma tiesības.

Ja nerealizēsies jaunas bibliotēkas būvniecības projekts kopā ar citām sabiedriskām funkcijām, tad ēka Raunas ielā 1 tiks nodota pilnībā bibliotēkas vajadzībām. Ēku nepieciešams rekonstruēt un renovēt.

Cēsu rajona bērnu bibliotēka

Atrodas Raunas ielā 12 Cēsu pilsētas pašvaldības īpašumā. Ir plānots apvienot bērnu bibliotēku ar pilsētas centrālo bibliotēku, realizējot jaunas bibliotēkas būvniecības projektu. Sīkāk skatīt iepriekšējo apakš sadaļu "Cēsu centrālā bibliotēka".

Pils parks

Cēsu pilsētas pašvaldības īpašums. Atrodas valsts nozīmes arhitektūras pieminekļa „Jaunās pils kompleksa” sastāvā. Pils parkā tiek organizēti dažādi kultūras un izklaides pasākumi, kuros apmeklētāju skaits svārstās no 7000 - 1000. Pēc aprēķiniem Cēsu Pils parks, nenodarot tam kaitējumu, var uzņemt līdz 5000 apmeklētāju. Cēsīs masu pasākumu rīkošanai ir nepieciešama jaunas estrādes izbūve. Cēsu pilsētas dome uzskata, ka Pils parkam vajadzētu apkalpot kultūras un izklaides pasākumus, kuru norisei ir būtiska Pils parka un kompleksa vērtība un aura, piem., operas izrādēm, brīvdabas izrādēm, dziesmu un deju svētkiem. Liela nozīme ir viduslaiku pilsdrupām, kas kalpo kā dabiska dekorācija.

Ir nepieciešama kvalitatīva Pils parka rekonstrukcijas projekta izstrāde un īstenošana, sakārtojot inženierkomunikāciju sistēmas, apstādījumus, celiņu un laukumu sistēmas, kā arī dīķu sistēmu, atjaunojot ūdens cirkulāciju tajos.

Teritorijas plānojumā teritorijā starp Viestura, Lenču, Palasta, Zaļo un Glūdas ielām ir rezervēta vieta jaunas estrādes būvniecībai. Nekustamais īpašums pieder Cēsu pilsētas pašvaldībai.

Maija parks Lenču ielā 4b un bērnu un jauniešu aktīvās atpūtas parks Lenču ielā 4c

Cēsu pilsētas pašvaldības īpašums. Maija parks kalpo kā klusās atpūtas parks bez saviesīgu un izklaides pasākumu klātbūtnes. Cēsu pilsētas dome 2004.gadā veica investīcijas parka rekonstrukcijā, ar mērķi veidot to par Cēsu pilsētas klusā romantisma parku ar augstvērtīgām ainaviskajām un dendroloģiskajām vērtībām.

Bērnu un jauniešu aktīvās atpūtas parks atjaunots 2002/2003. gadā. Atpūtas parks ir veidots visa vecuma bērniem un jauniešiem, ļaujot tiem saturiski pavadīt savu brīvo laiku vienkopus. Nepieciešams īstenot atpūtas parka rekonstrukcijas II kārtu.

Sporta infrastruktūra

Cēsu pilsētā kā valsts nozīmes sporta objekti klasificējami:

- Sporta nams „Cēsis”, Pūces ielā 2A;
- Sporta komplekss “Cēsis”, Piebalgas ielā 18.

Vairāki valsts nozīmes sporta objekti ir Cēsīm pieguļošajās teritorijās:

- Biatlona trase “Priekuļi”;
- BMX trase “Uplandi”;
- Moto trase “Nelss”.

Raksturojot sporta infrastruktūru Cēsu pilsētā kopumā, tā ir sliktā stāvoklī, izņemot atsevišķas sporta bāzes, kas celtas pēdējos gados, piemēram, Sporta nams „Cēsis” Pūces ielā 2A un sporta komplekss “Cēsis”.

Pilsētas stadions

Atrodas Valmieras ielā 9 un Uzvaras bulvārī 15. Cēsu pilsētas pašvaldības īpašums. Ir sliktā tehniskā un vizuālā stāvoklī, tāpēc tā izmantošanas noslodze ir maza. Cēsu pilsētas dome, cerot uz privātā sektora investīcijām stadiona attīstībā, 2001.gadā noslēdza ilgtermiņa nekustamā īpašuma nomas līgumu. Taču sadarbība bija neveiksmīga un pašvaldība apsver iespēju pati, investējot savus līdzekļus (iegūti pārdodot citus pašvaldības īpašumus), valsts un Eiropas Savienības finansējumu, rekonstruēt stadionu, saglabājot tam pilnīgu publisko izmantojamību. Stadionu mācību programmu un sporta aktivitāšu īstenošanai izmantos Cēsu 2.vidusskola, Pastariņa skola, Cēsu sporta skola, kā arī Nacionālo Bruņoto spēku Instruktoru skola. Nepieciešamas auto stāvvietas stadiona apkalpošanai. Stadiona teritorijā iespējama sportu papildinošu komercfunkciju attīstība, piemēram, hokeja halle, fitnesa un svaru zāles, utt..

Sporta nams „Cēsis”, Pūces ielā 2A

Cēsu pilsētas pašvaldības īpašums. Jauns sporta komplekss, kurš apkalpo gan Draudzīgā aicinājuma Cēsu Valsts ģimnāziju, gan pilsētas sporta skolu un SK „Cēsis” komandas. Nepieciešams risināt auto stāvvietu problēmu.

Sporta komplekss „Cēsis, Piebalgas ielā 18

Cēsu pilsētas pašvaldības īpašums. Eksploatācijā nodots 2004.gada nogalē. Atbilsts starptautisku sacensību rīkošanai, tajā skaitā rokas bumbai un florbolam. Apkalpo Cēsu pilsētas pamatskolu un Cēsu pilsētas ģimnāziju, Cēsu pilsētas sporta skolu un SK „Cēsis” komandas.

Sporta bāze Lāču ielā 10

Cēsu pilsētas pašvaldības īpašums. Minētajā sporta bāzē, līdz sporta kompleksa „Cēsis” uzbūvēšanai, bija izvietota Cēsu sporta skola. Ēkai nepieciešami renovācija.

Jauniešu aktīvas atpūtas un sporta parks

Cēsu pilsētas pašvaldības īpašums. Cēsu pilsētas dome ir rezervējusi nekustamo īpašumu Ata Kronvalda ielā 37 BMX klubam „Cēsis” trases projektēšanai. Minētāja zemes gabalā paredzēts attīstīt starptautiskām normām atbilstošu BMX trasi. Teritorijā paredzēta skeitparka, basketbola un bērnu atpūtas laukumu, kā arī citu atpūtas elementu izveide.

Sporta laukumi pilsētas dzīvojamajos mikrorajonos

Teritorijas plānojums paredz atjaunot un attīstīt bērnu un jauniešu atpūtas un sporta laukumus visos pilsētas daudzdzīvokļu māju rajonos (Bērzaines, Viestura, Akmens, Leona Paegles, Valmieras un Lenču ielu mikrorajonos).

Izbūvējot jaunus dzīvojamus mikrorajonus, to attīstītājiem tiks uzdots attīstīt bērnu un jauniešu atpūtas un sporta zonu.

Sporta laukumi pie izglītības iestādēm

Cēsu pilsētas izglītības iestāžu sporta stadioni ir sliktā tehniskā stāvoklī. Nepieciešami stadionu rekonstrukcijas vai būvniecības darbi pie sekojošām izglītības iestādēm: Draudzīgā aicinājuma Cēsu Valsts ģimnāzijas, Cēsu pilsētas pamatskolas un Cēsu pilsētas

ģimnāzijas, pie pamatskolas Gaujas ielā 45, Cēsu pilsētas 2.pamatskolas un Cēsu pilsētas 1.pamatskolas.

Rekreācijas un tūrisma infrastruktūra un teritorijas

Teritorijas plānojums paredz attīstīt sekojošas teritorijas tūrisma un rekreācijas mērķiem (skatīt „Kultūras, sporta, tūrisma un rekreācijas objekti, to teritoriju shēmu”, 24.kartogrāfisko lapu):

- Gaujas piekraste (Gaujas Nacionāla parka teritorija) un Cīrulīši – vērtīga pilsētas teritorija, kurā iespējams attīstīt eko tūrismu un atpūtu (laivošana, pastaigas, riteņbraukšana, slēpošana). Vairāki privātpašnieki no minētās teritorijas ir informējuši Cēsu pilsētas domi par saviem nākotnes plāniem, kas saistās ar eko tūrisma un atpūtas nozari. Minētajā teritorijai attīstībai ir jābūt saskaņotai ar Gaujas Nacionāla parka noteikumiem un nosacījumiem. Liels attīstības potenciāls ir Cīrulīšiem, kur attīstās slēpošanas komplekss, viesnīcu, sporta un izklaides apbūve. Perspektīva teritorija tūrisma un ārstniecības iestāžu attīstībai ir bijusi rehabilitācijas slimnīcas „Cēsis” teritorija un ēkas Gaujas ielā 88.
- Rekreācijas teritorijas Priedes ielā 9, Priedes ielā 10, Priedes ielā 12, Liepu ielā 7 un Egļu ielā 12. Šajās teritorijās nākotnē iespējams attīstīt pastaigu takas, slēpošanas trases un velo celiņus.
- Vintergrava posmā no Līgatnes līdz Gaujas ielai – paredzēts attīstīt kā dendroloģijas mācību un atpūtas taku teritoriju.
- Slēgtie pilsētas kapi, kurus paredzēts veidot kā klusos pastaigu parkus:
 - vācu, ebreju un pareizticīgo kapi Rīgas ielā 58;
 - Lauciņu kapi;
 - Lejas kapi.
- Kalnmuižas parks – bagāts ainaviskām un dendrológiskām vērtībām;
- Jaunā estrāde teritorijā starp Viestura, Lenču, Palasta, Zaļo un Glūdas ielām – paredzēts būvēt jaunu estrādi lielu pasākumu organizēšanai;
- Pilsētas centrālā daļa (Pils komplekss, vecpilsēta, Maija parks, bērnu un jauniešu aktīvās atpūtas parks, utt.) – teritorijā, kurā atrodas daudzi valsts un vietējas nozīmes kultūrvēsturiskie pieminekļi un objekti, kas ir svarīgi tūrisma un rekreācijas nozarēs. Nepieciešams sekmēt tūrisma infrastruktūras (viesnīcas, sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumi, suvenīru veikali, mākslas saloni, izklaides vietas) attīstību.
- Avotu ielas parks – paredzēts attīstīt kā vietējas nozīmes parku, kurā akcentētas dendroloģiskās vērtības un atjaunota dabīgā ūdens tece vairākās kaskādēs.
- Jauniešu aktīvas atpūtas un sporta parks - Cēsu pilsētas dome ir rezervējusi nekustamo īpašumu Ata Kronvalda ielā 37 BMX klubam „Cēsis” trases projektēšanai. Minētāja zemes gabalā paredzēts attīstīt starptautiskām normām atbilstošu BMX trasī. Teritorijā paredzēta skeitparka, basketbola un bērnu atpūtas laukumu, kā arī citu atpūtas elementu izveide.
- Blusu purvs – attīstoties dzīvojamo māju būvniecībai Leona Paegles, Briežu un Piebalgas ielu rajonos, Blusu purvs nākotnē var tikt attīstīts kā vietējas nozīmes rekreācijas teritorija ar pastaigu un velo celiņiem.
- Bijušais Dolomītu karjers – iespējama dažādu rekreācijas funkciju attīstība, kas saistītas ar ūdeni.
- Apgaismotā slēpošanas trase „Pipariņi” – investējot finanšu resursus, iespējama slēpošanas trases atjaunošana un papildinošo komercfunkciju attīstība. Tomēr liela nozīme trases attīstībā piešķirama dabas apstākļiem.

Teritorijas plānojums paredz:

1. Auto stāvvietu jautājuma risināšanu šādu iestāžu apkalpošanai: Kultūras centram, „CATA” kultūras namam, Jaunās Pils kompleksam, Cēsu centrālajai bibliotēkai, sporta namam „Cēsis”, Pūces ielā 2A;
2. Ēku rekonstrukcijas un renovācijas projektu realizāciju Kultūras centram, Izstāžu namam, Jaunajai pilij, Cēsu centrālajai bibliotēkai (apvienojot to ar bērnu bibliotēku) un sporta bāzei Lāču ielā 10;
3. Rekonstrukcijas projektu īstenošanu Pils parkā, II kārtas nobeigšanu Maija parkā un bērnu un jaunieši aktīvās atpūtas parkā;
4. Rekonstrukcijas projekta realizāciju Cēsu pilsētas stadionam;
5. Sporta laukumu attīstību pilsētas daudzdzīvokļu māju rajonos un pie izglītības iestādēm;
6. Jauniešu aktīvās atpūtas un sporta parka izveidi Ata Kronvalda ielā 37;
7. Vairāku rekreācijas un tūrisma teritoriju attīstību nākotnē: Gaujas piekrastē (GNP teritorijā); Priedes, Eglu un Liepas ielu teritorijā; Vintergravas teritorijā (posmā no Līgatnes līdz Gaujas ielai); Kalnmuīžas parkā; Blusu purvā; bijušajā Dolomītu karjerā un Avotu ielejas parkā;
8. Pilsētas slēgto kapu veidošanu par klusajiem parkiem (Lejas, Lauciņu un Vācu, ebreju un pareizticīgo kapi);
9. Jaunas estrādes būvniecību teritorijā starp Viestura, Lenču, Palasta, Zaļo un Glūdas ielām;
10. Koncentrētu tūrisma infrastruktūras (viesnīcas, kafejnīcas, suvenīru veikaliņi, utt.) attīstību Cēsu pilsētas centrālajā daļā un Cīrulīšos;
11. Attīstīt nekustamo īpašumu Lenču ielā 6 kā tūrisma, atpūtas un saistīto nozaru centru;
12. Realizēt reģionālās koncertzālēs projektu Cēsīs.

12.3. Sociālā aprūpes un veselības aizsardzības infrastruktūra

Skatīt „Sociālo pakalpojumu un veselības aizsardzības iestāžu objektu shēmu”, 25.kartogrāfiskā lapa.

Cēsu pilsētas Dienas aprūpes centrs (DAC)

Atrodas Rīgas ielā 23. Centrs sniedz sociālās un veselības aprūpes pakalpojumus gan uz vietas centrā, gan pie klienta mājās. Pašreizējās telpas DAC vajadzībām ir nepiemērotas, tāpēc pēc sociālā pakalpojumu centra izveides Bērzaines ielā 16, DAC tiks izvietots citās un atbilstošās telpās. Pašreizējās DAC telpās plānots izvietot psiholoģiskās palīdzības centru.

Centrs ielu bērniem un bērniem no sociālā riska ģimenēm

Centra atrodas Pils ielā 12, nodarbojas ar brīvā laika organizēšanu ielu bērniem un bērniem no sociālā riska ģimenēm, veicinot viņu integrāciju sabiedrībā. Centrs strādā arī ar vecākiem. Centra pašreizējās telpas ir mazas un nespēj uzņemt visus interesentus, tāpēc to plānots izvietot jaunajā sociālo pakalpojumu centrā Bērzaines ielā 16/18. Nākotnē pašreizējās centra telpās paredzēts izvietot Cēsu pašvaldības policiju.

Nepilngadīgo uzraudzības dienests

Atrodas Pils ielā 12. Dienests nodarbojas ar nepilngadīgo likumpārkāpēju uzskaiti, uzraudzību, integrāciju sabiedrībā un izglītošanu. To nākotnē tiks pārvietots uz Bērzaines ielu 18. Dienests strādā kopā ar speciālistiem, kas specializējušies darbam ar ģimenēm un bērniem. Dienesta pašreizējās telpas tiks nodotas Cēsu pašvaldības policijas lietošanā.

Cēsu pilsētas pansionāts

Atrodas Kovārņu ielā 20. Pansionāts ir veco ļaužu un invalīdu vispārējā tipa sociālās aprūpes iestāde. Tajā uzņem I un II grupas invalīdus un pensijas vecuma sasniegušās personas, kurām ir nepieciešama pastāvīga vai pagaidu sociālā un medicīniskā aprūpe. Iestāde ir Cēsu rajona pašvaldības pakļautībā. Īstermiņā plānots paplašināt pansionāta ietilpību līdz 130 vietām, izbūvējot piebūvi esošajam korpusam. Viens no pansionāta attīstības virzieniem ir izbūvēt un izīrēt kotedžas tipa mājiņas ārvalstu pensionāriem.

Bērnu nams "Gaujaslīči"

Atrodas Dzirnau ielā 45. Bērnu nams sniedz bāreņiem un bērniem, kas palikuši bez vecāku aprūpes, sociālu un pedagoģisku aprūpi. Iestāde atrodas Cēsu rajona padomes pakļautībā. Nav plānota bērnu nama paplašināšana, jo par perspektīvu un dzīvotspējīgu tiek uzskatīta audžu ģimeņu principa attīstība.

Nakts patversme vīriešiem

Atrodas Lielā Līvu ielā 4. Ēka ir sv.Jāņa evaņģēliski luteriskās draudzes īpašums. Pieprasījums pēc nakts patversmes pakalpojumiem pieaug. Nekustamajā īpašumā Lielā Līvu ielā 4 ir iespējama esošās patversmes paplašināšana, atbrīvojot šobrīd izīrētas platības. Nākotnē nepieciešams plānot patversmi sievietēm.

Pansija Gaujas ielā 88

Atrodas Gaujas ielā 88. Zeme un ēkas Cēsu pašvaldības īpašums, kurš pašreiz izīrēts Latvijas Sarkanajam Krustam. Pansijā iespējama 20 cilvēku izvietošana, kuriem nav savas dzīvojamās platības. Pansijai blakus esošajā mājā iespējams paplašināt pansiju, izbūvēt sociālos vai īres dzīvokļus, vai izveidot grupu dzīvokļus (dzīvojamā platība jauniešiem ar garīgās attīstības traucējumiem).

Teritorijas plānojums nākotnē paredz minētā īpašuma attīstību tūrisma, atpūtas vai ārstniecības vajadzībām.

BO SIA "Latvijas Neredzīgo biedrības rehabilitācijas dienas centrs"

Atrodas Krišjāņa Valdemāra ielā 13 un īrē telpas no BO SIA "Latvijas neredzīgo biedrības". Centrs strādā ar redzes invalīdiem un apkalpo visu Vidzemes reģionu. Ēkā nepieciešams iebūvēt invalīdu pacēlāju, lai pacienti varētu sasniegt rehabilitācijas centra telpas, kas atrodas 2.stāvā.

Cēsu rajona centrālā slimnīca

Atrodas Slimnīcas ielā 9, Cēsu rajona padomes pakļautībā. Slimnīcai valsts veselības aizsardzības attīstības plānā ir piešķirts lokālās slimnīcas statuss (reģionālā slimnīca – Valmierā), kas nosaka, ka Cēsis par valsts līdzekļiem attīstāmi tikai neatliekamās medicīniskās palīdzības pakalpojumi. Cēsu rajona centrālā slimnīca, piesaistot valsts, pašvaldību un uzņēmēju finanšu līdzekļus, attīstījusi vairākus nozīmīgus pakalpojumus, izmantojot modernas ārstniecības tehnoloģijas un metodes.

Slimnīcai nepieciešama renovācija, kas iekļautu logu un durvju nomaiņu, jumta sakārtošanu, apkures sistēmas nomaiņu, sienu siltināšanu un ventilācijas sistēmas sakārtošanu. Nepieciešams rekonstruēt uzņemšanas nodaļu ar ieejas mezgļu ātrās neatliekamās medicīniskās palīdzības transportam.

Nākotne iespējama rajona poliklīnikas izvietošana pie slimnīcas. Jāmeklē investīcijas piebūves celtniecībai, kā arī jāizbūvē auto stāvlaukums Glūdas ielā 14 abu veselības aizsardzības iestāžu vajadzībām. Jānodrošina regulāra sabiedriskā transporta kustība līdz ārstniecības iestādēm. Cēsu rajona centrālās slimnīcas valdījumā ir pietiekoši zemes resursi, lai realizētu minētās attīstības ieceres.

Slimnīcai nepieciešamas investīcijas jaunu ārstniecības tehnoloģiju iegādei un kadru apmācībai.

Cēsu pilsētā trūkst augsti kvalificētu medicīnas darbinieku, tāpēc pašvaldībām jāveido politika, kas piesaistītu jaunus un perspektīvus medicīnas kadrus.

Cēsu rajona poliklīnika

Atrodas Palasta ielā 15, tā ir Cēsu rajona padomes pakļautības iestāde.

Viens no poliklīnikas nākotnes attīstības virzieniem ir apvienoties ar Cēsu rajona slimnīcu, realizējot 3 priekšnosacījumus:

- Cēsu rajona centrālajai slimnīcai tiek veidota piebūve, kurā tiek izvietota poliklīnikas funkcijai;
- Tiek nodrošināta regulāra sabiedriskā transporta kustība uz minētajām veselības aizsardzības iestādēm;
- Pie centrālās slimnīcas tiek izbūvēts auto stāvlaukums Glūdas ielā 14, kas apkalpo gan slimnīcu, gan poliklīniku.

Realizējot projektu par poliklīnikas izvietošana pie Cēsu rajona centrālās slimnīcas pašreizējās telpās varētu saglabāties ģimenes ārstu prakšu centrs.

Pie veselības aizsardzības iestādes Palasta ielā 15 (poliklīnika vai ģimenes ārstu prakšu centrs) izbūvējams auto stāvlaukums. Nepieciešams risināt vides pieejamības jautājumu.

Cēsu rajona zobārstniecības poliklīnika

Atrodas Palasta ielā 13. Cēsu rajona padomes pakļautības iestāde. Poliklīnika atrodas privātīpašumā. Poliklīnika apkalpo Cēsu pilsētas skolēnus, regulāri tiem veicot zobu pārbaudes un nepieciešamos labošanas darbus. Nepieciešams risināt vides pieejamības jautājumu.

BO VU "Cēsu tuberkulozes slimnīca"

Atrodas Piebalgas ielā 19. Slimnīca atrodas valsts pakļautībā un ir izvietota valsts nozīmes kultūrvēsturiskajā piemeklī – Ruckas muižas kompleksā. Iestāde sastāv no stacionāra ar 30 gultām tuberkulozes slimnieku ārstēšanai un ambulatorās daļas. Ēkām nepieciešami apjomīgi rekonstrukcijas darbi, bet teritorijai labiekārtošanas darbi.

Cēsu tuberkulozes slimnīcas pieaugušo un bērnu kabinets

Atrodas Bērzaines ielā 18. Cēsu pilsētas pašvaldības īpašums. Telpu nomas līgums līdz 2011.gadam. Kabinets apseko un uzrauga iedzīvotājus, kuri ir slimojuši ar tuberkulozi vai novēroti tās agrīnie simptomi. Sniedz ambulatorās ārstēšanas pakalpojumus.

Reliģiskās draudzes maznodrošināto ēdnīca

Atrodas Rīgas ielā 12. Ēdnīca atrodas draudzes privātīpašumā un 2 reizes nedēļa paēdina līdz 50 maznodrošinātajām personām.

Sv.Jāņa evaņģēliski luteriskās draudzes Dienas centrs bezpajumtniekiem

Centra izvietošana plānota bijušajā ARR rūpnīcas teritorijā Ata Kronvalda ielā 40. Centrs dos bezpajumtniekiem iespēju saturiski pavadīt laiku.

Sociālo pakalpojumu aģentūra Bērzaines ielā 16/18

Cēsu pilsētas dome ir nolēmusi veidot sociālo pakalpojumu aģentūru, kurā vienkopus būtu iespējams saņemt dažāda veida sociālos pakalpojumus. Centrā paredzēts sniegt sekojošus pakalpojumus un izvietot sekojošas organizācijas:

- Dienas aprūpes centru:
 - pensijas vecuma personām;
 - personām ar attīstības traucējumiem;
 - bērniem ar funkcionālās attīstības traucējumiem;
- Nevalstiskās organizācijas (piem., pensionāru apvienību, u.c.);
- Centru bērniem no sociālā riska ģimenēm;
- Cēsu tuberkulozes slimnīcas pieaugušo un bērnu kabinetu;
- Cēsu pilsētas domes sociālo nodaļu ar visām funkcijām (nākotnē - sociālā aģentūra).

Ir izstrādāts ēku Bērzaines ielā 16/18 rekonstrukcijas un renovācijas tehniskais projekts. Cēsu pilsētas dome ir iesniegusi projektu pieteikumus valsts un Eiropas Savienības finansējuma piesaistei. Kopējās projekta izmaksas ~LVL 532 800.

Cēsu pilsētas dome 2004.gadā no valsts budžeta saņēma LVL 30 000 ēkas renovācijas darbiem.

Sociālo mājokļu politika

Cēsu pilsētas dome 2003.gada 13.novembrī pieņēma lēmumu (protokols Nr. 21, §3) "Par mājokļu politikas attīstības stratēģiju", ar kuru ir apstiprināti stratēģiskie virzieni prioritārā kārtībā turpmākajiem gadiem. Kā galvenais uzdevums izvirzīts sociālo dzīvokļu nodrošinājuma risināšana.

Sociālo dzīvokli un mājas:

- Sociālā dzīvojamā fonda palielināšanai pārvietojamā dzīvojamā fonda Saules ielā 23 renovācija un pirmo 2 stāvu pakāpeniska pārbūve par vienistabas dzīvokļiem;
- Palielināt sociālo dzīvokļu skaitu, pieņemot dzīvokli kā dāvinājumu no dzīvokļa īpašnieka gadījumos, kad tas ievietoja pansionātā;
- Paredzēt teritorijas jaunu sociālo ēku būvniecībai:
 - nodalīt zemes gabalu (5000m² apmērā) no pašvaldības īpašumā esoša zemes gabala Briežu ielā 22 un nodot jaunas sociālās mājas (-u) būvniecībai;
 - nodot valstij piekrītošu zemes īpašumu Caunas ielā 7 (4000m²) jaunas sociālās ēkas būvniecībai.

Teritorijas plānojums paredz:

1. Jaunas sociālo pakalpojumu aģentūras izveidi Bērzaines ielā 16/18, kurā tiks vienkopus apvienotas sociālās funkcijas;
2. Cēsu pilsētas pansionāta piebūves un kotedžas tipa mājīgu ārvalstu pensionāriem būvniecību;
3. Nakts patversmes vīriešiem tālāku attīstību. Jārisina sieviešu patversmes jautājums;
4. Cēsu rajona poliklīnikas apvienošanu ar Cēsu rajona centrālo slimnīcu, uzbūvējot jaunu piebūvi;

5. Attīstīt auto stāvlaukumus pie veselības aizsardzības iestādēm (slimnīcai, poliklīnikai, ģimenes ārstu prakšu centra Palasta ielā 15);
6. Ruckas parka labiekārtošanu un ēku renovāciju;
7. Sociālo dzīvokļu un pašvaldības īres namu būvniecību.

13. Aizsargjoslas

Tiek noteiktas pamatojoties uz 05.02.1997 gadā pieņemto **"Aizsargjoslu likumu"** (grozījumi 21.02.2002. un 19.06.2003). **Aizsargjoslas** - noteiktas platības, kuru uzdevums ir aizsargāt dažāda veida dabiskus un mākslīgus objektus no nevēlamas ārējās iedarbības, nodrošināt to ekspluatāciju un drošību vai pasargāt vidi un cilvēku no kāda objekta kaitīgās ietekmes;

Teritorijas plānojumā tiek atzīmēti sekojoši aizsargjoslu veidi:

- 1) vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas;
- 2) ekspluatācijas aizsargjoslas;
- 3) sanitārās aizsargjoslas;
- 4) drošības aizsargjoslas;

Vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas tiek noteiktas ap objektiem un teritorijām, kas ir nozīmīgas no vides un dabas resursu aizsardzības un racionālas izmantošanas viedokļa. To galvenais uzdevums ir samazināt vai novērst antropogēnās negatīvās iedarbības ietekmi uz objektiem, kuriem noteiktas aizsargjoslas.

Šīs aizsargjoslas par saviem līdzekļiem kārtībā uztur **zemes īpašnieks vai tiesiskais valdītājs**, ja citos normatīvajos aktos nav noteikts citādi.

Cēsu pilsētā noteikti sekojoši vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslu veidi (Skatīt „Aizsargjoslu shēmu”, 27.kartogrāfisko lapu):

Virszemes ūdens objektu aizsargjoslas

Virszemes ūdens objektu aizsargjoslas nosaka ūdenstilpēm, ūdens tecēm un mākslīgiem ūdens objektiem, lai samazinātu piesārņojuma negatīvo ietekmi uz ūdens ekosistēmām, novērstu erozijas procesu attīstību, ierobežotu saimniecisko darbību applūdināmajās zonās, kā arī saglabātu apvidum raksturīgo ainavu.

Saskaņā ar "Aizsargjoslu likumu" un pamatojoties uz Cēsu pilsētas domes 2002. gada 13. jūnija lēmumu (prot.nr.15, §21), Gaujas aizsargjosla Cēsu pilsētas administratīvās teritorijas robežās sakrīt ar Gaujas dabas lieguma zonas robežu atbilstoši "Gaujas Nacionālā parka likumam".

Vinterupītei (Glūdai) no Miera ielas līdz ietekai Silķupītē, Pirtsupītei no Dārzniecības ielas līdz ietekai Silķupītē, Silķupītei no Festivāla ielas līdz ietekai Gaujā,— tiek noteikta 10 metrus plata aizsargjosla katrā krastā.

Pils parka dīķim, Maija parka dīķim, Dubinskas dīķiem, Avotu ielejas parka dīķim (līdz 10 hektāriem lielām ūdenstilpēm) — tiek noteikta 10 metrus plata josla pa perimetru.

Aizsargjoslas ap purviem

Aizsargjoslas ap purviem noteiktas, lai saglabātu bioloģisko daudzveidību un stabilizētu mitruma režīmu meža un purvu saskares (pārejas) zonā.

Aizsargjoslas platums ap Blusu purvu - 20 metru josla.

Aizsargjoslas (aizsardzības zonas) ap kultūras pieminekļiem

Aizsargjoslas (aizsardzības zonas) ap kultūras pieminekļiem noteiktas, lai nodrošinātu kultūras pieminekļu aizsardzību un saglabāšanu, kā arī samazinātu dažāda veida negatīvu ietekmi uz nekustamiem kultūras pieminekļiem.

Aizsargjoslas nosaka vadoties pēc Ministru kabineta noteikumiem Nr.392 (15.07.2003) "Kultūras pieminekļu aizsargjoslas (aizsardzības zonas) noteikšanas metodika", kas izdota saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 59.panta pirmo daļu.

Kultūras pieminekļu aizsardzības zonu nosaka atbilstoši Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas apstiprinātam aizsardzības zonas projektam.

Tā kā Cēsu pilsētā ap kultūras pieminekļiem aizsardzības zonas nav noteiktas atbilstoši izstrādātajiem un apstiprinātajiem aizsardzības zonu projektiem, pilsētas teritorijas plānojumā, atbilstoši likuma "Par kultūras pieminekļu aizsardzību" 23. pantam un „Aizsargjoslu likuma” 8. pantam, pieņemta un grafiski uzrādīta aizsardzības zona minimālā 100 metru platumā ap valsts aizsargājamajiem kultūras pieminekļiem (neatkarīgi no to vērtības grupas).

Ap vietējās nozīmes kultūras objektiem

Ap vietējas nozīmes kultūrvēsturiskajiem objektiem, kurus 2003.gadā apsekoja un izvērtēja darba grupa tiek noteikta aizsargjosla, kas sakrīt ar īpašuma, uz kura atrodas kultūras piemineklis, zemes gabala robežām.,

Vietējās nozīmes kultūrvēsturisko pieminekļu uzturēšanas un sakopšanas noteikumus ir paredzēts definēt Cēsu pilsētas saistošajos noteikumos un individuāli noslēgtajos apsaimniekošanas līgumos starp Cēsu pilsētas domi un objekta īpašnieku.

Aizsargjoslas ap ūdens ņemšanas vietām nosaka pēc Veselības aizsardzības ministrijas izstrādātajiem 2004.gada 20.janvāra MK noteikumiem Nr. 43. "Aizsargjoslu ap ūdens ņemšanas vietām noteikšanas metodika". "Aizsargjoslu likums" paredz aizsargjoslu katrai ūdens ņemšanas vietai.

Aizsargjoslu noteikšanu un saskaņošanu ar Valsts ģeoloģijas dienestu un attiecīgo valsts aģentūras "Sabiedrības veselības aģentūra" filiāli, kā arī pašvaldības informēšanu par tās teritorijā esošās aizsargjoslas noteikšanu nodrošina ūdens ņemšanas vietas īpašnieks vai lietotājs.

Stingra režīma aizsargjoslas nosaka atbilstoši ūdens horizonta dabiskās aizsargātības pakāpei. Bakterioloģisko aizsargjoslu aprēķina tādu, lai ūdens dabiskās plūsmas laikā līdz ūdens ņemšanas vietai mikroorganismu izdzīvošanas laiks nepārsniegtu artēziskā ūdens horizontam — 200 diennaktis. Ķīmisko aizsargjoslu aprēķina, lai ūdens ķīmiska piesārņošana ūdens ņemšanas vietā tās ekspluatācijas laikā nebūtu iespējama un ūdens kvalitāte atbilstu dzeramā ūdens ieguvei izmantojamo pazemes ūdeņu ūdens kvalitātes normatīviem.

Ļoti labi aizsargātam ūdens horizontam, kāds ir Gaujas ūdens horizonts Cēsu pilsētā, kur maz caurlaidīgo nogulumu biezums ir lielāks par 20 metriem, stingrā režīma aizsargjoslas rādiuss ir 10 metri, *bakterioloģiskās aizsargjoslas* rādiuss 35, *ķīmiskās aizsargjoslas* rādiuss –240m. Pļaviņu ūdens horizonta ūdens ņemšanas vietām, kurā ūdens vāji caurlaidīgo iežu biezums mazāks par 10 m stigrā režīma aizsargjoslas rādiuss ir 30-50m, bakterioloģiskās aizsargjoslas rādiuss ir 50m , ķīmiskās- 340 m

Ekspluatācijā esošas ūdens ņemšanas vietas Cēsu pilsētā ar stingrā režīma aizsargjoslu 30 m: Nav

Ekspluatācijā esošas ūdens ņemšanas vietas Cēsu pilsētā ar stingrā režīma aizsargjoslu 10 m:

Npk.	Adrese	Urbšanas gads	dziļums
1.	Upes iela 21	2000	130
2.	Upes iela 21	2000	131
3.	Upes iela 21	2000	132
4.	Upes iela 21	2000	134
19.	Valmieras iela 20	1968	130
20.	Rūpniecības iela 13 (Cēsu siltumtīkli)	1986	130
21.	Rūpniecības iela 13 (Cēsu siltumtīkli)	1986	130
23.	Aldaru laukums 1; A/S "Cēsu alus"	2000	175
24.	Aldaru laukums 1; A/S "Cēsu alus"	2000	175
27.	Gaujas iela 88	1967	70
28.	Cepļu iela 18	1957	68.45

32.	Cīrulīšu iela 68	1999	135
33.	Cīrulīšu iela 63	1981	156
34.	Sīļu iela 4	1975	150
36.	Miera iela 19 (Ruks)	1960	120
37.	Miera iela 19 (Ruks)	1985	130
38.	Krūmiņa iela 5 (Ruks)	1972	120
39.	Gaujas iela 16/18	1997	128
50.	Jāņa Poruka iela 8, CATA	1954	21
51.	Lapsu iela 46 A (Riepnieks)		
53.	Ābolu iela 12	2004	
61.	Piebalgas iela 81 (Saulrīti, pie sporta nama)	1980	125
62.	Jāņa Poruka iela 47	1966	20
63.	Vilku iela 14	1987	122
64.	Svētavots	-	avots
65.	Ata Kronvalda iela 24	1986	131
66.	Vaives iela 31	1984	470
67.	Cīrulīši (Venden)	1984	552
68..	Cīrulīši (Venden)	1991	470

Mežu aizsargjoslas ap pilsētu

Mežu aizsargjoslas ap pilsētu tiek noteiktas, lai nodrošinātu pilsētas iedzīvotājiem atpūtai un veselības uzlabošanai nepieciešamos apstākļus, kā arī lai samazinātu vai kompensētu pilsētas negatīvo ietekmi uz vidi.

Pamatojoties uz Ministru kabineta noteikumiem Nr.263 (pieņemti 19.06.2001), Cēsu pilsētas iedzīvotāju interesēm, kā arī dabas daudzveidības saglabāšanas interesēm, saskaņojot ar apkārtējo pašvaldību padomēm, ar Cēsu pilsētas domes lēmumu (2002.gada 27. jūnijs, protokols Nr.16) apstiprinātas mežu aizsargjoslas, kurās aizliegts veidot kailcirtes.

Noteiktās mežu aizsargjoslas ir šādas (skatīt „Cēsu pilsētas mežu aizsargjoslas shēma”, 30.kartogrāfisko lapu).

Ziemeļu zona – 863 ha

- no Lenču ielas pie Meža kapiem pa pilsētas robežu līdz ceļam gar “Benčiem”,
- no “Benčiem” pa ceļu ZA virzienā līdz ceļam no Cēsīm uz Pielekšiem,
- pa ceļu uz Pielekšiem līdz pagriezienam uz Ērgļu klintīm,
- pa ceļu uz Ērgļu klintīm līdz “Brīvniekiem”,
- no “Brīvniekiem” pa ceļu gar “”Ramātiem” un “Pušklaipiem” līdz ceļam Cēsis – Rāmnieki,
- pa Cēsu – Rāmnieku ceļu Cēsu virzienā līdz pagriezienam uz bijušo sūkņu staciju pie Niniera ezera,
- no bijušās sūkņu stacijas pie Niniera ezera pa ceļu līdz “Vecmeslu” mājām,
- no “Vecmeslu” mājām līdz SIA “Stalji”,
- no SIA “Stalji” pa celiņu uz “Buļiem”,
- no “Buļiem” pa Birzes un Lenču ielām līdz pilsētas robežai pie Meža kapiem.

Austrumu zona – 263 ha:

- no Cēsu apvedceļa krustojuma ar Cēsu – Priekuļu ceļu Priekuļu virzienā līdz pagriezienam uz Veismaņiem,
- pa ceļu uz Veismaņiem līdz pagriezienam uz “Apiņiem”,
- pa iebraucamo ceļu līdz “Apiņiem”,
- no “Apiņiem” D virzienā caur meža masīvu līdz Vaives pagasta robežai,
- pa Priekuļu – Vaives pagastu robežu līdz elektropārvades līnijai LN Nr.105,
- pa elektropārvades līniju LN Nr.105 līdz Cēsu-Krīvu ceļam,

- pa Cēsu – Krīvu ceļu Cēsu virzienā līdz Cēsu robežai,
- pa Cēsu robežu Z virzienā līdz maģistrālajai elektropārvades līnijai pie "Purmaļiem",
- pa maģistrālo elektropārvades līniju DA virzienā līdz Cēsu apvedceļam,
- pa Cēsu apvedceļu līdz krustojumam ar Cēsu – Priekuļu ceļu.

Dienvidu zona – 312 ha :

- no ceļu krustojuma pie Meijermuižas pa ceļu DA virzienā līdz Cēsu – Kārļu ceļam,
- pa ceļu virzienā uz Kārļiem līdz Rakšupītei,
- pa Rakšupīti līdz ceļam gar "Rakstiem",
- pa ceļu no "Rakstiem" Cēsu virzienā gar "Vāļiem" līdz ceļu krustojumam pie Meijermuižas.

Ekspluatācijas aizsargjoslas

Tiek noteiktas gar transporta, telekomunikāciju un citu komunikāciju līnijām, kā arī ap objektiem, kas nodrošina dažādu valsts dienestu darbību. Ekspluatācijas aizsargjoslu galvenais uzdevums ir nodrošināt minēto komunikāciju un objektu efektīvu un drošu ekspluatāciju un attīstības iespējas.

Ekspluatācijas aizsargjoslas par saviem līdzekļiem kārtībā **uztur attiecīgā objekta vai komunikācijas īpašnieks**, ja citos normatīvajos aktos nav noteikts citādi, bet saskaņā ar savstarpēju vienošanos var deleģēt zemes īpašniekam vai lietotājam.

Aizsargjoslas gar ielām, autoceļiem un dzelzceļiem tiek noteiktas, lai samazinātu ielu, autoceļu un dzelzceļu negatīvo ietekmi uz vidi, nodrošinātu transporta maģistrāļu ekspluatāciju un drošību, kā arī izveidotu no apbūves brīvu joslu, kas nepieciešama ielu un autoceļu rekonstrukcijai. Kārtību, kādā uzturamas aizsargjoslas gar ielām pilsētās, nosaka apbūves noteikumi. Aizsargjoslās mežos gar autoceļu un dzelzceļu zemes nodalījuma joslas ārējām malām jāizveido mineralizēta pretuguns josla ne mazāk kā 1,5 metru platumā, un tā ik gadu jāatjauno. Aizsargjoslās ietilpstošās dzelzceļa zemes nodalījuma joslas ugunsdrošā stāvoklī uztur publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs.

Aizsargjoslu noteikšanu ap autoceļiem reglamentē 2001. gada MK noteikumi Nr. 162. "Autoceļu aizsargjoslu noteikšanas metodika". Aizsargjoslas gar ielām un autoceļiem pilsētā atzīmē zemesgabalu plānos kā sarkano līniju (esoša vai projektēta ielas robeža) un būvlaidi (līnija, kas nosaka attālumu no sarkanās līnijas līdz apbūvei).

Dzelzceļa aizsargjoslas noteikšanu reglamentē 1998.gada 15.decembra MK Noteikumi Nr. 457 "Dzelzceļa aizsargjoslu noteikšanas metodika".

Dzelzceļa aizsargjoslas robežās noteiktas saskaņā ar VAS "Latvijas dzelzceļš" valdes lēmumiem par dzelzceļa zemes nodalījuma joslas robežu mainīšanu un ievērojot dzelzceļam piegulošo objektu teritoriju robežas.

Aizsargjoslas gar telekomunikāciju līnijām

Aizsargjoslas gar visu veidu un piederības telekomunikāciju līnijām un to iekārtām tiek noteiktas, lai nodrošinātu to maksimālu aizsardzību no cilvēka, dabas vai citu faktoru nevēlamas ietekmes, kuras rezultātā var tikt traucēta sakaru līniju normāla darbība, radīti zaudējumi tautsaimniecībai un valstij.

Aizsargjoslām gar telekomunikāciju līnijām ir šāds platums:

- gar apakšzemes kabeļu, gaisvadu un radiofikācijas telekomunikāciju līnijām – zemes gabals un gaisa telpa telekomunikāciju līnijas augstumā, ko norobežo nosacītas vertikālas plaknes telekomunikāciju līnijas katrā pusē 2,5 m attālumā no apakšzemes kabeļu līnijas vai no gaisvadu līnijas ass;
- stigām mežu masīvos un stādījumos, kur koku augstums nav lielāks par 4 metriem, - 2,5 metri katrā pusē no līnijas ass līdz koku zariem;

- vietās, kur iespējami bieži koku krišanas gadījumi, stigas platums nedrīkst būt mazāks par stādījumu vidējo augstumu katrā sakaru līnijas pusē.
- vietās, kur iespējami bieži koku krišanas gadījumi, stigas platums nedrīkst būt mazāks par stādījumu vidējo augstumu katrā telekomunikāciju līnijas pusē. Atsevišķi koki vai koku grupas, kas aug stigas malās, jānocērt, ja to augstums ir lielāks nekā stādījumu vidējais augstums.

Ja gaisvadu telekomunikāciju līnija šķērso parkus, dārzus vai rezervātus, pēc savstarpējas vienošanās ar attiecīgajiem uzņēmumiem, organizācijām vai institūcijām atļauts noteikt mazāku stigas platumu.

Aizsargjoslas gar elektriskajiem tīkliem

Aizsargjoslas gar visu veidu un jebkuras piederības elektriskajiem tīkliem, to iekārtām un būvēm tiek noteiktas, lai nodrošinātu elektrisko tīklu, to iekārtu un būvju ekspluatāciju un drošību.

Aizsargjoslām gar elektriskajiem tīkliem pilsētā ir šāds platums:

- gar elektrisko tīklu gaisvadu līnijām - zemes gabals un gaisa telpa šīs līnijas augstumā, ko norobežo nosacītas vertikālas plaknes katrā pusē no malējā vada elektrisko tīklu gaisvadu līnijām ar nominālo spriegumu:

Spriegums	Aizsargjosla (m)
līdz 20 kilovoltiem	2 metri
no 20 kilovoltiem līdz 110 kilovoltiem	4 metri
virs 110 kilovoltiem	8 metri

- gar elektrisko tīklu kabeļu līnijām - zemes gabals vai gaisa telpa, ko norobežo nosacītas vertikālas plaknes kabeļu līnijas katrā pusē 1 metra attālumā no kabeļu līnijas ass;
- ap elektrisko tīklu sadales iekārtām, fideru punktiem, transformatoru apakšstacijām - zemes gabals un gaisa telpa 1 metra attālumā katrā pusē no šo iekārtu nožogojuma vai to visvairāk izvirzīto daļu projekcijas uz zemes vai grīdas virsmas.

Aizsargjoslas gar siltumtīkliem

Aizsargjoslas gar visu veidu un jebkuras piederības siltumtīkliem, to iekārtām un būvēm tiek noteiktas, lai nodrošinātu siltumtīklu, to iekārtu un būvju ekspluatāciju un drošību.

Aizsargjoslām gar siltumtīkliem ir šāds minimālais platums:

- gar siltumtrasēm kanālos vai tuneļos - zemes gabals un gaisa telpa, ko norobežo nosacītas vertikālas plaknes 2 metru attālumā katrā pusē no kanāla vai tuneļa ārmalas;
- gar bezkanālu siltumtrasēm zemē - zemes gabals, kuru aizņem šīs iekārtas un kuru norobežo nosacītas vertikālas plaknes 5 metru attālumā katrā pusē no apvalka ārmalas; šādas siltumtrases ir izbūvētas gar Rūpniecības, Edvarta Treimaņa-Zvārguļa, Valmieras ielām, no Valņu 15 līdz Leona Paegles 4b, no Zvirbuļu 17 līdz Ķiršu 10, no Loka 3 līdz Birzes 31, no Rīgas 5 līdz Vēstures muzejam, no Lillijas līdz Saules- Vaives- Vilku- Lāču ielu kvartāliem
- ap siltumvadiem gaisā, sadales iekārtām un siltuma punktiem - zemes gabals un gaisa telpa 1 metra attālumā katrā pusē no šo iekārtu nožogojuma vai to visvairāk izvirzīto daļu projekcijas uz zemes vai grīdas virsmas. Šādas virszemes siltumtrases iet pa Palmu ielu līdz CSDD un no Vaives ielas līdz Ata Kronvalda ielai 31.

Aizsargjoslas ap meliorācijas būvēm un ierīcēm

Aizsargjoslas ap meliorācijas būvēm un ierīcēm tiek noteiktas, lai nodrošinātu meliorācijas būvju un ierīču ekspluatāciju un drošību. Cēsu pilsētā nav konstatētas valsts nozīmes meliorācijas ēkas un būves.

Aizsargjoslas gar ūdensvadu un kanalizāciju tīkliem

Aizsargjoslas gar ūdensvadu un kanalizācijas tīkliem tiek noteiktas, lai nodrošinātu ūdensvadu un kanalizācijas tīklu ekspluatāciju un drošību.

Aizsargjoslām gar ūdensvadu un kanalizācijas tīkliem teritorijas plānojumā ir sekojošs minimālais platums:

- gar ūdensvadiem un kanalizācijas spiedvadiem - 5 metri katrā pusē no cauruļvada malas; ūdensvada spiedvadi ir izvietoti atbilstoši pielikuma ūdensvada shēmai, aizsargjoslu shēmā nav iezīmēti. Kanalizācijas spiedvadu aizsargjoslas iezīmētas aizsargjoslu shēmā.
- gar pašteses kanalizācijas vadiem - 3 metri katrā pusē no cauruļvada malas; pašteses kanalizācijas vadu izvietojums iezīmēts ūdensvadu un kanalizācijas shēmā.
- kanalizācijas sūkņu stacijām Krasta ielā 15 un Cīrulīšu ielā 72, tiek noteikta aizsargjosla 5 m rādiusā ap tām (drīzumā plānota jaunas kanalizācijas sūkņu stacijas būvniecība Cīrulīšu 68A, kurai būs nepieciešams noteikt aizsargjoslu, bet sūkņu stacijai Cīrulīšu ielā 72 aizsargjoslu atcelt).
- ap ūdenstorņiem Uzvaras bulvārī 5 un Vaives ielā 20B, virszemes ūdens rezervuāriem un ūdens spiediena paaugstināšanas sūkņu staciju L. Paegles ielā 2A un ūdens apstrādes staciju Lenču ielā 27, tiek noteikta aizsargjosla 5 m rādiusā ap katru objektu.

Aizsargjoslas ap ģeodēziskajiem punktiem

Aizsargjoslas nosaka, lai nodrošinātu ģeodēzisko punktu ilgstošu saglabāšanos un stabilitāti. Cēsu pilsētā ir izvērts ģeodēzisko punktu tīklojums. Ap ģeodēziskajiem punktiem tiek noteikta aizsargjosla 1 m rādiusā no konstrukcijas ārējās malas.

Aizsargjoslas ap gāzes vadiem, gāzes noliktavām un krātuvēm

Aizsargjoslas ap visu veidu un jebkuras piederības gāzes vadiem, to iekārtām un būvēm, gāzes noliktavām un krātuvēm tiek noteiktas, lai nodrošinātu gāzes vadu, to iekārtu un būvju, gāzes noliktavu un krātuvju ekspluatāciju un drošību.

Aizsargjoslas nosaka vadoties pēc Ministru kabineta 1998.gada 20.oktobrī noteikumiem Nr.413. "Ekspluatācijas aizsargjoslu ap gāzes vadiem, gāzes noliktavām un krātuvēm noteikšanas metodika".

Minimālais platums :

- gar gāzes vadiem - zemes gabals un gaisa telpa, ko norobežo nosacītas vertikālas plaknes katrā pusē no gāzes vada ass gāzes vadam ar spiedienu:

Spiediens vadā	Aizsargjosla (m)
līdz 500 dekapaskāliem	2,0
no 500 dekapaskāliem līdz 0,3 megapask.	4,0
no 0,3 līdz 0,6 megapask.	7,0

- ap gāzes vadu iekārtām un būvēm, gāzes noliktavām un krātuvēm – zemes gabals un gaisa telpa, ko norobežo nosacītas vertikālas plaknes katrā pusē no to iezogojuma vai norobežojošām konstrukcijām:

Objekts	Aizsargjosla (m)
ap gāzes regulēšanas punktiem ēkās vai skapjos	10
ap gāzes balonu grupu iekārtām	10
ap automobiļu gāzes uzpildes stacijām	10
ap gāzes individuālajiem regulatoriem ar gāzes ieejas spiedienu 0,3 megapaskāli -	4

ap gāzes individuālajiem regulatoriem ar gāzes ieejas spiedienu 0,6 megapaskāli -	7
ap sašķidrinātās ogļūdeņražu gāzes balonu noliktavām -	10
ap sašķidrinātās ogļūdeņražu gāzes pazemes cisternu (rezervuāru) grupu iekārtām	10
pretkorozijas elektroķīmiskās aizsardzības iekārtu anodu zemējumam	4 metri no zemējuma kontūra

Teritorijas plānojuma shēmā attēlotas 7 m aizsargjoslas ap I kategorijas augstā spiediena gāzes vadiem ar spiedienu līdz 4 bar, (gāzes regulēšanas punktiem Rūpniecības ielā 13, Lapsu ielā 24A un Saules ielā 28). Bez šiem punktiem Cēsis ir arī skapjveida gāzes regulēšanas punkti, kuri nav atzīmēti aizsargjoslu shēmā:

Nr.p.k.	SGRP Nr.	Adrese	Kā īpašumā atrodas
1	1C	Cēsis, Saules iela 28	LG
2	2C	Cēsis, Lapsu 23	LG
3	3C	Cēsis, Saules 7	LG
4	4C	Cēsis, Piebalgas 11	LG
5	5C	Cēsis, Bērzaines 36	LG
6	6C	Cēsis, Zvirbuļu 3	LG
7	7C	Cēsis, Kovārņu 28	LG
8	8C	Cēsis, Viestura iela	LG
9	9C	Cēsis, Bērzaines 34	LG
10	13C	Cēsis, Vaives 2a	LG
11	17C	Cēsis, Pils iela 5	LG
12	18C	Cēsis, Ezera iela 6	LG
13	19C	Cēsis, Akmens iela 6	LG
14	20C	Cēsis, Loka iela 3	LG
15	21C	Cēsis, Valmieras iela 23B	LG
16	23C	Cēsis, Lāču iela 10	Pašvaldība
17	24C	Cēsis, Lapsu iela 17	īpašn.
18	25C	Cēsis, Valņu iela 29/31	īpašn.
19	26C	Cēsis, Pils laukums 15	īpašn.
20	27C	Cēsis, Piebalgas iela 89	LG
21	N	Cēsis, Bērzaines iela 15	īpašn.
22	N	Cēsis, Turaidas iela 3	īpašn.
23	N	Cēsis, Kovārņu iela 29	īpašn.
24	N	Cēsis, Gaujas iela 21B	īpašn.

Ap sašķidrinātās propāna gāzes balonu noliktavu Saules ielā 9 aizsargjoslas platums 10 m. Ap automobiļu gāzes uzpildes stacijām Valmieras ielā 12 un Valmieras ielā 4 aizsargjoslas platums 10m.

Ap sašķidrinātās ogļūdeņražu gāzes pazemes cisternu (rezervuāru) grupu iekārtām Lenču ielā 46A aizsargjosla ir 10 m. Paredzēts, ka 2005. gada rudenī šī ogļūdeņražu gāzes pazemes cisternu grupa tiks likvidēta, jo rajonu apgādās ar dabas gāzi.

Sanitārās aizsargjoslas

Sanitārās aizsargjoslas tiek noteiktas ap objektiem, kuriem ir noteiktas paaugstinātas sanitārās prasības. To galvenais uzdevums ir sanitāro prasību nodrošināšana.

Aizsargjoslas ap kapsētām

Aizsargjoslas ap kapsētām tiek noteiktas, lai nepieļautu tām piegulošo teritoriju sanitāro apstākļu pasliktināšanos. Aizsargjoslas par saviem līdzekļiem kārtībā uztur attiecīgā objekta vai komunikācijas īpašnieks, ja citos normatīvajos aktos nav noteikts citādi. Lejas kapiem, Turku kapiem, Vācu kapiem un Lauciņu kapiem aizsargjosla nav nepieciešama, jo apbedījumi šajos kapos nenotiek vairāk kā 25 gadus. Bērzaines kapiem un Meža kapiem aizsargjoslas platums noteikts 300 m no kapsētu teritorijas ārējās robežas.

Aizsargjoslas platumu nosaka 1998. gada 29. decembra Noteikumi Nr. 502 "Aizsargjoslu ap kapsētām noteikšanas metodika".

Aizsargjoslas ap dzīvnieku kapsētām

Aizsargjoslas ap dzīvnieku kapsētām tiek noteiktas, lai nepieļautu tām piegulošo teritoriju sanitāro apstākļu pasliktināšanos.

Aizsargjoslas par saviem līdzekļiem kārtībā uztur attiecīgā objekta vai komunikācijas īpašnieks, ja citos normatīvajos aktos nav noteikts citādi.

Cēsu pilsētas dome, vadoties no reālās situācijas dabā, ir noteikusi koriģētu aizsargjoslu ap sīkdzīvnieku kapsētu Rīgas ielā 105. Aizsargjosla tiek noteikta gar dzelzceļa līniju Rīga-Lugaži no vienas puses un 250m liela aizsargjosla no otras puses. Minētās korekcijas ir saņemtas ar Valmieras reģionālo vides pārvaldi (Cēsu domes vēstule 07.07.2004 Nr.1-23/1148, VRVP atbilde 23.07.2004 Nr.6-4/2014).

Ap notekūdeņu attīrīšanas iekārtām aizsargjoslas platumu nosaka atbilstoši no izmantotās tehnoloģijas un iekārtas tehniskajam raksturojumam:

- attīrīšanas iekārtām ar slēgtu apstrādi visā ciklā bez vaļējām virsmām notekūdeņu un dūņu uzglabāšanai -50 metri;
- atklātām notekūdeņu apstrādes tilpnēm un slēgtai dūņu apstrādei vai slēgtai to uzglabāšanai —100 metri;
- atklātai notekūdeņu apstrādei un atklātiem dūņu laukiem — 200 metri; filtrācijas laukiem — 50 metri

Teritorijas plānojumā tiek noteiktas aizsargjoslas ap sekojošām notekūdens attīrīšanas iekārtām (skatīt „Aizsargjoslu shēmu”, 27.kartogrāfisko lapu un numerāciju tajā):

1. Birzes ielā 2 (SIA "East-West-Trans"- Cēsu naftas bāzes lietuss ūdens NAI)- 100 m- nr.shēmā 16;
2. Mūrlejas ielā 1 (Sarkanā Krusta slimnīcas saimnieciskās kanalizācijas filtrācijas lauks)- 50 m – nr.shēmā 26;
3. Dzirnāvu ielā 45 (Bērnu sanatorijas "Gaujaslīči" lokālās attīrīšanas iekārtas)-50 m – nr.shēmā 5;
4. Piebalgas ielā 54 – mehāniskās un bioloģiskās attīrīšanas iekārtas no Saulrītu rūpnieciskā rajona uzņēmumiem - 100m, iekārtas paredzēts likvidēt, pieslēdzot Saulrītu rūpniecisko rajonu centralizētajai kanalizācijas sistēmai – nr.shēmā 71;
5. Jāņa Poruka ielā 8 - A/S "CATA" notekūdens attīrīšanas iekārtas no automobiļu mazgāšanas - 50 m – nr.shēmā 49;
6. Jāņa Poruka ielā 8 - A/S "CATA" lietuss ūdens notekūdens attīrīšanas iekārtas, 50 m – nr.shēmā 49;
7. Gaujas ielā 68A, SIA „5 – ATU” , lokālās lietuss ūdens attīrīšanas iekārtas – 100 m – nr.shēmā 29;
8. Palejas ielā 22 (A/S "Ruks" lokālās ražošanas NAI - 100 m – nr.shēmā 35;
9. Sadzīves NAI Alksņu ielā 4, 50 m – nr.shēmā 73;
10. Lokālās rūpnieciskā notekūdens attīrīšanas iekārtas, Lapsu 46, 50 m – nr.shēmā 74;

11. NBS atpūtas bāzes "Gaujaslīči" lokālās attīrīšanas iekārtas Dzirnau ielā 52/54 – nr.shēmā 75.

Drošības aizsargjosla

Drošības aizsargjoslu galvenais uzdevums ir nodrošināt naftas, naftas produktu un ķīmisko vielu un produktu vadu, noliktavu un krātuvju, aizsprostu un to tuvumā esošo objektu drošību to ekspluatācijas laikā un **iespējamo** avāriju gadījumā, kā arī vides un cilvēku drošību. LR MK 1998. gada noteikumi Nr. 414. "Drošības aizsargjoslu ap naftas un naftas produktu vadiem, noliktavām un krātuvēm noteikšanas metodika" reglamentē drošības prasības, kā arī vides un cilvēka aizsardzības prasības.

Aizsargjoslām ap naftas, naftas produktu vadiem un ķīmisko vielu un produktu vadiem, noliktavām, krātuvēm un pārstrādes uzņēmumiem ir sekojošs minimālais platums:

- 1) gar cauruļvadu trasēm — zemes gabals un gaisa telpa, ko norobežo nosacītas vertikālas plaknes katrā pusē 25 metru attālumā no cauruļvada ass;
- 2) ap tilpēm, kas paredzētas naftas un naftas produktu iekludināšanai avārijas gadījumā, — zemes gabals un gaisa telpa, ko norobežo nosacītas vertikālas plaknes katrā pusē 50 metru attālumā no šo objektu teritorijas iežogojuma vai norobežojošām konstrukcijām;
- 3) ap galvenajām un starpposmu pārsūkņēšanas un iepildīšanas stacijām, rezervuāru parkiem, iepildīšanas un izliešanas estakādēm, pietātnēm un moliņiem, naftas un naftas produktu uzsildīšanas punktiem — zemes gabals un gaisa telpa, ko norobežo nosacītas vertikālas plaknes katrā pusē 100 metru attālumā no šo objektu teritorijas iežogojuma vai norobežojošām konstrukcijām.

Balstoties uz šiem likumdošanas normatīviem Cēsu pilsētā naftas bāzei Birzes ielā 2 tiek noteikta 100 m aizsargjosla no rezervuāru parka un iepildīšanas un izliešanas estakādēm.

Teritorijas plānojums paredz:

- aizsargjoslu iezīmēšanu zemes īpašumu vai lietojuma plānos saskaņā ar likumu "Par zemes lietošanu un zemes ierīcību";
- aprobežojumu ierakstīšanu zemesgrāmatā, ja aizsargjosla atrodas uz īpašumā esoša zemes gabala;
- aizsargjoslu uzturēšanu kārtībā;
- nepieciešamības gadījumā aizsargjoslu iezīmēšanu dabā ar īpašām aizsargjoslu noteikšanas metodikā paredzētām zīmēm.

14.Zemes lietošanas mērķi un teritorijas pašvaldības funkciju veikšanai

14.1.Teritorijas, kurām nepieciešams izstrādāt detālplānojumus

Teritorijas plānojumā 2005.-2017.gadam saglabāti divi zemes gabali kā turpmāk pētāmās teritorijas, kuru izmantošanu pašreiz viennozīmīgi nav iespējams noteikt. Tā kā pilnīgi precīzi nav iespējams prognozēt pilsētas, kā arī valsts ekonomiskās attīstības tendences un ātrumu, iedzīvotāju migrācijas un labklājības rādītājus, laika gaitā atklāsies aktuālās vajadzības pēc kāda noteikta veida apbūves vai izmantošanas.

Teritorijas, kurām izstrādājami detālplāni, nosaka LR Ministru kabineta noteikumi Nr. 883 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi” (19.10.2004), kā arī pilsētas apbūves noteikumi.

Nepieciešams izstrādāt detālplānojumu A/S „CATA” teritorijai, kura ietvaros tiek risināti iespējamie Ata Kronvalda ielas izbūves varianti, teritorijas pārplānošanas un rekonstrukcijas jautājumi, izmaksu aprēķini un noteikti iespējamie finanšu avoti, precizēts sarkano līniju robežas un noteikti iespējamie Ata Kronvalda ielas izbūves termiņi.

Saskaņā ar LR Ministru kabineta 2004.gada 19.oktobra noteikumiem Nr.883 “Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi”, detālplānojums ir vietējās pašvaldības administratīvās teritorijas daļas plānojums, un to izstrādā saskaņā ar vietējās pašvaldības teritorijas plānojumu, atbilstoši mēroga noteiktībai detalizējot un precizējot tajā noteiktās teritorijas daļas plānoto (atļauto) izmantošanu un izmantošanas aprobežojumus.

Cēsu pilsētā atrodas īpaši aizsargājama dabas teritorija – GNP Gaujas dabas liegums - kurā būvniecība pieļaujama tikai atbilstoši pašvaldības teritorijas plānojumam un detālplānojumam kā noteikts LR Ministru kabineta 2003.gada 22.jūlija noteikumos Nr.415 “Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”.

Detālplānojums izstrādājams arī pilsētībūvniecības piemineklim - Cēsu vecpilsētai vai tās atsevišķām daļām, nosakot apbūves un labiekārtojuma izvietojumu un raksturu, kā arī precizējot aizsargjoslu ap kultūras pieminekļiem robežas.

Detālplānojumi izstrādājami arī plašām neapbūvētām vai mazapbūvētām teritorijām, lai veidotu racionālu un konkrētajai vietai piemērotāko apbūves struktūru, izveidotu jaunas ielas un piebraucamos ceļus apbūves zemes gabaliem, kā arī citām teritorijām, saskaņā ar Cēsu pilsētas būvvaldes, zemes komisijas vai citu domes komisiju ierosinājumiem.

Detālplānojumi izstrādājami arī citos, konkrētajā brīdī spēkā esošos normatīvajos aktos paredzētos, šeit neminētos gadījumos.

14.2.Cēsu pilsētas zemes vērtību zonējums

Administratīvās teritorijas iedalīšana zemes vērtību zonās un zemes bāzes vērtību noteikšana tiek veikta, lai izveidotu pamatojumu zemes gabalu kadastrālo vērtību aprēķinam. Kadastrālās vērtības izmanto nekustamā īpašuma nodokļa un nomas maksu aprēķinam, kā arī kā salīdzinošu lielumu darījumos ar nekustamo īpašumu.

Pašlaik spēkā esošais Cēsu pilsētas zemes vērtību zonējums izstrādāts LR VZD Vidzemes reģionālajā nodaļā, saskaņā ar LR MK 2000.gada 19.decembra noteikumiem Nr.465 "*Pilsētu zemes kadastrālās vērtēšanas noteikumi*" un VZD metodiskajiem norādījumiem "*Zemes vērtību zonējuma izstrādes, saskaņošanas un apstiprināšanas kārtība*", to saskaņojusi Cēsu pilsētas dome ar 2003.gada 24.aprīļa sēdes lēmumu, §1(prot.Nr.9) "*Par Cēsu pilsētas zemes vērtību zonējuma saskaņošanu*".

Zonējums izstrādāts pamatojoties uz iepriekšējo divu gadu nekustamā īpašuma tirgus datiem. Zonējums sadala administratīvo teritoriju zemes vērtību zonās, kurās, saskaņā ar tirgus datu bāzi, kādai zemes lietošanas mērķu grupai vai atsevišķam mērķim, ir vienādas vai līdzīgas vērtības. Pašreiz spēkā esošajā zonējumā Cēsu pilsētā ir izdalītas 5 zemes vērtību zonas, skatīt „*Zemes vērtību zonējumu shēmu*”, 31.kartogrāfisko lapu.

1.zona atrodas pilsētas centrā, ietverot Cēsu vecpilsētu un teritorijas, kuras tai piekļaujas. Dominējošais zemes lietošanas veids – komercdarbība. Teritorijā koncentrēts komercobjektu un sadzīves pakalpojumu tīkls, inženiertehniskais nodrošinājums – nepilnīgs. Teritorijai augsts sociālais prestižs. Vecpilsētas apbūves un reljefa raksturs piešķir šai teritorijas daļai īpašu vizuālu pievilcību.

2.zona izvietota tieši blakus 1.zonai, to lokveidā apkļaujot. Teritorijai raksturīga intensīva dzīvojamo ēku apbūve un sabiedriskas nozīmes objektu apbūve. Dominējošais zemes lietošanas mērķis – sabiedriskas nozīmes objektu apbūve. Teritorijai cieša saikne ar pilsētas centru, kurā koncentrēti komerciāli un sadzīves rakstura objekti. Inženiertehniskās infrastruktūras nodrošinājums pilnīgs – teritorija pieslēgta ūdensapgādes, kanalizācijas, siltumapgādes un elektroapgādes tīkliem, kā arī attīstīta dabas gāzes apgāde.

3.zona izvietota lokveidā ap 2.zonu. Zonai raksturīga individuālo dzīvojamo māju un daudzdzīvokļu dzīvojamo māju apbūve. Dominējošais zemes lietošanas mērķis – individuālo dzīvojamo māju apbūve. Atsevišķas zonas daļās inženiertehniskais nodrošinājums nepilnīgs. Teritorijā lielas zaļās zonas platības, labas atpūtas un rekreācijas iespējas. Tirdzniecības un sadzīves pakalpojumu tīkls nepilnīgs, taču saiknei ar pilsētas centru, kurā šie objekti ir koncentrēti, ir nodrošināta sabiedriskā transporta kustība.

4.zona iekļauj teritoriju pilsētas austrumu nomalē, robežojas ar Priekuļu un Vaives pagastu administratīvo teritoriju robežām. Zona raksturīga kā izteikta ražošanas teritorija ar tai raksturīgu apbūvi. Pateicīgs izvietojums ražošanas attīstībai, jo produkcijas transportēšanai iespējams izmantot kā dzelzceļu, tā pilsētas apvedceļu, tādējādi netraucējot dzīvojamā sektora ikdienu. Inženiertehniskās infrastruktūras objektu nodrošinājums zonā nepilnīgs – pilsētas ūdensapgādes un kanalizācijas tīkls nepārklāj visu teritoriju vienmērīgi.

5.zona iekļauj teritoriju pilsētas rietumu nomalē, kuru šķērso Gauja. Izteikta rekreācijas un atpūtas zona. Dominējošais zemes lietošanas mērķis šajā zonā – sabiedriskas nozīmes objektu apbūve. Zona raksturīga ar izteiktu zaļo zonu – lielas platības klāj mežu audzes, daļa no tās atrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā – Gaujas Nacionālā parka Gaujas dabas lieguma zonā. Ap Gauju pastāv teritorijas applūšanas iespējas palu laikā. Teritoriju šķērso pilsētas maģistrālā ūdensvada trase un maģistrālā kanalizācijas kolektora trases.⁷

⁷ Izmantoti LR Valsts Zemes dienesta Vidzemes reģionālās nodaļas 2003.gadā izstrādātais „Cēsu pilsētas zemes vērtību zonējuma apraksts”

Cēsu pilsētas zemes vērtību zonu zemes bāzes vērtības (Ls/m²)
(atbilst ar Valsts zemes dienesta 2003.gada 14.maija rīkojumu Nr. 218 apstiprinātajai zonējuma kartei)

Zemes vērtību zonas Nr.		Nekustamā īpašuma lietošanas mērķa kods un nosaukums*																
1	0.02	X	2.30	X	X	1.50	1.50	1.80	X	12.00	0901 Izglītības un zinātnes iestāžu apbūve 0902 Ārstniecības, veselības un sociālās aprūpes iestāžu apbūve 0903 Valsts un pašvaldību pārvaldes iestāžu apbūve 0904 Ārztu diplomātisko dienestu, starptautisko sabiedrisko organizāciju pārstāvniecību ēku apbūve 0905 Reliģisko iestāžu ēku apbūve 0906 Valsts aizsardzības nozīmes objektu, drošības, policijas, ugunsdrošības un soda izcīšanas iestāžu apbūve 0908 Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, parku, skvēru, meža parku, aleju, pludmaļu, krastmalu un citu koplietošanas un rekreācijas nozīmes objektu teritorijas, ja tajās atļauta saimnieciskā darbība nav pieskaitāma pie kāda cita klasifikatorā norādītā mērķa 0910 Pārējie sabiedriskās nozīmes objekti un to apbūve	2.30	0.02	3.80	3.80	1.80	3.80	3.80
2	0.02	X	1.20	X	X	1.00	1.00	1.20	X	8.30	1.20	0.02	2.50	2.50	1.20	2.50	2.50	
3	0.02	0.03	0.50	1.20	X	0.80	0.80	1.00	X	5.10	0.50	0.02	0.80	0.80	1.00	0.80	0.80	
4	0.02	0.03	0.40	0.60	X	0.50	0.50	0.60	X	1.50	0.40	0.02	0.90	0.90	0.60	0.90	0.90	
5	0.02	0.03	0.40	0.60	X	0.50	0.50	0.60	X	1.50	0.40	0.02	0.90	0.90	0.60	0.90	0.90	

Nekustamā īpašuma lietošanas mērķi norādīti atbilstoši LR MK 2001.gada 31.jūlija noteikumiem Nr.344 "Nekustamā īpašuma lietošanas mērķu noteikšanas un sistematizācijas kārtība"

14.3. Pašvaldības funkciju realizēšanai nepieciešamās teritorijas

Saskaņā ar likumu "Par pašvaldībām", pilsētas pašvaldībai jānodrošina virkne funkciju, t.i. - komunālo pakalpojumu organizēšana (ūdensapgāde un kanalizācija, siltumapgāde, sadzīves atkritumu apsaimniekošana, notekūdeņu savākšana, novadīšana un attīrīšana), teritorijas labiekārtošana (ielu, ceļu un laukumu būvniecība un uzturēšana, apgaismošana, parku un zaļo zonu ierīkošana un uzturēšana), sanitārās tīrības nodrošināšana (industriālo atkritumu savākšanas un izvešanas kontrole, kapsētu izveidošana un uzturēšana), iedzīvotāju izglītība (pirmsskolas un skolas vecuma bērnu nodrošināšana ar vietām mācību un audzināšanas iestādēs), rūpes par kultūru un tās vērtību saglabāšanu, veselības aprūpes pieejamības nodrošināšana, iedzīvotāju veselīga dzīvesveida veicināšana, sociālās palīdzības nodrošināšana, palīdzības sniegšana iedzīvotājiem dzīvokļu jautājumu risināšanā, uzņēmējdarbības sekmēšana u.c.

Lai pašvaldība šīs ar likumu noteiktās funkcijas varētu realizēt, nepieciešami zemes gabali atbilstošu objektu būvniecībai un apkalpošanai, kā arī pašvaldības valdījumā esošas teritorijas zaļo zonu un kapsētu ierīkošanai un uzturēšanai. Cēsu pilsētas pašvaldības īpašumā esošie zemesgrāmatā reģistrētie un pašvaldībai piekritošie zemes gabali (*skat. shēmu "Pilsētas un valsts īpašumi", 32.kartogrāfisko lapu*) pilnībā nenodrošina šo funkciju realizēšanu.

Shēmā "Teritorijas pašvaldības funkciju veikšanai", 33.kartogrāfiskā lapa norādītas teritorijas, kuras piekrīt vai pieder valstij vai atrodas fizisku vai juridisku personu īpašumā vai valdījumā, un kuras būtu nepieciešamas pašvaldībai tās funkciju realizēšanai.

Saskaņā ar teritorijas plānojumā paredzēto transporta shēmu, **ielu trasēm nepieciešamās teritorijas:**

- Raiņa ielas rekonstrukcijai un savienošanai ar Gaujas ielu - daļas no zemes gabaliem Piebalgas ielā 14, Dārzniecības ielā 9, Dārzniecības ielā 11, Dārzniecības ielā 12, Raiņa ielā 5, Raiņa ielā 7, Rīgas ielā 42, Rīgas ielā 44, Gaujas ielā 7/9 un Gaujas ielā 11;
- Ata Kronvalda ielas iztrūkstošo posmu izbūvei un savienošanai ar Jurģu ielu - daļas no zemes gabaliem Jāņa Poruka ielā 8, Ata Kronvalda ielā 63, Rīgas ielā 105 un Jurģu ielā 1;
- Baibas ielas turpinājumam līdz Gaujas ielai - daļa no zemes gabala Gaujas ielā 68;
- Sīļu ielas turpinājumam līdz Līgatnes ielai - daļas no zemes gabaliem Kovārņu ielā 31, Kovārņu ielā 33 un Kovārņu ielā 35;
- Niedru ielas savienošanai ar Leona Paegles ielu - daļa no zemes gabala Leona Paegles ielā 24;
- Bebru ielas savienošanai ar Piebalgas ielu - daļas no zemes gabaliem Briežu ielā 19, Briežu ielā 21 un Piebalgas ielā 52A un Piebalgas ielā 54;
- Līgatnes ielas savienošanai ar Gaujas ielu - daļas no zemes gabaliem Gaujas ielā 21 un Gaujas ielā 23 (Līgatnes ielā 6);
- Cēsu pilsētas apvedceļa turpināšanai, turpinot Pētera ielu no Rīgas ielas līdz apvedceļam Valmieras virzienā - daļas no zemes gabaliem Rīgas ielā 105, Rīgas ielā 115 un Agras ielā 3;
- Valmieras ielas divlīmeņu pārvada pār dzelzceļu izbūvei rezervētā teritorija - zemes gabals Birzes ielā 2D;
- Lāču ielas savienojumam ar Saulrītu ielu - daļa no zemes gabala Saulrītu ielā 13;

Saskaņā ar teritorijas plānojumu, **autostāvvietām nepieciešamās teritorijas:**

- pie Cēsu rajona centrālās slimnīcas - zemes gabals Glūdas ielā 14;
- pie Cēsu pilsētas 3.pirmsskolas izglītības iestādes - zemes gabals Pērļu ielā 17;

- pie jaunizbūvējamās Raiņa ielas trases - daļa no zemes gabala Dārzniecības ielā 12;
- pie daudzdzīvokļu mājām un jaunbūvējamās BMX trases – zemes gabals Vilku ielā 12A;

Skolu vai pirmsskolas iestāžu būvniecībai un rekonstrukcijai nepieciešamās teritorijas:

- Cēsu Valsts Draudzīgā aicinājuma ģimnāzijas rekonstrukcijai - zemes gabali Vārnu ielā 2, Zvirbuļu ielā 7, Medņu ielā 2 un daļa no zemes gabala Medņu ielā 4;
- Cēsu 1.pamatskolas rekonstrukcijai - daļa no zemes gabala Gaujas ielā 23 (Līgatnes ielā 6);
- sporta būvēm pie celtniecības stadijā esošās pamatskolas Gaujas ielā 45 - daļas no zemes gabaliem Amatnieku ielā 2, Amatnieku ielā 4 un Amatnieku ielā 6;
- Cēsu 4. arodividusskolas rekonstrukcijai - daļa no zemes gabala Pļavas ielā 4;
- jaunas pirmsskolas izglītības iestādes un pamatskolas stadiona būvniecībai pie Dzirnau un Emīla Dārziņa ielu krustojuma - daļa no zemes gabala Bērzaines ielā 34;

Teritorija augstskolas filiāles celtniecībai un ar informāciju tehnoloģijām saistītai apbūvei:

- zemes gabals Ata Kronvalda ielā 44;

Saskaņā ar Cēsu pilsētas domes 2003.gada 13.novembrī pieņemto lēmumu (§3, prot.Nr.21) "Par mājokļu politikas attīstības stratēģiju" **dzīvojamai apbūvei nepieciešamās teritorijas:**

- zemes gabals Caunas ielā 7 - sociālās mājas celtniecībai;
- teritorija starp Birzes ielu un pilsētas administratīvo robežu – zemes gabali Birzes ielā 8, Birzes ielā 10 un Birzes ielā 18;
- bijušās dzelzceļa kokaudzētavas teritorija – daļas no zemes gabala Rīgas ielā 105;
- neapbūvēta teritorija Cīrulīšu – Līgatnes ielu rajonā – zemes gabali Griezes ielā 4, Līgatnes ielā 44 un Līgatnes ielā 46;
- neapbūvēti zemes gabali pie Vaives ielas – Vaives ielā 14B, Vaives ielā 22A, Vaives ielā 34A, Vaives ielā 31 un Saules ielā 24;
- atsevišķi dzīvojamai apbūvei paredzēti neapbūvēti zemes gabali – Līgatnes ielā 36, Cepļa ielā 2, Vītoli ielā 1A, Lenču ielā 52, Egļu ielā 22, Palejas ielā 1B, Kārļu ielā 3, Palejas ielā 15, Pils ielā 1, Lielā Katrīnas ielā 5, Lielā Katrīnas ielā 7, Lielā Līvu ielā 6, Lāču ielā 9, Magoņu ielā 6, Magoņu ielā 10, Magoņu ielā 14, Magoņu ielā 20, Rīgas ielā 85, Rīgas ielā 89, Rīgas ielā 91, Vārnu ielā 20, Dzilnu ielā 9, Gaujas ielā 61, Lauku ielā 9A, Jurģu ielā 28, Bebru ielā 16 un Ozolu ielā 5;
- zemes gabali Saules ielā 20, Vītoli ielā 3, Dzeguzes ielā 2, Dzeguzes ielā 4, Dzeguzes ielā 6, Cepļa ielā 4, Cepļa ielā 5, Vītoli ielā 3, Smilšu ielā 6, Smilšu ielā 8, Gaujas ielā 67A (*saskaņā ar grozījumiem, kas apstiprināti ar 23.08.2007. lēmumu Nr.523 un stājās spēkā ar 20.09.2007.*)

Kapsētu teritorijas:

- zemes gabals slēgtās kapsētas uzturēšanai Rīgas ielā 68A;
- daļa no zemes gabala Rīgas ielā 105 sīkdzīvnieku kapu iekārtošanai un to aizsargjoslai;

Rekreācijas teritorijas un skvēri:

- mežu teritorijas – zemes gabali Priedes ielā 9, Priedes ielā 10, Priedes ielā 12 un Meža ielā 25;

- zaļās teritorijas – zemes gabali Liepu ielā 7, Egļu ielā 12 un Lenču ielā 31;
- Gaujas piekrastes zona – zemes gabali Kvēpenes ielā 1 un Kvēpenes ielā 4;
- upītes grava – zemes gabals Līgatnes ielā 14;
- Siļķupītes krasta josla gar Birzes ielu – zemes gabali Birzes ielā 22, Birzes ielā **23** (vai 15), Birzes ielā 24, Birzes ielā 26, Birzes ielā 28;
- skvēri Bērzaines ielā 29, Piebalgas ielā 25, Lapsu ielā 15 un Beverīnas ielā 2;
- teritorija pie ūdenskrātuves - bijušā dolomīta karjera – zemes gabali Rūpniecības ielā 18 un Priekuļu ielā 21;
- Dziesmu svētku simtgades parks – zemes gabals Lenču ielā 35;
- rekreācijas teritorijas un skvēri – upītes grava, zemes gabals Atpūtas ielā 4, *(saskaņā ar grozījumiem, kas apstiprināti ar 02.08.2007. lēmumu Nr.467 un stājās spēkā ar 22.08.2007.)*, zemes gabali Dzirnavu ielā 67, Dzirnavu ielā 70, Lauku ielā 3, Priedes iela 3, Ruckas parks *(saskaņā ar grozījumiem, kas apstiprināti ar 23.08.2007. lēmumu Nr.523 un stājās spēkā ar 20.09.2007.)*

Teritorijas uzņēmējdarbības atbalstam, kuras nodrošināmas ar infrastruktūru un piedāvājamās investoriem pilsētas ekonomiskās attīstības veicināšanai:

- zemes gabals Jāņa Poruka ielā 34;
- zemes gabals Jāņa Poruka ielā 40;
- zemes gabals Zeltkalna ielā 9;
- zemes gabals Lenču ielā 38A;
- zemes gabals Eduarda Treimaņa – Zvārguļa ielā 16;
- zemes gabals Valmieras ielā 24;
- zemes gabals Rūpniecības ielā 8;
- zemes gabals Kaļķu ielā 16;
- teritorijas uzņēmējdarbības atbalstam – zemes gabals Krasta ielā 1 *(saskaņā ar grozījumiem, kas apstiprināti ar 23.08.2007. lēmumu Nr.523 un stājās spēkā ar 20.09.2007.)*

Teritorija atkritumu apsaimniekošanas nodrošināšanai:

- zemes gabals Austrumu ielā 5.

14.4.Cēsu pilsētas teritorijas plānojumā noteiktajās zonās atļautās izmantošanas

Cēsu pilsētas teritorijas plānojuma (2005.-2015.) grafiskajā attēlojumā izdalīti septiņpadsmit zonējuma veidi – ar atšķirīgu krāsojumu un apzīmējumiem nodalītas teritorijas, katra ar savu noteiktu galveno izmantošanu, citām atļautajām izmantošanām un atļautajām palīgizmantošanām (līdz 25% no kopapjoma), noteiktu maksimālo apbūves blīvumu un stāvu skaitu – skatīt Cēsu pilsētas teritorijas plānojuma galveno karti „Cēsu pilsētas teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana 2005-2017.”, 34.kartogrāfisko lapu.

1. Mazstāvu dzīvojamā apbūve (gaiši brūns svītrojums plānā, apzīmējums B plānā).

Galvenais izmantošanas veids - viengīmenes māju apbūve. Šajās teritorijās atļauta viengīmenes un divgīmeņu dzīvojamo māju apbūve, rindu un grupu dzīvojamo māju apbūve, daudzdzīvokļu dzīvojamo māju apbūve ar stāvu skaitu līdz 2 stāviem, dzīvojamo māju palīgēku apbūve, privātas mājas, pirmsskolas izglītības iestādes, viesu nami kā palīgizmantošana, vietējas nozīmes inženiertehniskās apgādes objektu apbūve, individuālais darbs, kas nepasliktina kaimiņu dzīves apstākļus, kā arī atsevišķā zemesgabalā, ja to nosaka ar detālplānojumu, vietējas nozīmes mazumtirdzniecības un pakalpojumu centri, sporta un atpūtas būves un teritorijas.

2. Mazstāvu dzīvojamā apbūve, kurā pieļaujama komercdarbība un sabiedriskā darbība (gaiši brūns svītrojums ar sarkanu šķērssvītrojumu plānā, apzīmējums C plānā).

Galvenais izmantošanas veids - viengīmenes māju apbūve. Šajās teritorijās atļauta viengīmenes un divgīmeņu dzīvojamo māju apbūve, rindu un grupu dzīvojamo māju apbūve, daudzdzīvokļu dzīvojamo māju apbūve ar stāvu skaitu līdz 2 stāviem, dzīvojamo māju palīgēku apbūve, atsevišķu veikalu un sadzīves pakalpojumu ēku apbūve, biroju ēku apbūve, sabiedrisko organizāciju un biedrību ēku apbūve, kultūras objektu, ārstniecības, veselības un sociālās aprūpes iestāžu apbūve, sporta būvju apbūve, viesnīcu, motelu ēku apbūve, restorānu, kafejnīcu un bāru apbūve, reliģisko iestāžu ēku apbūve, izglītības iestāžu apbūve, sakaru un masu mediju objektu un iestāžu apbūve, vietējas nozīmes inženiertehniskās apgādes objektu apbūve un autostāvvietas.

3. Mazstāvu dzīvojamā apbūve ar zaļās zonas elementiem (gaiši brūns svītrojums ar zaļu šķērssvītrojumu plānā, apzīmējums E plānā).

Galvenais izmantošanas veids - viengīmenes māju apbūve. Šajās teritorijās atļauta viengīmenes un divgīmeņu dzīvojamo māju apbūve, rindu un grupu dzīvojamo māju apbūve, daudzdzīvokļu dzīvojamo māju apbūve ar stāvu skaitu līdz 2 stāviem, esošo daudzstāvu (3 un vairāk stāvu) dzīvojamo māju uzturēšana, dzīvojamo māju palīgēku apbūve, vasarnīcu apbūve, ārstniecības, veselības un sociālās aprūpes iestāžu apbūve, sporta un atpūtas būvju apbūve, viesnīcu, motelu ēku apbūve, restorānu, kafejnīcu un bāru apbūve, vietējas nozīmes inženiertehniskās apgādes objektu apbūve, kā arī parku, skvēru, meža parku un citu rekreācijas objektu teritorijas.

4. Daudzstāvu dzīvojamā apbūve (brūns rītojums, apzīmējums D plānā).

Galvenais izmantošanas veids - trīs līdz četrus stāvu daudzdzīvokļu māju apbūve. Šajās teritorijās atļauta daudzdzīvokļu dzīvojamo māju apbūve, esošo mazstāvu (līdz 2 stāviem) dzīvojamo māju uzturēšana, daudzdzīvokļu pagaidu uzturēšanās ēku apbūve, vietējas nozīmes siltumapgādes objektu apbūve, vietējas nozīmes inženiertehniskās apgādes objektu apbūve, kā arī parku, skvēru, meža parku un citu rekreācijas objektu teritorijas un vietējas nozīmes autostāvvietas un garāžas.

5. Daudzstāvu dzīvojamā apbūve, kurā pieļaujama komercdarbība un sabiedriskā darbība (brūns rītojums ar sarkanu šķērssvītrojumu, apzīmējums K plānā).

Galvenais izmantošanas veids - trīs līdz četrus stāvu daudzdzīvokļu māju apbūve. Šajās teritorijās atļauta daudzdzīvokļu dzīvojamo māju apbūve, daudzdzīvokļu pagaidu uzturēšanās ēku apbūve, atsevišķu veikalu un sadzīves pakalpojumu ēku apbūve, biroju ēku apbūve, darījumu iestāžu, izglītības iestāžu apbūve, valsts un pašvaldību pārvaldes iestāžu apbūve, sabiedrisko organizāciju un biedrību ēku apbūve, ārstniecības, veselības un sociālās aprūpes iestāžu apbūve, sporta būvju apbūve, viesnīcu, motelu ēku apbūve, restorānu, kafejnīcu un bāru apbūve, iepriekš minētās funkcijas kā palīgizmantošana

Galvenie izmantošanas veidi - daudzdzīvokļu māju apbūve, darījumu iestāžu un komerciāla rakstura apbūve un sabiedriskas nozīmes objekti. Šajās teritorijās atļauta daudzdzīvokļu dzīvojamo māju apbūve, daudzdzīvokļu pagaidu uzturēšanās ēku apbūve, viengīmenes un divgīmeņu dzīvojamo māju apbūve, dzīvojamo ēku palīgēku apbūve, veikalu un sadzīves pakalpojumu ēku apbūve, biroju ēku apbūve, darījumu iestāžu apbūve, izglītības iestāžu apbūve, valsts un pašvaldību pārvaldes iestāžu apbūve, sabiedrisko organizāciju un biedrību ēku apbūve, ārstniecības, veselības un sociālās aprūpes iestāžu apbūve, kultūras iestāžu apbūve, sporta būvju apbūve, viesnīcu, motelu ēku apbūve, restorānu, kafējnīcu un bāru apbūve, reliģisko iestāžu ēku apbūve, drošības un policijas iestāžu apbūve, sakaru un masu mediju objektu un iestāžu apbūve, nelielu vieglās ražošanas uzņēmumu, kas nelabvēlīgi neietekmē vidi, apbūve, vietējas nozīmes siltumapgādes objektu apbūve vietējas nozīmes inženiertehniskās apgādes objektu apbūve, kā arī parku, skvēru, meža parku un citu rekreācijas objektu teritorijas, vietējas nozīmes garāžas un autostāvvietas.

Galvenais izmantošanas veids - sabiedriskas nozīmes objektu apbūve. Šajās teritorijās atļauta izglītības un zinātnes iestāžu apbūve, ārstniecības, veselības un sociālās aprūpes iestāžu apbūve, valsts un pašvaldību pārvaldes iestāžu apbūve, kultūras iestāžu apbūve, sporta būvju apbūve, sabiedrisko organizāciju un biedrību ēku apbūve, reliģisko iestāžu ēku apbūve, vietējas nozīmes inženiertehniskās apgādes objektu apbūve, kā arī komercdarbība kā palīgizmantošana, vietējas nozīmes autostāvvietas un parku, skvēru, meža parku un citu rekreācijas objektu teritorijas.

Galvenais izmantošanas veids - sabiedriskas nozīmes objektu apbūve un komerciāla rakstura objektu apbūve. Šajās teritorijās atļauta izglītības un zinātnes iestāžu apbūve, ārstniecības, veselības un sociālās aprūpes iestāžu apbūve, valsts un pašvaldību pārvaldes iestāžu apbūve, kultūras iestāžu, sporta būvju apbūve, sabiedrisko organizāciju un biedrību ēku apbūve, reliģisko iestāžu ēku apbūve, sakaru un masu mediju objektu un iestāžu apbūve, tirdzniecības kompleksu, veikalu un sadzīves pakalpojumu objektu apbūve, darījumu iestāžu, viesnīcu, moteļu ēku apbūve, restorānu, kafejnīcu un bāru apbūve, auto apkalpes objektu apbūve, vietējas nozīmes inženiertehniskās apgādes objektu apbūve, kā arī autoostas un dzelzceļa stacijas, dzīvokļi kā palīgizmantošana, parku, skvēru, meža parku un citu rekreācijas objektu teritorijas, degvielas vai gāzes uzpildes stacijas, autostāvvietas.

Galvenais izmantošanas veids - ražošanas objektu un komerciāla rakstura objektu apbūve. Šajās teritorijās atļauta rūpnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve, noliktavu apbūve, veikalu un sadzīves pakalpojumu objektu apbūve, auto apkalpes objektu apbūve, atsevišķu sporta objektu apbūve, atsevišķu valsts institūciju objektu apbūve, siltumapgādes objektu apbūve, vietējas nozīmes inženiertehniskās apgādes objektu apbūve, kā arī atļauts izvietot atkritumu šķirošanas laukumus, garāžas, dzelzceļa pievedceļus, kravu stacijas, vairumtirdzniecības bāzes, degvielas vai gāzes uzpildes stacijas, autostāvvietas.

Galvenais izmantošanas veids - parki, dabas teritorijas, krastmalas, ūdeņi, teritorijas, kurās saimnieciskā darbība un apbūve nav galvenais izmantošanas veids. Šajās teritorijās iekļautas īpaši aizsargājamas dabas teritorijas, parku, skvēru, meža parku, krastmalu un citu rekreācijas objektu teritorijas, mežu teritorijas, tajās pieļaujamas teritorijas labiekārtojuma būves, ar rekreāciju saistītas būves, kā arī vietējas nozīmes inženiertehniskās apgādes objektu apbūve.

Cēsu pilsētas dome, 2005

Galvenais izmantošanas veids - parki, dabas teritorijas, krastmalas, ūdeņi, teritorijas, kurās saimnieciskā darbība un apbūve nav galvenais izmantošanas veids. Šajās teritorijās iekļautas īpaši aizsargājamas dabas teritorijas, parku, skvēru, meža parku, krastmalu un citu rekreācijas objektu teritorijas, mežu teritorijas, tajās pieļaujamas teritorijas labiekārtojuma būves, ar rekreāciju saistītas būves, kā arī kultūras objektu apbūve, izglītības un zinātnes iestāžu apbūve, ārstniecības, veselības un sociālās aprūpes iestāžu apbūve, sporta un atpūtas būvju apbūve, viesnīcu un pansiju apbūve, vietējas nozīmes inženiertehniskās apgādes objektu apbūve, kempingu un vietējas nozīmes autostāvvietu izvietošana.

Galvenais izmantošanas veids - lauksaimnieciskā izmantošana - zemstikla kultūru audzēšana. Šajās teritorijās atļauta puķu, stādu un dārzeņu audzēšana atklātā laukā, siltumnīcu apbūve, vietējas nozīmes inženiertehniskās apgādes objektu apbūve, atsevišķu veikalu apbūve kā palīgizmantošana, biroju ēku apbūve kā palīgizmantošana, kā arī atļauts izvietot būves produkcijas uzglabāšanai, ar lauksaimniecisko ražošanu saistītas nelielas ražotnes, pakalpojumu objektus, kas funkcionāli saistīti ar lauksaimniecisko ražošanu.

Galvenais izmantošanas veids - kapsētu teritorijas. Šajās teritorijās iekļautas gan slēgto, gan darbojošos kapsētu teritorijas, sīkdzīvnieku kapi, kā arī ar kapsētām saistīto ceremoniālo ēku apbūve, krematoriju apbūve, vietējas nozīmes inženiertehniskās apgādes objektu apbūve, vietējas nozīmes autostāvvietu izvietošana.

Galvenais izmantošanas veids - tehniska rakstura apbūve. Šajās teritorijās atļauta ar maģistrālajām elektropārvades un sakaru līnijām saistīta apbūve, gāzes apgādes objektu apbūve, ar ūdens apgādi saistīto objektu apbūve, ar notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu saistīto objektu apbūve, transportlīdzekļu garāžu apbūve, ar koplietošanas ceļiem saistītu objektu apbūve.

Galvenais izmantošanas veids - valsts ugunsdzēsības, drošības un aizsardzības objektu apbūve. Šajās teritorijās atļauta valsts drošības un policijas objektu apbūve, ugunsdzēsēju depo apbūve, soda izciešanas iestāžu apbūve, valsts aizsardzības nozīmes objektu apbūve, vietējas nozīmes inženiertehniskās apgādes objektu apbūve.

Galvenais izmantošanas veids nav noteikts. Teritorijas apbūvējamas tikai pēc izpētes un teritorijas plānojuma grozījumu izstrādāšanas un apstiprināšanas.

14.5. Teritorijas, kuru pašreizējā izmantošana neatbilst plānotajai (atļautajai) izmantošanai

Salīdzinot teritorijas plānojumā noteiktās plānotās (atļautās) izmantošanas (skatīt shēmu „Cēsu pilsētas teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana 2005-2017.”, 34.kartogrāfiskā lapa) un atsevišķiem zemes gabaliem līdz šim noteikto, valsts kadastra reģistrā reģistrēto zemes lietošanas mērķi (skatīt shēmu „Esošie galvenie zemes lietošanas mērķi 2004.gadā”, 35.kartogrāfiskā lapa), kartē “Zemes lietošanas mērķu neatbilstības shēma”, 36.kartogrāfiskā lapa, attēloti zemes gabali, kuriem pašreizējais zemes lietošanas mērķis pilnībā vai daļēji neatbilst plānotajam (atļautajam).

1.kadastra grupa.

Zemes gabala **Gaujas ielā 94** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir mežsaimniecība, bet perspektīvā gar Gaujas ielu (daļā bez mežaudzes) plānota komerciāla rakstura apbūve.

Zemes gabala **Gaujasliču ielā 3** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir komercdarbība un darījumu iestāžu apbūve, bet perspektīvā paredzētais – mazstāvu dzīvojamā apbūve, kurā pieļaujama sabiedrisko objektu un komercobjektu apbūve, kas atļauj tikai atsevišķu komercdarbības veidu realizēšanu.

Daļa no zemes gabala **Krasta ielā 14**, kura galvenais zemes lietošanas mērķis pašreiz ir mežsaimniecība, paredzēta Krasta ielas posma izbūvēšanai (pašreizējais ceļš virs kanalizācijas spiedvada, kuram nav ielas statusa).

Zemes gabala **Upes ielā 19** pašreizējais galvenais zemes lietošanas mērķis noteikts viengīmenes un divgīmeņu dzīvojamo māju apbūve, bet teritorijas plānojumā, respektējot GNP viedokli par zemju izmantošanu Gaujas dabas lieguma zonā, zemes gabalu plānots saglabāt kā dabas pamatni.

2.kadastra grupa.

Zemes gabalu **Akmens ielā 1A, Jāņa Poruka laukumā 3** un **Valmieras ielā 17A** (daļēji) pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir rūpnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve, bet teritorijas plānojumā tas ietverts zonā sabiedrisko objektu apbūve un komercobjektu apbūve.

Zemes gabalu **Birzes ielā 8, Birzes ielā 10** un **Birzes ielā 18** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir lauksaimniecība, bet teritorijas plānojumā tie iekļauti zonās mazstāvu un daudzstāvu dzīvojamā apbūve.

Zemes gabalu **Birzes ielā 4, Birzes ielā 22, Birzes ielā 23, Birzes ielā 24, Birzes ielā 26** un **Birzes ielā 28** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir lauksaimniecība, bet perspektīvā paredzētais – dabas pamatne.

Zemes gabala **Celtnieku ielā 16** pašreizējais zemes lietošanas mērķis – rekreācijas objektu teritorijas, bet plānojumā paredzētais – mazstāvu dzīvojamā apbūve.

Zemes gabala **Festivāla ielā 39** pašreizējais zemes lietošanas mērķis lauksaimniecība, bet plānotais – garāžu apbūve un mazstāvu dzīvojamā apbūve.

Zemes gabala **Festivāla ielā 45** pašreizējais zemes lietošanas mērķis – daudzstāvu dzīvojamā apbūve, bet plānojumā daļa no zemes gabala paredzēta Loka ielas beigu posmam, daļa mazstāvu dzīvojamai apbūvei.

Zemes gabala **Lenču ielā 52** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir lauksaimniecība, bet plānotais – mazstāvu dzīvojamā apbūve, kurā pieļaujama sabiedrisko objektu un komercobjektu apbūve.

3. kadastra grupa.

Zemes gabalu **Ata Kronvalda ielā 2, Ata Kronvalda ielā 7, Rūpniecības ielā 10, Rūpniecības ielā 15, Eduarda Treimaņa-Zvārguļa ielā 12** (daļēji), **Eduarda**

Treimaņa-Zvārguļa ielā 14, Eduarda Treimaņa-Zvārguļa ielā 16, Priekuļu ielā 2, Valmieras ielā 26 un Valmieras ielā 33 pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir vienģimenes māju apbūve, bet plānojumā tie ietverti zonā ražošanas un komerciāla rakstura apbūve (zemes gabaliem Priekuļu ielā 2 un Valmieras ielā 33 - daļas).

Zemes gabala **Ata Kronvalda ielā 24** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir rūpnieciskā ražošana, bet plānojuma tas ietverts mazstāvu apbūves zonā.

Daļas no zemes gabaliem **Bumbieru ielā 4 un Rūpniecības ielā 18**, kuru pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir sabiedriskas nozīmes objekti, paredzētas rūpnieciskās ražošanas objektu apbūvei un komercdarbībai.

Zemes gabalu **Eduarda Veidenbauma ielā 20, Jāņa Poruka ielā 43** (daļēji), **Jāņa Poruka ielā 25** (daļēji) un **Priekuļu ielā 14** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir daudzdzīvokļu apbūve, bet plānojumā tas ietverts zonā ražošanas un komerciāla rakstura apbūve.

4.kadastra grupa.

Zemes gabala **Jāņa Poruka ielā 8**, kura pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir rūpnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve, daļu šķērso atjaunojamās Ata Kronvalda ielas trase, kuras zemes lietošanas mērķis ir koplietošanas ceļu zeme.

Zemes gabala **Jāņa Poruka ielā 10** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir mazstāvu daudzdzīvokļu māju apbūve (daļēji), bet plānojumā paredzētais – ražošanas un komerciāla rakstura apbūve.

Zemes gabala **Lapsu ielā 38 un Saules ielā 13A** (daļēji) pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir vienģimenes dzīvojamo māju apbūve, bet plānojumā paredzētā izmantošana sabiedrisko objektu apbūve un komercapbūve.

Zemes gabala **Piebalgas ielā 23** pašreizējais galvenais zemes lietošanas mērķis ir rūpnieciskā izmantošana, bet plānotais – sabiedrisko objektu un komercobjektu apbūve.

Zemes gabalu **Saules ielā 20, Saules ielā 24, Vaives ielā 14B, Vaives ielā 22A, Vaives ielā 31, Vaives ielā 34A un Vanagu ielā 5** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir lauksaimniecība, bet plānojumā paredzētais mazstāvu dzīvojamā apbūve, Vanagu ielā 5 arī ielas izbūve.

Zemes gabala **Saulrītu ielā 13** pašreizējie zemes lietošanas mērķi ir rūpniecības objektu un komercobjektu apbūve, bet perspektīvā plānots Lāču ielas savienojums ar Saulrītu ielu pār šo zemes gabalu.

Zemes gabalu **Ābolu ielā 2, Ābolu ielā 2B, Ābolu ielā 3, Ābolu ielā 5, Jāņa Poruka ielā 38, Jāņa Poruka ielā 40, Jāņa Poruka ielā 56, Vaives ielā 45 un Zeltkalna ielā 5** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir vienģimenes un divģimeņu māju apbūve, bet plānojumā paredzētais - ražošanas un komerciāla rakstura apbūve.

Zemes gabalu **Jāņa Poruka ielā 34 un Zeltkalna ielā 9** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir lauksaimniecība, bet plānotais ražošanas un komerciāla rakstura apbūve.

Zemes gabala **Jāņa Poruka ielā 30** pašreizējie zemes lietošanas mērķi ir daudzdzīvokļu māju apbūve un rūpnieciskā apbūve, bet perspektīvā daļa zemes gabala paredzēta vienģimenes māju apbūvei un ielas izbūvei.

5.kadastra grupa.

Zemes gabalu **Aldaru ielā 6, Raiņa ielā 26, Raiņa ielā 28, Uzvaras bulvārī 40, Niniera ielā 7, Valņu ielā 21 un Valņu ielā 23** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir rūpnieciskā apbūve, bet plānojumā paredzētā izmantošana – sabiedrisko objektu un komercobjektu apbūve.

Zemes gabala **Aldaru ielā 9** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir rekreācijas teritorija - skvērs, bet plānojumā paredzētā izmantošana – publiskā autostāvvietā.

Zemes gabala **Valmieras ielā 1** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir sabiedrisko objektu apbūve, bet plānojumā daļa zemes gabala paredzēta publiskai autostāvvietai.

Zemes gabala **Dārzniecības ielā 11** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir lauksaimnieciskā izmantošana, bet plānojumā paredzētā izmantošana – mazstāvu dzīvojamā apbūve, kurā pieļaujama sabiedrisko objektu un komercobjektu apbūve, daļu zemes gabala aizņem projektētās ielas trase.

Zemes gabala **Dārzniecības ielā 12** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir lauksaimnieciskā izmantošana, bet plānojumā daļa zemes gabala paredzēta jaunas ielas trasei, daļa publiskai autostāvvietai un daļa jaukta tipa apbūvei.

Zemes gabalu **Piebalgas ielā 14** un **Raiņa ielā 5** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir daudzdzīvokļu dzīvojamā apbūve, bet plānojumā daļu zemes gabala aizņem projektētās ielas trase.

Zemes gabala **Raiņa ielā 7** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir sabiedrisko objektu apbūve, bet plānojumā daļu zemes gabala aizņem projektētās ielas trase.

Zemes gabala **Piebalgas ielā 16** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir rūpnieciskā apbūve, bet plānojumā paredzētā izmantošana – mazstāvu dzīvojamā apbūve, kurā pieļaujama komercdarbība un sabiedriskā darbība.

Zemes gabalu **Valņu ielā 29/31** un **Valņu ielā 27A** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir lauksaimniecība, bet perspektīvā paredzētais – jaukta tipa apbūve.

6.kadastra grupa.

Zemes gabalu **Ainavu ielā 3**, **Ainavu ielā 5** un **Lenču ielā 19A** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir rūpnieciskā apbūve, bet perspektīvā paredzētais – sabiedrisko objektu un komercobjektu apbūve.

Zemes gabalu **Bērzaines ielā 31** un **Glūdas ielā 26** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir rūpnieciskā apbūve, bet perspektīvā paredzēta mazstāvu dzīvojamā apbūve.

Zemes gabalu **Egļu ielā 12** un **Glūdas ielā 9** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir rekreācijas teritorija (zaļā zona), bet uz daļas no zemes gabaliem plānota mazstāvu dzīvojamā apbūve.

Zemes gabala **Gaujas ielā 36** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir sabiedrisko objektu apbūve, bet plānojumā uz daļas no zemes gabala paredzēta mazstāvu dzīvojamā apbūve.

Zemes gabala **Gaujas ielā 68** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir vienģimenes māju apbūve, bet perspektīvā uz daļas no tā paredzēta Baibas ielas trases turpinājuma izbūve.

Zemes gabalu **Kanāla ielā 9** un **Tālavas ielā 6** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir lauksaimnieciskā izmantošana, bet plānojumā paredzēta mazstāvu dzīvojamā apbūve.

Zemes gabalu **Kanāla ielā 12** un **Zaļā ielā 14** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir rekreācijas teritorijas, bet plānojumā paredzēta mazstāvu dzīvojamā apbūve.

Zemes gabala **Krasta ielā 1** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir inženiertehniskās apgādes objekti, bet plānojumā paredzētais – mazstāvu dzīvojamā apbūve, kurā pieļaujama sabiedrisko objektu un komercobjektu apbūve.

Zemes gabalu **Dzirnavu ielā 2**, **Jēkaba ielā 4A**, **Krasta ielā 5**, **Krasta ielā 9**, **Krasta ielā 13**, **Tālavas ielā 2** un **Viestura ielā 26** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir lauksaimnieciskā izmantošana, bet plānojumā paredzēta dabas pamatne, kurā pieļaujama mazstāvu dzīvojamā apbūve.

Zemes gabalu **Lenču ielā 31** un **Mazā Lenču ielā 3** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir rekreācijas teritorija, bet plānojumā paredzēta mazstāvu dzīvojamā apbūve, kurā pieļaujama sabiedrisko objektu un komercobjektu apbūve (zemes gabalam Mazā Lenču ielā 3 daļēji).

Zemes gabala **Vītolu ielā 9** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir mazstāvu daudzdzīvokļu dzīvojamā apbūve, bet plānojumā paredzētais dabas pamatne, kurā pieļaujama sabiedrisko objektu apbūve.

Zemes gabala **Lenču ielā 23** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir rūpniecības objektu apbūve, bet plānojumā paredzēta mazstāvu dzīvojamā apbūve, kurā pieļaujama sabiedrisko objektu un komercobjektu apbūve.

Zemes gabalu **Jēkaba ielā 3** un **Jēkaba ielā 11** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir sabiedrisko objektu apbūve, bet plānojumā paredzētais dabas pamatne, kurā pieļaujama mazstāvu dzīvojamā apbūve.

Zemes gabala **Priedes ielā 9** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir meža zeme, bet plānojumā uz tā daļas paredzēta mazstāvu dzīvojamā apbūve.

Zemes gabala **Priedes ielā 12** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir sabiedrisko objektu apbūve, bet plānojumā paredzēta dabas pamatne.

Zemes gabala **Turaidas ielā 6** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir daudzstāvu dzīvojamā apbūve, bet perspektīvais - daļai garāžu apbūve, daļai mazstāvu dzīvojamo māju apbūve.

7.kadastra grupa.

Zemes gabalu **Amatnieku ielā 2, Amatnieku ielā 4, Amatnieku ielā 6** un **Annas ielā 15** zemes lietošanas mērķis ir vienģimenes dzīvojamo māju apbūve, bet plānojumā tie daļēji (Annas ielā 15 pilnībā) paredzēti sabiedrisko objektu apbūvei – skolas teritorijas paplašināšanai.

Zemes gabala **Cepļa ielā 18** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir rūpnieciskā apbūve, bet perspektīvā paredzētais – sabiedrisko objektu un komercobjektu apbūve.

Zemes gabalu **Cīrulišu ielā 63** un **Kovārņu ielā 32** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir inženiertehniskās apgādes objektu apbūve, bet plānojumā paredzētais – jaukta tipa apbūve.

Zemes gabala **Cīrulišu ielā 64** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir transporta infrastruktūras objektu apbūve, bet plānojumā paredzētais sabiedrisko objektu un komercobjektu apbūve.

Zemes gabala **Cīrulišu ielā 69** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir daudzstāvu dzīvojamo māju apbūve, bet plānojumā paredzētais – sabiedrisko objektu un komercobjektu apbūve.

Zemes gabala **Gaujas ielā 61** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir lauksaimnieciskā izmantošana, bet plānojumā paredzētais - dabas pamatne, kurā pieļaujama mazstāvu dzīvojamā apbūve.

Zemes gabala **Gaujas ielā 81** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir mazstāvu dzīvojamā apbūve, bet plānojumā paredzētais - dabas pamatne, kurā pieļaujama sabiedrisko objektu apbūve.

Zemes gabalu **Kovārņu ielā 31** un **Kovārņu ielā 33** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir daudzstāvu daudzdzīvokļu māju apbūve, bet plānojumā paredzēta Sīļu ielas trases pagarināšana uz daļas no šiem zemes gabaliem.

Zemes gabala **Kovārņu ielā 35** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir mazstāvu dzīvojamā apbūve, bet plānojumā paredzēta Sīļu ielas trases pagarināšana uz daļas no šī zemes gabala.

Zemes gabala **Kovārņu ielā 36** pašreizējie zemes lietošanas mērķi ir sabiedrisko objektu apbūve un daudzstāvu daudzdzīvokļu māju apbūve, bet plānojumā paredzēta dabas pamatne, mazstāvu dzīvojamo māju apbūve un jaukta tipa apbūve.

Zemes gabala **Lauku ielā 14A** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir komercobjektu apbūve, bet plānojumā paredzēta mazstāvu dzīvojamā apbūve.

Zemes gabala **Līgatnes ielā 34 (Pētera ielā 10)** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir lauksaimnieciskā izmantošana, bet plānojumā paredzētais mazstāvu dzīvojamā apbūve.

Zemes gabala **Gaujas ielā 23, Līgatnes ielā 6** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir soda izciešanas iestāžu apbūve, bet plānojumā paredzēta ielas izbūve uz daļas no šī zemes gabala.

8.kadastra grupa.

Zemes gabalu **Kārļu ielā 3, Ozolu ielā 3B** un **Ozoli ielā 5** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir lauksaimnieciskā izmantošana, bet plānojumā paredzēta mazstāvu dzīvojamā apbūve.

Zemes gabalu **Miera ielā 17** un **Ķiršu ielā 1** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir rūpnieciskā apbūve, bet plānojumā paredzēta mazstāvu dzīvojamā apbūve.

Zemes gabalu **Jurģu ielā 5, Rīgas ielā 115** un **Agras ielā 3** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir vienģimenes māju apbūve, bet plānojumā paredzēta ielu izbūve uz to daļām.

Zemes gabala **Krūmiņu ielā 7** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir vienģimenes māju apbūve, bet plānojumā paredzēta ielu izbūve uz zemes gabala, kā arī daļa zemes gabala paredzēta sabiedriskajai apbūvei un komercobjektu apbūvei.

Zemes gabala **Krūmiņu ielā 8** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir vienģimenes māju apbūve, bet plānojumā paredzēta ielas izbūve uz zemes gabala, kā arī daļa zemes gabala paredzēta rūpnieciskajai apbūvei.

Zemes gabala **Rīgas ielā 104** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir vienģimenes māju apbūve, bet plānojumā daļa zemes gabala paredzēta sabiedrisko objektu un komercobjektu apbūvei.

Zemes gabalu **Ata Kronvalda ielā 73A, Medņu ielā 2** un **Vārnu ielā 2** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir lauksaimnieciskā izmantošana, bet plānojumā paredzēta mazstāvu dzīvojamā apbūve, kurā pieļaujama sabiedrisko objektu un komercobjektu apbūve.

Zemes gabala **Ata Kronvalda ielā 62** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir rekreācijas teritorija, bet plānojumā uz daļas no tā paredzēta mazstāvu dzīvojamā apbūve, kā arī ielas izbūve.

Zemes gabala **Ata Kronvalda ielā 63** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir mazstāvu daudzdzīvokļu māju apbūve, bet plānojumā paredzēta ielas izbūve uz daļas no tā.

Zemes gabalu **Ata Kronvalda ielā 71** un **Ata Kronvalda ielā 75** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir rūpnieciskā apbūve, bet plānojumā paredzēta mazstāvu dzīvojamā apbūve, kurā pieļaujama sabiedrisko objektu un komercobjektu apbūve.

Zemes gabala **Ķiršu ielā 53** pašreizējais galvenais zemes lietošanas mērķis ir lauksaimniecība, bet plānojumā paredzēta sabiedriskā apbūve un komercobjektu apbūve.

Zemes gabala **Rīgas ielā 105** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir lauksaimniecība, bet plānojumā tas paredzēts mazstāvu dzīvojamai apbūvei, kā arī mazstāvu dzīvojamai apbūvei, kurā pieļaujama sabiedriskā apbūve un komercobjektu apbūve, dabas pamatnei (mežam), dabas pamatnei, kurā pieļaujama mazstāvu dzīvojamā apbūve, jaunas ielas izbūvei un sīkdzīvnieku kapu teritorijai.

Zemes gabalu **Gaujas ielā 7/9** un **Rīgas ielā 42** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir mazstāvu daudzdzīvokļu apbūve, bet plānojumā paredzēta Raiņa ielas turpinājuma par šiem zemes gabaliem.

Zemes gabala **Gaujas ielā 11** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir komercobjektu apbūve un mazstāvu daudzdzīvokļu dzīvojamā apbūve, bet plānojumā paredzēta Raiņa ielas turpinājums par šo zemes gabalu.

9.kadastra grupa.

Zemes gabala **Piebalgas ielā 38** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir darījumu iestāžu apbūve, bet plānojumā paredzēta mazstāvu dzīvojamā apbūve.

Zemes gabala **Caunas ielā 7** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir lauksaimnieciskā izmantošana, bet plānojumā paredzēta daudzstāvu daudzdzīvokļu dzīvojamā apbūve.

Zemes gabalu **Leona Paegles ielā 21** un **Briežu ielā 22** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir viengimenes māju apbūve, bet plānojumā paredzēta daudzstāvu daudzdzīvokļu māju apbūve (Briežu ielā 22 daļēji).

Zemes gabala **Leona Paegles ielā 24** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir viengimenes māju apbūve, bet plānojumā paredzēta Niedru ielas savienojuma ar Leona Paegles ielu izbūve pār šo zemes gabalu.

Zemes gabalu **Leona Paegles ielā 26** un **Leona Paegles ielā 27** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir lauksaimnieciskā izmantošana, bet plānojumā paredzēta dabas pamatne, kurā pieļaujama mazstāvu dzīvojamā apbūve.

Zemes gabala **Meža ielā 12** pašreizējais zemes lietošanas mērķis ir lauksaimnieciskā izmantošana, bet plānojumā paredzēta dabas pamatne (mežs) un dabas pamatne, kurā pieļaujama mazstāvu dzīvojamā apbūve.